

Tatabányai Éltes Mátyás Egységes Gyógypedagógiai  
Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola,  
Szakiskola és Készségfejlesztő Iskola

OM:101905

## HELYI TANTERV

Az középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók számára

1-8. évfolyam

2020.

## Tartalom

|                                                                          |     |
|--------------------------------------------------------------------------|-----|
| Alapfokú nevelés- oktatás szakasza, általános iskola 1-8. évfolyam ..... | 6   |
| Célok, feladatok .....                                                   | 7   |
| Fejlesztési területek – nevelési célok .....                             | 8   |
| Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés .....                           | 10  |
| Egységesség és differenciálás .....                                      | 12  |
| Tantárgyak és óraszámok az 1-8. évfolyamon .....                         | 15  |
| Kommunikáció 5-8. évfolyam.....                                          | 17  |
| Javasolt órakeret.....                                                   | 18  |
| Kommunikáció 5–6. évfolyam.....                                          | 20  |
| Kommunikáció 5. évfolyam.....                                            | 22  |
| Kommunikáció 6. évfolyam.....                                            | 40  |
| Kommunikáció 7–8. évfolyam.....                                          | 60  |
| Kommunikáció 7. évfolyam.....                                            | 63  |
| Kommunikáció 8. évfolyam.....                                            | 73  |
| Olvasás-írás 1-8. évfolyam.....                                          | 84  |
| Javasolt órakeret.....                                                   | 85  |
| Olvasás-írás 5–6. évfolyam .....                                         | 86  |
| Olvasás – írás 5. osztály .....                                          | 88  |
| Olvasás- írás 6.osztály.....                                             | 94  |
| Olvasás- írás 7–8. évfolyam.....                                         | 101 |
| Olvasás- írás 7.osztály.....                                             | 103 |
| Olvasás-írás 8.osztály.....                                              | 106 |
| Számolás-mérés 1-8. évfolyam .....                                       | 111 |
| Javasolt órakeret.....                                                   | 112 |
| Számolás- mérés 5–6. évfolyam.....                                       | 113 |
| Számolás-mérés 5. évfolyam.....                                          | 115 |
| Számolás-mérés 6. évfolyam.....                                          | 120 |
| Számolás-mérés 7–8. évfolyam.....                                        | 127 |
| Számolás- mérés 7. évfolyam.....                                         | 128 |
| Számolás-mérés 8. évfolyam.....                                          | 131 |
| Állampolgári ismeretek 5-8. évfolyam.....                                | 137 |

|                                           |     |
|-------------------------------------------|-----|
| Javasolt órakeret.....                    | 138 |
| Állampolgári ismeretek 5–6. évfolyam..... | 138 |
| Állampolgári ismeretek 5. évfolyam.....   | 140 |
| Állampolgári ismeretek 6. évfolyam.....   | 142 |
| Állampolgári ismeretek 7–8. évfolyam..... | 145 |
| Állampolgári ismeretek 7. évfolyam.....   | 147 |
| Állampolgári ismeretek 8. évfolyam.....   | 151 |
| Hon-és népismeret 7. évfolyam.....        | 156 |
| Javasolt órakeret.....                    | 157 |
| Hon és népismeret 7. évfolyam.....        | 157 |
| Etika 8. évfolyam .....                   | 160 |
| Javasolt órakeret.....                    | 161 |
| Etika 8. évfolyam .....                   | 162 |
| Környezetismeret 5-8. évfolyam .....      | 165 |
| Javasolt órakeret.....                    | 166 |
| Környezetismeret 5-6. évfolyam .....      | 167 |
| Környezetismeret 5. évfolyam .....        | 168 |
| Környezetismeret 6.évfolyam .....         | 174 |
| Környezetismeret 7–8. évfolyam .....      | 180 |
| Környezetismeret 7.évfolyam .....         | 181 |
| Környezetismeret 8.évfolyam .....         | 186 |
| Ének-zene 5-8. évfolyam.....              | 192 |
| Javasolt órakeret.....                    | 193 |
| Ének-zene 5–6. évfolyam.....              | 194 |
| Ének-zene 5. évfolyam.....                | 195 |
| Ének-zene 6. évfolyam.....                | 198 |
| Ének-zene 7–8. évfolyam.....              | 203 |
| Ének –zene 7. évfolyam .....              | 204 |
| Ének-zene 8. évfolyam.....                | 207 |
| Ábrázolás-alakítás 5-8. évfolyam.....     | 211 |
| Javasolt órakeret.....                    | 212 |
| Ábrázolás-alakítás 5-6. évfolyam.....     | 213 |

|                                               |     |
|-----------------------------------------------|-----|
| Ábrázolás-alakítás 5. évfolyam .....          | 214 |
| Ábrázolás-alakítás 6. évfolyam .....          | 216 |
| Ábrázolás-alakítás 7-8. évfolyam.....         | 218 |
| Ábrázolás-alakítás 7. évfolyam .....          | 219 |
| Ábrázolás-alakítás 8. évfolyam .....          | 221 |
| Digitális kultúra 7-8. évfolyam .....         | 224 |
| Javasolt órakeret.....                        | 225 |
| Digitális kultúra 7. osztály .....            | 227 |
| Digitális kultúra 8.osztály .....             | 231 |
| Mozgásnevelés/testnevelés 5-8. évfolyam ..... | 235 |
| Mozgásnevelés 5-6. évfolyam.....              | 236 |
| Javasolt órakeret.....                        | 237 |
| Mozgásnevelés 5. évfolyam .....               | 239 |
| Mozgásnevelés 6. évfolyam .....               | 242 |
| Testnevelés 7- 8. évfolyam.....               | 245 |
| Testnevelés 7. évfolyam .....                 | 247 |
| Testnevelés 8. évfolyam .....                 | 252 |
| Osztályfőnöki 5-8. évfolyam.....              | 257 |
| Javasolt órakeret.....                        | 259 |
| Osztályfőnöki 5-6. évfolyam.....              | 260 |
| Osztályfőnöki 5. évfolyam .....               | 260 |
| Osztályfőnöki 6. évfolyam .....               | 261 |
| Osztályfőnöki 7-8. évfolyam.....              | 264 |
| Osztályfőnöki 7. évfolyam .....               | 265 |
| Osztályfőnöki 8. évfolyam .....               | 267 |
| Életvitel és gyakorlat 5-8. évfolyam .....    | 269 |
| Javasolt órakeret.....                        | 271 |
| Életvitel és gyakorlat 5-6. évfolyam .....    | 271 |
| Életvitel és gyakorlat 5. évfolyam.....       | 273 |
| Életvitel és gyakorlat 6. évfolyam.....       | 278 |
| Életvitel és gyakorlat 7–8. évfolyam.....     | 284 |
| Életvitel és gyakorlat 7. évfolyam.....       | 286 |

|                                         |     |
|-----------------------------------------|-----|
| Életvitel és gyakorlat 8. évfolyam..... | 293 |
|-----------------------------------------|-----|

## Alapfokú nevelés- oktatás szakasza, általános iskola 1-8. évfolyam

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók igen eltérő egyéni adottságokkal bírnak, fejlesztésük során egyénenként is eltérő nevelési, oktatási igények és szükségletek jelentkeznek. A tanulási képességet a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók esetében elsősorban a kognitív képességek eltérései határozzák meg. Jellemző az idegrendszer (elsősorban a központi, de gyakran a környéki is) struktúrájának átfogó érintettsége. Az érzékelés gyakran differenciálatlanabb, így a releváns ingerek, észleletek feldolgozási folyamata – detektálása (felfedezése-tudatosítása), szelektálása (az adott helyzetben lényegesek szűrése, kiemelése) – is nehezített. Gyakran tapasztaljuk az önkéntelen figyelem ingadozását, csapongását különféle ingerforrások között, vagy merev megtapadását egy-egy dolognál. A figyelem szándékos fókuszálása, irányítása nagy erőfeszítést kíván, így hamarabb alakul ki fáradtság. Ennek megnyilvánulási formái lehetnek rendhagyók, pl. ingerlékenység, kapkodó munkavégzés, indokolatlanul gyakori mosdóba vagy egyéb helyre kéredzkedés, egyéb elkerülő magatartás (állandó orrfújás, ceruzahegyezés vagy bármi, az egyénre jellemzően). Az emlékezeti funkciókra jellemző, hogy a munkamemória egyszerre kevesebb, sok esetben csupán egy-egy új elemet tud befogadni. A hosszú távú tárbá nehezebben rögzülnek új elemek. A felejtés kevésbé jellemző, de a felidézéshez gyakran szükségesek a megfelelő kulcsingerek. A felidézést jelentősen támogatja, ha az adott dologhoz, ismerethez a tanulónak pozitív érzelmi kötődése van. A gondolkodásban a megszokott sztereotípiák fontos támpontokat adnak, ugyanakkor ezek okozzák más kontextusban a rigiditást (gondolkodásbeli merevséget, rugalmatlanságot) is. Általában az egy szempont szerinti ítéletalkotás, az egyenes következményes következtetések, a ha-akkor összefüggések felismerése jól alkalmazható. Az új ismeret korábbiakhoz való kötése, változó kontextusban való értelmezése, rugalmas alkalmazása, azaz az ismeretek generalizálása nehezített.

A célok és feladatok meghatározása a Nemzeti alaptanterven (Nat) és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvén alapul. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékossgal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíttetni;
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök, siket tanulóknál a magyar jelnyelv elsajátításának, alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást.

A hatályos jogszabályok alapján az iskola pedagógiai programjának részeként, a miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. A helyi tanterv elkészítésekor különös figyelmet kell fordítani a Nat jelzett elvei közül arra, hogy a helyi tanterv a fogyatékossgal, sajátos nevelési igényvel összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket jelenítsen meg, ennek érdekében a kerettanterv tartalmi elemei az igényeknek megfelelően adaptálhatóak, illetve ugyanazon célokat szolgáló elemekkel behelyettesíthetőek. A Nat. szerint meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok egyes esetekben összevontan, integráltan jelennek meg. Az egyes eltérő megnevezésű tantárgyak Nat tanulási terület és tantárgy szerinti megfeleltetése az „A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok” cím alatt történik meg.

### **Témakörök**

A Nat témakörei a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő módon adaptálva, horizontálisan érvényesülnek a kerettantervben. A témakörök egy adott tantárgyon belül a Nat-tól esetenként eltérő megnevezéssel és más belső elrendezéssel jelennek meg, hogy igazodjanak a sajátos nevelési igényű tanulók speciális tanulási igényeihez, de összességükben – adaptált formában – lefedik a Nat által az adott tantárgyra meghatározott témakörök tartalmi egészét.

### **Célok, feladatok**

Az iskolai nevelés-oktatás során az egyéni bánásmód elvét alkalmazva biztosítható a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók személyiségének harmonikus fejlődése.

Az általános iskolai nevelés-oktatás célja kialakítani a helyes közösségi magatartást, az együttműködési képességet és a szocializációs készséget a hiányosan működő képességek korrekciója, a hátrányok csökkentése érdekében, miközben folyamatos motivációval, az érdeklődés fenntartásával valósul meg a jól működő funkciók fejlesztése.

Az általános iskolai nevelés-oktatás feladata minél nagyobb mértékben előkészíteni az önálló vagy támogatott életvezetés lehetőségét, kialakítani a környezethez való kötődés igényét, a közösségi alkalmazkodást és elfogadást, törekedve az önérvényesítéssel és önálló döntési képességgel rendelkezés kialakítására, a tanuló felkészítésére a lehető legeredményesebb társadalmi integrációra.

Az általános iskolai nevelés-oktatás megalapozza a tanulói képességekhez és érdeklődéshez igazodó, készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatásban történő részvétel és a gyakorlati munkavégzés feltételeit úgy, hogy fokozott figyelmet fordít azoknak a kompetenciáknak a fejlesztésére, amelyre a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulóknak az iskolai oktatás után szükségük lehet (a készségfejlesztő iskola évfolyamain, napközi otthonokban, családban, lakóotthonokban, védő vagy integrált munkahelyeken).

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kiemelt figyelmet kell fordítani az egyénre szabott terápiás eszközök, eljárások alkalmazásával a képességstruktúra hiányosságainak kompenzálására, az épen maradt funkciók feltárásával és azokra építéssel. A pedagógusoknak feladatuk a gyakorlatorientált, a mindennapi élet tevékenységeire felkészítő képzés megvalósítása, az életvezetési technikák megalapozása, elsajátíttatása, gyakoroltatása. A személyiség gazdagítása érdekében az önfogadásra és mások elfogadására a toleráns magatartás kialakításával tehet szert a gyermek/tanuló.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, a másságot is elfogadva.

## **Fejlesztési területek – nevelési célok**

### *Az erkölcsi nevelés*

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanuló képes szociális kapcsolatokat kialakítani és fenntartani, ismeri és elfogadja az alapvető emberi értékeket, a személyiségében rejlő pozitív tulajdonságokat meg tudja jeleníteni a környezete számára. Különböző élethelyzetekben képes az adekvát viselkedésre, elfogadja társait és környezetét, megismeri, követi és igyekszik betartani a szabályokat. Interperszonális kapcsolataiban együttműködő, megértő, türelmes.

### *Nemzeti öntudat, hazafias nevelés*

A tanuló érdeklődik környezete és lakóhelye szokásai iránt, ismeri a legfontosabb nemzeti ünnepekhez köthető hagyományokat, képességeihez mérten bekapcsolódik az ünnepi megemlékezésekbe. Fokozatosan megismeri a szülőföld, a haza legfontosabb értékeit, megismeri környezetében előforduló szimbólumait.

### *Állampolgárságra, demokráciára nevelés*

A tanuló fokozatosan képessé válik az együttműködésre környezetével, közösségében magatartása elfogadó. Megismeri, és képességeinek megfelelően alkalmazza alapvető emberi jogait és kötelezettségeit. Kialakul igénye az önállóságra, megismeri az önérvényesítés és a támogatott döntéshozatal lehetőségét. Közösségének alakításába bevonható, igényli a rendezett, célszerűen kialakított környezetet.

### *Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése*

A tanuló megtapasztalja saját személyét, bekapcsolódik társas foglalkozásokba.

Megtanulja a helyzeteknek megfelelő kapcsolatokat megteremteni környezetével, cselekedeteit kontrollálni, képes a kapcsolatokban a közeledés és a távolságtartás egyensúlyának és szükségességének megválasztására. Konfliktusait önállóan, vagy segítséget kérve próbálja

megoldani. Megtanul választani lehetőségei közül, képessé válik korlátai felismerésére, megismeri az adekvát segítségkérés módszereit.

Megismeri a nemi szerepekkel kapcsolatos alapvető társadalmi elvárásokat és a biológiai működés elemeit.

#### *A családi életre nevelés*

A tanuló lehetőség szerint minél nagyobb önállósággal közreműködő önmaga ellátásában, ismeri a családi élet szerepeit, feladatait. Képességeihez mértén elfogadja és kéri személyi segítő tanácsát a magánéletben adódó problémahelyzetek megoldásához.

#### *A testi és lelki egészségre nevelés*

A tanuló megismeri a helyes táplálkozás és a személyes higiéné alapjait, minél önállóbban képes gondoskodni magáról, ápolni testét. Igényli a rendszeres testmozgást, figyel testi épségének és egészségének megőrzésére.

Lehetőségeihez mértén felismeri és elkerüli a káros szokásokat és veszélyes helyzeteket.

Testi és lelki érzéseit képes környezetének megfelelő jelzésekkel tudomására hozni.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség területén a tanulóban megerősödik a másokra való odafigyelés igénye, szívesen törekszik közösségében a segítségnyújtásra. Felismeri gyakorlati tevékenységében az önmaga és mások testi és lelki épségének megóvása érdekében szükséges körültekintő magatartás fontosságát.

#### *Fenntarthatóság, környezettudatosság*

A tanuló igényli a kulturált környezetet, vigyáz lakóhelye, élettere tisztaságára, óvja épségét. Felismeri a szennyező anyagokat, kerüli a káros környezeti hatásokat. Igényévé válik a takarékoság az anyagokkal, energiával, kerüli a felesleges pazarlást. Megtanulja szükségleteihez mértén beosztani a javakat.

Megismeri és alkalmazza a szelektív hulladékgyűjtés, az újrafelhasználás és hasznosítás gyakorlati technikáit.

#### *Pályaorientáció*

A tanuló motivációja felkelthető a munkatevékenységek iránt, lehetőségeihez képest igényli a felnőtt élet alapvető tevékenységének, a munkának megismerését, elsajátítását.

Képes önmaga munkatevékenységi lehetőségeinek felismerésére, belátására, elfogadja a segítséget.

#### *Gazdasági és pénzügyi nevelés*

A tanuló megismeri a pénz fogalmát, adott nagyságrendben tisztában van az ár és az érték fogalmával. Tisztában van a takarékoság, a pazarlás és a felesleges fogalmával.

Képes saját tulajdonának felismerésére és megóvására.

#### *Médiatudatosságra nevelés*

A tanulóban fokozatosan tudatosul a virtuális valóság és az élet közötti különbség. Felismeri az elektronikus eszközök helyes információszerző és szabadidő eltöltési lehetőségeit, ügyel a mértékletességre.

#### *A tanulás tanítása*

A tanuló az elsajátított kompetenciák felhasználásával igényli az ismeretszerzést, az új információk, tevékenységek elsajátítását. Felkelthető a tanuláshoz és megismeréshez motivációja, kíváncsisága.

### **Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés**

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók egyénileg nagyon eltérő képességprofilja miatt a Nat kulcskompetenciáinak fejlesztése is egyéni, individualizált módon valósulhat meg. Mindazonáltal a fejlesztésnek vannak olyan átfogó elemei, amelyeknek egységesen érvényesülniük kell. Kiindulási alap a kognitív fejlesztés, amely meghatározza a többi területen való sikerességet is. Ugyanakkor nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy az egyes kompetenciaterületek nem elszigetelten, hanem kölcsönhatásban jelennek meg és fejlődnek.

#### *A tanulás kompetenciái*

A Nat-ban meghatározott kapcsolódó ismeret, készség és attitűd kialakulása részlegesen várható el értelmi akadályozottság esetén. Ez távlati, ideális célkitűzésként értelmezhető, és a fejlesztést kis lépésekre, részcélokra kell bontani, az egyes tanulók képességstruktúrájához igazodva. Különös figyelmet kell fordítani a motiváció kialakítására, illetve fenntartására, az én-tudatosságra, a saját értékek és lehetőségek felismerésének fejlesztésére. Elsődleges cél a szűkebb, majd tágabb környezetben való eligazodás, a közösségi részvétel különféle szerepköreire való felkészülés, a minél önállóbb életvitel kialakítása.

#### *A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi)*

A kommunikációs kompetenciák fejlesztése általános, tág értelmezésben megfeleltethető a Nat vonatkozó célkitűzéseinek. Nélkülözhetetlen az információ befogadásához, az elemi gondolkodási műveletek hatékony működéséhez. Elsődleges a kommunikációs szándék felkeltése/fenntartása, a kommunikációs csatornák hatékony alkalmazása mind a megértés és információszerzés, mind az önkifejezés tekintetében. Mivel a társas helyzetek, kapcsolatok alapja, a szociális készségek fejlesztése szempontjából is kiemelten fejlesztendő terület. A más nyelvekkel való ismerkedés opcionális, sok középsúlyos értelmi fogyatékos tanuló esetében nem megvalósítható. Néhányan azonban rendelkezhetnek a szükséges alapképességekkel, és általános adottságaikhoz képest jó nyelvelsajátítási képességük lehet. Ezen nevelési-oktatási

formában idegen nyelv oktatása nem folyik, a hangsúly az anyanyelvi kompetenciákra helyeződik.

#### *A digitális kompetenciák*

A digitális kompetenciák alapjaiban megfeleltethetők a Nat elvárásainak. A készségszintben, illetve a támogatási szükségletben lehetnek jelentős egyéni eltérések. A hamis információk kiszűrése, valamint a lehetséges visszaélések elkerülése érdekében fokozottan figyelmet kell fordítani a „gyanús”, „bizonytalan” internetes tartalmak felismerésére, a megfelelő kapcsolati személytől való segítségkérésre, a támogatott döntéshozatal gyakorlására. A verbális kommunikációra képtelen tanulók esetén helyettesítő/kiegészítő jelleggel egyaránt alkalmazunk különféle IKT-eszközöket.

#### *A matematikai, gondolkodási kompetenciák*

A gondolkodás kompetenciái megfelelően adaptálva jól értelmezhetők a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulókra is. Különös figyelmet kell fordítani a meglévő képességek fejlesztésére, a látókör szélesítésére, az elemi mérlegelő érzék, óvatosság alakítására, miközben meg kell tartani / ki kell alakítani a környezet iránti nyitottságot, kíváncsiságot is. Alapcél az egyszerű logikai összefüggések felismerése, az ismeretek minél rugalmasabb, eltérő kontextusokban való hatékony előhívása és alkalmazása.

#### *A személyes és társas kapcsolati kompetenciák*

A középsúlyos értelmi fogyatékos ember számára kiemelten fontos terület, mivel nagy valószínűséggel hosszú távon, egész életen át valamilyen közösségi ellátásban fog részesülni. Az egyéni és közösségi javakat szolgáló tevékenységek, készségek gyakorlása a személyes jóllétnek is egyik alappillére. A saját személyiség, a külső és belső tulajdonságok ismerete, a viselkedésszabályozás alapjai, az együttműködési készség (ki)alakítása, a társas kapcsolatok szabályrendszerének megismerése kiemelten fejlesztendő. Cél a harmonikus, reális önértékeléssel, pozitív énképpel rendelkező személyiség kibontakoztatása. Fontos a helyes önellátási-önkiszolgálási szokások (beleértve a napirend, az egészséges életmód), a tanuló önmaga és környezete iránti igényesség kialakítása. Kiemelten fontos, hogy a tanuló érdeklődéséhez, igényeihez mértén megfelelő nemi és szexuális nevelést biztosítsunk, mint az önazonosság, én-tudatosság integráns része. Mint minden nevelésben, kisebb korban a szokások kialakítása van inkább előtérben, de a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulóknál is fontos, hogy fokozatosan megtanulják az önálló felelősségvállalást. Ennek kardinális kérdése, hogy a tanuló felismerje a lehetőségek és lehetséges következmények közötti összefüggéseket, tudja, hogy mit jelent a következmények vállalása, és felismerje, hogy mikor van szüksége segítségre a lehetséges következmények feltárásában (támogatott döntéshozatalra való felkészítés). Ez leginkább konkrét élethelyzetekhez, eseményekhez kötötten valósulhat meg.

### *A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái*

A Nat leírásában foglaltak megvalósulásában nagyobb szerep jut az érzelmi alapú megközelítésnek. A kreativitás, az alkotótevékenység sok középsúlyos értelmi fogyatékos ember számára az önkifejezés alapvető eszköze. Ennek elemei épülnek be a felnőttkori foglalkozásterápiás tevékenységekbe is. Sok esetben ez a szabadidő tartalmas eltöltésének egyik módja lehet. Külön figyelmet kell szentelni e téren a kiemelkedően teljesítő tanulók tehetséggondozására.

### *Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák*

A vonatkozó kompetenciák megfelelően adaptált értelmezésben megfeleltethetők a Nat leírásának. Elsődleges a pályaorientáció: adjuk meg a lehetőséget, hogy a tanuló különféle területeken próbálja ki magát. Ezáltal felszínre kerülhetnek erősségei, egyben érdeklődésének megfelelő elfoglaltságot végezhet. Fejlesztendő területek a kitartás, a munkafegyelem, az adott tevékenység jelentőségének belátása, a munkavállalói szerepkörhöz igazodó viselkedési normák gyakorlása. Ettől elválaszthatatlan, hogy a tanuló tisztában legyen az alapvető jogokkal, amelyek munkavállalóként megilletik. A különféle eszközök, nyersanyagok, munkafolyamatok célirányos megismertetése is szükséges. Tudatossá kell tenni a különbséget a precíz teljesítményelvárás és a kreativitás, az alternatív megoldások lehetőségei között.

### **Egységesség és differenciálás**

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók oktatásának követendő szempontja az életkori csoportokban történő fejlesztés megtartása mellett a tanulók egyéni haladási üteméhez igazodó, az önmagához mért fejlődést értékelő, sikerélményt biztosító, a reális életlehetőségeket folyamatosan szem előtt tartó oktatás, nevelés, képzés. A tananyag kiválasztásában és elrendezésében figyelembe kell venni, hogy a foglalkozások célja lépésről lépésre a károsodásokból eredő lemaradások csökkentése a meglévő képességekre építve, tanórai keretek között, figyelembe véve a harmonikus személyiségfejlődés igényeit. Fontos a folyamatos ismétlés, gyakorlás, nagy szerepe van a tevékenységek életközegben való alkalmazásának, a cselekvésbe ágyazott ismeretszerzésnek. A tantárgyak tananyagánál a fő hangsúly nem a műveltségátadáson van, hanem azon komplex képességek, készségek, kompetenciák kialakításán, amelyek elősegítik az alapvető fejlesztési célok megvalósítását.

A pedagógiai munka során törekedni kell a gyógypedagógiai nevelésben, fejlesztésben kiemelkedő jelentőségű érzelmi motivációra, játékosságra. A nevelési és oktatási módszereket mindig a tanulók életkorának és személyiségjegyeinek megfelelően kell megválasztani.

A tanterv a kultúrtechnikai tantárgyak tanítása során, a magasabb évfolyamokon sem javasol képesség szerint differenciált csoportokat. A differenciálást az ismeretekben, módszerekben, a tanulói tevékenységekben és a segítségnyújtás mértékében a tanítási órán kell megvalósítani, mert a gyakorlati pedagógiai tapasztalat azt mutatja, hogy minden tanuló képes fiatal felnőtt koráig ezen a téren továbbfejlődésre. A kamaszkor és annak befejeződése után is motiváltak a tanulók az olvasás, írás, számolás elsajátítására.

Az egyénre szabott nevelés és oktatás mellett is mutatkoznak – az adott csoporton belül – leszakadó, lemaradó tanulók. A lemaradás oka a súlyos akadályozottságban, hosszantartó betegségben, a képesség, tudás elsajátításához rendelkezésre álló időkeret szűkösségében keresendő. A tanulási képességek terén mutatkozó nagyfokú eltérések leküzdésére fontos a differenciált foglalkoztatás, egyéni és kiscsoportos formában.

Tanórai keretben a figyelemfelkeltés, a cselekedtetés, az ismeretek közvetítése és megerősítése differenciált formában, képesség szerinti csoportok kialakításával, esetenként egyéni bánásmóddal történik. Lehetőséget kell teremteni a feladatok elvégzésében az egyéni igényekhez igazodó segítségnyújtásra, a szemléltető eszközök és tanulói segédletek szükséglet szerinti megválasztására. Ebben a munkában a legfontosabb segítők a pedagógiai asszisztensek és a gyermekfelügyelők. A tanulás szervezésénél döntő az állandó ösztönzés megvalósítása, a cselekedtetés, a különböző tantárgyaknál megjelenő tananyagok kapcsolódási pontjainak különböző szempontú megközelítése, megerősítése. Az iskola tanulásszervezése a napközi otthoni foglalkozásokkal együtt egész napos. A tanulók házi feladatot csak saját kérésre kapnak, minden kötelező tanulási tevékenység az iskolában történik.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs tanórai foglalkozások célja a károsodásból eredő nagyfokú lemaradások csökkentése, a meglévő képességelőnyökre építve az eredményes személyiségfejlesztés megvalósítása, tanórai keretek között, egyéni és kiscsoportos formában.

A fejlesztés célja nem a tanórai tananyag átismétlése, hanem a képességek, készségek, kompetenciák terápiás fejlesztése:

- érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, koncentráció, grafomotoros koordináció, tájékozódás;
- bazális stimuláció, beszédfejlesztés, szociális és kommunikációs tevékenység segítése,
- művészeti foglalkozások, zene, rajz, tánc stb.;
- mozgásállapot javítása, sporttevékenység.

A tehetséggondozás során a fő hangsúly az épen maradt részképességek fejlesztésén van, és elsősorban érdeklődési körök alapján szerveződik. Legfontosabb feladata a szabadidő hasznos eltöltésére nevelés, művészetekkel, az egészséges életmóddal és a környezettudatos magatartással összefüggő tevékenységek.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít.

A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik

különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

Az adaptív oktatás gyakorlati megvalósításának kulcsmozzanatai:

- a bemeneti jellemzők megismerése, melyek alapjaiban kijelölik az egyéni utat, illetve az annak bejárásához vezető stratégia megvalósítandó pedagógiai mozzanatait;
- a kimeneti elvárások, melyek a prognosztizálható fejlesztés/fejlődés kritériumainak, a kimeneti követelmények meghatározásához nyújtanak segítséget.

A bemenet, az iskolai, oktatási folyamat kezdetén szükséges a sajátos nevelési igény pontos, egyénre szabott feltárása, a képességstruktúra, a lényegi személyiségvonások, a szocializációs funkciók területeinek feltérképezésével. A feltárás a gyógypedagógia, a pszichológia módszereivel történik. A funkcionális képességek (az észlelés, az emlékezet, a figyelem, a gondolkodás), a tanult képességek (a kommunikációs, a kognitív, a cselekvés, a szocializációs képességek) és a család legjellemzőbb mutatói (a családi szocializáció színterei, a kommunikációs, cél-racionális, dramaturgiai tevékenységrendszer, az interakciók és struktúrák rendszere) együtt jelenthetik a gyermeki szükségletek megfogalmazásának alapjait, amelyre építeni lehet az egyéni út meghatározását, a pedagógiai diagnózist – a stratégiát és a terápiát.

A kimeneti elvárások – a pedagógiai folyamatban a tanulók egyéni jellemzőit, fejleszthetőségi sajátosságait mindvégig figyelembe véve – a társadalmi szükségletből vezethetők le. A társadalmi szükséglet meghatározásához a kiindulópontot a társadalom leírása jelenti, a jelen és a belátható jövő társadalom sajátosságainak számbavételét. Ez azt jelenti, hogy a klasszikus tudásközlés mellett az információrobbanás korszakának jellemzőjeként az integratív, interpretatív szerepet is figyelembe véve lehet az iskola helyi nevelési rendszerét a társadalom szocializációs közegének modelljeként tekinteni.

Így a fejlesztési-nevelési-oktatási-képzési rendszerben érvényesíthetők a következő jellemzők:

- a munka, a tanulás, a szabadidő, a szórakozás határainak elmosódása, az élethosszig tartó tanulás szükségessége,
- a piaci elemek mint a gazdasághoz való viszony fő jellemzői,
- nagy választási lehetőség, elágazó életutak mint az életút jellemzői,
- a nevelés mint kapcsolat, az értékek, a tudás, a cselekvési minták közvetlen cseréje,
- az identitás és önismeret mint szocializációs cél,
- párbeszéd, keresés, értékelés, válogatás, kritika, közvetlen megfigyelés mint tipikus tevékenységek,
- érték-pluralitás, egyéni boldogság mint értékek, és a kíváncsiság mint motiváció.

## Tantárgyak és óraszámok az 1-8. évfolyamon

| Műveltségi terület                   | Tantárgy                                          | 5. évf. | 6. évf. | 7. évf. | 8. évf. |
|--------------------------------------|---------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|
| Magyar nyelv és irodalom             | <b>Kommunikáció</b><br>(Magyar nyelv és irodalom) | 4       | 4       | 5       | 5       |
|                                      | <b>Olvasás-írás</b><br>(Magyar nyelv és irodalom) | 4+1     | 4+1     | 2+1     | 2+1     |
| Matematika                           | <b>Számolás-mérés</b><br>(Matematika)             | 3+1     | 3+1     | 3+1     | 3+1     |
| Történelem és állampolgári ismeretek | <b>Állampolgári ismeretek</b>                     | 1       | 1       | 1       | 1       |
|                                      | <b>Hon- és népismeret</b>                         | -       | -       | 1       | -       |
|                                      | <b>Etika</b>                                      | -       | -       | -       | 1       |
| Természettudomány és földrajz        | <b>Környezetismeret</b>                           | 1+1     | 1+1     | 2       | 2       |
| Művészetek                           | <b>Ének-zene</b>                                  | 2       | 2       | 2       | 2       |
|                                      | <b>Ábrázolás-alakítás</b><br>(Vizuális kultúra)   | 2       | 2       | 2       | 2       |
| Technológia                          | <b>Digitális kultúra</b>                          | -       | -       | 1       | 1       |
| Testnevelés és egészségfejlesztés    | <b>Mozgásnevelés</b><br>(Testnevelés)             | 5       | 5       | -       | -       |
|                                      | <b>Testnevelés</b>                                | -       | -       | 5       | 5       |
|                                      | <b>Osztályfőnöki</b><br>(Közösségi nevelés)       | 1       | 1       | 1       | 1       |
| Egyéb                                | <b>Önkiszolgálás</b>                              | -       | -       | -       | -       |
|                                      | <b>Életvitel és gyakorlat</b>                     | 2       | 2       | 3       | 3       |
|                                      | <b>Játékra nevelés</b>                            | -       | -       | -       | -       |
| Szabadon tervezhető órakeret         |                                                   | 3       | 3       | 2       | 2       |
| Összesen                             |                                                   | 28      | 28      | 30      | 30      |

A szabadon tervezhető órákat (évfolyamonként 5-6. évfolyamon 3 óra, 7-8. évfolyamon 2 óra) gyakorlásra, az ismeretek elmélyítésére, differenciált képességfejlesztésre fordítjuk.

A szabadon tervezhető órákat:

- 5. évfolyamon olvasás-írás, számolás-mérés, környezetismeret óraszámának növelésére
- 6. évfolyamon olvasás-írás, számolás-mérés, környezetismeret óraszámának növelésére
- 7. évfolyamon olvasás-írás, számolás-mérés óraszámának növelésére
- 8. évfolyamon olvasás-írás, számolás-mérés óraszámának növelésére fordítottuk.

## Kommunikáció 5-8. évfolyam

|                           |             |               |
|---------------------------|-------------|---------------|
| <b>Heti/éves óraszám:</b> | 5. évfolyam | 4 óra/144 óra |
|                           | 6. évfolyam | 4 óra/144 óra |
|                           | 7. évfolyam | 5 óra/180 óra |
|                           | 8. évfolyam | 5 óra/180 óra |

### Javasolt órakeret

| Óraszám-évfolyam               | 5.  | 6.  | 7.  | 8.  |
|--------------------------------|-----|-----|-----|-----|
| Beszédfejlesztés, anyanyelv    | 27  | 26  | 30  | 30  |
| Társadalmi érintkezési formák  | 12  | 13  | 40  | 40  |
| Testünk és személyes teendőink | 20  | 20  |     |     |
| Tájékozódás térben             | 15  | 15  |     |     |
| Tájékozódás időben             | 20  | 20  |     |     |
| Élőlények                      | 15  | 15  |     |     |
| Előkészület a felnőtt életre   | 20  | 20  | 35  | 35  |
| Ünnepek                        | 15  | 15  |     |     |
| Társas kapcsolatok             |     |     | 35  | 35  |
| Médiaismeret                   |     |     | 40  | 40  |
| Összesen                       | 144 | 144 | 180 | 180 |

## KOMMUNIKÁCIÓ

A tantárgy legfontosabb célja, hogy fejlesztő, ingergazdag környezetben váljon igénnyé és lehetőséggé a sérült gyermek számára a verbális és nem verbális kommunikáció alapelemeinek elsajátítása, a magatartás, viselkedés olyan mértékű szabályozása, amely a társas kommunikáció felismerésén és megértésén keresztül segíti az elfogadott viszonyulási formákat. A pedagógusoknak törekedniük kell a helyes, tiszta beszéd elsajátíttatására, kívánságok kifejezésének, kérdésekre adekvát válasz adásának kialakítására, fókuszálva a beszéd alaki és tartalmi része fejlesztésére, tisztább hangleadásra, a helyes hangképzésre, a verbális kommunikáció kiépítésére, a tanult versek és mondókák képességeknél megfelelő előadására. A fejlesztés során minden alternatív kommunikációs lehetőség támogatását igénybe kell venni.

További feladatok: a beszédmegértést és a beszédet eljuttatni a készség és képesség szintjére; folyamatos motivációval, megfelelő formájú és mértékű dicsérettel és értékeléssel kialakítani és fenntartani a környezettel, közösséggel való kapcsolatteremtés és kommunikáció igényét; fejleszteni és tudatosítani elsősorban a beszéd, vagy az ezt helyettesítő kommunikációs eszköz kapcsolatteremtő, közlő, informáló funkcióját; elérni, hogy a tanulók felismerjék az elemi szintű összefüggéseket, értsenek meg utasításokat, és ennek megfelelően cselekedjenek.

A középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók számára fontos, hogy a beszéd és a megismert jelek használata során megvalósítsák kommunikációjuk és metakommunikációjuk összhangját egyéni szintű kommunikációjukban, fogékonyak legyenek a közösségi élet szokásaira, a természetre és a társadalmi környezetre, a helyes érzelmi és erkölcsi viszonyra. A pedagógus feladata elérni, hogy a tanuló megértse magát, és megértse környezetét, passzív és aktív szókincsét gazdagítsa, a kommunikációs színtereket megismerje, a környezetben előforduló helyzeteket, tárgyakat, élőlényeket, eseményeket felismerje, megmutassa, megnevezze, fogalmi készletét bővítse, ezzel együtt a beszédhez szükséges kognitív műveleti szinteket fejlessze. A tanulói képességekhez mérten kell kialakítani az önálló kapcsolatteremtés igényét és lehetőségét, képessé tenni a tanulókat a párbeszédokban és más kommunikációs helyzetekben szükséges viselkedés elsajátítására, felkészíteni őket a társadalmi együttélés normáira, kommunikációs kapcsolatokra, szociális környezetükben az aktív együttműködésre, miközben megismerik az információs eszközökkel történő kapcsolattartás formáit és lehetőségeit, egyéni igényekhez igazodó segítségnyújtással megszerezik és értelmezik a tömegkommunikációs és informatikai eszközök által közvetített információkat. Feladat, hogy a tanulók elemi szintű önállósággal tudjanak eligazodni a közvetített ismeretek birtokában a társadalmi jelenségek között, a tömegkommunikációs és információs eszközök biztonságos és mértékletes használatának elsajátításával és segítséggel az eszközök által közvetített információk értelmezésében, feldolgozásában.

## Kommunikáció 5–6. évfolyam

A tantárgy fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelésben, ahol a szabályok, utasítások fokozatos bővítésével, megértésük, végrehajtásuk gyakorlásával saját tevékenységekben és a másokkal való kapcsolatokban, a felelősségtudat elmélyítésével a szituációs játékokon, meséken keresztül, a jó – rossz, pozitív – negatív példák elkülönítésével, felismerésével találkozhat a tanuló. A fejlesztési területet az iskolai élet szabályainak betartásával, a deviáns magatartás felismerésével, az irodalmi művek megismerésén keresztül az emberi értékek elismerésével, pozitív és negatív személyiségjegyek megkülönböztetésével, felismerésével, példaképek bemutatásával támogatja.

A nemzeti azonosságtudat és a hazafias nevelés fejlődését a közösséghez tartozás érzésének kialakításával, a közösségért tenni akarás igényének fejlesztésével, népszokásokon keresztül a hagyományok ápolásával, és a nemzeti ünnepek legfontosabb jelképeinek, példaképeinek megismertetésével segíti. Eléri, hogy a tanuló aktívan működjön közre nemzeti ünnepek és megemlékezések alkalmával, ismerje a környezetében előforduló legfontosabb nemzeti emlékhelyeket.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése a saját érzelmek felismerésével és kifejezésével, az adekvát, kulturált közösségi viselkedés alapvető szabályainak betartásával, minél kevesebb pedagógiai segítségnyújtás mellett, és az iskolai, és más intézményi környezetben a megfelelő stílusú és hangnemű kommunikáció és viselkedés alkalmazásának fejlesztésével valósul meg.

A családi életre nevelést a családi és más közösségi kapcsolatok közötti különbség felismerése, a családi ünnepek szokásainak, kommunikációs formáinak gyakorlása, az adekvát magatartás szabályainak megnevezése és az év során aktuális családi ünnepek idejének megismerése támogatja.

A testi és lelki egészségre nevelés megvalósul a higiénés szokások, tevékenységek megnevezésével, eszközök, anyagok felismerésével, kiválasztásával, az időjárásnak, tevékenységnek megfelelő öltözék összeállításával, a kiegészítők megnevezésével és az önálló ízlés kialakításával. Mindemelllett a közlekedési szabályok ismerete és betartása, a képességeknek megfelelő méretű térben az önálló közlekedés fejlesztése játszik fontos szerepet.

A fenntarthatóságot és a környezettudatosság fejlődését a környezeti jelenségek változásainak és hatásainak megismerése, a környezet élőlényeinek megfigyelése, csoportosítása, megnevezése, a környezet tárgyainak a gyakorlati életben betöltött funkciói és az egészséges és káros szokások, veszélyes anyagok megismerése, megnevezése szolgálja.

A médiatudatosságra nevelést a különböző infokommunikációs technológiai eszközök megnevezése, rendeltetészerű használatuk megismerése, a valóság és képzelet elkülönítésének kialakítása, a mértékletességre nevelés terén segíti.

## 5. osztály

**Időkeret:** 144 óra/év (4 óra/hét)

| Fejezetek                         | Javasolt óraszám |
|-----------------------------------|------------------|
| 1. Beszédfejlesztés, anyanyelv    | 27               |
| 2. Társadalmi érintkezési formák  | 12               |
| 3. Testünk és személyes teendőink | 20               |
| 4. Tájékozódás térben             | 15               |
| 5. Tájékozódás időben             | 20               |
| 6. Élőlények                      | 15               |
| 7. Előkészület a felnőtt életre   | 20               |
| 8. Ünnepek                        | 15               |
| összesen:                         | 144              |

## 6. osztály

**Időkeret:** 144 óra/év (4 óra/hét)

| Fejezetek                         | Javasolt óraszám |
|-----------------------------------|------------------|
| 1. Beszédfejlesztés, anyanyelv    | 26               |
| 2. Társadalmi érintkezési formák  | 13               |
| 3. Testünk és személyes teendőink | 20               |
| 4. Tájékozódás térben             | 15               |
| 5. Tájékozódás időben             | 20               |
| 6. Élőlények                      | 15               |
| 7. Előkészület a felnőtt életre   | 20               |
| 8. Ünnepek                        | 15               |
| összesen:                         | 144              |

## Kommunikáció 5. évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 1. Beszédfejlesztés, anyanyelv                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Javasolt óraszám:<br>27 óra                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | A tanuló érzékeli a jól, és a hibásan ejtett hangok közötti eltérést, törekszik azokat javítani.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                 |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Szókincsbővítés, aktivizálás.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                 |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                                             |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Használjon a tanuló kérdő és felkiáltó mondatokat.</li> <li>– Használjon múlt és jövő időt.</li> <li>– Beszéde hangsúlyos, jó ritmusú, megfelelő hangerejű legyen.</li> <li>– Egyre élénkebben vegyen részt a kommunikációban.</li> <li>– Kérdezni, érdeklődni a körülötte zajló eseményekről.</li> <li>– Tárgyakat, képeket gyűjtőfogalom alá rendezni.</li> <li>– Segítséggel elmondani 4-5 verset, mondókát, éneket.</li> <li>– Szókincsét aktivizálni.</li> <li>– Rajzaihoz magyarázatot, mesét rendelni.</li> <li>– Érthetően, lényegre törően telefonálni.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Helyhatározók gyakorlása.</li> <li>– Mondatbővítés kérdőszó segítségével.</li> <li>– Leírási, jellemzési gyakorlatok (melléknevek).</li> <li>– Tárgyak megnevezése, mondatalkotás, mondatbővítés.</li> <li>– Két állítmánnyal mondatok alkotása.</li> <li>– Felsorolás, összetett mondatok képzése „és” kötőszóval.</li> <li>– Metakommunikációs jelek felismerése, helyes bemutatása.</li> <li>– Beszédtechnikai és beszédmotoros gyakorlatok.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Kívánságok megfogalmazása a „szeretnék” igével.</p> <p>Mi ez?, Ki ez?, Miért?, Hogyan?, Ki?, Hová? kérdőszavak használata a mondatalkotások során.</p> <p>A téri relációk használatának elkezdése beszédében.</p> <p>A viszonzyszavak önálló használata játékban, foglalkozásokon.</p> <p>A metakommunikáció játékos gyakorlása, érzelmi, hangulati elemek utánzása, bemutatása.</p> <p>Zöngés – zöngétlen, tiszta – hibás ejtés differenciálása.</p> | <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i><br/>illusztráció készítése.</p> <p><i>Ének-zene:</i><br/>ritmuskíséret, adott témához kapcsolódó népdalok.</p> <p><i>Mozgásnevelés:</i><br/>légzőgyakorlatok.</p> |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>Hallásfejlesztés, hangok kialakítása indirekt módon, utánzással.</p> <p>Hang ciklizálása a ritmusos beszéd érdekében.</p> <p>Szituatív és cselekvéses helyzetekben gyakorlás.</p> <p>Cselekvések megfogalmazása, szituációkban.</p> <p>Környezeti tárgyak megnevezése egyre bővülő körrel.</p> <p>Artikulációs mozgások pontos utánzása.</p> <p>A direkt hangfejlesztéssel kapcsolatos utasítások megértése-kivitelezése.</p> <p>Képekkel egyeztetés, azonosítás.</p> <p>Társak, szülők, mesei hősök stb. jellemzése szóban és képi megfogalmazásban (rajz, szobor stb.).</p> <p>Tárgyak, képek sorba rendezése, megnevezése.</p> <p>Telefonbeszélgetés barátaival, rokonaival (gyorsan, tömören).</p> <p>A hangsúlyos beszéd gyakorlása, a beszéd javítása ritmikus gyakorlatokkal.</p> <p>Beszédrítmus-mozgás összekapcsolása, mondókák, dalok mozgásos megjelenítése.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <p>Hol, hová, honnan, miért, mikor, ki, mivel, kit, mit, soralkotás, rámutatás, pontos, mögé, fölé, előre – hátra, szájter, légzés, arckifejezés, mimika, szomorú, vidám, kíváncsi, mérges.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |

|                                                 |                                                                                                                                     |                                                 |                                           |
|-------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                                  | <b>2. Társadalmi érintkezési formák</b>                                                                                             |                                                 | <b>Javasolt óraszám:</b><br><b>12 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                           | Idegenekkel szemben a tanuló tartózkodó, a testi kontaktusban távolságtartó.                                                        |                                                 |                                           |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>    | A verbális és nonverbális kifejezőképesség fejlesztése. Szerepjátékokban a foglalkozásokhoz kapcsolódó tulajdonságok megjelenítése. |                                                 |                                           |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                    | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                       | <b>Kapcsolódási pontok</b>                      |                                           |
| – Megérteni, és megfelelően reagálni egyszerűbb | <i>Fejlesztési ismeretek</i><br>– Kulturált viselkedés                                                                              | <i>Környezetismeret:</i><br>egészséges életmód. |                                           |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| <p>helyzetekben.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Udvariasan viselkedni a felnőttekkel és társaival szemben.</li> <li>– Bemutatkozni megfelelő gesztusokkal, kéznyújtással.</li> <li>– Ruházatát rendben tartani, észrevenni, ha cserére szorul, cipőjét letörölni.</li> <li>– Megpróbálni a mindennapi tevékenységében az előzékeny, udvarias viselkedést.</li> <li>– A kapott megbízásokat pontosan teljesíteni.</li> <li>– Kulturáltan étkezni.</li> <li>– Szívesen visszatérni a már látogatott helyekre, élményekre emlékezni, újdonságokat felfedezni, ezekről beszámolni.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– vendégségben és vendégek fogadásakor.</li> <li>– Igényesség a ruházatban.</li> <li>– Különböző alkalmaknak megfelelő ruházat kiválasztása és felkészülés.</li> <li>– Előzékeny, udvarias magatartás kialakítása.</li> <li>– Óvja a tanuló saját és társai dolgait (ruhanemű, szemüveg stb.).</li> <li>– Megbízások vállalása és teljesítése.</li> <li>– Példaképek keresése környezetében, ismert hősök között stb.</li> <li>– A kulturált étkezés szabályainak elsajátítása.</li> <li>– Az étel kiválasztása és elfogyasztása.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br/>Képekről nonverbális közlések leolvasása, megfogalmazása.<br/><i>Helyzetgyakorlatok:</i> (elromlik valami az osztályban, valakinek elvész a kedvenc játéka, valakinek nem jut tízórai, mert valaki többet evett).<br/>A történetek megismerése, ismétlések után a történetek eljátszása és megoldások keresése.<br/><i>Szituációs játék:</i> (Színházba megyünk, milyen legyen az öltözékünk?<br/>Orvosi vizsgálatra, kirándulásra hogyan készülünk?).<br/>Helyzetgyakorlatok, képek elemzése, saját tapasztalatok megbeszélése.<br/><i>Szerepjáték:</i> (vendégségben, vendégfogadásakor).<br/>A kialakult jó szokások további erősítése.<br/>A másik nemmel szembeni <i>viselkedésmódok</i> összegyűjtése és megbeszélése.<br/>Ajtónál a felnőttek és a lányok előre engedése.</p> | <p><i>Állampolgári ismeretek:</i> társas kapcsolatok.</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |
|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>Leesett, otthfelejtett tárgyak megőrzése, elrakása.</p> <p>A tanuló teljesítsen kisebb-nagyobb megbízásokat.</p> <p>Nyilvános helyen kulturált étkezés. Viselkedés és étkezés feltűnés nélkül (cukrászdában, gyorsétteremben).</p> <p>Közös megbeszélés alapján feladatvállalás, a végzett munkáról beszámolás, a bírálat meghallgatása, a kritika elfogadása.</p> <p>Szerepjátékokban a foglalkozáshoz kapcsolódó tulajdonságok megjelenítése.</p> <p>Rövid történetek meghallgatása, filmrészletek megtekintése, és a látottak alapján állásfoglalás, indokolás, vitatkozás.</p> <p>Az együttélés feltételeinek tudatosítása, pl. az önzés rossz tulajdonság, az alkalmazkodás fontossága stb.</p> <p>Szervezett kirándulás alkalmával a közintézmények meglátogatása.</p> <p>Az épületek jellegzetességeiről, az intézmények sajátosságairól benyomásokat szerzése.</p> <p>Az egészségüggyel, közlekedéssel, ügyintézéssel, szórakozással kapcsolatos intézményekről ismeretek összegzése, rendezése, eszközei, tárgyai megnevezése (belépőjegy, sorszám, beutaló stb.).</p> <p>Az adott intézményekben zajló tevékenységek megismerése; azok funkcióiról összefüggő beszámolás, élmények elmondása (utaztam repülővel, láttam tűzoltóautót, voltunk színházban, fájt a fogam).</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <p>Igazságtalan, biztos – biztosan, bizonytalan – talán, vélemény, vita, türelem – türelmes, türelmetlen, udvarias, előzékeny, rendszeret, közintézmény, előadás, nézőtér, jegy, színészek, rendezvény, műsor, ambulancia, riadó, gyorssegély, sziréna, fogászat, szemészet, laboratórium, vizsgálat.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 3. Testünk és a személyes teendők                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                             | Javasolt óraszám: 20 óra |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | A tanuló ismeri az egészséges életmód jellemzőit, kerüli a káros hatásokat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | A test és működésének, valamint az egészségmegőrzéssel kapcsolatos teendőknek a megismerése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                          |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                                                                                                                         |                          |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Nagy biztonsággal tájékozódni saját testén vagy maketten.</li> <li>– Érteni a testtel kapcsolatos fogalmakat.</li> <li>– Gyakori betegségeket megnevezni, problémáit jelezni, és segítséget kérni.</li> <li>– A kapott utasításokat betartani a gyógyulás érdekében.</li> <li>– Saját ruházata színeit, egyéb jellemzőit felsorolni.</li> <li>– Észrevenni ruházatán a rendetlenséget. Ruháira vigyázni.</li> <li>– Saját ízlés kialakulása, öltözködési stílusát ennek alapján alakítani.</li> <li>– Jelmezbálon szerepelni, eltérő öltözeteket kipróbálni.</li> <li>– Ismerni a menük sorrendiségét.</li> <li>– Egyszerű terítési és főzési műveletet elvégezni, azokat szavakkal, mondatokkal magyarázni, indokolni.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <p><i>Testünk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Egészségügyi ismeretek bővítése (fiú – lány közötti eltérés észrevétele).</li> <li>– Tisztálkodás. Testápolás.</li> <li>– A fertőzések elkerülésének, megelőzésének módjai.</li> <li>– Az ismertebb betegségek és jellemző tünetek. A gyógyulás módja.</li> <li>– Kórházi tartózkodás fontossága. Néhány kezelési mód és kellékeik.</li> <li>– Testrészek, érzékszervek fogalmának kialakítása. Hasonló és eltérő testrészek.</li> <li>– Fiú – lány eltérő fejlődése.</li> </ul> <p><i>Öltözködés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Évszaknak és alkalomnak megfelelő ruházat kiválasztása irányítással.</li> <li>– Ruhadarabok kiválasztása, csoportosítása különböző szempontok szerint.</li> <li>– Divatlapok nézegetése, válogatás, vágás, ragasztás. Öltöztetés, vetkőztetés.</li> <li>– Jelmeztervezés játékosan, segítséggel.</li> <li>– A szekrények rendje.</li> </ul> <p><i>Étkezés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Konzervek, mirelitek, megismerésük, felhasználásuk. (Gyártási idő, szavatosság leolvasása,</li> </ul> | <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i> emberábrázolás agyagból, grafika, festmény, jelmezkészítés.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> személyes szükséglettel kapcsolatos teendők, háztartási munkák, étkezés.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> emberi test, orvosi vizsgálat.</p> |                          |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | <p>tárolásuk, felhasználásuk).</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Egészséges táplálkozás.</li> <li>– Hagyományos és ünnepi ételek.</li> <li>– Az egészségmegőrzés témakörében tanultak megfogalmazása és gyakorlása.</li> <li>– Az egészséges táplálkozás alapelvei.</li> <li>– A testmozgás/sport szerepe az egészségmegőrzésben.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Tanári segítséggel a tanuló önmagán és társai testén megmutatja és megnevezi a váll, a könyök, a térd, a csukló és a boka testrészeket.</p> <p>A testen tájékozódik, téri fogalmakat gyakorolva.</p> <p>A jobb-bal, fent, lent és a többi viszonyozót önállóan használja.</p> <p>A testrészek érzékelő funkcióját megnevezi, bemutatja.</p> <p>Az orvosi szobában megnézi a főbb kellékeket.</p> <p>Fertőző betegségek megnevezése, tüneteik felsorolása.</p> <p>A rendszeres és alapos tisztálkodási műveleteket rutinszerűen gyakorolja.</p> <p>Fiú és lány testápolásának, tisztálkodásának jellegzetességei (izzadság, testszag stb.).</p> <p>Képek segítségével az évszaknak megfelelő ruházat csoportosítása.</p> <p>Közös halmazokba rendezi a minden évszakban viselendő ruhadarabokat.</p> <p>Újságokból, katalógusokból különlegességeket kivág, gyűjt, füzetbe rendez.</p> <p>Egyre önállóbban fogalmazza meg gondolatait melléknevek segítségével.</p> <p>Önálló öltözés, vetkőzés.</p> <p>Ruhadarabok szempontok szerinti különválasztása: divatos,</p> |  |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | <p>régimódi; színek; anyag szerinti; fiú-, lányruhák; felsőruházat, alsóruházat.</p> <p>Saját ízlés szerinti válogatás újságokból, divatlapokból.</p> <p>Önálló „ruhagyűjtemény” készítése. Kiegészítők választása.</p> <p>A ruhanemű megkímélése, gondozása.</p> <p>Közértben a többi áruféleség megfigyelése mellett alaposabb tájékozódás a mirelitárak és a konzervek pultjánál.</p> <p>Segítséggel a tanuló megnevez különböző mirelit árukat, konzerveket.</p> <p>Elkészítési módjukról ismertetőt hallgat és bemutatót néz meg.</p> <p>Beszámol ismereteiről, emlékezetből és eseményképek segítségével.</p> <p>Az ételféleségek körében szerzett ismeretek bővítése, salátafélék, különféle édességek.</p> <p>Az étkezés kulturált viselkedésformáinak gyakorlása.</p> <p>Egészségre káros ételek, italok számbavétele, fogyasztásuk kerülése.</p> <p>Képek alapján a tanuló ünnepi és hagyományos menüt állít össze.</p> <p>Mennyiségi és minőségi különbségeket az étkezésnél megállapít.</p> <p>Tankonyhán ünnepekre szendvicseket, salátákat, turmixokat készít.</p> <p>Megnevezi és használja a szükséges alapanyagokat, kellékeket.</p> <p>Megnevezi a munkaműveleteket, műveleti sorrendet.</p> <p>Az egészséges táplálkozásról képeket gyűjt és étrendjét tudatosan eszerint állítja össze.</p> <p>Figyel testsúlyára. Sporttal kapcsolatos ismereteket szerez, és kedvenc sportot választ, amit rendszeresen gyakorol.</p> |  |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | Test-testrész, ízület, bedagadás, fájdalom, láz, betegség, kezelés, orvosság, kenőcs, recept, gyógyítás, türelem, testhelyzet, testtájak, különböző nemű, nemi jellegzetességek, divatos, ósdi, régimódi, fiús-lányos, ízlés, gyűjtemény (kollekció), divatbemutató, jelmez, álarc, hagyományos, ízléses-ízléstelen. |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                  |                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>4. Tájékozódás térben</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                  | <b>Javasolt óraszám: 15 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | A tanuló tájékozódik függőleges és vízszintes, jobb és bal irányban.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                  |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Megbízható részvétel a közlekedésben.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                  |                                 |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                       |                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Illedelmesen kérdezni. Segítséget kérni, ha szükséges.</li> <li>– Verbális és mozgásemlékezetét egyre tartósabbá tenni.</li> <li>– Tevékenyen részt venni alaprajz, makett elkészítésében.</li> <li>– Megfelelő magatartás a séták, látogatások alkalmával.</li> <li>– Összehasonlításokat tenni, különbségeket észrevenni, azt közölni.</li> <li>– Megkezdett munkáját befejezni.</li> <li>– Épületeket megfigyelni, saját véleményt megfogalmazni az épületekről.</li> <li>– Szűkebb és tágabb környezetét igyekezzen megóvni lehetőségei szerint.</li> <li>– Megbízhatóan részt venni a mindennapi közlekedésben.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <p><i>Iskola</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Műhelyek, raktárak, szakköri szobák, udvar, megismerése funkciójuk megfigyelése.</li> <li>– A műhelyek eszközeinek megfigyelése, kipróbálása, tulajdonságai megfogalmazása.</li> <li>– Az ott dolgozók nevének megtanulása és használata. Elemi szintű kommunikáció gyakorlása.</li> <li>– A tanterem makettjének elkészítése.</li> </ul> <p><i>Lakás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Lakóházak típusai.</li> <li>– Jellemző jegyek megfigyelése.</li> <li>– A lakás helyiségei.</li> <li>– Lakás berendezéseinek megfigyelése, megismerése, megnevezése, balesetmentes használata segítségével.</li> <li>– Egyéb épületek a környéken.</li> </ul> <p><i>Utca, közlekedés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Helyi és távolsági, valamint a tömegközlekedés fogalmának kialakítása.</li> <li>– Balesetmentes, óvatos, figyelmes közlekedés.</li> </ul> | <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> egyszerű háztartási munkák: lakás, házimunkák.</p> <p><i>Állampolgári ismeretek:</i> közlekedésre neveléstérkép-használat.</p> |                                 |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |  |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Járművek, színterek csoportosítása.</li> <li>– Felkészülés az önálló közlekedésre.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Iskola helyiségeiben, tornateremben, kézműves műhelyben, tanári szobában, irodában, raktárban, konyhában berendezés megfigyelése.</p> <p>Alaprajz készítése tanári segítséggel, színekkel differenciáltan az osztályok helyének megjelölése.</p> <p>Családi ház, társasház, lakótelepi panellakás megkülönböztetése.</p> <p>A lakás helyiségei, berendezései, funkciói, azok rendeltetésszerű használata.</p> <p>Fűtés, világítás, azok működésének megfigyelése.</p> <p>Közvetlen környezetében lévő elektromos háztartási gépek megfigyelése, segítséggel kipróbálása.</p> <p>A gépek és az ételféleségek összekapcsolása. (Mit, mivel, miért, hogyan?)</p> <p>Képekről, diákról szép épületek megtekintése, a különlegességek megfigyelése, megfogalmazása.</p> <p>Kulturált viselkedés színházban, múzeumban, az épület szépségeinek felfedezése.</p> <p>Szervezett látogatás során ismerkedés a hajó-, repülő-, vonat- és autóbusz-közlekedés jellemzőivel.</p> <p>A hangosbemondó szavainak értelmezése segítséggel.</p> <p>Tágabb környezetről térkép készítése, azon tájékozódás.</p> <p>A metróállomások, autóbusz és a vasúti közlekedés jellemzőinek összegyűjtése.</p> <p>Hajókirándulás alkalmával a vízi közlekedésről új ismeretek szerzése.</p> |  |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |  |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>A városi közlekedés színtereinek, járműveinek megfigyelése és megnevezése. A tanuló differenciálja és megfogalmazza az út, sín, vezetékek fogalmát. Játékokban közlekedési élmények, tapasztalatok felelevenítése.</p> <p>A legfontosabb szabályok rendszeres ismételése szóban és a gyakorlatban.</p> <p>A gyalogos közlekedés szabályainak betartása.</p> <p>A helyes közlekedés rendszeres gyakorolása párban és önállóan. Játékos módon megjeleníti, csoportosítja a gyalogos közlekedés szabályait.</p> <p>Járművekkel kapcsolatos mesék, versek tanulása.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | Hajóállomás, jegypénztár, kapitány, <i>tömeg</i> , vészfék, helyi közlekedés, jelzés, jegykezelés, állomás, pályaúdvár, repülőtér, járatok, nemzetközi, helyi, <i>hangár</i> , <i>remíz</i> , <i>karbantartás</i> , önállóan, <i>körültekintően</i> , <i>makett</i> , <i>tervrajz</i> , alaprajz, emelt, földszint, pince, előtér, díszítés.                                                                                                                                                                                                                           |  |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>5. Tájékozódás időben</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                       | <b>Javasolt óraszám: 20 óra</b> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | A tanuló érzékeli az idő múlását.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                       |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Az idő múlásának érzékelése méréssel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                       |                                 |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                                                            |                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Tájékozódni az ismétlődő évi események és azok dátumai között.</li> <li>Az aktuális dátumot megmondani, vagy tábláról leolvasni, naptárból sorolni a napokat, kötve a dátumokhoz.</li> <li>Hetesi teendői között felsorolni az ismert napi adatokat.</li> <li>Eligazodni az idő fogalmai között.</li> <li>Elkülöníteni, megnevezni a</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Jelek információjának megértése a tájékozódáshoz, a cselekvés irányításához, az idő alakításához.</li> <li>Filmeken látott események időbeli elhelyezése (díszletek, jelmezek megbeszélése: régen milyen volt a közlekedés – lassabb, mint ma stb.).</li> <li>Napok, hetek, hónapok, évszakok.</li> </ul> | <p><i>Számolás-mérés:</i> tájékozódás: időmérés, naptárbeosztás.</p> <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i> évszakokkal kapcsolatos alkotások.</p> <p><i>Ének-zene:</i> az idő múlásával, az elmúlással kapcsolatos dalok.</p> |                                 |

|                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |
|------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <p>napszakokat.</p> <p>– Ismerni az elmúlással kapcsolatos történéseket.</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Szünet – nyaralás.</li> <li>– Éjszaka, nappal.</li> <li>– <i>Az óra, perc fogalmának megismerése.</i></li> <li>– Az idő múlása, és az elmúlás kapcsolata.</li> <li>– Az életút. Az élet végessége.</li> <li>– Fiatal, öreg. Születés, halál-fogalom említése.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Tanári irányítással, képek segítségével az évszakok ismérveinek elmélyítése.</p> <p>A hónapok nevének automatizálása versek, dalok segítségével, eseményekhez rendelésük (születésnap, ünnepek).</p> <p>Naptár használata. A hetek napjainak számlálása, napszakok megnevezése, sorrendiségük begyakorlása.</p> <p>„Mikor lesz?” „Már elmúlt.” – Az idő múlásának megfigyelése.</p> <p>Régi korok meséiből, tárgyaiból segítséggel következtetések levonása.</p> <p>Filmekből látott jövőmotívumok feldolgozása tanári segítséggel.</p> <p>A valóság és a mese elemeinek szétválasztása, a sci-fi tartalmazó képek, történetek megismerése, a félelem legyőzése.</p> <p>Képek időrendbe állítása.</p> <p>A látottak megfogalmazása viszonyszavak és időfogalmak használatával.</p> <p>Hagyományos és digitális órákon az idő leolvasása.</p> <p>Egész óra, fél óra, perc és óra viszonya.</p> <p>Próbálkozás az óráról az aktuális időpont leolvasására, tájékozódásra, még hány percre tart a tanóra stb.</p> <p>Emberi élet, növények élete, állatok élete témában adatgyűjtés.</p> |  |
|------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                        |  |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | Korosztályokhoz kapcsolódó tevékenységek, jellegzetességek gyűjtése.                                                                                                   |  |
| <b>Fogalmak</b> | Az idő múlásával, mérésével kapcsolatos fogalmak és szókinsz.<br>Dátum (termékeken gyártási idő és szavatosság).<br>Az idő múlása, az elmúlással kapcsolatos fogalmak. |  |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>6. Élőlények</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                              | <b>Javasolt óraszám: 15 óra</b> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | A tanuló észreveszi a természet szépségeit.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                              |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | A tápláléklánc alapjainak megértése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                              |                                 |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                   |                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Egyre jobban tájékozódni az őt körülvevő természeti világban.</li> <li>– Gyűjteni, rendszerezni, megfogalmazni a témakörben. Osztályozni, csoportosítani a növények fajtáit.</li> <li>– Ismerni és gondozni a környezetében lévő növényeket.</li> <li>– Ismerni és felsorolni a már tanult jellemzőket.</li> <li>– Kérdéseit bővített mondatokkal feltenni.</li> <li>– Gondolatait érthető mondatokkal kifejezni.</li> <li>– Hosszan figyelni egy-egy dologra.</li> <li>– Legyenek a tanulónak ismeretei az állatkert állatairól, ismerje fel azokat könyvekből, filmen.</li> <li>– Tudjon állatjelműben tulajdonságokat megjeleníteni, hangokat utánozni.</li> <li>– Számoljon be a kedvenc háziállatról.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i><br/>Az élő környezet.</p> <p><i>Növények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– A növények hatása életünkre (jó levegő, vitamin, állatokat táplál, melyeket mi eszünk meg).</li> <li>– A fa részeinek bemutatása, lombos, tűlevelű, lombhullató, örökzöld fa fogalmának kialakítása.</li> <li>– Gabonafélék megismertetése, felhasználása.</li> <li>– Gyümölcsök, zöldségek, gabonafélék felhasználása, tárolása, tartósítása.</li> <li>– Szobanövények ápolása.</li> <li>– Az eddig tanultak elmélyítése, rendszerezése.</li> <li>– Földünkön élő változatos növényvilág.</li> </ul> <p><i>Állatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Háziállatok fogalmának bővítése.</li> <li>– Ház körül élő állatok csoportosítása (hasznos, káros).</li> <li>– Vadon élő állatok, erdei, mezei, vízi állatok, ragadozók.</li> </ul> | <p><i>Ének-zene:</i><br/>növényekkel, állatokkal kapcsolatos dalok, zeneművek.</p> <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i><br/>növény- és állatábrázolások különböző technikákkal.</p> |                                 |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Hobbiállatok.</li> <li>– Mesék, dalok, versek az állatokról.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br/> Élő és élettelen megbízható differenciálása. Képválogatás, csoportosítás főfogalmak alá. Erdei sétán a tanuló megfigyeli, tapintja a fák részeit. Összehasonlítás, különbségek megállapítása. Tanórán tapasztalatai, emlékei szerint főfogalom alá rendez, csoportosít. Fogalomhoz megfelelő képet rendel. Filmen, vagy a természetben megfigyeli a zöldségek, gyümölcsök betakarítási módját, cselekvően részt vesz a munkálatokban. Zöldségeket, gyümölcsöket, gabonaféléket megnevez, csoportosít. A fagyasztást, hűtést és tartósítást képekről vagy üzemplátogatás során megfigyeli. Filmről, képről az élelmiszerek gyártási és felhasználási módjait is megismeri. Távoli földrészek növényvilága, képek, filmek megtekintése a témában. Környezetében lévő virágokat megnevezi, részeit felsorolja, gondozza azokat. Allatkerti séta vagy kirándulás alkalmával közelről ismerkedik az állatokkal. Megtanulja élőhelyeiket, táplálkozási szokásaikat (világatlaszban az állatok élőhelyei, életviszonyai, tápláléklánc). Ház körüli állatokról személyesen, filmből, könyvből szerez ismereteket, azonosítja az élő állattal.</p> |  |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                              |  |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | Párhuzamot von háziállatok és élelmiszerek között.<br>Meséket, verseket, dalokat tanul.<br>Állatfarsang, jelmezkészítés, szerepjátékok, mesék dramatizálása. |  |
| <b>Fogalmak</b> | Növény- és állatvilág témakörben felmerülő fogalmak.                                                                                                         |  |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>7. Előkészület a felnőtt életre</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                 | <b>Javasolt óraszám:<br/>20 óra</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | A tanuló alkalmazkodik a társadalmi, közösségi környezet elvárásaihoz.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                 |                                     |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Körültekintő vásárlás, különbség felismerése a fontos és nem fontos árucikkek között.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                 |                                     |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                                      |                                     |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Egyre több áruféleséget megnevezni, főfogalom alá rendezni önállóan is.</li> <li>– Szerepjátékban azonosulni vevővel és eladóval.</li> <li>– Üzletbe lépéskor a tanult udvariassági formákat, rendszabályokat betartani.</li> <li>– A látottakat önállóan, emlékezete alapján rendszerezni.</li> <li>– Ismerni a pénz fontosságát a vásárlás során.</li> <li>– Türelemmel, érdeklődéssel és megfelelő magatartással részt venni a látogatásokon.</li> <li>– Szókincse, mondatai tükrözzék a beépült és rögzült ismereteket.</li> <li>– Saját véleményét kialakítani a foglalkozásokról (jó, rossz, nehéz, könnyű).</li> <li>– Önállóan kérni, megköszönni, elköszönni, kifogást megfogalmazni.</li> <li>– Megmondani kérdésre saját nevét, születési helyét és idejét.</li> <li>– Ismerni édesanyja nevét</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i><br/><i>Üzletek, vásárlás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Áruház látogatása, áruféleségek megnevezése, konvencionális kifejezések gyakorlása, irányítással.</li> <li>– Üzletekről, vásárlásról tanultak rendszerezése.</li> <li>– Piaclátogatás, vásári áruk, utcai árusok.</li> <li>– Piacok, üzletközpontok, közértek, kiskereskedések hasonlósága, különbözősége.</li> <li>– Rendszeres vásárlás gyakorlása az apróbb megbízatások teljesítésével.</li> <li>– Az önállóság fokozatos növelésével: az áru kiválasztása, vásárlás, fizetés.</li> </ul> <p><i>Foglalkozások</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Iskola, üzletek, intézmények dolgozói.</li> <li>– Szolgáltatások egymáshoz rendelése, irányítással.</li> <li>– További iparosok munkájának megismerése, eszközeik csoportosítása.</li> <li>– Szülők, testvérek munkája,</li> </ul> | <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> egyszerű háztartási munkák. Vásárlás, fogyasztóvédelem.</p> <p><i>Állampolgári ismeretek:</i> felkészülés a felnőtt létre: pályaválasztás, foglalkozások.</p> |                                     |

|                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |  |
|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <p>(legalább keresztnévét).</p> | <p>foglalkozása.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– TV-rádió-szerelő, varrónő, ács, villanyszerelő, hangszerjavító, cipész.</li> <li>– Minden munkában van szépség és hasznosság.</li> <li>– Személyes adatok. Születési hely, idő. Az anya leánykori neve. Lakcím.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br/> Hasonlóságok és különbségek sorolása a különböző helyek (áruház, piac, utcai árusok) között.<br/> Üzletek, áruféleségek rendszerezése, csoportosítása, minőségi kifogás megfogalmazása.<br/> Szervezett keretek között csoportos látogatás a különböző vásárlóhelyekre.<br/> Tanári kérdés szerint vásárlás, fizetés.<br/> A tanult kommunikációs formák gyakorlása, szerepjátékokban megjelenítése.<br/> Az iskolai dolgozók foglalkozásának megnevezése, feladataik megfigyelése.<br/> Mindennapi életében jelenlévő ügyintézők munkájának, eszközeiknek megfigyelése: orvos, asszisztens, titkárnő, jegyeladó, buszvezető, cukrász.<br/> Eladók munkájának megfigyelése, szituációs játékokban a szerepek gyakorlása.<br/> Mesealakok foglalkozásának felismerése.<br/> Összehasonlítás jellemzők megfigyeltetése által.<br/> A költekezés megelőzése, felesleges – szükséges mérlegelése.<br/> Szervezett formában látogatja meg a különböző szakmák képviselőit, megfigyeli munkájukat és eszközeiket,</p> |  |
|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | kipróbálja, megtapasztalja a mozdulatokat.<br>Kér, kérdez, megnevezi a látottakat.<br>Képeken egyeztet, és főfogalom alá rendezi a megismert fogalmakat, tárgyakat.<br>Név, születési hely, idő automatizált megtanulása.<br>Édesanya nevének megtanulása.<br>Édesanya külső tulajdonságait segítséggel megfigyeli, megnevezi.<br>(Születésnap, névnap számontartása, felköszöntés).<br>Érzelmét kifejezi szóban és gesztusaiban, mások érzelmi megnyilvánulásait észreveszi és tiszteletben tartja. |  |
| <b>Fogalmak</b> | A témákkal kapcsolatban felmerülő fogalmak, szókincs köre.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>8. Ünnepek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                              | <b>Javasolt óraszám: 15 óra</b> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Mások ünnepét elfogadni, tiszteletben tartani.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                              |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Külsőségeiben és tartalmában is készülődés az ünnepre.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                              |                                 |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                   |                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Szívesen részt venni az ünnepi készülődésben.</li> <li>– Önálló feladattal készülni az ünnepre.</li> <li>– Himnusz hallgatása alatt vigyázzban állni.</li> <li>– Verseket, dalokat örömmel bemutatni az iskolában és otthon.</li> <li>– Örülni társai sikereinek.</li> <li>– Helyesen értelmezni az ünnepekkel kapcsolatos fogalmakat, megfelelő eseményekhez kapcsolni azokat, játékosan utánózni néhány jellegzetes ünnepi</li> </ul> | <i>Fejlesztési ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Nemzeti, társadalmi, családi ünnepek csoportosítása.</li> <li>– Az ünnepek eredete, történetének ismertetése.</li> <li>– Nemzeti ünnep. Augusztus 20 (Szent István). Március 15. (Petőfi Sándor).</li> <li>– Mikulás, ajándékozási szokások. Karácsony.</li> <li>– Társak jeles ünnepeinek számontartása.</li> <li>– Az ünnepekhez tartozó történetek ismertetése.</li> <li>– Az ünnephez tartozó formai elemek betartása.</li> </ul> | <i>Ének-zene:</i> ünnepi műsor.<br><br><i>Ábrázolás-alakítás:</i> ajándék, dekoráció az ünnepre.<br><br><i>Életvitel és gyakorlat:</i> anyagok alakítása: ajándék készítése. |                                 |

|                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <p>eseményt.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Az ünnepekkel kapcsolatos tárgyismeretét, és a fogalmait gazdagítani.</li> <li>– Legyen megfelelő a tanuló magatartása, részvétele.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Az aktuális ünnepnek megfelelő kellékek, ajándékok készítése segítséggel.</p> <p>Figyelmesen hallgatja a történeteket.</p> <p>Képeket gyűjt és rendszerez az ünnepekkel kapcsolatban.</p> <p>Verseket, dalokat tanul és előad, csoportban, vagy önállóan.</p> <p>Versenyeke, vetélkedőkre készül.</p> <p>Nemzeti nagyjaink és az eseményekhez kapcsolódó történeteket ismer meg.</p> <p>Az ünnepek megnevezését és eredetét sokféle helyről, helyzetből hallgatja, nézi.</p> <p>Felköszöntés, gratuláció.</p> <p>Ajándékozás (könyvek, mesék, tárgyak, emlékek).</p> <p>Tevékenyen részt vesz jelképek (zászlók, díszek) készítésében.</p> <p>Tanári segítséggel értelmezi a helyzeteket, tárgyakat.</p> <p>Olvasmányok az ünnepekkel kapcsolatban.</p> <p>Történelmi tárgyak megtekintése, múzeumlátogatások az ünnepekhez kapcsolódóan.</p> |  |
| <p><b>Fogalmak</b></p>                                                                                                                                                                                   | <p><i>Nemzet, család, hazaszeretet, ünnepélyes, Himnusz, csend, felvonulás, király, megváltó, ünnepélyesség, ajándék, költő, költemény, előadás, emlékmű, múzeum, tűzijáték, ünnep, egyház, társadalom, nemzet, történet, király, papság, kép, jelkép, korona, szent, vallások, templom, szeretet, gyűlölet, hangulat.</i></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |

|                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus / ötödik évfolyam végére</b></p> | <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– kiejtését tudatosan javítani, hangerejét, beszédritmusát tudatosan irányítani.</li> <li>– kérdést megfogalmazni, kérdésre adekvát választ adni.</li> <li>– felhívó jellegű kommunikációs megnyilvánulásokra.</li> <li>– a hangulati elemeket megjeleníteni beszédében.</li> <li>– felismerni, megmutatni érzékszerveit és tudja azok funkciójait.</li> <li>– egyszerű terítési és főzési műveletet elvégezni, azokat szavakkal, mondatokkal magyarázni, indokolni.</li> </ul> <p>Étkezésnél, kiránduláson megfelelő magatartást tanúsít.</p> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Természeti kincseinket és néhány hasznát, jelentőségét ismeri.<br/> A témakör fő fogalmait beszédében megfelelően használja.<br/> A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– az elmúlással kapcsolatos történeteket megérteni.</li> <li>– mondanivalóját kérdések segítségével bővített mondatokkal is megfogalmazni.</li> <li>– együttműködni a helyes viselkedési és magatartási szabályok tudatos betartásában.</li> <li>– aktív szókincsét bővíteni a tanult témakörökben.</li> <li>– legfontosabb személyi adatait elmondani (név, cím).</li> <li>– a legfontosabb ünnepek jelentőségét átélni, az ünnepekkel kapcsolatos tárgyismeretét, és a fogalmak használatával beszédét gazdagítani, közös ünnepeken alkalmanként közreműködni.</li> <li>– Himnusz hallgatása alatt vigyázban áll.</li> </ul> |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Kommunikáció 6. évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 1. Beszédfejlesztés, anyanyelv                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Javasolt óraszám: 26 óra                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | A tanuló érzékeli a jól, és a hibásan ejtett hangok közötti eltérést, törekszik azokat javítani.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                 |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Szókincsbővítés, aktivizálás.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                 |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                                             |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Használjon a tanuló kérdő és felkiáltó mondatokat.</li> <li>– Használjon múlt és jövő időt.</li> <li>– <b>Építsen beszédébe viszonyszavakat, következtetéseket.</b></li> <li>– Beszéde hangsúlyos, jó ritmusú, megfelelő hangerejű legyen.</li> <li>– Egyre élénkebben vegyen részt a kommunikációban.</li> <li>– Kérdezni, érdeklődni a körülötte zajló eseményekről.</li> <li>– <b>Érteni a határozószók jelentését utasítások végrehajtásakor.</b></li> <li>– Tárgyakat, képeket gyűjtőfogalom alá rendezni.</li> <li>– Segítséggel elmondani 4-5 verset, mondókát, éneket.</li> <li>– Szókincsét aktivizálni.</li> <li>– Rajzaihoz magyarázatot, mesét rendelni.</li> <li>– <b>Élményeit összefüggő mondatokkal kifejezni.</b></li> <li>– Érthetően, lényegre törően telefonálni.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Helyhatározók gyakorlása.</li> <li>– Mondatbővítés kérdőszó segítségével.</li> <li>– <b>Hely-, idő-, cél- és eszközhatározó alkalmazása.</b></li> <li>– <b>Igékötők, módosító szerepük, hatásuk.</b></li> <li>– <b>Feltételes mód. Kívánság megfogalmazása.</b></li> <li>– Leírási, jellemzési gyakorlatok (melléknevek).</li> <li>– Tárgyak megnevezése, mondatalkotás, mondatbővítés.</li> <li>– Két állítmánnyal mondatok alkotása.</li> <li>– Felsorolás, összetett mondatok képzése „és” kötőszóval.</li> <li>– <b>Birtokos személyrag és birtokos rag alkalmazása.</b></li> <li>– Metakommunikációs jelek felismerése, helyes bemutatása.</li> <li>– Beszédtechnikai és beszédmotoros gyakorlatok.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br/>Kívánságok megfogalmazása a „szeretnék” igével.<br/>Mi ez?, Ki ez?, Miért?, Hogyan?, Ki?, Hová? kérdőszavak használata a mondatalkotások során.<br/>A téri relációk használatának elkezdése beszédében.</p> | <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i><br/>illusztráció készítése.</p> <p><i>Ének-zene:</i><br/>ritmuskíséret, adott témához kapcsolódó népdalok.</p> <p><i>Mozgásnevelés:</i><br/>légzőgyakorlatok.</p> |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>A viszonyyszavak önálló használata játékbán, foglalkozásokon.</p> <p>A metakommunikáció játékos gyakorlása, érzelmi, hangulati elemek utánzása, bemutatása.</p> <p>Zöngés – zöngétlen, tiszta – hibás ejtés differenciálása.</p> <p>Hallásfejlesztés, hangok kialakítása indirekt módon, utánzással.</p> <p>Hang ciklizálása a ritmikus beszéd érdekében.</p> <p>Szituatív és cselekvéses helyzetekben gyakorlás.</p> <p>Cselekvések megfogalmazása, szituációkban.</p> <p>Környezeti tárgyak megnevezése egyre bővülő körrel.</p> <p>Artikulációs mozgások pontos utánzása.</p> <p>A direkt hangfejlesztéssel kapcsolatos utasítások megértése-kivitelezése.</p> <p>Képekkel egyeztetés, azonosítás.</p> <p>Társak, szülők, mesei hősök stb. jellemzése szóban és képi megfogalmazásban (rajz, szobor stb.).</p> <p>Tárgyak, képek sorba rendezése, megnevezése.</p> <p>Telefonbeszélgetés barátaival, rokonaival (gyorsan, tömören).</p> <p>A hangsúlyos beszéd gyakorlása, a beszéd javítása ritmikus gyakorlatokkal.</p> <p>Beszédrítmus-mozgás összekapcsolása, mondókák, dalok mozgásos megjelenítése.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <p>Hol, hová, honnan, miért, mikor, ki, mivel, kit, mit, soralkotás, rámutatás, pontos, mögé, fölé, előre – hátra, szájter, légzés, arckifejezés, mimika, szomorú, vidám, kíváncsi, mérges.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |

|                       |                                                                                     |                                     |
|-----------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Témakör</b>        | <b>2. Társadalmi érintkezési formák</b>                                             | <b>Javasolt óraszám:<br/>13 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b> | <p>Idegenekkel szemben a tanuló tartózkodó, a testi kontaktusban távolságtartó.</p> |                                     |

| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | A verbális és nonverbális kifejezőképesség fejlesztése.<br>Szerepjátékokban a foglalkozásokhoz kapcsolódó tulajdonságok megjelenítése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Fejlesztési ismeretek és<br>tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Kapcsolódási pontok                                                                                               |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Megérteni, és megfelelően reagálni egyszerűbb helyzetekben.</li> <li>– Udvariasan viselkedni a felnőttekkel és társaival szemben.</li> <li>– Bemutatkozni megfelelő gesztusokkal, kéznyújtással.</li> <li>– <b>Eddigi tapasztalatai alapján ismereteit rendezni.</b></li> <li>– Ruházatát rendben tartani, észrevenni, ha cserére szorul, cipőjét letörölni.</li> <li>– Megpróbálni a mindennapi tevékenységében az előzékeny, udvarias viselkedést.</li> <li>– A kapott megbízásokat pontosan teljesíteni.</li> <li>– Kulturáltan étkezni.</li> <li>– <b>Helyesen használni minden intézmény jellegzetes fogalmait.</b></li> <li>– <b>Igényt kialakítani a szabadidő kulturált eltöltésére.</b></li> <li>– Szívesen visszatérni a már látogatott helyekre, élményekre emlékezni, újdonságokat felfedezni, ezekről beszámolni.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <b>Konfliktushelyzetek felismerése, a megoldás keresése különböző példákon keresztül.</b></li> <li>– Kulturált viselkedés vendégségben és vendégek fogadásakor.</li> <li>– Igényesség a ruházatban.</li> <li>– Különböző alkalmaknak megfelelő ruházat kiválasztása és felkészülés.</li> <li>– <b>Nemek közötti kapcsolat.</b></li> <li>– Előzékeny, udvarias magatartás kialakítása.</li> <li>– Óvja a tanuló saját és társai dolgait (ruhanemű, szemüveg stb.).</li> <li>– Megbízások vállalása és teljesítése.</li> <li>– Példaképek keresése környezetében, ismert hősök között stb.</li> <li>– A kulturált étkezés szabályainak elsajátítása.</li> <li>– Az étel kiválasztása és elfogyasztása.</li> <li>– <b>Közüntézmények főfogalmának kialakítása.</b></li> <li>– <b>Mozi, színház, művelődési ház, múzeum, rendelőintézet, kórház, gyógyszertár, posta, tűzoltóság, rendőrség, mentőállomás, repülőtér.</b></li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br/>Képekről nonverbális közlések leolvasása, megfogalmazása.<br/><i>Helyzetgyakorlatok:</i> (elromlik valami az osztályban, valakinek elvész a kedvenc játéka, valakinek nem jut tízórai, mert valaki többet evett).</p> | <p><i>Környezetismeret:</i><br/>egészséges életmód.</p> <p><i>Állampolgári ismeretek:</i> társas kapcsolatok.</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | <p>A történetek megismerése, ismétlések után a történetek eljátszása és megoldások keresése.</p> <p><i>Szituációs játék:</i> (Színházba megyünk, milyen legyen az öltözkünk?</p> <p>Orvosi vizsgálatra, kirándulásra hogyan készülünk?).</p> <p>Helyzetgyakorlatok, képek elemzése, saját tapasztalatok megbeszélése.</p> <p><i>Szerepjáték:</i> (vendégségben, vendégfogadáskor).</p> <p>A kialakult jó szokások további erősítése.</p> <p>A másik nemmel szembeni <i>viselkedésmódok</i> összegyűjtése és megbeszélése.</p> <p>Ajtónál a felnőttek és a lányok előre engedése.</p> <p>Leesett, otthagyott tárgyak megőrzése, elrakása.</p> <p>A tanuló teljesítsen kisebb-nagyobb megbízásokat.</p> <p>Nyilvános helyen kulturált étkezés. Viselkedés és étkezés feltűnés nélkül (cukrászdában, gyorsétteremben).</p> <p>Közös megbeszélés alapján feladatvállalás, a végzett munkáról beszámolás, a bírálat meghallgatása, a kritika elfogadása.</p> <p>Szerepjátékokban a foglalkozáshoz kapcsolódó tulajdonságok megjelenítése.</p> <p>Rövid történetek meghallgatása, filmrészletek megtekintése, és a látottak alapján állásfoglalás, indoklás, vitatkozás.</p> <p>Az együttélés feltételeinek tudatosítása, pl. az önzés rossz tulajdonság, az alkalmazkodás fontossága stb.</p> <p>Szervezett kirándulás alkalmával a közintézmények meglátogatása.</p> <p>Az épületek jellegzetességeiről, az intézmények sajátosságairól benyomásokat szerzése.</p> |  |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |
|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>Az egészségüggyel, közlekedéssel, ügyintézással, szórakozással kapcsolatos intézményekről ismeretek összegzése, rendezése, eszközei, tárgyai megnevezése (belépőjegy, sorszám, beutaló stb.).</p> <p>Az adott intézményekben zajló tevékenységek megismerése; azok funkcióiról összefüggő beszámolás, élmények elmondása (utaztam repülővel, láttam tűzoltóautót, voltunk színházban, fájt a fogam).</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <p>Igazságtalan, biztos – biztosan, bizonytalan – talán, vélemény, vita, türelem – türelmes, türelmetlen, udvarias, előzékeny, rendszeret, közintézmény, előadás, nézőtér, jegy, színészek, rendezvény, műsor, ambulancia, riadó, gyorssegély, sziréna, fogászat, szemészet, laboratórium, vizsgálat.</p>                                                                                                   |  |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                       |                                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>3. Testünk és a személyes teendők</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                       | <b>Javasolt óraszám: 20 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | A tanuló ismeri az egészséges életmód jellemzőit, kerüli a káros hatásokat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                       |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | A test és működésének, valamint az egészségmegőrzéssel kapcsolatos teendőknek a megismerése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                       |                                 |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                                                            |                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>A megismert fogalmakat főfogalom alá rendezni, és szókincsébe beépítve használni.</i></li> <li>– <i>Kérésre megmutatni a megnevezett testrészt (ízületeket).</i></li> <li>– Nagy biztonsággal tájékozódni saját testén vagy maketten.</li> <li>– Érteni a testtel kapcsolatos fogalmakat.</li> <li>– Gyakori betegségeket megnevezni, problémáit jelezni, és segítséget kérni.</li> <li>– A kapott utasításokat</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <p><i>Testünk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>Ízületek megnevezése (könyök, térd, boka), helyük és funkcióik.</i></li> <li>– Egészségügyi ismeretek bővítése (fiú – lány közötti eltérés észrevétele).</li> <li>– Tisztálkodás. Testápolás.</li> <li>– A fertőzések elkerülésének, megelőzésének módjai.</li> <li>– Az ismertebb betegségek és jellemző tüneteik. A gyógyulás módja.</li> <li>– Kórházi tartózkodás</li> </ul> | <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i><br/>emberábrázolás agyagból, grafika, festmény, jelmez készítés.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i><br/>személyes szükséglettel kapcsolatos teendők, háztartási munkák, étkezés.</p> |                                 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| <p>betartani a gyógyulás érdekében.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <b><i>A ruházatot szezonálisan csoportosítani, és azok minőségi jellemzőit saját szavaival elmondani.</i></b></li> <li>– Saját ruházata színeit, egyéb jellemzőit felsorolni.</li> <li>– Észrevenni ruházatán a rendetlenséget. Ruháira vigyázni.</li> <li>– Saját ízlés kialakulása, öltözködési stílusát ennek alapján alakítani.</li> <li>– Jelmezbálon szerepelni, eltérő öltözeteket kipróbálni.</li> <li>– <b><i>Megnevezni az ételeket, áruféleségeket a csomagolás alapján.</i></b></li> <li>– Ismerni a menük sorrendiségét.</li> <li>– Egyszerű terítési és főzési műveletet elvégezni, azokat szavakkal, mondatokkal magyarázni, indokolni.</li> <li>– <b><i>Értetni, és megfogalmazni az ok-okozati összefüggéseket.</i></b></li> </ul> | <p>fontossága. Néhány kezelési mód és kellékeik.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Testrészek, érzékszervek fogalmának kialakítása. Hasonló és eltérő testrészek.</li> <li>– Fiú – lány eltérő fejlődése.</li> </ul> <p><b><i>Öltözködés</i></b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Évszaknak és alkalomnak megfelelő ruházat kiválasztása irányítással.</li> <li>– Ruhadarabok kiválasztása, csoportosítása különböző szempontok szerint.</li> <li>– Divatlapok nézegetése, válogatás, vágás, ragasztás. Öltöztetés, vetkőztetés.</li> <li>– Jelmeztervezés játékosan, segítséggel.</li> <li>– A szekrények rendje.</li> </ul> <p><b><i>Étkezés</i></b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Konzervek, mirelitek, megismerésük, felhasználásuk. (Gyártási idő, szavatosság leolvasása, tárolásuk, felhasználásuk).</li> <li>– Egészséges táplálkozás.</li> <li>– Hagyományos és ünnepi ételek.</li> <li>– <b><i>Főzési, sütési kellékek, alapanyagok, előkészítő műveletek. Az ételekről, étkezésekről meglévő ismeretek rendszerezése.</i></b></li> <li>– Az egészségmegőrzés témakörében tanultak megfogalmazása és gyakorlása.</li> <li>– Az egészséges táplálkozás alapelvei.</li> <li>– A testmozgás/sport szerepe az egészségmegőrzésben.</li> </ul> <p><b><i>Fejlesztési tevékenységek</i></b><br/> Tanári segítséggel a tanuló önmagán és társai testén megmutatja és megnevezi a váll, a könyök, a térd, a csukló és a boka testrészeket.<br/> A testen tájékozódik, téri fogalmakat gyakorolva.</p> | <p><b><i>Környezetismeret:</i></b><br/> emberi test, orvosi vizsgálat.</p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | <p>A jobb-bal, fent, lent és a többi viszonyozót önállóan használja.</p> <p>A testrészek érzékelő funkcióját megnevezi, bemutatja.</p> <p>Az orvosi szobában megnézi a főbb kellékeket.</p> <p>Fertőző betegségek megnevezése, tüneteik felsorolása.</p> <p>A rendszeres és alapos tisztálkodási műveleteket rutinszerűen gyakorolja.</p> <p>Fiú és lány testápolásának, tisztálkodásának jellegzetességei (izzadság, testszag stb.).</p> <p>Képek segítségével az évszaknak megfelelő ruházat csoportosítása.</p> <p>Közös halmazokba rendezi a minden évszakban viselendő ruhadarabokat.</p> <p>Újságokból, katalógusokból különlegességeket kivág, gyűjt, füzetbe rendez.</p> <p>Egyre önállóbban fogalmazza meg gondolatait melléknevek segítségével.</p> <p>Önálló öltözés, vetkőzés.</p> <p>Ruhadarabok szempontok szerinti különválasztása: divatos, régimódi; színek; anyag szerinti; fiú-, lányruhák; felsőruházat, alsóruházat.</p> <p>Saját ízlés szerinti válogatás újságokból, divatlapokból.</p> <p>Önálló „ruhagyűjtemény” készítése. Kiegészítők választása.</p> <p>A ruhanemű megkímélése, gondozása.</p> <p>Közértben a többi áruféleség megfigyelése mellett alaposabb tájékozódás a mirelitárak és a konzervek pultjánál.</p> <p>Segítséggel a tanuló megnevez különböző mirelit árukat, konzerveket.</p> <p>Elkészítési módjukról ismertetőt hallgat és bemutatót néz meg.</p> <p>Beszámol ismereteiről, emlékezetből és eseményképek segítségével.</p> |  |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |
|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>Az ételféleségek körében szerzett ismeretek bővítése, salátafélék, különféle édességek.</p> <p>Az étkezés kulturált viselkedésformáinak gyakorlása.</p> <p>Egészségre káros ételek, italok számbavétele, fogyasztásuk kerülése.</p> <p>Képek alapján a tanuló ünnepi és hagyományos menüt állít össze.</p> <p>Mennyiségi és minőségi különbségeket az étkezésnél megállapít.</p> <p>Tankonyhán ünnepekre szendvicseket, salátákat, turmixokat készít.</p> <p>Megnevezi és használja a szükséges alapanyagokat, kellékeket.</p> <p>Megnevezi a munkaműveleteket, műveleti sorrendet.</p> <p>Az egészséges táplálkozásról képeket gyűjt és étrendjét tudatosan eszerint állítja össze.</p> <p>Figyel testsúlyára. Sporttal kapcsolatos ismereteket szerez, és kedvenc sportot választ, amit rendszeresen gyakorol.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <p>Test-testrész, ízület, bedagadás, fájdalom, láz, betegség, kezelés, orvosság, <i>kenőcs</i>, <i>recept</i>, gyógyítás, <i>türelem</i>, testhelyzet, <i>testtájak</i>, különböző nemű, <i>nemi jellegzetességek</i>, divatos, <i>ósvi</i>, <i>régimódi</i>, fiúslányos, ízlés, gyűjtemény (<i>kollekció</i>), divatbemutató, jelmez, álarc, <i>hagyományos</i>, ízléses-ízléstelen.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |

| Témakör                                                                                                                                                 | 4. Tájékozódás térben                                                                                                                                                |                                                                                             | Javasolt óraszám: 15 óra |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                   | A tanuló tájékozódik függőleges és vízszintes, jobb és bal irányban.                                                                                                 |                                                                                             |                          |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                            | Megbízható részvétel a közlekedésben.                                                                                                                                |                                                                                             |                          |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                   | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                               | Kapcsolódási pontok                                                                         |                          |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>Mondatait melléknevek, viszonyszók használatával bővíteni.</i></li> <li>– Illedelmesen kérdezni.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <p><i>Iskola</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Műhelyek, raktárak, szakköri szobák, udvar, megismerése</li> </ul> | <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i></p> <p>egyszerű háztartási munkák: lakás, házimunkák.</p> |                          |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Segítséget kérni, ha szükséges.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Verbális és mozgásemlekezetét egyre tartósabbá tenni.</li> <li>– Tevékenyen részt venni alaprajz, makett elkészítésében.</li> <li>– Megfelelő magatartás a séták, látogatások alkalmával.</li> <li>– Összehasonlításokat tenni, különbségeket észrevenni, azt közölni.</li> <li>– Megkezdett munkáját befejezni.</li> <li>– <b>Saját élményeit mondatokban megfogalmazni.</b></li> <li>– Épületeket megfigyelni, saját véleményt megfogalmazni az épületekről.</li> <li>– <b>Összefüggést találni a szituációk és a közlekedés fajtái között.</b></li> <li>– Szűkebb és tágabb környezetét igyekezzen megóvni lehetőségei szerint.</li> <li>– Megbízhatóan részt venni a mindennapi közlekedésben.</li> <li>– <b>Élményeit rajzokkal feldolgozni.</b></li> </ul> | <p>funkciójuk megfigyelése.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– A műhelyek eszközeinek megfigyelése, kipróbálása, tulajdonságaik megfogalmazása.</li> <li>– Az ott dolgozók nevének megtanulása és használata. Elemi szintű kommunikáció gyakorlása.</li> <li>– A tanterem makettjének elkészítése.</li> <li>– <b>Alaprajz készítése az iskoláról, tájékozódás az alaprajzon.</b></li> <li>– <b>Környező utcák nevezetességeinek megismerése.</b></li> </ul> <p><b>Lakás</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Lakóházak típusai.</li> <li>– Jellemző jegyek megfigyelése.</li> <li>– A lakás helyiségei.</li> <li>– Lakás berendezéseinek megfigyelése, megismerése, megnevezése, balesetmentes használata segítségével.</li> <li>– <b>A lakás megóvása, gondozása, díszítése, lakóházak típusok szerinti csoportosítása.</b></li> <li>– Egyéb épületek a környéken.</li> </ul> <p><b>Utca, közlekedés</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Helyi és távolsági, valamint a tömegközlekedés fogalmának kialakítása.</li> <li>– <b>Utak, sztrádák, sínek, alagutak, aluljárók felismerése, megnevezése, balesetmentes használata.</b></li> <li>– Balesetmentes, óvatos, figyelmes közlekedés.</li> <li>– Járművek, szinterek csoportosítása.</li> <li>– <b>A gyalogos közlekedés szabályainak betartása.</b></li> <li>– Felkészülés az önálló közlekedésre.</li> </ul> <p><b>Fejlesztési tevékenységek</b></p> | <p><i>Állampolgári ismeretek:</i><br/>közlekedésre neveléstérkép-használat.</p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | <p>Iskola helyiségeiben, tornateremben, kézműves műhelyben, tanári szobában, irodában, raktárban, konyhában berendezés megfigyelése.</p> <p>Alaprajz készítése tanári segítséggel, színekkel differenciáltan az osztályok helyének megjelölése.</p> <p>Családi ház, társasház, lakótelepi panellakás megkülönböztetése.</p> <p>A lakás helyiségei, berendezései, funkciói, azok rendeltetésszerű használata.</p> <p>Fűtés, világítás, azok működésének megfigyelése.</p> <p>Közvetlen környezetében lévő elektromos háztartási gépek megfigyelése, segítséggel kipróbálása.</p> <p>A gépek és az ételféleségek összekapcsolása. (Mit, mivel, miért, hogyan?)</p> <p>Képekről, diákról szép épületek megtekintése, a különlegességek megfigyelése, megfogalmazása.</p> <p>Kulturált viselkedés színházban, múzeumban, az épület szépségeinek felfedezése.</p> <p>Szervezett látogatás során ismerkedés a hajó-, repülő-, vonat- és autóbusz-közlekedés jellemzőivel.</p> <p>A hangosbemondó szavainak értelmezése segítséggel.</p> <p>Tágabb környezetről térkép készítése, azon tájékozódás.</p> <p>A metróállomások, autóbusz és a vasúti közlekedés jellemzőinek összegyűjtése.</p> <p>Hajókirándulás alkalmával a vízi közlekedésről új ismeretek szerzése.</p> <p>A városi közlekedés színtereinek, járműveinek megfigyelése és megnevezése. A tanuló differenciálja és megfogalmazza az út, sín, vezetékek fogalmát.</p> |  |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>Játékokban közlekedési élmények, tapasztalatok felelevenítése.</p> <p>A legfontosabb szabályok rendszeres ismételése szóban és a gyakorlatban.</p> <p>A gyalogos közlekedés szabályainak betartása.</p> <p>A helyes közlekedés rendszeres gyakorolása párban és önállóan.</p> <p>Játékos módon megjeleníti, csoportosítja a gyalogos közlekedés szabályait.</p> <p>Járművekkel kapcsolatos mesék, versek tanulása.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <p>Hajóállomás, jegypénztár, kapitány, <i>tömeg</i>, vészfék, helyi közlekedés, jelzés, jegykezelés, állomás, pályaudvar, repülőtér, járatok, nemzetközi, helyi, <i>hangár</i>, <i>remíz</i>, <i>karbantartás</i>, önállóan, <i>körültekintően</i>, <i>makett</i>, <i>tervrajz</i>, alaprajz, emelt, földszint, pince, előtér, díszítés.</p>                                                                              |  |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 5. Tájékozódás időben                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                       | Javasolt óraszám: 20 óra |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | A tanuló érzékeli az idő múlását.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                       |                          |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Az idő múlásának érzékelése méréssel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                       |                          |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                                                                   |                          |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>Felsorolni automatikusan, önállóan a hónapokat, évszakokat, napszakokat.</i></li> <li>– <i>Kapcsolatot találni helyzetek, történések, és az évszakok, hónapok, napszakok között.</i></li> <li>– <i>Kiválogatni a múltra, jelenre, jövőre jellemző tárgyakat, képeket.</i></li> <li>– Tájékozódni az ismétlődő évi események és azok dátumai között.</li> <li>– Az aktuális dátumot megmondani, vagy tábláról leolvasni, naptárból sorolni a napokat, kötve a dátumokhoz.</li> <li>– Hetesi teendői között felsorolni az ismert napi</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Jelek információjának megértése a tájékozódáshoz, a cselekvés irányításához, az idő alakításához.</li> <li>– <i>Évszakok, hónapok neveinek sorrendbe állítása, cselekvésekhez, napszakokhoz rendelése.</i></li> <li>– <i>Szerepjátékokban évszakok megjelenítése.</i></li> <li>– <i>Múlt, jelen és jövő történéseinek megfogalmazása.</i></li> <li>– Filmeken látott események időbeli elhelyezése (díszletek, jelmezek megbeszélése: régen milyen volt a</li> </ul> | <p><i>Számolás-mérés:</i> tájékozódás: időmérés, naptárbeosztás.</p> <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i> évszakokkal kapcsolatos alkotások.</p> <p><i>Ének-zene:</i> az idő múlásával, az elmúlással kapcsolatos dalok.</p> |                          |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <p>adatokat.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Eligazodni az idő fogalmai között.</li> <li>– Elkülöníteni, megnevezni a napszakokat.</li> <li>– <b><i>Segítséggel leolvasni az egész órát, használni a volt és lesz kifejezéseket az idő megállapításánál.</i></b></li> <li>– Ismerni az elmúlással kapcsolatos történeteket.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– közlekedés – lassabb, mint ma stb.).</li> <li>– <b><i>Eseményképek rendezése: események előzményei, lezárása.</i></b></li> <li>– Napok, hetek, hónapok, évszakok.</li> <li>– <b><i>Keltezés, dátum (évszám, hónap, nap).</i></b></li> <li>– Szünet – nyaralás.</li> <li>– Éjszaka, nappal.</li> <li>– <i>Az óra, perc fogalmának megismerése.</i></li> <li>– Az idő múlása, és az elmúlás kapcsolata.</li> <li>– Az életút. Az élet végessége.</li> <li>– Fiatal, öreg. Születés, halál-fogalom említése.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Tanári irányítással, képek segítségével az évszakok ismérveinek elmélyítése.</p> <p>A hónapok nevének automatizálása versek, dalok segítségével, eseményekhez rendelésük (születésnap, ünnepek).</p> <p>Naptár használata. A hetek napjainak számlálása, napszakok megnevezése, sorrendiségük begyakorlása.</p> <p>„Mikor lesz?” „Már elmúlt.” – Az idő múlásának megfigyelése.</p> <p>Régi korok meséiből, tárgyaiból segítséggel következtetések levonása.</p> <p>Filmekből látott jövőmotívumok feldolgozása tanári segítséggel.</p> <p>A valóság és a mese elemeinek szétválasztása, a sci-fi tartalmazó képek, történetek megismerése, a félelem legyőzése.</p> <p>Képek időrendbe állítása.</p> <p>A látottak megfogalmazása viszonyszavak és időfogalmak használatával.</p> <p>Hagyományos és digitális órákon az idő leolvasása.</p> |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>Egész óra, fél óra, perc és óra viszonya.</p> <p>Próbálkozás az óráról az aktuális időpont leolvasására, tájékozódásra, még hány percig tart a tanóra stb.</p> <p>Emberi élet, növények élete, állatok élete témában adatgyűjtés.</p> <p>Korosztályokhoz kapcsolódó tevékenységek, jellegzetességek gyűjtése.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <p>Az idő múlásával, mérésével kapcsolatos fogalmak és szókincs.</p> <p>Dátum (termékeken gyártási idő és szavatosság).</p> <p>Az idő múlása, az elmúlással kapcsolatos fogalmak.</p>                                                                                                                                |  |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>6. Élőlények</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                              | <b>Javasolt óraszám: 15 óra</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | A tanuló észreveszi a természet szépségeit.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                              |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | A tápláléklánc alapjainak megértése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                              |                                 |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                   |                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Egyre jobban tájékozódni az őt körülvevő természeti világban.</li> <li>– <b>Analógiákat találni a régi és az új ismeretek között.</b></li> <li>– <b>Önállóan próbálni megfogalmazni a termények évszakhoz történő rendelését és analógiákat.</b></li> <li>– Gyűjteni, rendszerezni, megfogalmazni a témakörben. Osztályozni, csoportosítani a növények fajtáit.</li> <li>– Ismerni és gondozni a környezetében lévő növényeket.</li> <li>– Ismerni és felsorolni a már tanult jellemzőket.</li> <li>– <b>Igékötős igéket használni.</b></li> <li>– Kérdéseit bővített</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i><br/>Az élő környezet.</p> <p><i>Növények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– A növények hatása életünkre (jó levegő, vitamin, állatokat táplál, melyeket mi eszünk meg).</li> <li>– <b><i>A növények fejlődése, a fejlődés feltételei.</i></b></li> <li>– A fa részeinek bemutatása, lombos, tűlevelű, lombhullató, örökzöld fa fogalmának kialakítása.</li> <li>– Gabonafélék megismertetése, felhasználása.</li> <li>– Gyümölcsök, zöldségek, gabonafélék felhasználása, tárolása, tartósítása.</li> <li>– Szobanövények ápolása.</li> <li>– Az eddig tanultak elmélyítése, rendszerezése.</li> </ul> | <p><i>Ének-zene:</i><br/>növényekkel, állatokkal kapcsolatos dalok, zeneművek.</p> <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i><br/>növény- és állatábrázolások különböző technikákkal.</p> |                                 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <p>mondatokkal feltenni.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Gondolatait érthető mondatokkal kifejezni.</li> <li>– Hosszan figyelni egy-egy dologra.</li> <li>– Legyenek a tanulónak ismeretei az állatkert állatairól, ismerje fel azokat könyvekből, filmen.</li> <li>– Tudjon állatjelmezben tulajdonságokat megjelölni, hangokat utánózni.</li> <li>– Számoljon be a kedvenc háziállatról.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Földünkön élő változatos növényvilág.</li> <li>– <b>A növények létfontosságú tulajdonságai</b> (oxigéntermelés).</li> </ul> <p><i>Állatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Háziállatok fogalmának bővítése.</li> <li>– Ház körül élő állatok csoportosítása (hasznos, káros).</li> <li>– <b>A felsorolt állatok tápláléka, életmódja, haszna.</b></li> <li>– Vadon élő állatok, erdei, mezei, vízi állatok, ragadozók.</li> <li>– Hobbiállatok.</li> <li>– <b>Csoportosítás kültakaró, táplálkozás, szaporodás, élőhely szerint.</b></li> <li>– <b>Más földrészek állatai.</b></li> <li>– Mesék, dalok, versek az állatokról.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Élő és élettelen megbízható differenciálása. Képválogatás, csoportosítás főfogalmak alá.</p> <p>Erdei sétán a tanuló megfigyeli, tapintja a fák részeit.</p> <p>Összehasonlítás, különbségek megállapítása.</p> <p>Tanórán tapasztalatai, emlékei szerint főfogalom alá rendez, csoportosít.</p> <p>Fogalomhoz megfelelő képet rendel.</p> <p>Filmen, vagy a természetben megfigyeli a zöldségek, gyümölcsök betakarítási módját, cselekvően részt vesz a munkálatokban.</p> <p>Zöldségeket, gyümölcsöket, gabonaféléket megnevez, csoportosít.</p> <p>A fagyasztást, hűtést és tartósítást képekről vagy üzemplátogatás során megfigyeli.</p> |  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |  |
|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>Filmről, képről az élelmiszerek gyártási és felhasználási módjait is megismeri.</p> <p>Távoli földrészek növényvilága, képek, filmek megtekintése a témában.</p> <p>Környezetében lévő virágokat megnevezi, részeit felsorolja, gondozza azokat.</p> <p>Állatkerti séta vagy kirándulás alkalmával közelről ismerkedik az állatokkal.</p> <p>Megtanulja élőhelyeiket, táplálkozási szokásaikat (világatlaszban az állatok élőhelyei, életviszonyai, tápláléklánc).</p> <p>Ház körüli állatokról személyesen, filmből, könyvből szerez ismereteket, azonosítja az élő állattal.</p> <p>Párhuzamot von háziállatok és élelmiszerek között.</p> <p>Meséket, verseket, dalokat tanul.</p> <p>Állatfarsang, jelmezkészítés, szerepjátékok, mesék dramatizálása.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | Növény- és állatvilág témakörben felmerülő fogalmak.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |

|                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                    |                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>7. Előkészület a felnőtt életre</b>                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                    | <b>Javasolt óraszám:</b><br><b>20 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                     | A tanuló alkalmazkodik a társadalmi, közösségi környezet elvárásaihoz.                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                    |                                           |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                              | Körültekintő vásárlás, különbség felismerése a fontos és nem fontos árucikkek között.                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                    |                                           |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                    | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                         |                                           |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Egyre több áruféleséget megnevezni, főfogalom alá rendezni önállóan is.</li> <li><i><b>Saját véleményét kifejezni az üzletben látottakkal kapcsolatban.</b></i></li> <li>Szerepjátékban azonosulni vevővel és eladóval.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <p><i>Üzletek, vásárlás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Áruház látogatása, áruféleségek megnevezése, konvencionális kifejezések gyakorlása, irányítással.</li> <li>Üzletekről, vásárlásról tanultak rendszerezése.</li> </ul> | <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> egyszerű háztartási munkák. Vásárlás, fogyasztóvédelem.</p> <p><i>Állampolgári ismeretek:</i> felkészülés a felnőtt lételre:</p> |                                           |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Üzletbe lépéskor a tanult udvariassági formákat, rendszabályokat betartani.</li> <li>– A látottakat önállóan, emlékezte alapján rendszerezni.</li> <li>– Ismerni a pénz fontosságát a vásárlás során.</li> <li>– <b>A tanultakat készség szintjén, a gyakorlatban alkalmazni.</b></li> <li>– Türelemmel, érdeklődéssel és megfelelő magatartással részt venni a látogatásokon.</li> <li>– Szókincse, mondatai tükrözzék a beépült és rögzült ismereteket.</li> <li>– Saját véleményét kialakítani a foglalkozásokról (jó, rossz, nehéz, könnyű).</li> <li>– Önállóan kérni, megköszönni, elköszönni, kifogást megfogalmazni.</li> <li>– Megmondani kérdésre saját nevét, születési helyét és idejét.</li> <li>– Ismerni édesanyja nevét (legalább keresztnévét).</li> <li>– <b>Kérdésre kiválasztani édesanyja külső és belső tulajdonságait.</b></li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Piaclátogatás, vásári áruk, utcai árusok.</li> <li>– Piacok, üzletközpontok, közértek, kiskereskedések hasonlósága, különbözősége.</li> <li>– Rendszeres vásárlás gyakorlása az apróbb megbízatások teljesítésével.</li> <li>– Az önállóság fokozatos növelésével: az áru kiválasztása, vásárlás, fizetés.</li> <li>– <b>Megfelel-e az áru minősége? (Csere).</b></li> <li>– <b>A pénz értéke.</b></li> </ul> <p><i>Foglalkozások</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Iskola, üzletek, intézmények dolgozói.</li> <li>– Szolgáltatások egymáshoz rendelése, irányítással.</li> <li>– További iparosok munkájának megismerése, eszközeik csoportosítása.</li> <li>– Szülők, testvérek munkája, foglalkozása.</li> <li>– TV-rádió-szerelő, varrónő, ács, villanyszerelő, hangszerjavító, cipész.</li> <li>– Minden munkában van szépség és hasznosság.</li> <li>– Személyes adatok. Születési hely, idő. Az anya leánykori neve. Lakcím.</li> <li>– <b>Az anya tulajdonságainak megfigyeltetése, megfogalmazása.</b></li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br/> Hasonlóságok és különbözőségek sorolása a különböző helyek (áruház, piac, utcai árusok) között.<br/> Üzletek, áruféleségek rendszerezése, csoportosítása, minőségi kifogás megfogalmazása.<br/> Szervezett keretek között csoportos látogatás a különböző vásárlóhelyekre.</p> | <p>pályaválasztás, foglalkozások.</p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |  |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>Tanári kérés szerint vásárlás, fizetés.</p> <p>A tanult kommunikációs formák gyakorlása, szerepjátékokban megjelenítése.</p> <p>Az iskolai dolgozók foglalkozásának megnevezése, feladataik megfigyelése.</p> <p>Mindennapi életében jelenlévő ügyintézők munkájának, eszközeiknek megfigyelése: orvos, asszisztens, titkárnő, jegyeladó, buszvezető, cukrász.</p> <p>Eladók munkájának megfigyelése, szituációs játékokban a szerepek gyakorlása.</p> <p>Mesealakok foglalkozásának felismerése.</p> <p>Összehasonlítás jellemzők megfigyeltetése által.</p> <p>A költekezés megelőzése, felesleges – szükséges mérlegelése.</p> <p>Szervezett formában látogatja meg a különböző szakmák képviselőit, megfigyeli munkájukat és eszközeiket, kipróbálja, megtapasztalja a mozdulatokat.</p> <p>Kér, kérdez, megnevezi a látottakat.</p> <p>Képeken egyeztet, és főfogalom alá rendezi a megismert fogalmakat, tárgyakat.</p> <p>Név, születési hely, idő automatizált megtanulása.</p> <p>Édesanya nevének megtanulása.</p> <p>Édesanya külső tulajdonságait segítséggel megfigyeli, megnevezi.</p> <p>(Születésnap, névnap számontartása, felköszöntés).</p> <p>Érzelmait kifejezi szóban és gesztusaiban, mások érzelmi megnyilvánulásait észreveszi és tiszteletben tartja.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | A témákkal kapcsolatban felmerülő fogalmak, szókinés köre.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 8. Ünnepek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                     | Javasolt óraszám:<br>15 óra |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Mások ünnepét elfogadni, tiszteletben tartani.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                     |                             |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Külsőségeiben és tartalmában is készülődés az ünnepre.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                     |                             |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                                 |                             |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Szívesen részt venni az ünnepi készülődésben.</li> <li>– Önálló feladattal készülni az ünnepre.</li> <li>– Himnusz hallgatása alatt vigyázzban állni.</li> <li>– Verseket, dalokat örömmel bemutatni az iskolában és otthon.</li> <li>– Örülni társai sikereinek.</li> <li>– Helyesen értelmezni az ünnepekkel kapcsolatos fogalmakat, megfelelő eseményekhez kapcsolni azokat, játékosan utánozni néhány jellegzetes ünnepi eseményt.</li> <li>– <b>Egyre biztosabban eligazodni a különböző ünnepségek időpontja, jellege, eredeztetése tekintetében.</b></li> <li>– Az ünnepekkel kapcsolatos tárgyismeretét, és a fogalmait gazdagítani.</li> <li>– Legyen megfelelő a tanuló magatartása, részvétele.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Nemzeti, társadalmi, családi ünnepek csoportosítása.</li> <li>– Az ünnepek eredete, történetének ismertetése.</li> <li>– Nemzeti ünnep. Augusztus 20 (Szent István). Március 15. (Petőfi Sándor).</li> <li>– Mikulás, ajándékozási szokások. Karácsony.</li> <li>– Társak jeles ünnepeinek számontartása.</li> <li>– Az ünnepekhez tartozó történetek ismertetése.</li> <li>– Az ünnephez tartozó formai elemek betartása.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Az aktuális ünnepnek megfelelő kellékek, ajándékok készítése segítséggel.</p> <p>Figyelmesen hallgatja a történeteket.</p> <p>Képeket gyűjt és rendszerez az ünnepekkel kapcsolatban.</p> <p>Verseket, dalokat tanul és előad, csoportban, vagy önállóan.</p> <p>Versenyekre, vetélkedőkre készül.</p> <p>Nemzeti nagyjaink és az eseményekhez kapcsolódó történeteket ismer meg.</p> <p>Az ünnepek megnevezését és eredetét sokféle helyről, helyzetből hallgatja, nézi.</p> | <p><i>Ének-zene:</i> ünnepi műsor.</p> <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i> ajándék, dekoráció az ünnepre.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> anyagok alakítása: ajándék készítése.</p> |                             |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |
|-----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>Felkészítés, gratuláció.</p> <p>Ajándékozás (könyvek, mesék, tárgyak, emlékek).</p> <p>Tevékenyen részt vesz jelképek (zászlók, díszek) készítésében.</p> <p>Tanári segítséggel értelmezi a helyzeteket, tárgyakat.</p> <p>Olvasmányok az ünnepekkel kapcsolatban.</p> <p>Történelmi tárgyak megtekintése, múzeumlátogatások az ünnepekhez kapcsolódóan.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <p><i>Nemzet, család, hazaszeretet, ünnepélyes, Himnusz, csend, felvonulás, király, megváltó, ünnepélyesség, ajándék, költő, költemény, előadás, emlékmű, múzeum, tűzijáték, ünnep, egyház, társadalom, nemzet, történet, király, papság, kép, jelkép, korona, szent, vallások, templom, szeretet, gyűlölet, hangulat.</i></p>                                  |  |

|                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus / hatodik évfolyam végére</b></p> | <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– kiejtését tudatosan javítani, hangerejét, beszédritmusát tudatosan irányítani.</li> <li>– <b>bővítménnyel mondatot alkotni.</b></li> <li>– kérdést megfogalmazni, kérdésre adekvát választ adni.</li> <li>– felhívó jellegű kommunikációs megnyilvánulásokra.</li> <li>– a hangulati elemeket megjeleníteni beszédében.</li> <li>– <b>felismerni és megfogalmazni tulajdonságokat.</b></li> <li>– felismerni, megmutatni érzékszerveit és tudja azok funkcióit.</li> <li>– egyszerű terítési és főzési műveletet elvégezni, azokat szavakkal, mondatokkal magyarázni, indokolni.</li> <li>– <b>megbízhatóan részt venni mindennapjain a közlekedésben.</b></li> <li>– <b>észrevételeit, szükségleteit jelezni, segítséget kérni, megköszönni.</b></li> </ul> <p>Étkezésnél, kiránduláson megfelelő magatartást tanúsít.</p> <p>Természeti kincseinket és néhány hasznát, jelentőségét ismeri.</p> <p>A témakör fő fogalmait beszédében megfelelően használja.</p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <b>segítséggel leolvasni az egész órát, használni a volt és lesz kifejezéseket az idő megállapításánál.</b></li> <li>– az elmúlással kapcsolatos történéseket megérteni.</li> <li>– mondanivalóját kérdések segítségével bővített mondatokkal is megfogalmazni.</li> <li>– <b>főfogalom alá rendezni az állat- és növényvilág témakörökben különböző tulajdonságok alapján.</b></li> <li>– együttműködni a helyes viselkedési és magatartási szabályok tudatos betartásában.</li> <li>– aktív szókincsét bővíteni a tanult témakörökben.</li> <li>– legfontosabb személyi adatait elmondani (név, cím).</li> </ul> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

- |  |                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <ul style="list-style-type: none"><li>– a legfontosabb ünnepek jelentőségét átélni, az ünnepekkel kapcsolatos tárgyismeretét, és a fogalmak használatával beszédét gazdagítani, közös ünnepeken alkalmanként közreműködni.</li></ul> Himnusz hallgatása alatt vigyázban áll. |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Kommunikáció 7–8. évfolyam

A tantárgy az erkölcsi nevelést a közösségi helyzetekben az alkalomhoz illő viselkedés gyakorlásával, tudatosításával, a jó – rossz, pozitív – negatív példák megnevezésével, szituációs játékokon, meséken keresztül, a viselkedés megítélésében az igazságosság és mértékletesség gyakorlásával, és az adott szituációnak megfelelő viselkedési szabályok alkalmazásával és megnevezésével segíti.

Megalapozza a nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés fejlesztését a közösség hagyományainak megismertetésével, jeles képviselőinek megnevezésével és azok tiszteletére neveléssel. Elősegíti népi hagyományok, szokások, a hozzájuk kötődő tevékenységek gyakorlását, a nemzeti ünnepek, jelképek megismerését, megnevezését, jelentőségük felismerését, a magyar nemzeti kultúra megkülönböztetését más népek kultúrájától és szokásaitól.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelést segíti az önállóság és önérvényesítés igényének kialakítása, a társas érintkezés alapvető szabályainak megismerése (szituációs játékokon keresztül), a különböző lehetőségek közül, a tanuló igényének megfelelő választás gyakorlása, a megalapozott döntésekre nevelés, a segítség megfelelő stílusú kérésének és elfogadásának megválasztása.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése megvalósul az önkifejezés erősítésével, különböző kommunikációs technikákkal az igények kifejezésében (véleményalkotás tanulása), az érzelmeken uralkodás lehetőségének és képességének megismertetésével, a szociális kapcsolatok megfelelő formáinak gyakorlásával, a közösség értékeinek megismerésével, elfogadásával.

A családi életre nevelést a társas kapcsolatok kialakítása, kezdeményezése, szituációs játékokkal a családban betöltött szerepek gyakorlása, a családi ünnepek és események, jelentős évfordulók, rokon kapcsolatok megismerése, megnevezése, ünnepi készülődések tervezése, a meghívások, köszöntők, gratulációk gyakorlása támogatja.

A tantárgy tanítása a testi és lelki egészségre nevelésben az egészséges életmód (táplálkozás, sport, személyes higiéné) alapvető szabályainak/jellemzőinek megismertetése ismeretterjesztő médiumok (könyvek, cd-k) segítségével, az ismeretek megnevezésével a testi és lelki egészség, helyes és helytelen szokások köréből és a test és lélek érzéseinek adekvát kifejezésekkel és fogalmakkal történő megfogalmazásával vesz részt.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség kompetenciaterület fejlesztését szituációs játékokon keresztül a segítségnyújtás szükségességének és módjainak felismertetése és gyakoroltatása, a közösség tagjainak kommunikációs jelzéseire figyelés, megfelelő formájú kapcsolattartás és a közösségi munkában feladatok vállalása erősíti.

A fenntarthatóság és környezettudatosság céljait a környezetet megóvó magatartásra és tevékenységre neveléssel, a környezetvédő tevékenységek felismerésével, megnevezésével (pl.: szelektív hulladékgyűjtés, energiatakarékosság) segít elérni.

A pályaaorientáció alakítása a munka világának megismerésével – saját életlehetőségek, pályaelképzelés reális felmérésével és a társadalmi munkamegosztás területeinek és fogalmainak, valamint a szakmák tevékenységeinek rendszerezésével valósul meg.

A gazdasági és pénzügyi nevelést a tantárgy a pénz – munka összefüggéseinek megismertetésével, a családi élet, munkahely, foglalkozások témaköréből vett kommunikációs témák feldolgozásával segíti.

A tantárgy segíti az infokommunikációs eszközök megismerését, rendeltetésszerű használatát, az érdekes műsorok, programok céltudatos válogatását, a nyilvános és bizalmas információk megosztása közötti különbség felismerését. Óv a túlzott információadástól, és segíti a megszerzett ismeretek hitelességével és elfogadásával kapcsolatos kétségek felismertetését a médiatudatosságra nevelés területén.

A tantárgy támogatja a tanulás tanítását az egyénre szabott értékelési és motivációs módszerek alkalmazásával történő ösztönzéssel, és az ismeretek (tananyag) iránti érdeklődés felkeltésével, elsajátításával. Fejleszti a környezettel való kommunikációs kapcsolatban a folyamatos érdeklődést, az önellenőrzés és javítás iránti igényt.

## 7. osztály

**Időkeret:** 180 óra/év (5 óra/hét)

| Fejezetek                        | Javasolt óraszám |
|----------------------------------|------------------|
| 1. Beszédfejlesztés, anyanyelv   | 30               |
| 2. Társadalmi érintkezési formák | 40               |
| 3. Előkészület a felnőtt életre  | 35               |
| 4. Társas kapcsolatok            | 35               |
| 5. Médiaismeret                  | 40               |
| összesen:                        | 180              |

## 8. osztály

**Időkeret:** 180 óra/év (5 óra/hét)

| Fejezetek                        | Javasolt óraszám |
|----------------------------------|------------------|
| 1. Beszédfejlesztés, anyanyelv   | 30               |
| 2. Társadalmi érintkezési formák | 40               |
| 3. Előkészület a felnőtt életre  | 35               |
| 4. Társas kapcsolatok            | 35               |
| 5. Médiaismeret                  | 40               |
| összesen:                        | 180              |

## Kommunikáció 7. évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 1. Beszédfejlesztés. Anyanyelv                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Javasolt óraszám: 30 óra                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | A tanuló megnevezései egyre pontosabbak, szókincsét aktivizálja.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                  |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Az elsajátított és a begyakorolt udvariassági formulák használata.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                  |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Fejlesztési ismeretek, tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Kapcsolódási pontok                                                                                              |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Hangerőt szabályozni, suttogni, súgni.</li> <li>– Szókincs bővítése és pontosítása.</li> <li>– Szavakat értelmezni szövegösszefüggésben.</li> <li>– Nyelvtani ismeretek bővítése és rendszerezése.</li> <li>– Analóg mondatokat alkotni.</li> <li>– Önmagát és környezetét reálisan értékelni.</li> <li>– Törekvés érthető, összefüggő beszédre.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Artikulációs ügyesítés. Kiejtés javítása.</li> <li>– A hang közvetítő szerepe: hanghordozás változtatása, a közlés tartalma közötti összefüggés.</li> </ul> <p><i>Hangtan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Hangok – magánhangzók (rövid, hosszú párok).</li> <li>– Mássalhangzók: egyjegyű, rövid-hosszú.</li> </ul> <p><i>Szótan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Főnév (személyek és tárgyak nevei), ige (cselekvések megnevezése), melléknév (tulajdonságok).</li> <li>– Határozószó (viszonyszavak).</li> </ul> <p><i>Igeragozás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Egyes szám, többes szám. Személyes névmások, személyragok.</li> <li>– Igeidők: jelen-, múlt- és jövő idő.</li> </ul> <p><i>Mondattan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Kijelentő mondat, kérdő mondatok.</li> <li>– Bővített és összetett mondatok.</li> <li>– Állító és tagadó mondatok.</li> </ul> <p><i>Fejlesztés tevékenységei</i><br/>Artikulációs gyakorlatok.<br/>Különböző hangnemű beszéd azonos tartalommal (unott, érdeklődő, gúnyos, gyűlölködő</p> | <p><i>Ének-zene:</i> ritmus- és hallásfejlesztés.</p> <p><i>Olvasás-írás:</i> betűtanítás, ábécébe rendezés.</p> |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |
|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>stb.), hanghordozás és tartalom kapcsolata.</p> <p>Magánhangzók, rövid-hosszú párok megkülönböztetése.</p> <p>Hangok – betűk csoportosítása változatos szempontok szerint.</p> <p>Az ábécé ismerete, nevek névsorba rendezése.</p> <p>Tulajdonnevek (emberek neve, városok neve stb.) gyűjtése, helyesírása.</p> <p>Cselekvések megnevezése.</p> <p>Igeidők használata egymás után, egymáshoz kapcsolva.</p> <p>A múlt, jelen és jövő összefüggéseinek felismerése.</p> <p>Térbeli- és időbeli viszonyok meghatározása.</p> <p>Két tárgy, személy összehasonlítása.</p> <p>Képekről szógyűjtés, mondatalkotás adott szóval.</p> <p>Szókincs- és témavariációk eltérő helyzetekben.</p> <p>Kijelentő mondatok átalakítása kérdővé, válasz a kérdésre.</p> <p>A cselekvést értékelő kérdésre állító, a valóságnak nem megfelelő kérdésekre tagadó mondatok szerkesztése.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <p>Hanghordozás, kiabálás, suttogás, sűgás.</p> <p>Nyelvtani megnevezések.</p> <p>Magánélet, közélet körébe tartozó kifejezések.</p> <p>A gyakorolt nyelvtani formulákhoz kapcsolódó egyszerűsített kifejezések.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                          | <b>2. Társadalmi érintkezési formák</b>                                                                  | <b>Javasolt óraszám: 40 óra</b>                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                   | Helyes viselkedésmódok ismerete és betartása.                                                            |                                                                               |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                            | Törekvés a kulturált, ápoltság megjelenésre, társas helyzetekben adekvát viselkedésre és kommunikációra. |                                                                               |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                            | <b>Fejlesztési ismeretek, tevékenységek</b>                                                              | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                    |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Felismerni és megváltoztatni a rossz szokásokat.</li> <li>– Tiszteletben tartani és</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <p>Viselkedésmódok elemzése és megbeszélése.</p>                     | <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i></p> <p>vásárlás, közlekedés, vendégség.</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>érezkelni a személyes tér határait.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Megítélni a látott helyzetek motivációját.</li> <li>– A helyes és helytelen viselkedést megnevezni, indokolni, és a helyes viselkedést a gyakorlatban alkalmazni.</li> <li>– Az elsajátított viselkedésmódok szerint kulturált módon kapcsolatot tartani egyszerűbb helyzetekben.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Testtartás: (pl. Himnusz alatt), beszélgetés során (zsebre tett kéz, vállrángatás)</li> <li>– Ülés: a leülés és felállás udvariassági rendje, az ülés módja (szétvetett lábak, zárt lábak, székről lecsúszva, asztalra felrakva stb.)</li> <li>– Járás: a közlekedés módja csoporttal, párban, egyedül.</li> <li>– Tekintet: iránya beszélgetés közben (szemkontaktus, bámulás stb.).</li> <li>– Mimika: grimasz mások megnyilvánulása közben.</li> <li>– Gesztikulálás.</li> <li>– Távolságtartás: a beszélgetés távolsága ismert és ismeretlen személynél, átkiabálás az utcán, valakinek a feje felett).</li> <li>– Megszólítás – Köszönés – Bemutatkozás: korosztály – fiatalabb, idősebb, és nemek szerinti különbségek figyelembevétele.</li> <li>– Viselkedési szokások megbeszélése, elemzése. Az alkalmazkodás, beilleszkedési szokások kidolgozása, begyakorlása.</li> <li>– Köszönési módok megbeszélése (kinek, mikor, hogyan). Integetés, mint köszönési forma.</li> <li>– Bemutatkozás – bemutatás.</li> <li>– Vendégségben.</li> <li>– Vendég hívás, köszöntés, bűcsúztatás, kínálás.</li> <li>– Ajándék átadás és átvétel.</li> <li>– Ajándék kiválasztásának szempontjai.</li> <li>– Mozi, színház, koncert, táncos rendezvény látogatása.</li> </ul> <p><i>Fejlesztés tevékenységek</i><br/>Helyzetgyakorlatok, látott esetek (fotó, videó) a témákkal összefüggésben.</p> | <p><i>Állampolgári ismeretek:</i> felkészülés a felnőtt életre: jó és rossz elkülönítése.</p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |
|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>A felsorolt helyzetekre rövid történetek eljátszása, a helyes és helytelen viselkedés elválasztása. Iskolai helyzetekben a viselkedésmódok gyakorlása. A már gyakorolt viselkedési szokások átisméltése, gyakorlása szituációkban. A helyzetek megbeszélése, a helytelen viselkedés javítása. A köszönés módja és a köszönő felek közötti viszony megbeszélése. Bemutatkozás módja – a felek közötti viszony szerinti változatok gyakorlása. Helyzetgyakorlatok. Illó öltözet, ruhatár használata, jegy bemutatása, hely megkeresése, helyes viselkedés előadás alatt (pl. nincs zörgés zacskóval; viselkedés idegen szomszéddal).</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <p>Félszeg, tolakodó, bizalmaskodó, tisztelet. A témák feldolgozása során felmerülő fogalmak.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>3. Előkészület a felnőtt életre</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                     | <b>Javasolt óraszám: 35 óra</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | A helyes – helytelen elkülönítése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                     |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Óvatos viselkedés kapcsolatok létesítése során.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                     |                                 |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>Fejlesztési ismeretek, tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                          |                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– A tárgyalt eseteket megérteni.</li> <li>– A tanuló erkölcsi érzéke helyesen működjön.</li> <li>– Észrevenni a helytelen viselkedést, indokolni a választott megoldást.</li> <li>– Személyes véleményt alkotni.</li> <li>– Öszinte kapcsolatot kialakítani az általa kiválasztott felnőttel.</li> <li>– Gondjait megosztani.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i><br/>Konfliktushelyzetek felismerése, megoldási módok kitalálása.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Boltban vásárol, de nem elég a pénze az áru megvásárlására (mit tegyen?).</li> <li>– Az utcán leszólítja valaki (hogyan reagáljon?).</li> <li>– Húsvéti locsoláskor alkohollal kínálják (mit tegyen?).</li> </ul> | <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> vásárlás, közlekedés, vendéglátás, orvosi vizsgálat.</p> <p><i>Állampolgári ismeretek:</i> hivatalos dokumentumok használata.</p> |                                 |

|                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |
|------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <p>– Ismeretlen helyzetekben helyes viselkedési formát választani.</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Aktuálisan előforduló konfliktushelyzetek megbeszélése.</li> <li>– Gyermekkönyvek, filmek, ifjúsági filmek részleteiben megjelenő konfliktusok megoldása saját vélemény alapján, és a filmen.</li> <li>– Magán- és hivatalos jelleg elkülönítése.</li> <li>– Ismerkedés: bizalom, bizalmatlanság.</li> <li>– Hol, kivel közölhetem személyes adataimat? (Önkormányzat, orvosi rendelő, rendőrség, iskola.)</li> <li>– Személyes adatok és iratok kezelésének módja.</li> </ul> <p><i>Fejlesztés tevékenységek</i><br/> Képek alapján adott szituációk felismerése, a probléma elemzése, megoldás keresése. A lehetséges megoldások eljátszása után a helyes megoldás kiválasztása, indoklása. (Ismert sorozatokból részletek, a Kockásfülű nyúl című rajzfilm epizódjai, Frakk-filmek, Magyar népmesék).<br/> Választás, megkülönböztetés (kinek szóló információt hallasz?).<br/> Szituációs gyakorlatok a személyes iratok használatára (személyi igazolvány, bérlet, diákigazolvány, bankkártya, lakcím, lakáskulcs).<br/> Előfordulható helyzetek a helyes és helytelen cselekvésre.<br/> Helyzetgyakorlatok. Probléma megfogalmazása.</p> |  |
| <p><b>Fogalmak</b></p>                                                 | <p>Irigység, füllentés, becsapás, lopás, konkrét helyzetekben felmerülő kifejezések és fogalmak tisztázása.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |

|                                              |                                                                |                                 |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>4. Társas kapcsolatok</b>                                   | <b>Javasolt óraszám: 35 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | A tanuló szerepjátékokban jellemző tulajdonságokat megjelenít. |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Együttműködés a társakkal barátságos, befogadó közegben.       |                                 |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>Fejlesztési ismeretek, tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Helyesen használni az elsajátított és begyakorolt udvariassági formulákat.</li> <li>– Törekedni a nyílt, őszinte kommunikációra.</li> <li>– Tudni, hogy mit tehet a tanuló mások előtt és mit nem (pl.: diákszerelem megnyilvánulásai).</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <p>Kapcsolatok az osztályközösségben:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Barát – haragos.</li> <li>– Felnőtt – tanuló.</li> <li>– Az átlagos érintkezés formái (udvariassági formulák).</li> </ul> <p>Kapcsolatok az intézmény helyszíneivel:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Tanárok, irodai dolgozók (ebédbefizetés, könyvtárhasználat, üzenet átadása).</li> <li>– Karbantartók, konyhai dolgozók, portaszolgálat (segítség kérése, üzenet átadása, együtt dolgozás).</li> </ul> <p>A nemek közötti kapcsolat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– A fiúkra és lányokra jellemző viselkedési módok szabadidőben és munkában.</li> <li>– Párkapcsolatok az iskolában. Diákszerelem.</li> </ul> <p>Nonverbális kommunikáció és illemszabályok:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Arcmimika differenciált észlelése.</li> <li>– Lelkiállapot kitalálása arckifejezésből, az esetleges okok feltárása.</li> <li>– Szemmel, fejmozdulattal, mimikával, kézzel kifejezett utasítás közlésének és megértésének gyakorlása.</li> <li>– Képek, ábrák, szimbólumok, szituációk információinak megértése (postán, közintézményben).</li> </ul> | <p><i>Állampolgári ismeretek:</i> önismeret, társas kapcsolatok.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> piktogramok értelmezése.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> az emberi test; egészségvédelem.</p> |

|          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|          | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Különböző társasági körök.</li> <li>– Osztályközösség, iskolai barátok, az intézmény dolgozói, családtagok, gyermekek, fiatalok más intézményekből.</li> <li>– A telefonálás illemszabályai.</li> </ul> <p><i>Fejlesztés tevékenységek</i><br/> A helyes viselkedés és kommunikációs formulák elsajátítása és gyakorlása játékos szituációkban.<br/> Társakra jellemző belső tulajdonságok összegyűjtése, csoportosítás nemek szerint.<br/> Grimaszok rögzítése, különböző arckifejezések megfigyelése tükör előtt.<br/> Egymás arckifejezésének utánzása.<br/> Arckifejezés, testtartás elemzése fotók, illetve videófelvevételek alapján. Megadott lelkiállapot megjelenítése arccal, testtel.<br/> Tágabb környezetében adódó helyzetek, képek, ábrák stb. megértése (piktogramok, közlekedési táblák stb.).<br/> Személyes tapasztalatok, saját kapcsolatok feltérképezése.<br/> A másik nemmel szembeni viselkedés alapszabályainak állandó megbeszélése.<br/> Elfogadható és nem megengedhető tényezők elemzése egy kapcsolatban.<br/> Telefonálás gyakorlása mesterségesen kialakított és valós helyzetekben.<br/> Viselkedés kötetlen helyzetben: köszönés, hangoskodás, öltözködés, tisztálkodás.</p> |  |
| Fogalmak | Barát, barátságos, ellenség, ellenfél, barátságtalan, elutasítás, elutasító, szeretet, szerelem, intimitás, szigorú, ideges, gondterhelt, vidám, alkalom, ápolt, rendezett, kezelési útmutatók ábrái, közlekedési táblák.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |

|                                              |                                                   |                                     |
|----------------------------------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>5. Médiaismeret</b>                            | <b>Javasolt óraszám:<br/>40 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Helyes, helytelen elkülönítése.                   |                                     |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Egyensúlyra törekvés a szabadidő eltöltése során. |                                     |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Fejlesztési ismeretek, tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Egyszerűbb szókincsű írott anyagból a lényeget megérteni.</li> <li>– Kedvenc műsorát kiválasztani és figyelemmel kíséreni.</li> <li>– Helyesen viselkedni a könyvtárban.</li> <li>– A papíralapú termékeket helyesen, kímélően használni.</li> <li>– Tudni: a könyv és folyóirat érték, kímélni kell!</li> <li>– Baleset- és rongálásmentesen használni az eszközöket a megszabott keretek között.</li> <li>– Egyensúlyra törekedni a szabadidő eltöltése során.</li> <li>– Törekedni az önkorlátozásra.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Tömegkommunikációs műfajok és eszközök közötti tájékozódás.</li> <li>– Írott kommunikáció: (szórólapok, műsorújság, reklám, időjárás-jelentés).</li> <li>– Kisközösségi kommunikáció alapvető helyzetei, magatartásformái.</li> <li>– Könyvtárhasználat. A kívánt könyv, kiadvány megkeresése, kiválasztása.</li> <li>– Írott kommunikáció áttekintése: szórólapok, reklámok, terméktájékoztatók, korosztálynak megfelelő újságok, folyóiratok áttekintése.</li> <li>– Mindennapos, szokásos médiahasználat (rádió, TV).</li> </ul> <p><i>Fejlesztés tevékenységei</i></p> <p>Műsorújság használata (időpont, műsor keresése).</p> <p>A kívánt eszköz kiválasztása, működtetése.</p> <p>Szerepjátékok: iskolai hírek, családi hírek.</p> <p>Hang nélkül, csak mimika és testbeszéd alapján kitalálni a hírek tartalmát (szomorú, vidám, semleges hír: baleset bejelentése, sportgyőzelem, időjárás-jelentés stb.).</p> <p>Cím, író szerinti keresés – az ábécérend szerinti tájékozódás.</p> | <p><i>Információs eszközök használata:</i> DVD, CD lejátszása, célzott internethasználat.</p> <p><i>Olvasás-írás:</i> értő olvasás.</p> <p><i>Társadalomismeret:</i> tanulmányi séta, intézménylátogatások.</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | <p>A termékek áttekintése, téma keresése, az olvasottak rövid összefoglalása (pl. hogyan ajánlanád társaidnak az adott cikket, miért érdekes az adott információ?).</p> <p>Hangkazetta, CD, DVD, videó, számítógép működtetése önállóan, felügyelettel.</p> <p>Műsorújságból a kívánt program kiválasztása, az időpont megjegyzése, a látottak megbeszélése, kritika megfogalmazása (tetszett, nem, miért?).</p> |  |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | <p>A médiában használatos szófordulatok, kifejezések. A használat során előforduló kifejezések és fogalmak.</p> <p>Olvasójegy, tagdíj, katalógus, kölcsönzési idő lejár, hír, tájékoztató, készlet erejéig érvényes, tartalomjegyzék, előfizetés, ingyenes lap.</p> |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus / a hetedik évfolyam végére</b></p> | <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– verbális közlésre (organikus akadályozottság esetén nonverbálisra).</li> <li>– mondatbővítményeket és múlt időt használni, kifejezni magát bővített mondatokkal, mellékneveket, határozószókat, igekötőket használni spontán beszédében.</li> <li>– helyesen használni megtanult nyelvtani formákat, tiltó mondatokat fogalmazni.</li> <li>– megérteni a tárgyalt eseteket, észrevenni a helytelen viselkedést, indokolni a választott megoldást, helyes erkölcsi érzéke kialakult.</li> <li>– a tájékozódáshoz, problémamegoldáshoz, feladata elvégzéséhez segítséget kérni, elfogadni és hasznosítani.</li> <li>– önmaga és mások viselkedését igazságosan megítélni.</li> <li>– önmagát és környezetét reálisan értékelni.</li> <li>– önkifejezéséhez verbális és nonverbális közlési formákat használni.</li> <li>– személyes véleményalkotásra.</li> <li>– hétköznapi helyzetekhez adekvát megnyilvánulással viszonyulni, ismerni és alkalmazni a társadalmi együttélés normáit.</li> <li>– a helyes és helytelen viselkedést megnevezni, indokolni, és a gyakorlatban alkalmazni.</li> <li>– őszinte kapcsolatot kialakítani, gondjait megosztani az általa kiválasztott felnőttel.</li> <li>– az interakciós fél érzelmeinek, gesztusainak, igényeinek felfogására, kerülni a feltűnő, oda nem illő viselkedést.</li> </ul> <p>A testbeszéd információközlő értékét ismeri, képes válaszreakciókra, érzelmein uralkodik.</p> <p>A tanuló képes</p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– az elsajátított viselkedésmódok szerint kulturált módon kapcsolatot tartani egyszerűbb helyzetekben.</li> <li>– megérteni az ábrák, szimbólumok, szituációk információit, egyszerűbb szókincsű írott anyagból a lényeget megérteni.</li> <li>– az önkorlátozásra a szórakoztató elektronikai eszközök használatakor, és az életkori kötöttségeket figyelembe venni műsorválasztás során.</li> <li>– a valóságot és a virtuális valóságot elkülöníteni.</li> <li>– kiválasztani és figyelni kedvenc műsorát.</li> <li>– megfelelően viselkedni a könyvtárban, a papíralapú termékeket helyesen, kímélően használni.</li> </ul> |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Kommunikáció 8. évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 1. Beszédfejlesztés. Anyanyelv                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                  | Javasolt óraszám: 30 óra |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | A tanuló megnevezései egyre pontosabbak, szókincsét aktivizálja.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                  |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Az elsajátított és a begyakorolt udvariassági formulák használata.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                  |                          |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Fejlesztési ismeretek, tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Kapcsolódási pontok                                                                                              |                          |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Hangerőt szabályozni, suttogni, súgni.</li> <li>– Szókincs bővítése és pontosítása.</li> <li>– Szavakat értelmezni szövegösszefüggésben.</li> <li>– Nyelvtani ismeretek bővítése és rendszerezése.</li> <li>– Analóg mondatokat alkotni.</li> <li>– Önmagát és környezetét reálisan értékelni.</li> <li>– Törekvés érthető, összefüggő beszédre.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Artikulációs ügyesítés. Kiejtés javítása.</li> <li>– A hang közvetítő szerepe: hanghordozás változtatása, a közlés tartalma közötti összefüggés.</li> </ul> <p><i>Hangtan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Hangok – magánhangzók (rövid, hosszú párok).</li> <li>– Mássalhangzók: egyjegyű-<b>kétjegyű</b>, rövid-hosszú.</li> </ul> <p><i>Szótan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Főnév (személyek és tárgyak nevei), ige (cselekvések megnevezése), melléknév (tulajdonságok).</li> <li>– Határozószó (viszonyyszavak).</li> <li>– <b>Melléznevek fokozása. Alap- és középfok. Három változó jellemzése, a felsőfok gyakorlása.</b></li> </ul> <p><i>Igeragozás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Egyes szám, többes szám. Személyes névmások, személyragok.</li> <li>– Igeidők: jelen-, múlt- és jövő idő. <b>A „fog” ige használata.</b></li> </ul> <p><i>Mondattan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Kijelentő mondat, kérdő mondatok.</li> <li>– Bővített és összetett mondatok.</li> <li>– Állító és tagadó mondatok.</li> <li>– <b>A magán és közéleti kommunikáció tipikus helyzetei, kifejezőmódjuk.</b></li> </ul> | <p><i>Ének-zene:</i> ritmus- és hallásfejlesztés.</p> <p><i>Olvasás-írás:</i> betűtanítás, ábécébe rendezés.</p> |                          |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |
|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p><i>Fejlesztés tevékenységek</i><br/> Artikulációs gyakorlatok.<br/> Különböző hangnemű beszéd azonos tartalommal (unott, érdeklődő, gúnyos, gyűlölködő stb.), hanghordozás és tartalom kapcsolata.<br/> Magánhangzók, rövid-hosszú párok megkülönböztetése.<br/> Hangok – betűk csoportosítása változatos szempontok szerint.<br/> Az ábécé ismerete, nevek névsorba rendezése.<br/> Tulajdonnevek (emberek neve, városok neve stb.) gyűjtése, helyesírása.<br/> Cselekvések megnevezése.<br/> Igeidők használata egymás után, egymáshoz kapcsolva.<br/> A múlt, jelen és jövő összefüggéseinek felismerése.<br/> Térbeli- és időbeli viszonyok meghatározása.<br/> Két tárgy, személy összehasonlítása.<br/> <b>Három tárgy vagy személy összehasonlítása.</b><br/> Képekről szógyűjtés, mondatalkotás adott szóval.<br/> Szókincs- és témavariációk eltérő helyzetekben.<br/> Kijelentő mondatok átalakítása kérdővé, válasz a kérdésre.<br/> A cselekvést értékelő kérdésre állító, a valóságnak nem megfelelő kérdésekre tagadó mondatok szerkesztése.<br/> <b>Élőben és magnetofonról hallgatott beszédmódok értékelése: motyogás, halk, hangos, érthető beszéd, hadarás.</b></p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <p>Hanghordozás, kiabálás, suttogás, sűgás.<br/> Nyelvtani megnevezések. Magánélet, közélet körébe tartozó kifejezések.<br/> A gyakorolt nyelvtani formulákhoz kapcsolódó egyszerűsített kifejezések.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 2. Társadalmi érintkezési formák                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Javasolt óraszám: 40 óra                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Helyes viselkedésmódok ismerete és betartása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Törekvés a kulturált, ápoltság megjelenésére, társas helyzetekben adekvát viselkedésre és kommunikációra.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                          |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Fejlesztési ismeretek, tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                      |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Felismerni és megváltoztatni a rossz szokásokat.</li> <li>– Tiszteletben tartani és érzékelni a személyes tér határait.</li> <li>– Megítélni a látott helyzetek motivációját.</li> <li>– A helyes és helytelen viselkedést megnevezni, indokolni, és a helyes viselkedést a gyakorlatban alkalmazni.</li> <li>– Az elsajátított viselkedésmódok szerint kulturált módon kapcsolatot tartani egyszerűbb helyzetekben.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i><br/>Viselkedésmódok elemzése és megbeszélése.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Testtartás: (pl. Himnusz alatt), beszélgetés során (zsebre tett kéz, vállrángatás)</li> <li>– Ülés: a leülés és felállás udvariassági rendje, az ülés módja (szétvetett lábak, zárt lábak, székről lecsúszva, asztalra felrakva stb.)</li> <li>– Járás: a közlekedés módja csoporttal, párban, egyedül.</li> <li>– Tekintet: iránya beszélgetés közben (szemkontaktus, bámulás stb.).</li> <li>– Mimika: grimasz mások megnyilvánulása közben.</li> <li>– Gesztikulálás.</li> <li>– Távolságtartás: a beszélgetés távolsága ismert és ismeretlen személynél, átkiabálás az utcán, valakinek a feje felett).</li> <li>– <b>Érintés: az érintés árnyalatai (kéz a combra, hátba ütés, fenékre csapás, csók arcra, homlokra, szájra stb.).</b></li> <li>– Megszólítás – Köszönés – Bemutatkozás: korosztály – fiatalabb, idősebb, és nemek szerinti különbségek figyelembevétele.</li> <li>– Viselkedési szokások megbeszélése, elemzése. Az alkalmazkodás, beilleszkedési szokások kidolgozása, begyakorlása.</li> <li>– Köszönési módok megbeszélése (kinek, mikor,</li> </ul> | <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i><br/>vásárlás, közlekedés, vendégség.</p> <p><i>Állampolgári ismeretek:</i> felkészülés a felnőtt életre: jó és rossz elkülönítése.</p> |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |
|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>hogyan). Integetés, mint köszönési forma.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <b>Kézfogás. Puszi.</b></li> <li>– Bemutatkozás – bemutatás.</li> <li>– <b>Megszólítás (ismerős – idegen, fiatal – idős).</b></li> <li>– <b>Beszélgetés társaságban, véleményalkotás, tanácskérés, kérdezés.</b></li> <li>– Vendégségben.</li> <li>– Vendég hívás, köszöntés, búcsúztatás, kínálás.</li> <li>– Ajándék átadás és átvétel.</li> <li>– Ajándék kiválasztásának szempontjai.</li> <li>– Mozi, színház, koncert, táncos rendezvény látogatása.</li> <li>– <b>Felkérés táncra, elkészítés, udvarias visszautasítás.</b></li> </ul> <p><i>Fejlesztés tevékenységek</i><br/> Helyzetgyakorlatok, látott esetek (fotó, videó) a témákkal összefüggésben.<br/> A felsorolt helyzetekre rövid történetek eljátszása, a helyes és helytelen viselkedés elválasztása.<br/> Iskolai helyzetekben a viselkedésmódok gyakorlása.<br/> A már gyakorolt viselkedési szokások átisméltése, gyakorlása szituációkban. A helyzetek megbeszélése, a helytelen viselkedés javítása.<br/> A köszönés módja és a köszönő felek közötti viszony megbeszélése.<br/> Bemutatkozás módja – a felek közötti viszony szerinti változatok gyakorlása.<br/> Helyzetgyakorlatok.<br/> Illő öltözet, ruhatár használata, jegy bemutatása, hely megkeresése, helyes viselkedés előadás alatt (pl. nincs zörgés zacskóval; viselkedés idegen szomszédal).</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <p>Félszeg, tolakodó, bizalmaskodó, tisztelet.<br/> A témák feldolgozása során felmerülő fogalmak.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>3. Előkészület a felnőtt életre</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                         | <b>Javasolt óraszám:<br/>35 óra</b> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | A helyes – helytelen elkülönítése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                         |                                     |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Óvatos viselkedés kapcsolatok létesítése során.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                         |                                     |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Fejlesztési ismeretek, tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                              |                                     |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– A tárgyalt eseteket megérteni.</li> <li>– A tanuló erkölcsi érzéke helyesen működjön.</li> <li>– Észrevenni a helytelen viselkedést, indokolni a választott megoldást.</li> <li>– Személyes véleményt alkotni.</li> <li>– Őszinte kapcsolatot kialakítani az általa kiválasztott felnőttel.</li> <li>– Gondjait megosztani.</li> <li>– Ismeretlen helyzetekben helyes viselkedési formát választani.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i><br/>Konfliktushelyzetek felismerése, megoldási módok kitalálása.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Boltban vásárol, de nem elég a pénze az áru megvásárlására (mit tegyen?).</li> <li>– Az utcán leszólítja valaki (hogyan reagáljon?).</li> <li>– Húsvéti locsoláskor alkohollal kínálják (mit tegyen?).</li> <li>– Aktuálisan előforduló konfliktushelyzetek megbeszélése.</li> <li>– Gyermekkönyvek, filmek, ifjúsági filmek részleteiben megjelenő konfliktusok megoldása saját vélemény alapján, és a filmen.</li> <li>– Magán- és hivatalos jelleg elkülönítése.</li> <li>– Ismerkedés: bizalom, bizalmatlanság.</li> <li>– Hol, kivel közölhetem személyes adataimat? (Önkormányzat, orvosi rendelő, rendőrség, iskola.)</li> <li>– Személyes adatok és iratok kezelésének módja.</li> <li>– <b>Hol, mikor, hová, kinek a kérésére írom alá a nevemet?</b></li> <li>– <b>Segítségkérés – személyi segítő.</b></li> </ul> <p><i>Fejlesztés tevékenységek</i><br/>Képek alapján adott szituációk felismerése, a probléma elemzése, megoldás keresése.</p> | <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i><br/>vásárlás, közlekedés, vendéglátás, orvosi vizsgálat.</p> <p><i>Állampolgári ismeretek:</i> hivatalos dokumentumok használata.</p> |                                     |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |
|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>A lehetséges megoldások eljátszása után a helyes megoldás kiválasztása, indoklása.</p> <p>(Ismert sorozatokból részletek, a Kockásfülű nyúl című rajzfilm epizódjai, Frakk-filmek, Magyar népmesék).</p> <p>Választás, megkülönböztetés (kinek szóló információt hallasz?).</p> <p>Szituációs gyakorlatok a személyes iratok használatára (személyi igazolvány, bérlet, diákigazolvány, bankkártya, lakcím, lakáskulcs).</p> <p>Előfordulható helyzetek a helyes és helytelen cselekvésre.</p> <p>Helyzetgyakorlatok. Probléma megfogalmazása.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | Irigység, füllentés, becsapás, lopás, konkrét helyzetekben felmerülő kifejezések és fogalmak tisztázása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |

|                                              |                                                                |                                 |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>4. Társas kapcsolatok</b>                                   | <b>Javasolt óraszám: 35 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | A tanuló szerepjátékokban jellemző tulajdonságokat megjelenít. |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Együttműködés a társakkal barátságos, befogadó közegben.       |                                 |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>Fejlesztési ismeretek, tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Helyesen használni az elsajátított és begyakorolt udvariassági formulákat.</li> <li>– Törekedni a nyílt, őszinte kommunikációra.</li> <li>– Tudni, hogy mit tehet a tanuló mások előtt és mit nem (pl.: diákszerelem megnyilvánulásai).</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <p>Kapcsolatok az osztályközösségben:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Barát – haragos.</li> <li>– Felnőtt – tanuló.</li> <li>– Az átlagos érintkezés formái (udvariassági formulák).</li> </ul> <p>Kapcsolatok az intézmény helyszíneivel:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Tanárok, irodai dolgozók (ebédbefizetés, könyvtárhasználat, üzenet átadása).</li> <li>– Karbantartók, konyhai</li> </ul> | <p><i>Állampolgári ismeretek:</i> önismeret, társas kapcsolatok.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> piktogramok értelmezése.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> az emberi test; egészségvédelem.</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | <p>dolgozók, portaszolgálat (segítség kérése, üzenet átadása, együtt dolgozás).</p> <p>A nemek közötti kapcsolat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– A fiúkra és lányokra jellemző viselkedési módok szabadidőben és munkában.</li> <li>– Párkapcsolatok az iskolában. Diákszerelem.</li> </ul> <p>Nonverbális kommunikáció és illemszabályok:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Arcmimika differenciált észlelése.</li> <li>– Lélekiállapot kitalálása arckifejezésből, az esetleges okok feltárása.</li> <li>– Szemmel, fejmozdulattal, mimikával, kézzel kifejezett utasítás közlésének és megértésének gyakorlása.</li> <li>– <b>Külső megjelenés eltérő helyzetekben. Reakció.</b></li> <li>– Képek, ábrák, szimbólumok, szituációk információinak megértése (postán, közintézményben).</li> <li>– Különböző társasági körök.</li> <li>– Osztályközösség, iskolai barátok, az intézmény dolgozói, családtagok, gyermekek, fiatalok más intézményekből.</li> <li>– A telefonálás illemszabályai.</li> <li>– <b>Viselkedés kötött és kötetlen élethelyzetben (szabadidőben).</b></li> <li>– <b>Ápoltság, rendezettség, célnak megfelelő öltözködés (sporthoz, ünnepre stb.).</b></li> </ul> <p><i>Fejlesztés tevékenységek</i></p> <p>A helyes viselkedés és kommunikációs formulák elsajátítása és gyakorlása játékos szituációkban.</p> <p>Társakra jellemző belső tulajdonságok összegyűjtése, csoportosítás nemek szerint.</p> |  |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>Grimaszok rögzítése, különböző arckifejezések megfigyelése tükör előtt.</p> <p>Egymás arckifejezésének utánpótlása.</p> <p>Arckifejezés, testtartás elemzése fotók, illetve videófelvevételek alapján. Megadott lelkiállapot megjelenítése arccal, testtel.</p> <p>Tágabb környezetében adódó helyzetek, képek, ábrák stb. megértése (piktogramok, közlekedési táblák stb.).</p> <p>Személyes tapasztalatok, saját kapcsolatok feltérképezése.</p> <p>A másik nemmel szembeni viselkedés alapszabályainak állandó megbeszélése.</p> <p>Elfogadható és nem megengedhető tényezők elemzése egy kapcsolatban.</p> <p>Telefonálás gyakorlása mesterségesen kialakított és valós helyzetekben.</p> <p>Viselkedés kötetlen helyzetben: köszönés, hangoskodás, öltözködés, tisztálkodás.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | Barát, barátságos, ellenség, ellenfél, barátságtalan, elutasítás, elutasító, szeretet, szerelem, intimitás, szigorú, ideges, gondterhelt, vidám, alkalom, ápolat, rendezett, kezelési útmutatók ábrái, közlekedési táblák.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |

|                                              |                                                   |                                 |
|----------------------------------------------|---------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>5. Médiaismeret</b>                            | <b>Javasolt óraszám: 40 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Helyes, helytelen elkülönítése.                   |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Egyensúlyra törekvés a szabadidő eltöltése során. |                                 |

|                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                     |                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                        | <b>Fejlesztési ismeretek, tevékenységek</b>                                                                                                         | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                    |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Egyszerűbb szókincsű írott anyagból a lényeg megértése.</li> <li>– Kedvenc műsorát kiválasztani</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Tömegkommunikációs műfajok és eszközök közötti tájékozódás.</li> </ul> | <p><i>Információs eszközök használata:</i> DVD, CD lejátszása, célzott internethasználat.</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>és figyelemmel kíséni.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Helyesen viselkedni a könyvtárban.</li> <li>– A papíralapú termékeket helyesen, kímélően használni.</li> <li>– Tudni: a könyv és folyóirat érték, kímélni kell!</li> <li>– Baleset- és rongálásmentesen használni az eszközöket a megszabott keretek között.</li> <li>– Egyensúlyra törekedni a szabadidő eltöltése során.</li> <li>– Törekedni az önkorlátozásra.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Írott kommunikáció: (szórólapok, műsorújság, reklám, időjárás-jelentés).</li> <li>– <b>Elektronikus hordozók (számítógép, tv, videó, DVD, CD, játékok) használata (lejátszás, be-, kikapcsolás, működtetés).</b></li> <li>– Kisközösségi kommunikáció alapvető helyzetei, magatartásformái.</li> <li>– Könyvtárhasználat. A kívánt könyv, kiadvány megkeresése, kiválasztása.</li> <li>– Írott kommunikáció áttekintése: szórólapok, reklámok, terméktájékoztatók, korosztálynak megfelelő újságok, folyóiratok áttekintése.</li> <li>– Mindennapos, szokásos médiahasználat (rádió, TV).</li> <li>– <b>A műsorok kiválasztásának szempontjai (pl.: korosztályos ajánlás, időpont, családi időbeosztás stb.).</b></li> <li>– <b>Véleményalkotás, vitakészség alakítása.</b></li> </ul> <p><i>Fejlesztés tevékenységek</i><br/> Műsorújság használata (időpont, műsor keresése).<br/> A kívánt eszköz kiválasztása, működtetése.<br/> Szerepjátékok: iskolai hírek, családi hírek.<br/> Hang nélkül, csak mimika és testbeszéd alapján kitalálni a hírek tartalmát (szomorú, vidám, semleges hír: baleset bejelentése, sportgyőzelem, időjárás-jelentés stb.).<br/> Cím, író szerinti keresés – az ábécérend szerinti tájékozódás.<br/> A termékek áttekintése, téma keresése, az olvasottak rövid összefoglalása (pl. hogyan ajánlanád társaidnak az adott</p> | <p><i>Olvasás-írás: értő olvasás.</i></p> <p><i>Társadalomismeret: tanulmányi séta, intézménylátogatások.</i></p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | <p>cikket, miért érdekes az adott információ?).</p> <p>Hangkazetta, CD, DVD, videó, számítógép működtetése önállóan, felügyelettel.</p> <p>Műsorújságból a kívánt program kiválasztása, az időpont megjegyzése, a látottak megbeszélése, kritika megfogalmazása (tetszett, nem, miért?).</p> |  |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | <p>A médiában használatos szófordulatok, kifejezések. A használat során előforduló kifejezések és fogalmak.</p> <p>Olvasójegy, tagdíj, katalógus, kölcsönzési idő lejár, hír, tájékoztató, készlet erejéig érvényes, tartalomjegyzék, előfizetés, ingyenes lap.</p> |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus / a nyolcadik évfolyam végére</b></p> | <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– verbális közlésre (organikus akadályozottság esetén nonverbálisra).</li> <li>– mondatbővítményeket és múlt időt használni, kifejezni magát bővített mondatokkal, mellékneveket, határozószókat, igekötőket használni spontán beszédében.</li> <li>– helyesen használni megtanult nyelvtani formákat, tiltó mondatokat fogalmazni.</li> <li>– megérteni a tárgyalt eseteket, észrevenni a helytelen viselkedést, indokolni a választott megoldást, helyes erkölcsi érzéke kialakult.</li> <li>– a tájékozódáshoz, problémamegoldáshoz, feladata elvégzéséhez segítséget kérni, elfogadni és hasznosítani.</li> <li>– <b><i>elsajátítani a szociális beilleszkedéshez szükséges készségeket, képességeket, tiszteletben tartani és érzékelni a személyes tér határait.</i></b></li> <li>– önmaga és mások viselkedését igazságosan megítélni.</li> <li>– önmagát és környezetét reálisan értékelni.</li> <li>– önkifejezéséhez verbális és nonverbális közlési formákat használni.</li> <li>– személyes véleményalkotásra.</li> <li>– hétköznapi helyzetekhez adekvát megnyilvánulással viszonyulni, ismerni és alkalmazni a társadalmi együttélés normáit.</li> <li>– a helyes és helytelen viselkedést megnevezni, indokolni, és a gyakorlatban alkalmazni.</li> <li>– őszinte kapcsolatot kialakítani, gondjait megosztani az általa kiválasztott felnőttel.</li> <li>– az interakciós fél érzelmeinek, gesztusainak, igényeinek felfogására, kerülni a feltűnő, oda nem illő viselkedést.</li> </ul> <p>A testbeszéd információközlő értékét ismeri, képes válaszreakciókra, érzelmein uralkodik.</p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– az elsajátított viselkedésmódok szerint kulturált módon kapcsolatot tartani egyszerűbb helyzetekben.</li> <li>– megérteni az ábrák, szimbólumok, szituációk információit, egyszerűbb szókincsű írott anyagból a lényegét megérteni.</li> <li>– az önkorlátozásra a szórakoztató elektronikai eszközök használatakor, és az életkori kötöttségeket figyelembe venni műsorválasztás során.</li> <li>– a valóságot és a virtuális valóságot elkülöníteni.</li> <li>– kiválasztani és figyelni kedvenc műsorát.</li> <li>– megfelelően viselkedni a könyvtárban, a papíralapú termékeket helyesen, kímélően használni.</li> </ul> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Olvasás-írás 1-8. évfolyam

|                            |            |                    |
|----------------------------|------------|--------------------|
| <b>Heti/éves óraszám :</b> | 5.évfolyam | 4+1óra/ 144+36 óra |
|                            | 6.évfolyam | 4+1óra/ 144+36 óra |
|                            | 7.évfolyam | 2+1óra/ 72+36 óra  |
|                            | 8.évfolyam | 2+1óra/ 72+36 óra  |

## **OLVASÁS – ÍRÁS**

(Magyar nyelv és irodalom)

A tantárgy célja, hogy megalapozza és fejlessze az olvasás-írás elsajátításához és gyakorlásához szükséges alapkészségeket és a fogalmi gondolkodást, fejlessze a kommunikációs képességet, a grafomotorikát és az artikulációt.

A közép súlyos értelmi fogyatékos tanuló esetében a pedagógusok feladata elérni, hogy az életkornak és az egyéni képességeknek megfelelő olvasási és írási technikák folyamatos fejlesztésével és alkalmazásával a tanuló legyen képes az információkat elemi szinten megszerezni, átadni, legyen képes könnyen érthető, rövid szöveg elolvasására, értelmezésére, néhány egyszerű gondolat leírására egyre kevesebb segítséggel.

A tanulóval szemben támasztott elvárás, hogy folyamatosan legyen képes megismerni az olvasott és írott betűk, szavak, egyszerű mondatok jelentéstartalmát, váljon igényné az egyszerű írásos utasítások, figyelmeztetések, feliratok értelmezése, alakuljon ki a tevékenységek és információk piktogramos megjelenítésének értelmezési képessége, folyamatosan bővüljön a környezetben előforduló írásos utasítások megértése, követése.

A képességeknek megfelelő szinten váljon igényévé az olvasási és írási tevékenységekkel összefüggő szabadidőeltöltés lehetőségeinek gyakorlása, alakuljon ki a környezet iránti érdeklődés, az ismeretek megszerzésére irányuló spontán törekvés. Az elsajátított olvasási technikával alakuljanak ki olyan képességek, amelyek hozzásegítik a tanulót a kommunikációs eszközök használatához, a mindennapi életbe való beilleszkedéshez.

Hivatalos iratok, űrlapok kitöltése során ismerje fel, segítséggel vagy önállóan alkalmazza személyes adatait, és védje azokat az illetéktelen használóktól.

A tantárgy feladata valamennyi betűtípus megismertetése (kicsi-nagy, nyomtatott-írott), a feliratokon, számítógépes billentyűkön történő biztos eligazodás érdekében.

### **Javasolt órakeret**

#### **5-6. osztály**

| <b>Óraszám-évfolyam</b> | <b>5.</b>     | <b>6.</b>     | <b>7.</b>    | <b>8.</b>    |
|-------------------------|---------------|---------------|--------------|--------------|
| 1.Beszédfejlesztés      | 8             | 7             |              |              |
| 2.Téri orientáció       | 7             | 8             |              |              |
| 3. Betűtanítás          | 44+12         | 44+12         | 15+12        | 15+12        |
| 4. Olvasás              | 25+12         | 25+12         | 20+12        | 20+12        |
| 5. Írás                 | 35+12         | 35+12         | 15+12        | 15+12        |
| 6. Értő olvasás         | 25            | 25            | 22           | 22           |
| <b>Összesen</b>         | <b>144+36</b> | <b>144+36</b> | <b>72+36</b> | <b>72+36</b> |

## **Olvasás-írás 5–6. évfolyam**

A tantárgy jelentős szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén a feladattudat és a feladattartás fejlesztésében, a helyes viselkedési szabályok megerősítésében és megtartásában, a tanuló saját és mások munkájának megóvására vonatkozó törekvésének kialakulásában, megbecsülésére nevelésében, valamint türelemre és kitartásra ösztönzésében.

A nemzeti öntudat, hazafias nevelés fejlesztését a magyar és az idegen nyelv közötti különbség felismerése, a téri orientációs ismeretek bővítése, a magyar népi mondókák és közmondások megismerése segíti.

A családi életre nevelést segíti a saját név felismerése, a családtagok nevének ismerete, vezetéknév és utónév azonosságainak és különbségének és ezek okainak tisztázása, valamint egyszerű köszöntő szöveg írásával felkészülés az aktuális családi ünnepekre.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelést megalapozza a tanuló hivatalos személyi adatainak és azok alkalmazásának megismerése, az aláírás jelentőségének megtanítása.

## **Olvasás-írás 5.osztály**

**Időkeret:** 144+36óra/év ( 4+1óra/hét)

| <b>Fejezetek</b>   | <b>Javasolt óraszám</b> |
|--------------------|-------------------------|
| 1.Beszédfejlesztés | 8                       |
| 2. Téri orientáció | 7                       |
| 3. Betűtanítás     | 44+12                   |
| 4.Olvasás          | 25+12                   |
| 5.Írás             | 35+12                   |
| 6. Értő olvasás    | 25                      |
| <b>összesen:</b>   | <b>144+36</b>           |

## **Olvasás-írás 6.osztály**

**Időkeret:** 144+36 óra/év (4+1 óra/hét)

| <b>Fejezetek</b>   | <b>Javasolt óraszám</b> |
|--------------------|-------------------------|
| 1.Beszédfejlesztés | 7                       |
| 2. Téri orientáció | 8                       |
| 3.Betűtanítás      | 44+12                   |
| 4. Olvasás         | 25+12                   |
| 5. Írás            | 35+12                   |
| 6. Értő olvasás    | 25                      |
| <b>összesen:</b>   | <b>144+36</b>           |

**Olvasás – írás 5. osztály**

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 1. Beszédfejlesztés                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  | Javasolt óraszám: 8óra                                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Tagolt beszéd, motiváció a kommunikációra.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |                                                                                                                                                                             |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Vizuális és verbális emlékezet fejlesztése.<br>Gondolatok, szavak kifejezése verbális vagy nonverbális jelekkel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |                                                                                                                                                                             |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                         |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Folyamatos, nyugodt, érthető beszéd, hibák spontán javítása.</li> <li>– Egyénileg és csoportosan fellépni az iskolai ünnepélyeken.</li> <li>– Beszámoló átélt eseményekről.</li> <li>– Legfontosabb adatait ismerni.</li> <li>– A kérdés és felelés formai- és tartalmi követelményeit betartani.</li> <li>– Mondanivalót minél pontosabban kifejezni.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Helyes artikuláció gyakorlása, hanglejtés, hangerő, stílus.</li> <li>– Mondatalkotás megadott szóval, mondatalkotás képről.</li> <li>– Szókincsbővítés.</li> <li>– Személyi adatok gyakorlása.</li> <li>– Mondat bővítése újabb és újabb bővítményekkel.</li> <li>– Mondat befejezése, kiegészítése.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Logopédiai gyakorlatok.<br/>Légzőgyakorlatok.<br/>Szappanbuborék fújása.<br/>Tematikus szógyűjtés, mondatalkotás adott szavakból.<br/>Eseményképhez történet kitalálása, majd elmondása közösen.<br/>Mondat bővítése újabb és újabb bővítményekkel.<br/>Mondat többféle befejezése.<br/>Versek, mondókák hangsúlyozása.</p> |  | <p><i>Kommunikáció:</i><br/>logopédiai feladatok, vers, rövid szöveg kifejező előadása közönség előtt.</p> <p><i>Mozgásnevelés:</i> téri tájékozódás, légzőgyakorlatok.</p> |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Különböző kedélyállapotok.<br>Napló. Személyi adatok. Régen, most, majd (igeidők). Kérdő névmások.<br>Kérdés és felelés, társalgás.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |                                                                                                                                                                             |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                              |                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 2. Térorientációs gyakorlatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                              | Javasolt<br>óraszám:<br>7óra |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Alak – háttér elkülönítése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                              |                              |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Tájékozódás táblázatban. Az önállóság, megbízhatóság, feladattudat erősítése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                              |                              |
| Fejlesztési feladat                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Fejlesztési ismeretek és<br>tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Kapcsolódási pontok                                                                                                          |                              |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– A tanuló ügyességének megfelelő játékokat tudatosan (nem próba-szerencse alapon) kirakni.</li><li>– Az árnyaltabb helymeghatározásokat megérteni és alkalmazni.</li><li>– Térrelációkat megfogalmazni többféleképpen.</li><li>– Helymeghatározásokat elvégezni különböző pontokhoz viszonyítva.</li><li>– Szabályokat megérteni, keresztrejtvényt önállóan kitölteni.</li><li>– Függőlegesen írt feliratot felismerni, összeolvasni.</li></ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"><li>– Térrel helyzetek transzformálása síkra.</li><li>– Puzzle kirakása.</li><li>– Távoltság becslése, ellenőrzése.</li><li>– Játékos feladatok.</li><li>– Helymeghatározások.</li><li>– Tájékozódás 4x4-es táblázatban.</li></ul> <p><i>Tevékenység</i></p> <p>Tájékozódás az iskola alaprajzán. Útvonal együttes bejárása, berajzolása.</p> <p>Elem helyének megkeresése, forgatás, illesztés.</p> <p>Tárgyak elhelyezése közelebb, távolabb.</p> <p>Tűz-víz játék.</p> <p>Tárgy elrejtése, megtalálása.</p> <p>Egyszerű ábrák rajzolása a megfelelő helyre.</p> <p>Térbeli helyzetek megfigyelése, megfogalmazása.</p> | <p><i>Mozgásnevelés:</i> téri tájékozódás.</p> <p><i>Számolás-mérés:</i> tájékozódás: térirányok, alaprajz, viszonyítás.</p> |                              |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Le-fel, jobbra-balra (közlekedés). Csere, helycsere. Közel, távolabb, innen, túl... Oszlopok, sorok számozása, sorok, széle, közepe, önálló munka, önálló ellenőrzés, türelem, kitartás, vízszintes és függőleges feliratok, keresztrejtvény.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                              |                              |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 3. Betűtanítás<br>(ö,ő,c,é,k,ü,ű,f,b,z,)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                      | Javasolt<br>óraszám:<br>44+12 óra |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Hibakeresés, különbségek észrevétele.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                      |                                   |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Betűismertetések, szóképzés (szűkítés, bővítés) műveleteinek végzése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                      |                                   |
| A témakör nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Fejlesztési ismeretek és<br>tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Kapcsolódási pontok                                                                                                  |                                   |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– Az új betűt felismerni, írni, és összeolvasni a korábban tanultakkal.</li><li>– Szavakat analizálni, betűket kapcsolni, összeolvasni.</li><li>– Munkákat ellenőrizni, hibákat megtalálni, és megfelelően javítani segítséggel.</li><li>– Szavak jelentésmódosulásait észlelni, és a változást megfogalmazni.</li><li>– Tulajdonnevek és köznevek közti különbséget megérteni.</li><li>– Érdeklődni a környezet iránt, önállóan tájékozódni; „felfedezések” a térképen.</li><li>– Fejtörőket, rejtvényeket megoldani.</li></ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"><li>– Új betű ismertetése.</li><li>– Szótagok, szavak kirakása.</li><li>– Hiányzó betűk, szótagok pótlása.</li><li>– Két szótagú szavak írása.</li><li>– Nevek, mondatkezdő betűk jelölése.</li><li>– Játék a betűkkel.</li></ul> <p><i>Tevékenység</i></p> <p>Betű kiemelése, hangoztatása, írása, olvasása, kapcsolása.</p> <p>Azonos szótaggal kezdődő szavak gyűjtése, értelmezése.</p> <p>Szavak kirakása közösen, minta után, diktálásra, önállóan.</p> <p>Hiányzó betűk, szótagok felfedezése, pótlása.</p> <p>Szavak másolása, diktálás után írása, hibák észrevétele, javítása.</p> <p>Szavak kiegészítése raggal, jellel (szavak értelmének megváltoztatása).</p> <p>Írásjelek megfigyelése.</p> <p>Kérdő mondatok alkotása.</p> <p>Keresztrejtvény, találós kérdés stb.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i><br/>szókincs-bővítés, szógyűjtés.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmizálás. hallásfejlesztés.</p> |                                   |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Szavak tartalma, alakja. Azonos alakú szavak, rokon értelmű szavak.<br>Szavak igekötővel, kezdő szótag, végződés.<br>Tulajdonnevek írásának szabályai.<br>Mondat meghatározása. Különböző érzelmek. „Miért?” (Szomorú, sír, vidám, nevet stb.). Törd a fejed! Ki tud többet? –vetélkedő.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                      |                                   |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                 |                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|----------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 4. Olvasás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                 | Javasolt óraszám: 25+12óra |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Szöveg szó szerinti megértése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                 |                            |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Kijelentés, kérdés, kérdés megkülönböztetése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                 |                            |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kapcsolódási pontok                                             |                            |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– 3-4 betűs szót kirakni és leírni hallás után.</li><li>– Tőmondatokat (szükség esetén segítséggel) olvasni.</li><li>– Szövegeket megtanulni, felmondani.</li><li>– Rövid mondatot önállóan olvasni, értelmezni.</li><li>– Pont, kérdőjel, felkiáltójel értelmezése.</li><li>– Képsorról összefüggő mondatokat alkotni. Önálló munkavégzés, reális önértékelés.</li><li>– Ok-okozati viszonyokat, összefüggéseket felismerni.</li></ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"><li>– Hangok és betűk egyeztetése.</li><li>– Szavak olvasása, szókép és tárgyak egyeztetése.</li><li>– Versek, mondókák, szövegek tanulása.</li><li>– Rövid mondatok olvasása, értelmezése. Kijelentő, óhajtó, kérdő mondat.</li><li>– Eseményképek sorba rendezése, magyarázása.</li><li>– Összetett mondatok befejezése „pedig”, „de”, „mert” kötőszavak után.</li></ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Hangok alapján betűk kirakása.</p> <p>Szavak, tárgyak és képek egyeztetése.</p> <p>Kétszavas mondatok olvasása, alkotása, értelmezése mondatvégi írásjel figyelembe vételével.</p> <p>Kérdések feltevése egymásnak az olvasmánnyal kapcsolatban.</p> <p>Cselekvések megnevezése, időrendjük megállapítása.</p> <p>Egyeztetések a tanterem tárgyaival, tárgy- és szóképekkel.</p> <p>Hibás állítások javítása, félmondatok értelmes összeillesztése.</p> | <p><i>Számolás-mérés:</i></p> <p>összefüggések felismerése.</p> |                            |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <p>Kösd össze! Karikázd be! Utasítások.</p> <p>Hang – betű. Szó, mondat, pont, nagybetű.</p> <p>Múlt, jelen és jövő idejű cselekvések. Előbb, később, ok, előzmény, következmény.</p> <p>Hely, helyszín (Válaszok hol?” kérdésre, helymeghatározások – szövégzördések (helyragok).</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                 |                            |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                   |                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|----------------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 5. Írás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                   | Javasolt<br>óraszám:<br>35+12óra |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Látási diszkrimináció, nagyságkonstancia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                   |                                  |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Kisbetűk differenciálása.<br>Különböző betűalakok azonosítása (írott, nyomtatott betű).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                   |                                  |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Fejlesztési ismeretek és<br>tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Kapcsolódási pontok                               |                                  |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– A betűk írása során a tanuló figyelmét, önállóságát, feladattudatát, kitartását és koncentrációkészségét fejleszteni.</li><li>– Rendezett füzet, javuló betűformák önálló feladatvégzéskor.</li><li>– Türelmes, kitartó feladatmegoldás.</li><li>– Rövid szövegből egy-egy mondat kiemelése, értelmezése.</li><li>– Olvasmány tartalmának elmondása kérdések segítségével.</li></ul> | <i>Fejlesztési ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none"><li>– Betűk írása sorközbe, vonalrendszerbe.</li><li>– Szavak másolása.</li><li>– Írás, diktálás után.</li><li>– Rövid mondatok másolása.</li><li>– Puzzle kirakása.</li><li>– Kezdőbetűk jelölése.</li><li>– Rövid olvasmány olvasása, értelmezése.</li></ul> <i>Fejlesztési tevékenységek</i> <p>Betűformák gyakorlása.<br/>Meghatározott szó keresése könyvből.<br/>Másolás, ellenőrzés, javítás.<br/>Mondat diktálása szavanként, visszaolvasása mondatként.<br/>Másolás tábláról, megjelölt mondat másolása könyvből.<br/>Hiányos mondat kiegészítése szóban.<br/>Elemek egyenkénti megfigyelése, beillesztése önállóan.</p> | <i>Ábrázolás-alakítás:</i><br>vizuális ábrázolás. |                                  |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Névelő.<br>Mondat szabályai szóban, írásban. Mondat eleje, vége. Tartalom, szereplők. Betűk, szavak, sorok távolsága. Szabályos, szabálytalan formák. Se több, se kevesebb!                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                   |                                  |

|                                                                                                                                                                  |                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                          | 6. Értő olvasás                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Javasolt óraszám: 25 óra                                                                                    |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                   | Bővülő szókincs.                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                             |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                            | Szavak, szövegek képhez rendelése.            |                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                             |
| Fejlesztési feladat                                                                                                                                              |                                               | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                               | Kapcsolódási pontok                                                                                         |
| <ul style="list-style-type: none"><li>Események összefüggéseit megérteni és elmondani saját szavaival.</li><li>Feliratokat értelmezni kis segítséggel.</li></ul> |                                               | <i>Fejlesztési ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none"><li>Rövid történet olvasása, értelmezése.</li></ul> <i>Fejlesztési tevékenység</i> <p>Séta közben feliratok, plakátok, hirdetések olvasása.</p> <p>Árukatalógus nézegetése, olvasgatása, termékek csoportosítása.</p> | <i>Életvitel és gyakorlat:</i> <p>feliratok, használati utasítások, ételreceptek olvasása, értelmezése.</p> |
| Fogalmak                                                                                                                                                         | Termékek, események, időpontok, olcsó, drága. |                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                             |

|                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végén/ 5. osztály végén | <p>A tanuló személyi adatait kevés segítséggel ismeri.</p> <p>Segítséggel képes a helyzetnek megfelelő bővített mondatokat, kérdéseket, válaszokat alkotni.</p> <p>Képes saját helyzetéhez képest relációkat megfogalmazni.</p> <p>Képes felismerni, kimondani a tanult betűket, szótagokat alkotni és irányítással leírni azokat diktálás után is.</p> <p>Segítséggel képes szavak elemzésére, betűkártyával való kirakására, másolására, hiányzó betűk pótlására.</p> <p>Képes önállóan szavakat, segítséggel rövid mondatokat kiolvasni.</p> <p>Segítséggel képes rövid mondatokat alkotni és leírni azokat a mondatalkotás szabályainak betartásának irányítása mellett.</p> <p>Képes automatikusan alkalmazni az írás irányát és helyét a vonalközben.</p> <p>Képes felismerni a tanult betűket, rövid szavakat önállóan leírni.</p> <p>Képes egyszerű szöveget elolvasni, segítséggel értelmezni.</p> <p>Képes utcai tájékoztató táblákat kevés segítséggel értelmezni.</p> |
|--------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Olvasás- írás 6.osztály

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 1. Beszédfejlesztés                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Javasolt óraszám: 7óra                                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Tagolt beszéd, motiváció a kommunikációra.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                             |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Vizuális és verbális emlékezet fejlesztése.<br>Gondolatok, szavak kifejezése verbális vagy nonverbális jelekkel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                             |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                         |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Folyamatos, nyugodt, érthető beszéd, hibák spontán javítása.</li> <li>– Egyénileg és csoportosan fellépni az iskolai ünnepélyeken.</li> <li>– Beszámoló átélt eseményekről.</li> <li>– Legfontosabb adatait ismerni.</li> <li>– A kérdés és felelés formai- és tartalmi követelményeit betartani.</li> <li>– Mondanivalót minél pontosabban kifejezni.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Helyes artikuláció gyakorlása, hanglejtés, hangerő, stílus.</li> <li>– Mondatalkotás megadott szóval, mondatalkotás képről.</li> <li>– Szókincsbővítés.</li> <li>– Személyi adatok gyakorlása.</li> <li>– Mondat bővítése újabb és újabb bővítményekkel.</li> <li>– Mondat befejezése, kiegészítése.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Logopédiai gyakorlatok.<br/>Légzőgyakorlatok.<br/>Szappanbuborék fújása.<br/>Tematikus szógyűjtés, mondatalkotás adott szavakból.<br/>Eseményképhez történet kitalálása, majd elmondása közösen.<br/>Teljes nevének, lakcímének másolása.<br/>Mondat bővítése újabb és újabb bővítményekkel.<br/>Mondat többféle befejezése.<br/>Versek, mondókák hangsúlyozása.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i><br/>logopédiai feladatok, vers, rövid szöveg kifejező előadása közönség előtt.</p> <p><i>Mozgásnevelés:</i> téri tájékozódás, légzőgyakorlatok.</p> |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Különböző kedélyállapotok.<br>Napló. Személyi adatok. Régen, most, majd (igeidők). Kérdő névmások.<br>Kérdés és felelés, társalgás.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                             |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                               |                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2. Térorientációs gyakorlatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                               | Javasolt óraszám: 8 óra |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Alak – háttér elkülönítése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                               |                         |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Tájékozódás táblázatban. Az önállóság, megbízhatóság, feladattudat erősítése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                               |                         |
| Fejlesztési feladat                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Kapcsolódási pontok                                                                                                           |                         |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– A tanuló ügyességének megfelelő játékokat tudatosan (nem próba-szerencse alapon) kirakni.</li><li>– Az árnyaltabb helymeghatározásokat megérteni és alkalmazni.</li><li>– Térrelációkat megfogalmazni többféleképpen.</li><li>– Helymeghatározásokat elvégezni különböző pontokhoz viszonyítva.</li><li>– Szabályokat megérteni, keresztretjtvényt önállóan kitölteni.</li><li>– Függőlegesen írt feliratot felismerni, összeolvasni.</li></ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"><li>– Térrelhelyzetek transzformálása síkra.</li><li>– Puzzle kirakása.</li><li>– Távoltság becslése, ellenőrzése.</li><li>– Játékos feladatok.</li><li>– Helymeghatározások.</li><li>– Tájékozódás 4x4-es táblázatban.</li></ul> <p><i>Tevékenység</i></p> <p>Tájékozódás az iskola alaprajzán. Útvonal együttes bejárása, berajzolása. Elem helyének megkeresése, forgatás, illesztés. Tárgyak elhelyezése közelebb, távolabb. Tűz-víz játék. Tárgy elrejtése, megtalálása. Egyszerű ábrák rajzolása a megfelelő helyre. Térbeli helyzetek megfigyelése, megfogalmazása.</p> | <p><i>Mozgásnevelés:</i> térreltájékozódás.</p> <p><i>Számolás-mérés:</i> tájelrejtés: térirányok, alaprajz, viszonyítás.</p> |                         |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Le-fel, jobbra-balra (közlekedés). Csere, helycsere. Közel, távolabb, innen, túl... Oszlopok, sorok számozása, sorok, széle, közepe, önálló munka, önálló ellenőrzés, türelem, kitartás, vízszintes és függőleges feliratok, keresztretjtvény.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                               |                         |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 3. Betűtanítás<br>(d,j,n,h,sz,r,g,ny)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Javasolt<br>óraszám:<br>44+12óra                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Hibakeresés, különbségek észrevétele.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                      |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Betűismertetések, szóképzés (szűkítés, bővítés) műveleteinek végzése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                      |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Fejlesztési ismeretek és<br>tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Kapcsolódási pontok                                                                                                  |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Az új betűt felismerni, írni, és összeolvasni a korábban tanultakkal.</li> <li>– Szavakat analizálni, betűket kapcsolni, összeolvasni.</li> <li>– Munkákat ellenőrizni, hibákat megtalálni, és megfelelően javítani segítséggel.</li> <li>– Szavak jelentésmódosulásait észlelni, és a változást megfogalmazni.</li> <li>– Tulajdonnevek és köznevek közti különbséget megérteni.</li> <li>– Írásjeleket tudatosan használni írás és olvasás során.</li> <li>– Érdeklődni a környezet iránt, önállóan tájékozódni; „felfedezések” a térképen.</li> <li>– Fejtörőket, rejtvényeket megoldani.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Új betű ismertetése.</li> <li>– Szótagok, szavak kirakása.</li> <li>– Hiányzó betűk, szótagok pótlása.</li> <li>– Két szótagú szavak írása.</li> <li>– Nevek, mondatkezdő betűk jelölése.</li> <li>– Mondatvégi írásjel.</li> <li>– Játék a betűkkel.</li> </ul> <p><i>Tevékenység</i></p> <p>Betű kiemelése, hangoztatása, írása, olvasása, kapcsolása.</p> <p>Azonos szótaggal kezdődő szavak gyűjtése, értelmezése.</p> <p>Szavak kirakása közösen, minta után, diktálásra, önállóan.</p> <p>Hiányzó betűk, szótagok felfedezése, pótlása.</p> <p>Szavak másolása, diktálás után írása, hibák észrevétele, javítása.</p> <p>Szavak kiegészítése raggal, jellel (szavak értelmének megváltoztatása).</p> <p>Újságban, könyvben nagybetűk keresése.</p> <p>Írásjelek megfigyelése.</p> <p>Kérdő mondatok alkotása.</p> <p>Felkiáltójel, kettőspont alkalmazása, írása.</p> <p>Nagybetűk keresése újságban, könyvben.</p> <p>Városok nevének gyűjtése a térképről.</p> <p>Anagramma kirakása (retek, teker, keret stb.), valamennyi változat leírása emlékezetből.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i><br/>szókincs-bővítés, szógyűjtés.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmizálás. hallásfejlesztés.</p> |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | Keresztrejtvény, találós kérdés stb.                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |
| <b>Fogalmak</b> | Szavak tartalma, alakja. Azonos alakú szavak, rokon értelmű szavak.<br>Szavak igekötővel, kezdő szótag, végződés.<br>Szabály (mit írunk nagybetűvel?). Tulajdonnevek írásának szabályai.<br>Mondat meghatározása, fajtái. Különböző érzelmek. „Miért?” (Szomorú, sír, vidám, nevet stb.). Törd a fejed! Ki tud többet? –vetélkedő. |  |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>4. Olvasás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                       | <b>Javasolt óraszám: 25+12 óra</b> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Szöveg szó szerinti megértése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                       |                                    |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Az írásjelek figyelembevételével olvasás.<br>Kijelentés, kérdés, kérdés megkülönböztetése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                       |                                    |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                            |                                    |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– 3-4 betűs szót kirakni és leírni hallás után.</li> <li>– Tőmondatokat (szükség esetén segítséggel) olvasni.</li> <li>– Szövegeket megtanulni, felmondani.</li> <li>– Rövid mondatot önállóan olvasni, értelmezni.</li> <li>– Pont, kérdőjel, felkiáltójel értelmezése.</li> <li>– Képsorról összefüggő mondatokat alkotni. Önálló munkavégzés, reális önértékelés.</li> <li>– Ok-okozati viszonyokat, összefüggéseket felismerni.</li> <li>– A település, lakóhely ismert épületeinek feliratait elolvasni.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Hangok és betűk egyeztetése.</li> <li>– Szavak olvasása, szókép és tárgyak egyeztetése.</li> <li>– Versek, mondókák, szövegek tanulása.</li> <li>– Rövid mondatok olvasása, értelmezése. Kijelentő, óhajtó, kérdő mondat.</li> <li>– Eseményképek sorba rendezése, magyarázása.</li> <li>– Összetett mondatok befejezése „pedig”, „de”, „mert” kötőszavak után.</li> <li>– Feliratok olvasása az utcán.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Hangok alapján betűk kirakása.<br/>         Szavak, tárgyak és képek egyeztetése.<br/>         Kétszavas mondatok olvasása, alkotása, értelmezése mondatvégi írásjel figyelembe vételével.<br/>         Hallás után tanult vers írott formájában betűk, szavak keresése.<br/>         Kérdések feltevése egymásnak az olvasmánnyal kapcsolatban.<br/>         Cselekvések megnevezése, időrendjük megállapítása.</p> | <p><i>Számolás-mérés:</i><br/>         összefüggések felismerése.</p> |                                    |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | Egyeztetések a tanterem tárgyaival, tárgy- és szóképekkel.<br>Hibás állítások javítása, félmondatok értelmes összeillesztése.<br>Ismert utcanevek, üzletek, középületek nevének olvasása.                                                                           |  |
| <b>Fogalmak</b> | Kösd össze! Karikázd be! Utasítások.<br>Hang – betű. Szó, mondat, pont, nagybetű.<br>Múlt, jelen és jövő idejű cselekvések. Előbb, később, ok, előzmény, következmény.<br>Hely, helyszín (Válaszok hol?” kérdésre, helymeghatározások – szóvégzördések (helyragok). |  |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>5. Írás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                              | <b>Javasolt óraszám: 35+12óra</b> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Látási diszkrimináció, nagyságkonstancia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                              |                                   |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Kis- és nagybetűk differenciálása.<br>Különböző betűalakok azonosítása (írott, nyomtatott betű).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                              |                                   |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                   |                                   |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– A betűk írása során a tanuló figyelmét, önállóságát, feladattudatát, kitartását és koncentrációkészségét fejleszteni.</li> <li>– Rendezett füzet, javuló betűformák önálló feladatvégzésre.</li> <li>– Türelmes, kitartó feladatmegoldás.</li> <li>– Rövid szövegből egy-egy mondat kiemelése, értelmezése.</li> <li>– Olvasmány tartalmának elmondása kérdések segítségével.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Betűk írása sorközbe, vonalrendszerbe.</li> <li>– Szavak másolása.</li> <li>– Írás, diktálás után.</li> <li>– Rövid mondatok másolása.</li> <li>– Puzzle kirakása.</li> <li>– Kezdőbetűk jelölése.</li> <li>– Rövid olvasmány olvasása, értelmezése.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Betűformák gyakorlása.</p> <p>Meghatározott szó keresése könyvből.</p> <p>Másolás, ellenőrzés, javítás.</p> <p>Mondat diktálása szavanként, visszaolvasása mondatként.</p> <p>Másolás tábláról, megjelölt mondat másolása könyvből.</p> <p>Hiányos mondat kiegészítése szóban.</p> | <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i></p> <p>vizuális ábrázolás.</p> |                                   |

|                 |                                                                                                                                                                                                                |  |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | Elemek egyenkénti megfigyelése, beillesztése önállóan.<br>Mondat hangsúlyozása és megfelelő írásjel alkalmazása.<br>Több mondatos olvasmány váltott olvasása.                                                  |  |
| <b>Fogalmak</b> | Névelő. Mondat fajtái: . ? ! alkalmazásai.<br>Mondat szabályai szóban, írásban. Mondat eleje, vége. Tartalom, szereplők. Betűk, szavak, sorok távolsága. Szabályos, szabálytalan formák. Se több, se kevesebb! |  |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 6. Értő olvasás                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Javasolt óraszám: 25 óra                                                                                           |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Bővülő szókincs.                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                    |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                         | Szavak, szövegek képhez rendelése.                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                    |
| Fejlesztési feladat                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                    | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Kapcsolódási pontok                                                                                                |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– Események összefüggéseit megérteni és elmondani saját szavaival.</li><li>– Feliratokat értelmezni kis segítséggel.</li><li>– Az árufajták értékét összehasonlítani segítséggel.</li><li>– Ételreceptből alapanyagokat, mennyiségeket kiemelni rákérdezésre.</li></ul> |                                                                                                    | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"><li>– Rövid történet olvasása, értelmezése.</li><li>– Utcai feliratok, eligazító táblák.</li><li>– Információk, hirdetések.</li><li>– Ételreceptek.</li></ul> <p><i>Fejlesztési tevékenység</i></p> <p>Történet olvasása, értelmezése mondatonként és egészében.</p> <p>Séta közben feliratok, plakátok, hirdetések olvasása.</p> <p>Árukatalógus nézegetése, olvasgatása, termékek csoportosítása.</p> <p>Árak összehasonlítása.</p> <p>Zacskós leves készítése a leírt útmutató alapján, a leírtak betartása.</p> | <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i></p> <p>feliratok, használati utasítások, ételreceptek olvasása, értelmezése.</p> |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Termékek, események, időpontok, olcsó, drága, hozzávaló, főzési idő, forrás, keverés, lassú tűzön. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                    |

|                            |                                            |
|----------------------------|--------------------------------------------|
| <b>Összegzett tanulási</b> | A tanuló személyi adatait biztosan ismeri. |
|----------------------------|--------------------------------------------|

|                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>eredmények a két<br/>évfolyamos ciklus<br/>végén/ 6.<br/>évfolyam végén</b></p> | <p>Képes a helyzetnek megfelelő bővített mondatokat, kérdéseket, válaszokat alkotni.</p> <p>Képes saját helyzetéhez képest relációkat megfogalmazni.</p> <p>Képes felismerni, kimondani a tanult betűket, szótagokat alkotni és leírni azokat diktálás után is.</p> <p>Képes szavak elemzésére, betűkártyával való kirakására, másolására, hiányzó betűk pótlására.</p> <p>Képes önállóan szavakat, rövid mondatokat kiolvasni.</p> <p>Képes rövid mondatokat alkotni és leírni azokat a mondatalkotás szabályainak betartásával.</p> <p>Képes automatikusan alkalmazni az írás irányát és helyét a vonalközben.</p><br><p>Képes felismerni a tanult betűket, rövid szavakat önállóan leírni.</p> <p>Képes egyszerű szöveget elolvasni, értelmezni.</p> <p>Képes utcai tájékoztató táblákat értelmezni.</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## **Olvasás- írás 7–8. évfolyam**

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelésben az ismeretsajátításhoz és a koncentrált figyelem fenntartásához szükséges viselkedés automatizmussá válásának segítségével, a feladattudat, feladattartás és a feladatok helyes megoldása iránti igény megerősítésével, a pontos, precíz munkavégzésre, a tanszerek és taneszközök megóvására való törekvésre neveléssel.

A nemzeti öntudat, hazafias nevelés a magyar irodalmi művek és történelmi események megismerésével, a nemzeti ünnepek jelképeinek, jelszavainak, hőseinek tiszteletével valósul meg.

A tantárgynak fontos szerepe van az állampolgárságra és demokráciára nevelésben. A diákönkormányzat tevékenysége és szabályainak megismerése, a tanulói jogok és kötelességek elfogadása szorosan kapcsolódik a fejlesztési területhez.

A tantárgy a helyes önismeretet és énképet a társas kapcsolati kultúra erősítésével, önellenőrzéssel és hibajavítással fejleszti. A tevékenységek során a társakkal szembeni türelem, megértés erősödik.

A médiatudatosságra nevelésben nagy szerepe van az írásos anyagokban történő egyre biztosabb eligazodásnak, a kommunikációs technológiák és tartalmak közötti helyes választás segítségével, és a valóságos és fiktív tartalmak megkülönböztetési képességének fejlesztésében.

A tanulás tanítását támogatja az egyéni tanulási módok hatékonyságának megismerése, az olvasási technikák különböző fokú és tartalmú elsajátítása, és az értő olvasás gyakorlásának fejlesztése.

## 7.osztály

**Időkeret:**72+36óra/év (2+1óra/hét)

| Fejezetek        | Javasolt óraszám |
|------------------|------------------|
| 1.Betűtanítás    | 15+12            |
| 2.Olvasás        | 20+12            |
| 3.Írás           | 15+12            |
| 4.Értő olvasás   | 22               |
| <b>összesen:</b> | <b>72+36</b>     |

## 8.osztály

**Időkeret:**72+36 óra/év ( 2+1 óra/hét)

| Fejezetek        | Javasolt óraszám |
|------------------|------------------|
| 1.Betűtanítás    | 15+12            |
| 2.Olvasás        | 20+12            |
| 3.Írás           | 15+12            |
| 4.Értő olvasás   | 22               |
| <b>összesen:</b> | <b>72+36</b>     |

## Olvasás- írás 7.osztály

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 1. Betűtanítás (cs, gy, zs, ty, ly, x, y, w)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Javasolt óraszám: 15+12 óra                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Tiszta artikuláció, hallási figyelem.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                         |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Kisbetűk nyomtatott és írott alakjának biztos felismerése.<br>Teljes ábécé megismerése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                         |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                                     |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Több köznevet önállóan ábécésorrendbe tenni.</li> <li>Egyszerű szavak analizálása, betű hiányának érzékelése, pótlása.</li> <li>Hibakeresés rosszul kirakott szóban.</li> <li>1-2 próbajáték után részvétel szójátékos versenyben a szabályok megértésével, betartásával.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Új betű ismertetése, kapcsolása.</li> <li>Hiányzó betűk pótlása.</li> <li>Szavak kirakása, másolása.</li> <li>Játék a betűkkel.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Betű leválasztása, hangoztatása, írásának gyakorlása, összeolvasás. Hiányzó kettős betűk pótlása szó elején, közepén, végén.</p> <p>Tematikus szógyűjtés az új betűkkel.</p> <p>Másolás, szavak írása tetszés szerint.</p> <p>Keresztrejtvény, mit visz a kishajó?</p> | <p><i>Társadalmi ismeretek:</i> lakóhely, térképhasználat, személyi adatok, nevek.</p> <p><i>Információs eszközök használata:</i> másolás, helyesírás-ellenőrző program használata.</p> |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Betűk helye a teljes ábécében. Gyűjtőfogalmak, alárendelt fogalmak. Rejtvények, találós kérdések.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                         |

| Témakör                                                                                                                                   | 2. Olvasás                                                                                                                                              | Javasolt óraszám: 20+12óra                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                            | Egyszerű szöveg olvasása (feliratok, reklám, prospektus), értelmezése.                                                                                  |                                                                                                 |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                     | Olvasott szöveg megértése, kérdések megfogalmazása rövid szöveg alapján.                                                                                |                                                                                                 |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                     | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                  | Kapcsolódási pontok                                                                             |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Egyszerű szöveget gördülékenyen olvasni.</li> <li>Hosszabb szavakat pontosan kiolvasni.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Olvasmány olvasása tankönyvből.</li> <li>Nehéz szavak elolvasása.</li> </ul> | <p><i>Ének-zene:</i> ritmizálás.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> használati utasítás,</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Verseket, dalokat pontosan, értelmesen, hangsúlyozottan előadni.</li> <li>– Kérdéseket önállóan megfogalmazni.</li> <li>– Az olvasott információt megérteni, tudatosan alkalmazni a felhasználás során.</li> <li>– Aktivitás közös feladatmegoldásban.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Néma olvasás.</li> <li>– Versek, énekek tanulása.</li> <li>– Mondatok olvasása, értelmezése.</li> <li>– Eligazodás a gyermeklexikonban.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenység</i><br/> Olvasmány folyamatos végigolvasása.<br/> Némán elolvasott kérdésre hangos válasz.<br/> Válasz alapján következtetés a kérdésre.<br/> Felsorolásból meghatározott elemek hangos olvasása.<br/> Hiányos mondatok olvasása, befejezése kép alapján.<br/> Gyermeklexikon (Ablak-zsiráf) címszavainak olvasása, megbeszélése.</p> | ételrecept elolvasása, értelmezése. |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Írásjelek, hangsúlyozás, kiejtés, szótagolás, elemzés. Vers, <i>rím</i> , ritmus. Miből készült? Mire való? (ismert tárgy címszó-szerű leírása).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                     |

| Témakör                                                                                                                                                                                    | 3. Írás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                           | Javasolt óraszám: 15+12óra |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                      | Rendezett külalakra törekvés, írásos közlés iránti igény.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                           |                            |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                               | Egyéni, olvasható, rendezett íráskép kialakítása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                           |                            |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                      | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Kapcsolódási pontok                                                                                       |                            |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Törekedni a betűformák és a füzet külalakjának javítására.</li> <li>– A kihangsúlyozott hosszú mássalhangzós szavakat helyesen leírni.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Betűírás füzetbe, vonalközbe.</li> <li>– Hosszú mássalhangzók.</li> <li>– Kettős betűk gyakorlása.</li> <li>– Zs és sz differenciálása.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br/> Új betűk írása szóköz betartásával. Elhelyezésük segédvonal nélküli vonalközbe. Kettőzött mássalhangzós szavak gyűjtése, írása.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i><br/> feliratok gyűjtése séták közben, rendezvényre plakát, meghívó készítése.</p> |                            |

|                 |                                                                                                                                                          |  |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | Meghatározott kettős betűt tartalmazó szavak keresése, másolása hosszabb szövegből. Üdvözlőlapok nézegetése. Diktált szavak írása „zs” és „sz” oszlopba. |  |
| <b>Fogalmak</b> | Kettőzött mássalhangzó, helyesírás, elválasztás. Idegen eredetű szavak.                                                                                  |  |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 4. Értő olvasás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                         | Javasolt óraszám: 22óra |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Szövegű olvasás hangos és néma olvasással.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                         |                         |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Az olvasottak globális felfogása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                         |                         |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                     |                         |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– Képalírások önálló olvasása, értelmezése.</li><li>– A pontosság jelentőségét megérteni az olvasás és írás során.</li><li>– Részt venni dramatizált mese egybefüggő eljátszásában.</li><li>– Rövid híreket elmondani néhány szóban.</li><li>– Híreket és személyes élményeket összekapcsolni hasonló helyszínnel, eseményekkel, illetve körülmények felidézésével.</li><li>– Közkeletű idegen szavakat felismerni és helyesen kiejteni.</li><li>– Igéket (cselekvést jelentő szavakat) kiválasztani szövegből.</li></ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"><li>– Hiányzó betűk pótlása szavakban.</li><li>– Feladatok írásban.</li><li>– Meseolvasás (Olvasás-írás 7.Tk..)</li><li>– Tv-híradó megnézése, a látottakról beszámoló.</li><li>– Közkeletű kisbetűs idegen szavak elolvasása, értelmezése.</li><li>– Igék keresése szövegben, igeidők értelmezése.</li></ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Olvasottak megbeszélése. Hiányos szavakba különböző betűk beillesztése. Írásbeli utasítások néma teljesítése. Mese közös olvasása, dramatizálása. (Tankönyv 7. felhasználásával)</p> <p>Rövid híradások, értelmezésük. A hírek végighallgatása csendben. Felidézésük ellenőrzése, videóval.</p> | <p><i>Információs eszközök használata:</i> szövegírás, dokumentum keresése.</p> <p><i>Társadalmi ismeretek:</i> tájékozódás szinterei, hírforrások.</p> |                         |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Ok, okozat, előzmény, következmény, eredmény.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                         |                         |

|  |                                                                                   |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------|
|  | Magyar, külföldi, anyanyelv, idegen nyelv. Külföldi, belföldi hírek, közlemények. |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végén/ 7. osztály végén</b> | <p>Képes a betűk megismerésével összeolvasni, illetve szóképfelismerés segítségével rövid szöveget önállóan elolvasni, értelmezni.</p> <p>Segítséggel képes a mindennapi életben adódó olvasási feladatok megoldására, önállóan megírni – értékelhető tartalommal – néhány mondatos levelet.</p> <p>Segítséggel képes önálló, adekvát választ adni írásban, az írásban feltett kérdésekre.</p> <p>Segítséggel képes a környezeti elvárásoknak megfelelő alapvető írásos kommunikációs készséggel feladatot megoldani.</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Olvasás-írás 8.osztály

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 1. Betűtanítás. Nagybetűk tanítása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Javasolt óraszám: 15+12 óra                                                                                                                                                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Tiszta artikuláció, hallási figyelem. Teljes ábécé ismerete.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                         |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Kisbetűk és nagybetűk nyomtatott és írott alakjának biztos felismerése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                         |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                                     |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Több nevet önállóan ábécésorrendbe tenni.</li> <li>Egyszerű szavak analizálása, betű hiányának érzékelése, pótlása.</li> <li>Hibakeresés rosszul kirakott szóban.</li> <li>Szavakat írni önállóan, szókezdő kettős betűvel is.</li> <li>Gyakrabban használt tulajdonneveket írni.</li> <li>Tájékozódni térképen, nagyobb, nevezetesebb helyeket megkeresni kevés segítséggel.</li> <li>1-2 próbajáték után részvétel szójátékos versenyben a szabályok megértésével, betartásával.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Új betű ismertetése, kapcsolása.</li> <li>Hiányzó betűk pótlása.</li> <li>Szavak kirakása, másolása.</li> <li>Nagybetűk ismertetése, egyeztetése kicsikkel.</li> <li>Írás számítógépen, billentyűzet.</li> <li>Tulajdonnevek írása, olvasása.</li> <li>Játék a betűkkel.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Betű leválasztása, hangoztatása, írásának gyakorlása, összeolvasás.</p> <p>Hiányzó kettős betűk pótlása szóelején, közepén, végén.</p> <p>Tematikus szógyűjtés az új betűkkel.</p> <p>Nagybetűk írása vonalközbe.</p> | <p><i>Társadalmi ismeretek:</i> lakóhely, térképhasználat, személyi adatok, nevek.</p> <p><i>Információs eszközök használata:</i> másolás, helyesírás-ellenőrző program használata.</p> |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |
|-----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>Másolás, szavak írása tetszés szerint. Betűk keresése, szavak írása billentyűzeten.</p> <p>Város-, személy-, utca- és intézménynevek másolása térképről, telefonkönyvből.</p> <p>Szólánc leírása közösen, „szópóker”, közös fejtörő játék.</p> <p>Keresztrejtvény, mit visz a kishajó?</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <p>Betűk helye a teljes ábécében. Különböző betűtípusok, írásmódok.</p> <p>Tulajdonnevek, köznevek, földrajzi nevek. Gyűjtőfogalmak, alárendelt fogalmak. Rejtvények, találós kérdések.</p>                                                                                                   |  |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>2. Olvasás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                     | <b>Javasolt óraszám: 20+12 óra</b> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Egyszerű szöveg olvasása (feliratok, reklám, prospektus), értelmezése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                     |                                    |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Olvasott szöveg megértése, kérdések megfogalmazása rövid szöveg alapján.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                     |                                    |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                          |                                    |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Egyszerű szöveget gördülékenyen olvasni.</li> <li>– Hosszabb szavakat pontosan kiolvasni.</li> <li>– Verseket, dalokat pontosan, értelmesen, hangsúlyozottan előadni.</li> <li>– Kérdéseket önállóan megfogalmazni.</li> <li>– Az olvasott információt megérteni, tudatosan alkalmazni a felhasználás során.</li> <li>– Aktivitás közös feladatmegoldásban.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Olvasmány olvasása tankönyvből.</li> <li>– Nehéz szavak elolvasása.</li> <li>– Néma olvasás.</li> <li>– Versek, énekek tanulása.</li> <li>– Mondatok olvasása, értelmezése.</li> <li>– Tájékoztató szöveg olvasása.</li> <li>– Eligazodás a gyermeklexikonban.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenység</i></p> <p>Olvasmány folyamatos végigolvasása.</p> <p>Hosszú, összetett, mássalhangzó-torlódásos és ismeretlen szavak olvasása, elemzése.</p> <p>Némán elolvasott kérdésre hangos válasz.</p> <p>Válasz alapján következtetés a kérdésre.</p> <p>Felsorolásból meghatározott elemek hangos olvasása.</p> | <p><i>Ének-zene:</i> ritmizálás.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> használati utasítás, ételrecept elolvasása, értelmezése.</p> |                                    |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                              |  |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>Versek, énekek olvasása, megtanulása írott szövegből. Hiányos mondatok olvasása, befejezése kép alapján. Élelmiszerek csomagolásán olvasható szöveg elolvasása, értelmezése. Gyermeklexikon (Ablak-zsiráf) címszavainak olvasása, megbeszélése.</p>       |  |
| <b>Fogalmak</b> | <p>Írásjelek, hangsúlyozás, kiejtés, szótagolás, elemzés, összetett szó elemei. Kérdőszavak a hiányzó mondatrészekre. Vers, <i>rím</i>, ritmus. Miből készült? Mire való? (ismert tárgy címszó-szerű leírása). Friss, romlandó, <i>szavatossági idő</i>.</p> |  |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>3. Írás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                            | <b>Javasolt óraszám: 15+12 óra</b> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Rendezett külalakra törekvés, írásos közlés iránti igény.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                            |                                    |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Egyéni, olvasható, rendezett íráskép kialakítása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                            |                                    |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                 |                                    |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Törekedni a betűformák és a füzet külalakjának javítására.</li> <li>– A kihangsúlyozott hosszú mássalhangzós szavakat helyesen leírni.</li> <li>– Egyben lediktált rövid mondatot önállóan leírni.</li> <li>– Üdvözlőlapot megírni kiválasztott minta alapján, önállóan.</li> <li>– A kettős betűket biztosan alkalmazni.</li> <li>– Kis- és nagybetűket egyeztetni.</li> <li>– Eligazodni a naptárban és a megfelelő neveket helyesen leírni.</li> <li>– Plakát tervezése, a fontos információk felismerése és kiemelése (nagybetűkkel).</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Betűírás füzetbe, vonalközbe.</li> <li>– Hosszú mássalhangzók.</li> <li>– Kettős betűk gyakorlása.</li> <li>– Üdvözlőlap írása.</li> <li>– Zs és sz differenciálása.</li> <li>– Nagybetűk írása sorközbe.</li> <li>– Nevek másolása naptárból.</li> <li>– Szó kiemelése nagybetűvel.</li> <li>– Nagybetűs feliratok megfigyelése utcán.</li> <li>– Tulajdonnevek felismerése, nagybetűs írás.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Új betűk írása szóköz betartásával. Elhelyezésük segédvonal nélküli vonalközbe. Kettőzött mássalhangzós szavak gyűjtése, írása.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>feliratok gyűjtése séta közben, rendezvényre plakát, meghívó készítése.</p> |                                    |

|                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Az olvasott információkat önállóan értelmezni, alkalmazni.</li> <li>– A tulajdonneveket spontán felismerni, tollbamondás során is nagybetűvel írni.</li> </ul> | <p>Meghatározott kettős betűt tartalmazó szavak keresése, másolása hosszabb szövegből.</p> <p>Üdvözlőlapok nézegetése, saját üdvözlőlap tervezése.</p> <p>Diktált szavak írása „zs” és „sz” oszlopba.</p> <p>Kicsihez megfelelő nagybetű párosítása.</p> <p>Kinek van névnapja... ? (dátumok alapján név keresése, másolása).</p> <p>Plakát készítése, egyes szavak csupa nagybetűs írása.</p> <p>Nagybetűs információs táblák készítése (KIJÁRAT, ZÁRVA, 8. CSOPORT, stb.).</p> <p>Diktált szavak között, illetve szövegben tulajdonnév önálló felismerése, írása.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                         | <p>Betűméret-, típus. Kettőzött mássalhangzó, helyesírás, elválasztás.</p> <p>Üdvözlőlap különböző alkalmazokra. Mondat, cím, kezdőbetű. Lényeges-lényegtelen esemény, időpont, színhely. Utcai feliratok, információk.</p> <p>Idegen eredetű szavak.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>4. Értő olvasás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                         | <b>Javasolt óraszám: 22óra</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Szövegű olvasás hangos és néma olvasással.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                         |                                |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Az olvasottak globális felfogása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                         |                                |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                              |                                |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Képalírások önálló olvasása, értelmezése.</li> <li>– A pontosság jelentőségét megérteni az olvasás és írás során.</li> <li>– Meghatározott témában saját gondolatot megfogalmazni, leírni.</li> <li>– Részt venni dramatizált mese egybefüggő eljátszásában.</li> <li>– Rövid híreket elmondani néhány szóban.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Rövid hírek, események olvasása újságból.</li> <li>– Hiányzó betűk pótlása szavakban.</li> <li>– Feladatok írásban.</li> <li>– Meseolvasás.</li> <li>– Újságot olvasás.</li> <li>– Tv-híradó megnézése, a látottakról beszámoló.</li> <li>– Közkeletű idegen szavak elolvasása, értelmezése.</li> </ul> | <p><i>Információs eszközök használata:</i> szövegírás, dokumentum keresése.</p> <p><i>Társadalmi ismeretek:</i> tájékozódás szinterei, hírforrások.</p> |                                |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Híreket és személyes élményeket összekapcsolni hasonló helyszínnel, eseményekkel, illetve körülmények felidézésével.</li> <li>– Közkeletű idegen szavakat felismerni és helyesen kiejteni.</li> <li>– Igéket (cselekvést jelentő szavakat) kiválasztani szövegből.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Igék keresése szövegben, igeidők értelmezése.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br/>         Olvasottak megbeszélése.<br/>         Hiányos szavakba különböző betűk beillesztése.<br/>         Szavak értelmének megváltoztatása egy-egy betű cseréjével.<br/>         Írásbeli utasítások néma teljesítése.<br/>         Mese közös olvasása, dramatizálása.<br/>         Rövid híradások, értelmezésük.<br/>         Szerepjáték: hírolvasó, TV-bemondó.<br/>         A hírek végighallgatása csendben.<br/>         Felidézésük ellenőrzése, videóval.<br/>         Idegen szavak keresése, magyarázata (Pepsi Cola, HBO, Corvin stb.).<br/>         Igék átírása, átfogalmazása múlt, jelen és jövő időbe.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Ok, okozat, előzmény, következmény, eredmény.<br>Az ország tájai. Magyar, külföldi, anyanyelv, idegen nyelv. Külföldi, belföldi hírek, közlemények.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |

|                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végén/ 8. osztály végén</b> | A tanuló képes felismerni és megfelelően használni a különböző betűalakokat, írásmódokat.<br>Képes betartani a helyesírás elemi szabályait, helyesen használni az írásjeleket, és rendezett külalakra törekedni.<br>Képes a betűk megismerésével összeolvasni, illetve szóképfelismerés segítségével rövid szöveget önállóan elolvasni, értelmezni.<br>Képes a mindennapi életben adódó olvasási feladatok megoldására, önállóan megírni – értékelhető tartalommal – néhány mondatos levelet.<br>Képes önálló, adekvát választ adni írásban, az írásban feltett kérdésekre.<br>Képes a környezeti elvárásoknak megfelelő alapvető írásos kommunikációs készséggel feladatot megoldani.<br>Olvasási gyakorlata spontán módon a szabadidős-tevékenységek sorába illeszkedik, képes olvasás-írás készségét információszerzésre, szórakozásra alkalmazni.<br>Képes közkeletű rövidítéseket, közismert idegen helyesírású szavakat olvasni, írni. |
|---------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Számolás-mérés 1-8. évfolyam

|                            |            |                    |
|----------------------------|------------|--------------------|
| <b>Heti/éves óraszám :</b> | 5.évfolyam | 3+1óra/ 108+36 óra |
|                            | 6.évfolyam | 3+1óra/ 108+36 óra |
|                            | 7.évfolyam | 3+1óra/ 108+36 óra |
|                            | 8.évfolyam | 3+1óra/ 108+36 óra |

## SZÁMOLÁS – MÉRÉS

### (Matematika)

A tantárgy célja kialakítani a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulóknál olyan elemi ismereteket, amelyek eljuttatják őket az érzékeléstől, észleléstől a tárgyfogalmak kialakulásához; megalapozni és kialakítani a tárgyakkal végzett cselekvésekkel a tanulók gondolkodási funkcióit, elemi számfogalmát.

A pedagógusnak fejlesztenie kell a számolás és mérés elsajátításához szükséges alapkészségeket, az érzékelést, észlelést, figyelmet, emlékezetet, gondolkodási készséget és a problémamegoldó képességet, hogy a tanulók alapvető logikai összefüggések felismerése révén az ismereteket gyakorlatban tudják alkalmazni. Feladata felkelteni, fenntartani a környezet iránti érdeklődést, a környezet megismerése során tudatos tevékenységeket végeztetni, az ismeretek megszerzésére irányuló spontán törekvéseket kialakítani, az alapvető térbeni és időbeni tájékozódást fejleszteni, elérni egyszerű utasítások megértését, követését.

Fontos feladat a mennyiség- és számfogalmat kialakítani, hogy a tanuló képes legyen mennyiségeket, számjegyeket felismerni, összehasonlítani, megváltoztatni, alpműveleteket végezni fejben és írásban; szöveges feladatokat értelmezni, a logikai összefüggéseket felismerni, a megoldáshoz szükséges lépéseket felállítani; méréseket végezni, különböző mértékegységek fajtáit, léptéküket, gyakorlati alkalmazásukat megismerni; a pénzzel kapcsolatos elemi ismereteket megszerezni, pénzürméket, bankjegyeket felismerni, értéküket, nagyságrendbeli különbségeket felismerni, a mindennapi életben történő alkalmazásokat segítséggel gyakorolni; továbbá a banki pénzügyi műveletek alapjait megismerni (bankkártya, folyószámla, hitelszámla).

### Javasolt órakeret

| Óraszám-évfolyam                                  | 5.            | 6.            | 7.            | 8.            |
|---------------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| 1. Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól | 10            | 10            |               |               |
| 2. Tájékozódás                                    | 10+12         | 10+12         | 13+10         | 13+10         |
| 3. Mennyiségek –Műveletek                         | 40+12         | 40+12         | 45+10         | 45+10         |
| 4. Mértékegységek, méretek, pénz                  | 32+12         | 32+12         | 35+10         | 35+10         |
| 5. Összefüggések felismerése                      | 16            | 16            | 15+6          | 15+6          |
| <b>Összesen</b>                                   | <b>108+36</b> | <b>108+36</b> | <b>108+36</b> | <b>108+36</b> |

## **Számolás- mérés 5–6. évfolyam**

A tantárgy az erkölcsi nevelés területén az alkalmazkodó képesség megerősítésével, a fokozódó önfegyelemre, kitartásra neveléssel, a szabályok együttes létrehozásának megtapasztalásával járul hozzá.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztését a tantárgy az együttműködéssel történő munkavégzés gyakorlásával és a feladatmegosztási képesség kialakításával éri el.

A tanulás tanítása az önálló ismeretszerzés iránti igény fejlesztésével, a motivált, kitartó feladatvégzéssel valósul meg.

**Számolás-mérés 5.osztály****Időkeret:**108+36óra/év ( 3+1óra/hét)

| Fejezetek                                        | Javasolt óraszám |
|--------------------------------------------------|------------------|
| 1.Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól | 10               |
| 2.Tájékozódás                                    | 10+12            |
| 3.Mennyiségek - Műveletek                        | 40+12            |
| 4. Mértékegységek, méretek, pénz                 | 32+12            |
| 5.Összefüggések felismerése                      | 16               |
| <b>összesen:</b>                                 | <b>108+36</b>    |

**Számolás-mérés 6.osztály****Időkeret:**108+36 óra/év ( 3+1óra/hét)

| Fejezetek                                        | Javasolt óraszám |
|--------------------------------------------------|------------------|
| 1.Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól | 10               |
| 2.Tájékozódás                                    | 10+12            |
| 3. Mennyiségek – Műveletek                       | 40+12            |
| 4. Mértékegységek, méretek, pénz                 | 32+12            |
| 5.Összefüggések felismerése                      | 16               |
| <b>összesen:</b>                                 | <b>108+36</b>    |

## Számolás-mérés 5. évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 1. Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Javasolt óraszám: 10óra                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Tárgyak kiterjedése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                            |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Térrányok használata, helymeghatározás fejlesztése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                            |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Kapcsolódási pontok                                                                        |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Különbségeket észlelni, tárgyakat jellemezni megfelelő kifejezésekkel.</li> <li>Minta után felismerhető formákat másolni.</li> <li>Tanult formákat felismerni, megnevezni, differenciálni.</li> <li>Aránytalanságokat érzékelni és megfogalmazni munkavégzés során.</li> </ul> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Formai tulajdonságok bővítése.</li> <li>Síkidomok és mértani testek körének bővítése.</li> <li>Méretek, arányok.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Nagy-kicsi, vékony-vastag, lapos-mély-magas stb. fokozatai, összehasonlítások, párosítások, sorozatok létrehozása, különbségek érzékelhető ábrázolása rajzban, vágásban, gyurmázásban.</p> <p>Tevékenységek logikai játék elemeivel.</p> <p>Különböző formák létrehozása.</p> | <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i></p> <p>komplex alakító tevékenység, tárgyak előállítása.</p> |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Alap-, közép- és felsőfokú melléknevek, szabályos, szabálytalan, félkör, körcikk, körív, csillag, kereszt, kúp, henger, téglatest, túl sok, túl rövid stb., oldalak, csúcsok, egyenes és görbe vonalak, lenyomat, az eredeti tárgy fordítottja.                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                            |

| Témakör        | 2. Tájékozódás             | Javasolt óraszám: 10 óra+ 12óra |
|----------------|----------------------------|---------------------------------|
| Előzetes tudás | Tárgyak helymeghatározása. |                                 |

| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                         | Tájékozódás alaprajzon segítségével.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Kapcsolódási pontok                                                                |
| <p>A naptár funkciójának, beosztásának megismerése. Az életkorral kapcsolatos fogalmakat, kifejezéseket adekvátan alkalmazni. Különböző órákról időpontok leolvasása (mutatós, digitális). Biztosan megkülönböztetni délelőtti és délutáni időpontokat. Élménybeszámoló helyes sorrendben 3-4 eseményről.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Tárgyak pontos helyének meghatározása.</li> <li>– Tájékozódás a tanterem alaprajzán.</li> <li>– Eligazodás a naptárban.</li> <li>– Életkor.</li> <li>– Óra.</li> <li>– Térirányok.</li> <li>– Események időbeli sorrendje.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Helyzetek felismerése, létrehozása, egyeztetése megfogalmazása.</p> <p>Utasítások pontos követése, valós helyzet felismerése, ábrázolása síkban.</p> <p>Egylapos naptáron hónapok megszámlálása, hetek, napok sokaságának érzékelése.</p> <p>Naptár beosztása, hónapok nevei, sorrendjük, számozásuk.</p> <p>Saját életkor, kisebb, nagyobb testvérek, szülők, nagyszülők életkora, képen szereplők életkorának becslése.</p> <p>Óra számlapjának tanulmányozása, kis- és nagymutató funkciójának, járásának iránya, az óramutatók állása egész órakor, nevezetes időpontok beállítása az órán.</p> <p>Bal-jobb gyakorlása egymás mögött és egymással szemben.</p> <p>Az irányok megfigyelése az utcán, haladási irány.</p> <p>Eseményképek és személyes élmény mozzanatainak időrendi sorrendbe állítása.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>tájékozódás térben, időben, fogalmak, szókincs.</p> |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <i>Tükörkép, alaprajz, felülnézet,, méret, arány, kicsinyítés, nagyítás, irány,</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                    |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p><i>utolsó előtti, innenső és túloldal, haladási irány, külső, belső kerületek, főútvonalak, mellékutcák, terek, közben, alatt, 1 hét, 1 hónap, 1 év múlva, 1 héttel ezelőtt, x perc múlva, x perccel múlt.</i></p> <p>Életkorok megnevezése újszülöttől idős korig.</p> |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                              |                                                               |                                               |
|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>3. Mennyiségek – Műveletek</b>                             | <b>Javasolt óraszám:<br/>40óra+<br/>12óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Számnevek és viszonzyszavak helyes használata.                |                                               |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Műveletek alapozása. Páros-páratlan számok megkülönböztetése. |                                               |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| <p>Számsor megbízható ismerete (0-7), a növelés és csökkentés folyamatának, eredményének megértése.</p> <p>Számjegyeket megbízhatóan felismerni, és felismerhetően írni.</p> <p>Egyszerű műveleteket elvégezni irányítással, segédeszközökkel.</p> <p>Páros és páratlan mennyiségeket felismerni.</p> <p>A sorszámneveket helyesen alkalmazni a spontán tevékenységek során.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Mennyiségek meghatározása, összehasonlítása.</li> <li>– Számkör bővítése 7-ig.</li> <li>– Számjegyek írása.</li> <li>– Műveletek.</li> <li>– Páros és páratlan számok.</li> <li>– Sorszámnevek.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Számlálás hozzáadással és elvétellel oda-vissza.</p> <p>Mennyiségek összehasonlítása.</p> <p>Relációs jelek.</p> <p>Számkép kirakása, számjegyek ismertetése, egyeztetése számképpel.</p> <p>Mennyiséggel, számjegyek írása, sorba rakása, számegyenes készítése, beszámozása 7-ig.</p> <p>Műveleti jelek ismertetése, gyakorlása, összeadások, kivonások, pótlások, bontások.</p> <p>Műveletek végzése segédeszközökkel és fejben.</p> <p>Egyszerű szöveges feladatok.</p> <p>Műveletek írása diktálás után.</p> <p>Páros számok fogalma, halmaz felezése, harmadolása.</p> <p>Sorszámnevek jelölése.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>szövegértelmezés, pontos megfogalmazás.</p> |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | Növekedés, csökkenés, meg, + plusz, -ból, – mínusz, összeg,<br>= egyenlő, marad, eredmény. Számjegy és mennyiség összefüggése.<br>Páros, páratlan, maradék, előlről, hátulról, középről, két széléről.<br>Műveletvégzéshez kapcsolódó cselekvések: aláhúzás, bekarikázás,<br>áthúzás, jelölés, javítás. |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                      |                                                       |                                                    |
|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                                       | <b>4. Mértékegységek, méretek, pénz</b>               | <b>Javasolt<br/>óraszám:<br/>32óra+<br/>12 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                                | Az összefüggő fogalmak tudatosulása.                  |                                                    |
| <b>A témakör<br/>nevelési-fejlesztési<br/>céljai</b> | Mértékegységek nagyságrendjének helyes megválasztása. |                                                    |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Fejlesztési ismeretek és<br/>tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| <p>A nagyságrendbeli különbségeket megérteni a méter és centiméter (m és cm) között. Nehezebb, könnyebb súlyt differenciálni (min. 1/2 kg-os különbség esetén).</p> <p>Nagyságrendbeli különbséget megérteni a mértékegységek között.</p> <p>A hallott meteorológiai jelentések értelmezése.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Hosszúság mérése.</li> <li>– Súly mérése.</li> <li>– Hőmérséklet.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Mérések a környezet tárgyain.</p> <p>Meghatározott méretű vonalak rajzolása.</p> <p>Becslés, mérés mérőszalaggal a teremben.</p> <p>Km nagyságrendjének érzékelése (séta).</p> <p>Összeadások, kivonások hosszmértékekkel.</p> <p>Nagyságrendi különbség érzékelése (liszt, fűszer, gyógyszer mérése).</p> <p>Saját súly mérése személymérlegen, becslés, összehasonlítás.</p> <p>Gramm, dekagramm, kilogramm nagyságrendjének érzékelése élelmiszerek mérésével.</p> <p>Csomagolt áruk súlyának leolvasása, ellenőrzése.</p> <p>Liter, deciliter nagyságrendjének érzékelése.</p> <p>Mérések folyadékokkal.</p> | <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> vásárlás, fizetés, mérések.</p> |

|  |                                                                                                                                      |  |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | Számolási feladatok különböző mértékegységekkel.<br>Hőmérséklet fogalma, mérése, hőmérő működése, leolvasása.<br>Szöveges feladatok. |  |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                  |
|-----------------|------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | Mérésekkel, mértékegységekkel kapcsolatos fogalmak, rövidítések. |
|-----------------|------------------------------------------------------------------|

|                                                      |                                      |                                         |
|------------------------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                                       | <b>5. Összefüggések felismerése</b>  | <b>Javasolt<br/>óraszám:<br/>16 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                                | Oszlop és sor fogalmának rögződése.  |                                         |
| <b>A témakör<br/>nevelési-fejlesztési<br/>céljai</b> | Direkt összefüggések felismertetése. |                                         |

| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                    | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Kapcsolódási pontok                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|
| <p>Érdeklődő hozzáállás, kérdések spontán megfogalmazása, információk tudatos gyűjtése a séták során.</p> <p>Feladatok végzése egyre nagyobb önállósággal.</p> <p>Rávezetéssel a sorozat szabályainak megállapítása.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Számok a mindennapi életben.</li> <li>– Megfigyelések az utcán.</li> <li>– Figyelemfejlesztő játékok.</li> <li>– Logikai feladatok.</li> </ul> <p><i>Tevékenység</i></p> <p>Mértékegységek használata és alkalmazása.</p> <p>Hátszámok növekedése, csökkenése, páros és páratlan oldal.</p> <p>Jelzőtáblák, útbaigazító jelzések; kirakatnézés, árak (akciós ár, negatív szám).</p> <p>Társasjátékok dobókockával, dominózás.</p> <p>Memória-játék, puzzle, pótlások ritmikus sorban.</p> <p>Számsorban, egyénre szabott feladatsor végzése, ellenőrzése, javítása.</p> <p>Ok-okozati összefüggések felismerése, megfogalmazása eseményképpel kapcsolatban.</p> <p>Növekvő, csökkenő számsor folytatása.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>tájékozódás térben, időben.</p> |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | <p><i>Növekvő, csökkenő sorrend, véletlen, szabály, oda illik, sorrend, páros oldal, páratlan oldal, különböző mértékegységek, olcsó, drága, akció.</i></p> <p><i>Személy, helyszín, időpont és kérdőszavai.</i></p> <p><i>Tő- és sorszámnevek.</i></p> |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus /5. évfolyam végén</b> | <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– felismerni a tanult formákat;</li> <li>– munkavégzése során észlelni különbségeket;</li> <li>– figyelmesen közlekedni az utcán, és felfedezni a tanult ismeretek gyakorlati előfordulását;</li> <li>– megbízhatóan felismerni, és felismerhetően írni a számjegyeket 7-ig;</li> <li>– megbízhatóan számlálni 7-es körben, műveleteket önállóan végezni 7-es körön belül;</li> <li>– elvégezni segédeszközökkel, irányítással egyszerű műveleteket, felolvasni az írásban elvégzett műveleteket;</li> <li>– rávezetéssel megállapítani a sorozat szabályát;</li> <li>– biztosan eligazodni sorok és oszlopok között.</li> </ul> |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### Számolás-mérés 6. évfolyam

|                       |                                                          |                                 |
|-----------------------|----------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>        | <b>1. Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól</b> | <b>Javasolt óraszám: 10 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b> | Tárgyak kiterjedése.                                     |                                 |

| A témakör nevelési-<br>fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                             |  | Térirányok használata, helymeghatározás fejlesztése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Kapcsolódási pontok                                                                       |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Különbségeket észlelni, tárgyakat jellemezni megfelelő kifejezésekkel.</li> <li>Minta után felismerhető formákat másolni.</li> <li>Tanult formákat felismerni, megnevezni, differenciálni.</li> <li>Aránytalanságokat érzékelni és megfogalmazni munkavégzés során.</li> </ul> |  | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Formai tulajdonságok bővítése.</li> <li>Síkidomok és mértani testek körének bővítése.</li> <li>Méretetek, arányok.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Bonyolultabb formák egyeztetése, jellemzőik, felismerésük.</p> <p>Kocka, gömb, téglatest, henger, kúp megfigyelése, jellemzőik megfogalmazása.</p> <p>Hibás rajzon aránytalanságok felfedezése, javítása.</p> <p>Tevékenységek logikai játék elemeivel.</p> <p>Különböző formák létrehozása.</p> | <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i></p> <p>komplex alakító tevékenység, tárgyak előállítás.</p> |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  | <p>Alap-, közép- és felsőfokú melléknevek, szabályos, szabálytalan, félkör, körcikk, körív, csillag, kereszt, kúp, henger, téglatest, túl sok, túl rövid stb., oldalak, csúcsok, egyenes és görbe vonalak, lenyomat, az eredeti tárgy fordítottja.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                           |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |  | 2. Tájékozódás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                    | Javasolt<br>óraszám:10<br>óra+12óra |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  | Tárgyak helymeghatározása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                    |                                     |
| <b>A témakör nevelési-<br/>fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  | Tájékozódás alaprajzon segítségével.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                    |                                     |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Kapcsolódási pontok                                                                |                                     |
| <p>Az alaprajz lényegének megértése, saját hely megtalálása a tanterem alaprajzán.</p> <p>A térkép lényegét, funkcióját megismerni.</p> <p>A naptár funkciójának, beosztásának megismerése.</p> <p>Az életkorral kapcsolatos fogalmakat, kifejezéseket adekvátnan alkalmazni.</p> <p>Különböző órákról időpontok leolvasása (mutató, digitális).</p> <p>Biztosan megkülönböztetni délelőtti és délutáni időpontokat.</p> <p>A bal és jobb irány megkülönböztetése készségszinten.</p> <p>Élménybeszámoló helyes sorrendben 5-6 eseményről.</p> |  | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Tárgyak pontos helyének meghatározása.</li> <li>Tájékozódás a tanterem alaprajzán.</li> <li>Ismerkedés a térképpel.</li> <li>Eligazodás a naptárban.</li> <li>Életkor.</li> <li>Óra.</li> <li>Térirányok.</li> <li>Események időbeli sorrendje.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Helyzetek felismerése, létrehozása, egyeztetése megfogalmazása.</p> <p>Utasítások pontos követése, valós helyzet felismerése, ábrázolása síkban.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>tájékozódás térben, időben, fogalmak, szókincs.</p> |                                     |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>Tanterem bejárása, követése alaprajzon, berendezési tárgyak egyeztetése.</p> <p>Valóságos helyek jelölése alaprajzon és viszont.</p> <p>Megfigyelések az iskola környékének térképén, séták alkalmával látottak felidézése.</p> <p>Környező utcák, terek megkeresése a térképen.</p> <p>Egylapos naptáron hónapok megszámlálása, hetek, napok sokaságának érzékelése.</p> <p>Naptár beosztása, hónapok nevei, sorrendjük, számozásuk.</p> <p>Saját életkor, kisebb, nagyobb testvérek, szülők, nagyszülők életkora, képen szereplők életkorának becslése.</p> <p>Óra számlapjának tanulmányozása, kis- és nagymutató funkciója, járásának iránya, az óramutatók állása egész órákor, nevezetes időpontok beállítása az órán.</p> <p>Másodpercmutató megfigyelése, egy percig tartó cselekvés (kar felemelése).</p> <p>Bal-jobb gyakorlása egymás mögött és egymással szemben.</p> <p>Az irányok megfigyelése az utcán, haladási irány.</p> <p>Eseményképek és személyes élmény mozzanatainak időrendi sorrendbe állítása.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <p><i>Tükörkép, alaprajz, felülnézet, térkép, méret, arány, kicsinyítés, nagyítás, irány, utolsó előtti, innenső és túloldal, haladási irány, külső, belső kerületek, főútvonalak, mellékutcák, terek, közben, alatt, 1 hét, 1 hónap, 1 év múlva, 1 héttel ezelőtt, x perc múlva, x perccel múlt.</i></p> <p>Életkorok megnevezése újszülöttől idős korig.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |  |

| <b>Témakör</b>                               | <b>3. Mennyiségek – Műveletek</b>                             | <b>Javasolt óraszám: 40óra+12óra</b> |
|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Számnevek és viszonzyszavak helyes használata.                |                                      |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Műveletek alapozása. Páros-páratlan számok megkülönböztetése. |                                      |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                 | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                 | <b>Kapcsolódási pontok</b>           |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| <p>Számsor megbízható ismerete (0-10), a növelés és csökkentés folyamatának, eredményének megértése.</p> <p>Számjegyeket megbízhatóan felismerni, és felismerhetően írni.</p> <p>Egyszerű műveleteket elvégezni irányítással, segédeszközökkel.</p> <p>Páros és páratlan mennyiségeket felismerni.</p> <p>A sorszámneveket helyesen alkalmazni a spontán tevékenységek során.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Mennyiségek meghatározása, összehasonlítása.</li> <li>– Számközbővítés 10-ig.</li> <li>– Számjegyek írása.</li> <li>– Műveletek.</li> <li>– Páros és páratlan számok.</li> <li>– Sorszámnevek.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Számlálás hozzáadással és elvétellel oda-vissza.</p> <p>Mennyiségek összehasonlítása.</p> <p>Relációs jelek.</p> <p>Számkép kirakása, számjegyek ismertetése, egyeztetése számképpel.</p> <p>Mennyiséggel, számjegyek írása, sorba rakása, számegyenes készítése, beszámozása 10-ig.</p> <p>Műveleti jelek ismertetése, gyakorlása, összeadások, kivonások, pótlások, bontások.</p> <p>Műveletek végzése segédeszközökkel és fejben.</p> <p>Egyszerű szöveges feladatok.</p> <p>Műveletek írása diktálás után.</p> <p>Páros számok fogalma, halmaz felezése, harmadolása.</p> <p>Maradék fogalma.</p> <p>Sorszámnevek jelölése.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i></p> <p>szövegértelmezés, pontos megfogalmazás.</p> |
| <p><b>Fogalmak</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p><i>Növekedés, csökkenés, meg, + plusz, -ból, – mínusz, összeg, = egyenlő, marad, eredmény. Számjegy és mennyiség összefüggése.</i></p> <p>Páros, páratlan, maradék, előről, hátulról, középről, két széléről.</p> <p>Műveletvégzéshez kapcsolódó cselekvések: aláhúzás, bekarikázás, áthúzás, jelölés, javítás.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                            |

| Témakör                                                                           | 4. Mértékegységek, méretek, pénz                                                                                                  |                                                                             | Javasolt óraszám:<br>32óra+12óra |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                    | Az összefüggő fogalmak tudatosulása.                                                                                              |                                                                             |                                  |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                             | Mértékegységek nagyságrendjének helyes megválasztása.                                                                             |                                                                             |                                  |
| Fejlesztési feladatok                                                             | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                            | Kapcsolódási pontok                                                         |                                  |
| A nagyságrendbeli különbségeket megérteni a méter és centiméter (m és cm) között. | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Hosszúság mérése.</li> <li>– Súly mérése.</li> </ul> | <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> vásárlás, fizetés, mérések.</p> |                                  |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <p>Nehezebb, könnyebb súlyt differenciálni (min. 1/2 kg-os különbség esetén).</p> <p>Nagyságrendbeli különbséget megérteni a mértékegységek között.</p> <p>A pénzürmék egymáshoz viszonyított értékének, a darabszám és az érték különbözőségének megértése.</p> <p>Számtani műveleteket végezni a pénzhasználat területén.</p> <p>A hallott meteorológiai jelentések értelmezése.</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Térfogat mérése, mértékegységei.</li> <li>– Pénz.</li> <li>– Hőmérséklet.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Mérések a környezet tárgyain.</p> <p>Meghatározott méretű vonalak rajzolása.</p> <p>Becslés, mérés mérőszalaggal a teremben.</p> <p>Km fogalma, nagyságrendjének érzékelése (séta).</p> <p>Összeadások, kivonások hosszmértékekkel.</p> <p>Nagyságrendi különbség érzékelése (liszt, fűszer, gyógyszer mérése).</p> <p>Saját súly mérése személymérlegen, becslés, összehasonlítás.</p> <p>Gramm, dekagramm, kilogramm nagyságrendjének érzékelése élelmiszerek mérésével.</p> <p>Csomagolt áruk súlyának leolvasása, ellenőrzése.</p> <p>Liter, deciliter nagyságrendjének érzékelése.</p> <p>Mérések folyadékokkal.</p> <p>Számolási feladatok különböző mértékegységekkel.</p> <p>Pénzürmék (5, 10 forintos) értéke, értékük egymáshoz viszonyítása, pénzürmék váltása, meghatározott összeg kiszámolása 10-es körben.</p> <p>Hőmérséklet fogalma, mérése, hőmérő működése, leolvasása.</p> <p>Szöveges feladatok.</p> |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                    |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | Mérésekkel, mértékegységekkel kapcsolatos fogalmak, rövidítések.<br>Pénzürmék értéke, darabszám és érték viszonya. |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

| Témakör                                                                                            | 5. Összefüggések felismerése                                                                                                                                                                  |                                                             | Javasolt óraszám:<br>16 óra |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                              | Oszlop és sor fogalmának rögződése.                                                                                                                                                           |                                                             |                             |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                       | Direkt összefüggések felismertetése.                                                                                                                                                          |                                                             |                             |
| Fejlesztési feladatok                                                                              | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                        | Kapcsolódási pontok                                         |                             |
| Érdeklődő hozzáállás, kérdések spontán megfogalmazása, információk tudatos gyűjtése a séták során. | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Számok a mindennapi életben.</li> <li>– Megfigyelések az utcán.</li> <li>– Figyelemfejlesztő játékok.</li> </ul> | <p><i>Kommunikáció:</i><br/>tájékozódás térben, időben.</p> |                             |

|                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <p>Feladatok végzése egyre nagyobb önállósággal.<br/>Rávezetéssel a sorozat szabályainak megállapítása.</p> | <p>– Logikai feladatok.</p> <p><i>Tevékenység</i><br/>Mértékegységek helyes használata és a hibás alkalmazása.<br/>Hátszámok növekedése, csökkenése, páros és páratlan oldal.<br/>Jelzőtáblák, útbaigazító jelzések; kirakatnézés, árak (akciós ár, negatív szám).<br/>Társasjátékok dobókockával, dominózás.<br/>Memória-játék, puzzle, pótlások ritmikus sorban.<br/>Számsorban, egyénre szabott feladatsor végzése, ellenőrzése, javítása.<br/>Ok-okozati összefüggések felismerése, megfogalmazása eseményképpel kapcsolatban.<br/>Növekvő, csökkenő számsor folytatása.</p> |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | <p><i>Növekvő, csökkenő sorrend, véletlen, szabály, oda illik, sorrend, páros oldal, páratlan oldal, különböző mértékegységek, olcsó, drága, akció.</i><br/><i>Személy, helyszín, időpont és kérdőszavai.</i><br/><i>Tő- és sorszámnevek.</i></p> |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végén/<br/>6. évfolyam végén</b></p> | <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– felismerni, differenciálni, megnevezni, felismerhetően másolni minta után tanult formákat;</li> <li>– munkavégzése során észlelni különbségeket, megfelelő kifejezéssel jellemezni a tárgyakat, érzékelni és megfogalmazni az aránytalanságokat;</li> <li>– felismerni lakóhelye, Budapest és Magyarország térképét, az irányokat, égtájakat segítségével meghatározni;</li> <li>– felismerni a hasonlóságot az alaprajz és a térkép között, érteni az alaprajz lényegét, saját helyét megtalálni a tanterem alaprajzán;</li> <li>– eseményképeket (ötnél többet) sorba rendezni, beszámolni, néhány szóval kommentálni;</li> <li>– spontán beszédben az időbeli fogalmakat helyesen alkalmazni;</li> <li>– megkülönböztetni a bal és jobb irányt készség-szinten;</li> <li>– figyelmesen közlekedni az utcán és felfedezni a tanult ismeretek gyakorlati előfordulását;</li> <li>– megbízhatóan felismerni, és felismerhetően írni a számjegyeket;</li> <li>– megbízhatóan számlálni 10-es körben, műveleteket önállóan végezni 10-es körön belül;</li> <li>– elvégezni segédeszközökkel, irányítással egyszerű műveleteket, felolvasni az írásban elvégzett műveleteket;</li> <li>– a sorszámneveket helyesen alkalmazni spontán tevékenysége során;</li> </ul> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

- |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <ul style="list-style-type: none"><li>– eligazodni segítséggel a leggyakoribb mértékegységek használatában, méréseket tudatosan és pontosan végezni;</li><li>– viszonylag tartós figyelemkoncentrációra, kitartó feladatvégzésre;</li><li>– felismerni direkt összefüggéseket, logikus gondolkodást igénylő feladatok iránt érdeklődik;</li><li>– rávezetéssel megállapítani a sorozat szabályát;</li><li>– biztosan eligazodni sorok és oszlopok között, és képes az oszlopok és sorok egyidejű figyelembevételére.</li></ul> |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Számolás-mérés 7–8. évfolyam

A tantárgy a fejlesztési feladatok közül fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelésben a szabályokhoz való rugalmas alkalmazkodási képesség megerősítésével, a fokozódó önfegyelemre, kitartásra neveléssel, a társak feladatvégzése és próbálkozásai közben a türelmes várakozásra neveléssel.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztését a kitartó együttműködéssel történő munkavégzés megerősítésével; a gazdasági és pénzügyi nevelést játékokon keresztül, vásárlások segítségével, a pénz értékének, szerepének megismerésével; a pénz használatával kapcsolatos feladatokkal segíti a matematikai ismeretek alkalmazását.

A tanulás tanításának fejlődése az önálló ismeretszerzéssel, a feladatok végrehajtásában többféle megoldás keresésével és megtalálásával, a belső igény kialakításával teljesül.

### 7.osztály

**Időkeret:** 108+36óra/év (3+1 óra/hét)

| Fejezetek                        | Javasolt óraszám |
|----------------------------------|------------------|
| 1.Tájékozódás                    | 13+10            |
| 2. Mennyiségek – Műveletek       | 45+10            |
| 3. Mértékegységek, mérések, pénz | 35+10            |
| 4. Összefüggések felismerése     | 15+6             |
| <b>összesen:</b>                 | <b>108+36</b>    |

### 8.osztály

**Időkeret:** 108+36óra/év (3+1 óra/hét)

| Fejezetek                        | Javasolt óraszám |
|----------------------------------|------------------|
| 1.Tájékozódás                    | 13+10            |
| 2.Mennyiségek – Műveletek        | 45+10            |
| 3. Mértékegységek, mérések, pénz | 35+10            |
| 4. Összefüggések felismerése     | 15+6             |
| <b>összesen:</b>                 | <b>108+36</b>    |

## Számolás- mérés 7. évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 1. Tájékozódás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                   | Javasolt óraszám: 13+10óra |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Tájékozódás alaprajzon, térképen és naptárban.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                   |                            |
| A témakör nevelési- fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Az óra és az időmérés fogalmainak spontán alkalmazása beszédben.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                   |                            |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                               |                            |
| <p>Lényeges információkat megfigyelni, összegyűjteni és összefüggően elmondani.</p> <p>Felismerni lakóhelye térképét.</p> <p>Ismerni az égtájakat.</p> <p>Spontán beszédben helyesen használni a megfelelő időegységeket.</p> <p>Értetni az időegységek különböző nagyságrendjét.</p> <p>Reális és irreális terveket, elképzeléseket mérlegelni a jövőre vonatkozóan.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Tájékozódás a közvetlen környezetben.</li> <li>– Tájékozódás az iskola területén.</li> <li>– Irányok gyakorlása.</li> <li>– Ismerkedés a tágabb környezettel.</li> <li>– Földrajzi atlasz – térkép.</li> <li>– Égtájak.</li> <li>– Időmérés, az óra.</li> <li>– Eligazodás a naptárban.</li> <li>– A hét napjai. Napirend.</li> <li>– Életkor.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Helyiségek megtalálása emelet és ajtószám alapján.</p> <p>Tanterem alaprajzának lerajzolása.</p> <p>Fénykép nézegetése különböző nagyításokban, részletek összehasonlítása, arányok megfigyelése.</p> <p>Saját település térképének tanulmányozása, iskolánk, lakóhelyünk megkeresése.</p> <p>Földgömb nézegetése. Magyarország elhelyezkedése, határai.</p> <p>Térkép méretének összehasonlítása, arányok, lépték.</p> <p>A négy égtáj megnevezése, felírása, gyakorlása.</p> <p>Egy hetes időtartam.</p> <p>Eligazodás az óra számlapján, tájékozódás napon, órán belüli időegységekben, időegységek periodikus változásainak megértése.</p> <p>Saját- és környezetből ismert személyek életkora, különböző életszakaszok elnevezései.</p> <p>Beszélgetés emlékekről, jelenről, tervekről.</p> | <p><i>Társadalmi ismeretek:</i> tájékozódás, térképismeret.</p> <p><i>Információs eszközök használata:</i> letöltött képek, térképek, légi felvételek, nagyítás, kicsinyítés.</p> |                            |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | Térkép, alaprajz tanulmányozásakor felmerülő fogalmak. Alagsor, földszint, emelet, padlás, jobbra, balra, szemben, hátunk mögött, kanyar, előtér, aula, tömegközlekedés, autó, parkoló.<br>Időegységek, időbeli távolságok, időtartamok: jövő hét, múlt hónap, tegnapelőtt, holnapután, munkaidő, éjjel-nappal, egy órája, egy óráig, egy órán keresztül, egy óra múlva, egy hete, két hónapja. |
|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 2. Mennyiségek – Műveletek                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Javasolt óraszám: 40+10óra                         |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Önellenőrzés fontossága.                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                    |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | A számjegyek és műveleti jelek írása, olvasása.                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                    |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Kapcsolódási pontok                                |
| Műveleteket végezni önállóan, segédeszközökkel, kevés hibával. Felismerni, kimondani, diktálásra leírni kétjegyű számokat, egymáshoz viszonyított értéküket megállapítani. Írásbeli összeadást (2 tag) és írásbeli kivonást végezni (tízestlépés nélkül). Elvégezni a két alapműveletet, az eredményt ellenőrizni becsléssel és fejben (írásban). |                                                                                                                                                                                                | <i>Fejlesztési ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none"><li>– Összeadás, kivonás, pótlás, bontás 10-es körben.</li><li>– Számkör bővítése 20-ig.</li><li>– Műveletek 20-as körben.</li><li>– A számológép.</li></ul> <i>Fejlesztési tevékenységek</i> <p>Halmazok számlálása, bővítése egyesével.</p> <p>Számok leírása, összehasonlítása.</p> <p>Bontások, pótlások, kivonások tízesátlépéssel, több tényezős összeadások egymás mellé és egymás alá írva.</p> <p>Az eddig tanult műveletek gyakorlása egyre magasabb számkörben.</p> <p>Műveletek végzése, eredmények értelmezése.</p> <p>Szöveges feladatok.</p> | <i>Technika, életvitel és gyakorlat: vásárlás.</i> |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Ismétlés, gyakorlás, számok, kétjegyű szám, helyi érték, összeg, maradék, kivonás, összeadás, számológép billentyűi, körülbelül, becslés, számjegyek, 10-es helyi érték, helyi érték, maradék. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                    |

| <b>Témakör</b>                               | <b>3. Mértékegységek, mérések, pénz</b>                              |                            | <b>Javasolt óraszám: 35+10 óra</b> |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|----------------------------|------------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Mérések végzése kis segítséggel.                                     |                            |                                    |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | A pénz használatának, fontosságának és a pénz kezelésének megértése. |                            |                                    |
| <b>Fejlesztési feladat</b>                   | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                        | <b>Kapcsolódási pontok</b> |                                    |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>A tanuló környezetében található tárgyakon pontos mérést végezni.<br/>A mennyiség állandóságának megértése.<br/>Megérteni, hogy a nagyság és a súly között nincs feltétlenül összefüggés (könnyű és nehéz).<br/>Az árakat nagyságrendileg differenciálni.<br/>Megtanulni a pénz gondos megőrzésének, megbecsülésének fontosságát.<br/>Kis segítséggel tájékozódni az időpontok között.</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"><li>– Hosszmértékek: méter, centiméter, kilométer.</li><li>– Űrmértékek: liter, deciliter.</li><li>– Súlymértékek: kilogramm, dekagramm.</li><li>– A pénz.</li><li>– Jövedelem, takarékoskodás, pénzügyek kezelése.</li><li>– Időmérés: naptár, óra.</li></ul> <p><i>Tevékenység</i></p> <p>Mérések mérőszalaggal, hozzáadás, levonás, meghatározott hosszúságok bejelölése, km-es távolságok autóstérképen és a valóságban (sebesség és távolság összefüggései).<br/>Térbeli tárgyak 3 adatának lemérése.<br/>Mennyiségállandóság szemléltetése folyadékméréssel.<br/>Súly növekedésének, csökkenésének megfigyelése hozzáadáskor, elvételtkor háztartási mérlegen.<br/>Megfigyelések a különböző anyagok fajsúlyával kapcsolatban.<br/>5, 10, 20 Ft-os pénzérmék felismerése, értékük.<br/>Meghatározott összeg kiszámolása többféleképpen.<br/>Összegek leírása diktálás után.<br/>Egyszerű szöveges feladatok felállítása, megoldása, megválaszolása.<br/>Időpontok megállapítása, leírása, kiolvasása.<br/>Lapozgatás tv-újságban, dátumok, időpontok olvasása.</p> | <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat: mérések, becslés, vásárlás, fizetés.</i></p> |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Hosszúság, szélesség, átmérő, kerület, távolság, sebesség, liter, deciliter, késhegynyi, evőkanálnyi, kiskanálnyi, különböző mennyiség-meghatározások, forint, Ft. rövidítés, +, –, plusz, mínusz, összeg, maradék, olcsó, drága, óra, perc, de., du., este, mértékegységek és használati területük, vásárlás, árak, pénztárblokk, fizetés, visszajáró pénz, vásár, akció, árleszállítás, különböző jövedelemforrások, fizetnivalók. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                      |
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 4. Összefüggések felismerése                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>Javasolt óraszám: 15+6óra</b>                                                     |
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Egyszerű állítások, igazságok eldöntése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                      |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Feladatmegoldás megtervezése logikai úton, az eredmény értékelése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                      |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                           |

|                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Felnőtt irányítása nélkül közös játékban részt venni a szabályok betartásával, konfliktusok elkerülésével.</p> <p>Felfedezni és megfogalmazni a logikai hibákat.</p> <p>.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Figyelemfejlesztő gyakorlatok és játékok.</li> <li>– Gondolkodást fejlesztő gyakorlatok.</li> <li>– Szöveges feladatok.</li> </ul> <p><i>Tevékenység</i></p> <p>Társasjátékok, vetélkedők, pontozásos versenyek villámkérdésekkel váltott témákban.</p> <p>Memória-játék, puzzle.</p> <p>Gondoltam egy számot...</p> <p>Logikai hiba felfedezése történetben, rajzban.</p> <p>Szöveg értelmezése, megfelelő művelet helyes megválasztása.</p> <p>Több lépcsős feladatok megoldási terve, a lépések végrehajtása, részeredmények értelmezése.</p>                                                                                                                                                   | <p><i>Olvasás-írás:</i> értő olvasás; játékszabályok, szöveges feladatok.</p> |
| <p><b>Fogalmak</b></p>                                                                                                                                                           | <p><i>Munka – fizetés, szerencse – nyeremény, tükrözés, bal-jobb oldal, fejtörő, vetélkedő, pontverseny, győztes, időtartam; olcsóbb – drágább, irány, távolság, szabály, sorrend, mértékegységek, mérőeszközök nevei, létszám, mennyiség, méret, időtartam fogalmak megfogalmazása, részeredmények, ellentétes műveletek (+,–).</i></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                               |
| <p><b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végén/ 7. évfolyam végén</b></p>                                                                                    | <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– biztosan eligazodni, üzeneteket, küldeményeket megbízhatóan átadni az iskolán belül;</li> <li>– egyre magasabb szinten, egyre nagyobb önállósággal megoldani elemi számolási feladatokat;</li> <li>– feladatát kitartóan, igényesen végezni;</li> <li>– megérteni az időegységek különböző nagyságrendjét, a gyakorlatban spontán alkalmazni az idő- és térbeli tájékozódási készségét;</li> <li>– felnőtt irányítása nélkül közös játékban részt venni a szabályok betartásával, konfliktusok elkerülésével;</li> </ul> <p>Elemi ismeretekkel rendelkezik a pénzzel kapcsolatban (értékek összehasonlítása, nagyságrendbeli megkülönböztetése).</p> <p>Felismeri saját települése és Magyarország térképét.</p> |                                                                               |

#### Számolás-mérés 8. évfolyam

| Témakör                               | 1. Tájékozódás                                                   | Javasolt óraszám:<br>13+10 óra |
|---------------------------------------|------------------------------------------------------------------|--------------------------------|
| Előzetes tudás                        | Tájékozódás alaprajzon, térképen és naptárban.                   |                                |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai | Az óra és az időmérés fogalmainak spontán alkalmazása beszédben. |                                |

| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Lényeges információkat megfigyelni, összegyűjteni és összefüggően elmondani.</p> <p>Felismerni lakóhelye térképét.</p> <p>Felismerni Magyarország térképét, nagyobb tájegységeit.</p> <p>Ismerni az égtájakat.</p> <p>Spontán beszédben helyesen használni a megfelelő időegységeket.</p> <p>Értetni az időegységek különböző nagyságrendjét.</p> <p>Reális és irreális terveket, elképzeléseket mérlegelni a jövőre vonatkozóan.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Tájékozódás a közvetlen környezetben.</li> <li>– Tájékozódás az iskola területén.</li> <li>– Irányok gyakorlása.</li> <li>– Ismerkedés a tágabb környezettel.</li> <li>– Földrajzi atlasz – térkép.</li> <li>– Égtájak.</li> <li>– Időmérés, az óra.</li> <li>– Eligazodás a naptárban.</li> <li>– A hét napjai. Napirend.</li> <li>– Életkor.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Az otthon és az iskola közti útvonal „bejárása”.</p> <p>Magyarország térképének tanulmányozása.</p> <p>Földgömb nézegetése. Európa fogalma, Magyarország elhelyezkedése, határai.</p> <p>Egy hetes időtartam.</p> <p>Eligazodás az óra számlapján, tájékozódás napon, órán belüli időegységekben, időegységek periodikus változásainak megértése.</p> <p>Saját- és környezetből ismert személyek életkora, különböző életszakaszok elnevezései.</p> <p>Beszélgetés emlékekről, jelenről, tervekről.</p> | <p><i>Társadalmi ismeretek:</i></p> <p>tájékozódás, térképismeret.</p> <p><i>Információs eszközök használata:</i> letöltött képek, térképek, légi felvételek, nagyítás, kicsinyítés.</p> |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p>Térkép, alaprajz tanulmányozásakor felmerülő fogalmak. Alagsor, földszint, emelet, padlás, jobbra, balra, szemben, hátunk mögött, kanyar, előtér, aula, tömegközlekedés, autó, parkoló.</p> <p>Időegységek, időbeli távolságok, időtartamok: jövő hét, múlt hónap, tegnapelőtt, holnapután, munkaidő, éjjel-nappal, egy órája, egy óráig, egy órán keresztül, egy óra múlva, egy hete, két hónapja.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                          |

| Témakör                                                        | 2. Mennyiségek – Műveletek                                                                                                                          |                                                           | Javasolt óraszám: 45+10 óra |
|----------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                          | Önellenőrzés fontossága.                                                                                                                            |                                                           |                             |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                   | A számjegyek és műveleti jelek írása, olvasása.                                                                                                     |                                                           |                             |
| Fejlesztési feladatok                                          | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                              | Kapcsolódási pontok                                       |                             |
| Műveleteket végezni önállóan, segédeszközökkel, kevés hibával. | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Műveletek 20-as körben.</li> <li>– Számkör bővítése 100-ig.</li> </ul> | <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> vásárlás.</p> |                             |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <p>Felismerni, kimondani, diktálásra leírni kétjegyű számokat, egymáshoz viszonyított értéküket megállapítani. Összeadni kétjegyű számokat tetszőleges segítséggel (szükséges). Írásbeli összeadást (2 tag) és írásbeli kivonást végezni (tízestlépés nélkül). Elvégezni a két alpműveletet, az eredményt ellenőrizni becsléssel és fejben (írásban).</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Műveletek 100-as körben.</li> <li>– A számológép.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br/> Halmazok számlálása, bővítése egyesével.<br/> Számok leírása, összehasonlítása.<br/> Bontások, pótlások, kivonások tízesátlépéssel, több tényezős összeadások egymás mellé és egymás alá írva.<br/> Azonos tagok összeadásai során szorzás megemléltése.<br/> Műveletek kerek tízesekkel, kétjegyű számok növelése, csökkentése tízesekkel.<br/> Tízestlépés. Helyi érték jelentése!<br/> Az eddig tanult műveletek gyakorlása egyre magasabb számkörben.<br/> Műveletek végzése, eredmények értelmezése.<br/> Szöveges feladatok.</p> |  |
| <p><b>Fogalmak</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <p>Ismétlés, gyakorlás, számok, <i>kétjegyű szám</i>, <i>helyi érték</i>, <i>összeg</i>, <i>maradék</i>, <i>kivonás</i>, <i>összeadás</i>, <i>számológép billentyűi</i>, körülbelül, becslés, számjegyek, 10-es, 100-as helyi értéke, helyi érték, maradék, szorzás, osztás.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 3. Mértékegységek, mérések, pénz                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                      | Javasolt óraszám: 35+10óra |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Mérések végzése kis segítséggel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                      |                            |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | A pénz használatának, fontosságának és a pénz kezelésének megértése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                      |                            |
| Fejlesztési feladat                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Kapcsolódási pontok                                                                  |                            |
| <p>A tanuló környezetében található tárgyakon pontos mérést végezni.<br/> A mennyiség állandóságának megértése.<br/> Megérteni, hogy a nagyság és a súly között nincs feltétlenül összefüggés (könnyű és nehéz).<br/> Az árakat nagyságrendileg differenciálni.<br/> Megtanulni a pénz gondos megőrzésének, megbecsülésének fontosságát.<br/> Kis segítséggel tájékozódni az időpontok között.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Hosszmértékek: méter, centiméter, kilométer.</li> <li>– Űrmértékek: liter, deciliter.</li> <li>– Súlymértékek: kilogramm, dekagramm.</li> <li>– A pénz.</li> <li>– Jövedelem, takarékoskodás, pénzügyek kezelése.</li> <li>– Időmérés: naptár, óra.</li> </ul> <p><i>Tevékenység</i><br/> Mérések mérőszalaggal, hozzáadás, levonás, meghatározott hosszúságok bejelölése, km-es távolságok</p> | <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> mérések, becslés, vásárlás, fizetés.</p> |                            |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>autóstérképen és a valóságban (sebesség és távolság összefüggései).<br/> Térbeli tárgyak 3 adatának lemérése.<br/> Mennyiségállandóság szemléltetése folyadékméréssel.<br/> Súly növekedésének, csökkenésének megfigyelése hozzáadáskor, elvételtkor háztartási mérlegen.<br/> Megfigyelések a különböző anyagok fajsúlyával kapcsolatban.<br/> 5, 10, 20 Ft-os pénzérmék felismerése, értékük.<br/> Meghatározott összeg kiszámolása többféleképpen.<br/> Összegek leírása diktálás után.<br/> Egyszerű szöveges feladatok felállítása, megoldása, megválaszolása.<br/> Papírpénzek felismerése, nagyságrendjük.<br/> Fizetés, nyugdíj, járadék, segély, rendszeres és alkalmi jövedelem, pénzkezelés, banki műveletek.<br/> Időpontok megállapítása, leírása, kiolvasása.<br/> Lapozgatás tv-újságban, dátumok, időpontok olvasása.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <p>Hosszúság, szélesség, átmérő, terület, távolság, sebesség, liter, deciliter, késhegynyi, evőkanálnyi, kiskanálnyi, különböző mennyiség-meghatározások, forint, Ft. rövidítés, +, –, plusz, mínusz, összeg, maradék, olcsó, drága, óra, perc, de., du., este, mértékegységek és használati területük, vásárlás, árak, pénztárblokk, fizetés, visszajáró pénz, vásár, akció, árleszállítás, különböző jövedelemforrások, fizetnivalók.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                   | <b>4. Összefüggések felismerése</b>                                                                                                                                                                                                 |                                                                               | <b>Javasolt óraszám:<br/>15+6 óra</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                            | Egyszerű állítások, igazságok eldöntése.                                                                                                                                                                                            |                                                                               |                                       |
| <b>A témakör nevelési-<br/>fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                | Feladatmegoldás megtervezése logikai úton, az eredmény értékelése.                                                                                                                                                                  |                                                                               |                                       |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                     | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                       | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                    |                                       |
| <p>Felnőtt irányítása nélkül közös játékban részt venni a szabályok betartásával, konfliktusok elkerülésével.<br/> Felfedezni és megfogalmazni a logikai hibákat.<br/> Feladatot önállóan megérteni, megtervezni, kiszámolni, megválaszolni.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Figyelemfejlesztő gyakorlatok és játékok.</li> <li>Gondolkodást fejlesztő gyakorlatok.</li> <li>Szöveges feladatok.</li> </ul> <p><i>Tevékenység</i></p> | <p><i>Olvasás-írás:</i> értő olvasás; játékszabályok, szöveges feladatok.</p> |                                       |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>Társasjátékok, vetélkedők, pontozásos versenyek villámkérdésekkel váltott témákban.</p> <p>Memória-játék, puzzle.</p> <p>Gondoltam egy számot...</p> <p>Történetben hibák felfedezése (irreális időpont, mértékegység, életkor stb.).</p> <p>Ábra kiszámolása, másolása négyzethálón.</p> <p>Logikai hiba felfedezése történetben, rajzban.</p> <p>Szöveg értelmezése, megfelelő művelet helyes megválasztása.</p> <p>Több lépcsős feladatok megoldási terve, a lépések végrehajtása, részeredmények értelmezése.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <p><i>Munka – fizetés, szerencse – nyeremény, tükrözés, bal-jobb oldal, fejtörő, vetélkedő, pontverseny, győztes, időtartam;</i></p> <p><i>olcsóbb – drágább, irány, távolság, szabály, sorrend, mértékegységek, mérőeszközök nevei, létszám, mennyiség, méret, időtartam fogalmak megfogalmazása, részeredmények, ellentétes műveletek (+,-).</i></p>                                                                                                                                                                   |  |

|                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Összegzett tanulási<br/>eredmények a két<br/>évfolyamos ciklus<br/>végén/<br/>8. évfolyam<br/>végén</b></p> | <p>A tanuló rendelkezik alapvető ismeretekkel az égtájakról.<br/>Felismeri saját település és Magyarország térképét.<br/>Megbízhatóan tájékozódik a mindennapi tevékenységek szintjén.<br/>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-biztosan eligazodni, üzeneteket, küldeményeket megbízhatóan átadni az iskolán belül;</li> <li>– lényeges információkat megfigyelni, összegyűjteni és összefüggően elmondani;</li> <li>– reális terveket, elképzeléseket alakítani a jövőre vonatkozóan;</li> <li>– műveleteket végezni önállóan, segédeszközökkel kis hibaszázalékkal, ismeri a számológép funkcióját, használatának alapjait;</li> <li>– egyre magasabb szinten, egyre nagyobb önállósággal megoldani elemi számolási feladatokat;</li> <li>– feladat önálló megértésére, megtervezésére, kiszámolására, megválaszolására;</li> <li>– feladatát kitartóan, igényesen végezni;</li> <li>– a környezetében levő tárgyakon pontos mérést végezni, alapvető jártassággal rendelkezik a tanult mértékegységek terén;</li> <li>– megérteni az időegységek különböző nagyságrendjét, a gyakorlatban spontán alkalmazni az idő- és térbeli tájékozódási készségét.</li> </ul> <p>Elemi ismeretekkel rendelkezik a pénzzel kapcsolatban (értékek összehasonlítása, nagyságrendbeli megkülönböztetése).</p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– megtanulni a pénz gondos megőrzését, megbecsülését, a gyakorlatban használni (segítséggel) a pénzt, mint fizetőeszközt;</li> <li>– az árakat nagyságrendileg differenciálni (200 Ft alatti, 1000 Ft feletti (négyjegyű összegek);</li> <li>– felnőtt irányítása nélkül közös játékban részt venni, a szabályok betartásával, konfliktusok elkerülésével,</li> <li>– keresni, felismerni, megfogalmazni az összefüggéseket a logikai gondolkodás elvárható szintjén, felfedezni és megfogalmazni a logikai hibákat.</li> </ul> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Állampolgári ismeretek 5-8. évfolyam

|                           |             |              |
|---------------------------|-------------|--------------|
| <b>Heti/éves óraszám:</b> | 5. évfolyam | 1 óra/36 óra |
|                           | 6. évfolyam | 1 óra/36 óra |
|                           | 7. évfolyam | 1 óra/36 óra |
|                           | 8. évfolyam | 1 óra/36 óra |

A tantárgy célja bővíteni a tanulók azon ismereteit, amelyek a társadalmi környezet jobb megismerését segítik elő. Feladata, hogy a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló szerezzen gyakorlati ismereteket a szűkebb és tágabb környezetben, valamint sajátítsa el a társadalmi elvárásoknak megfelelő szociális készségeket. Fokozódó önállósággal tudja alkalmazni a beszédfejlesztés tantárgy témakörein belül tanult ismereteket, fejleszti a kifejezőkészséget és bővíti a szókincset.

A pedagógusok teremtsenek lehetőséget arra, hogy a tanuló elemi szinten megismerje saját és más állampolgárok jogait és kötelességeit, bővíthesse látókörét, hogy tágabb környezetét pontosabban megismerje, és segítséggel tudja használni a szolgáltató- és közintézményeket.

Gyakorlási lehetőséget kell adni arra, hogy a tanuló megfelelően alkalmazza a tanult viselkedési és magatartási normákat, érintkezési formákat a mindennapi élethelyzetekben, tudja a konfliktushelyzeteket egyes szituációkban felismerni, és begyakorolt konfliktuskezelési minták segítségével igyekezzon azokat megoldani.

### Javasolt órakeret

#### 5-6. osztály

**Időkeret:** 72 óra/ 2 év

| Óraszám-évfolyam                         | 5. | 6. | 7. | 8. |
|------------------------------------------|----|----|----|----|
| 1. Család, a családi szocializáció       | 15 | 15 |    |    |
| 2. Településünk, lakóhelyünk megismerése | 21 | 21 |    |    |
| Összesen                                 | 36 | 36 |    |    |

#### 7-8. osztály

**Időkeret:** 72 óra/ 2 év

| Óraszám-évfolyam                                     | 5. | 6. | 7. | 8. |
|------------------------------------------------------|----|----|----|----|
| 1. Mindennapi ügyintézés                             |    |    | 6  | 6  |
| 2. Településünk, lakóhelyünk megismerése             |    |    | 6  | 6  |
| 3. Felkészülés a felnőttkori szerepekre, feladatokra |    |    | 24 | 24 |
| Összesen                                             |    |    | 36 | 36 |

### Állampolgári ismeretek 5–6. évfolyam

A tantárgy az erkölcsi nevelést az iskolai közösség szabályainak megismertetésével, betartatásával, az iskolai példaképek bemutatásával, a segítőkészségre és az egymásra való odafigyelésre neveléssel segíti. Kialakítja a viselkedés önszabályozási igényét.

A nemzeti öntudat fejlődését, hazafias nevelést erősíti a nemzeti ünnepek iskolai rendezvényekkel történő megemlékezéseire készülődés, és aktív részvétel során az ismeretek bővülése a nemzeti jelképekről; az ünnepek legfontosabb történelmi szereplői példamutató magatartásának és az ünnepi szimbólumoknak a megismerése.

A tantárgy az állampolgárságra, demokráciára nevelésben a társas lét különböző szintjein (család, osztályközösség, iskolai közösség) a közösségi szabályok megismertetésével, tudatos követésével, a feladatok vállalásával, a közösségért végzett vállalt feladatok kivitelezésére törekvéssel kapcsolódik. A tantárgy tematikája segíti az alapvető, személyes adatok jelentőségének felismerését.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztésében fontos szerepet tölt be a saját és a társak belső tulajdonságainak feltérképezésére, a pozitív tulajdonságok, személyiségvonások felismerésére, megerősítésére neveléssel. A társakkal való együttműködés során segíti a közös vélemény kialakítására és a demokratikus döntések meghozatalára törekvést.

A tantárgy fontos szerepet tölt be a családi életre nevelésben a szűk család rokoni kapcsolatainak, a családban betöltött szerepeknek, az ahhoz kapcsolódó feladatoknak, és a család legfontosabb személyes adatainak megismertetésével.

A másokért vállalt felelősséget és az önkéntességet a mások külső és belső tulajdonságainak megismerésével, a megértés, az elfogadás és a toleráns viselkedés jelentőségének felismerésével és az egymás segítésére neveléssel támogatja.

A pályorientáció területén a tantárgy különösen fontos szerepet tölt be a reális önértékelés és a képességek korlátainak, a közösségi vállalások és az egyéni célok lehetőségeinek felismertetésével.

## **Állampolgári ismeretek 5. osztály**

**Időkeret:** 36 óra/év (1 óra/hét)

| <b>Témakörök</b>                                | <b>Javasolt óraszám</b> |
|-------------------------------------------------|-------------------------|
| <b>1. Család, a családi szocializáció</b>       | <b>15</b>               |
| <b>2. Településünk, lakóhelyünk megismerése</b> | <b>21</b>               |

|                  |           |
|------------------|-----------|
| <b>összesen:</b> | <b>36</b> |
|------------------|-----------|

## Állampolgári ismeretek 6. osztály

**Időkeret:** 36 óra/év (1 óra/hét)

| <b>Témakörök</b>                                | <b>Javasolt óraszám</b> |
|-------------------------------------------------|-------------------------|
| <b>1. Család, a családi szocializáció</b>       | <b>15</b>               |
| <b>2. Településünk, lakóhelyünk megismerése</b> | <b>21</b>               |
| <b>összesen:</b>                                | <b>36</b>               |

## Állampolgári ismeretek 5. évfolyam

| <b>Témakör</b>                                    | <b>1. Család, a családi szocializáció</b>               | <b>Javasolt óraszám:<br/>15 óra</b> |
|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                             | A tanuló részben ismeri személyes adatait.              |                                     |
| <b>A témakör nevelési-<br/>fejlesztési céljai</b> | A család szerepének, saját tulajdonságainak megismerése |                                     |

|                              |                                  |                            |
|------------------------------|----------------------------------|----------------------------|
| <b>Fejlesztési ismeretek</b> | <b>Fejlesztési tevékenységek</b> | <b>Kapcsolódási pontok</b> |
|------------------------------|----------------------------------|----------------------------|

|                                                                                           |                                                                                                                                                    |                                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.1. Személyes adatok.                                                                    | Születési anyakönyvi kivonat, diákigazolvány, iskolai napló adatainak nézegetése, összevetése.                                                     | <i>Ábrázolás-alakítás:</i> portré rajza barátról, önarckép.                        |
| 1.2. A család tagjai                                                                      | A szülők foglalkozására vonatkozó eszközök, képek megtekintése, ha van rá lehetőség, tanulmányi séta keretében néhány munkahely felkeresése.       | <i>Kommunikáció:</i> előkészület a felnőtt életre: személyes adatok, foglalkozások |
| 1.3. Családi munkamegosztás. Feladatom a családban.                                       | Képek, könyvek, filmek (filmrészletek) megtekintése. Saját élményekről beszámoló, rajz készítése.                                                  | <i>Etika:</i> Éntudat-önismeret, Társas tudatosság és társas kapcsolatok,          |
| 1.4. Szülők foglalkozása, munkahelye.                                                     | A szülők foglalkozására vonatkozó eszközök, képek megtekintése, ha van rá lehetőség, tanulmányi séta keretében néhány munkahely felkeresése.       |                                                                                    |
| 1.5. Önismeret. Énkép. Tulajdonságok.                                                     | Milyen vagyok én? Önjellemzés (külső és belső tulajdonságok). Szituációs játék, eltérő szerepekben. Szituációk, reakciók, az indulatok levezetése. |                                                                                    |
| 1.6. Viselkedés, különböző élethelyzetekben, iskolában tanórán, kötetlen foglalkozásokon. | Tulajdonságok megnevezése, csoportosítása.                                                                                                         |                                                                                    |
| 1.7. Segítés másokon.                                                                     | Beszélgetés, csoportosítás. Szituációs játék. Tulajdonságok megnevezése, csoportosítása.                                                           |                                                                                    |
| <b>Fogalmak</b>                                                                           | <i>Vezetéknév, keresztnév, leánykori név, foglalkozás, munkahely, lakcím, születési anyakönyvi kivonat, személyi igazolvány, személyes adatok</i>  |                                                                                    |

|                                              |                                                              |                                 |
|----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>2. Településünk, lakóhelyünk megismerése</b>              | <b>Javasolt óraszám: 21 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Szabályok betartása.                                         |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Lakóhelyünk megismerése, a biztonságos közlekedés alapozása. |                                 |

|                                    |                                                               |                                                     |
|------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>       | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                              | <b>Kapcsolódási pontok</b>                          |
| 2.1. A szűkebb lakóhely jellemzői. | Beszélgetés, képek nézegetése. Összehasonlítás, képválogatás. | <i>Ábrázolás-alakítás:</i> formakitöltés, színezés. |

|                                                                     |                                                                                                                                 |                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                     | Saját település kisebb területeinek elnevezései (városrész régi neve).                                                          | <i>Kommunikáció:</i> tájékozódás térben - utca, közlekedés.                                     |
| 2.2. Tágabb lakóhely: városunk – településünk – országunk.          | Budapest – főváros. Falu – város – főváros jellemzői.<br>Kép, térkép, könyvek, albumok nézegetése.                              | <i>Környezetismeret:</i> Tájékozódás térképen, térkép jelzéseinek megismerése. Felszíni formák. |
| 2.3. Tájékozódás a térképen.                                        | Kép, térkép, könyvek, albumok nézegetése.<br>Földgömb, térkép, képek használata.                                                |                                                                                                 |
| 2.4. Felszíni formák – színük a térképen.                           | Hegy, völgy, domb, síkság kialakítása terepasztalon.<br>Kirándulás, a felszíni formák megismerése a valóságban.                 |                                                                                                 |
| 2.5. Vizek, föld alatti forrás, termálvíz.                          | A vizek jelölése a térképen. Föld feletti vizek: patak, folyó, tó.                                                              |                                                                                                 |
| 2.6. Szomszédos országok.                                           | Más országok megnevezése, fővárosok, képek gyűjtése.                                                                            |                                                                                                 |
| 2.7. A közlekedési szabályok átismétlése, kiegészítése.             | Közlekedési szabályok, táblák, jelzések válogatása, csoportosítása (tiltó- és tájékoztató táblák).                              |                                                                                                 |
| 2.8. A kerékpárosokra vonatkozó szabályok.                          | Megfigyelés, beszélgetés, rajzolás, színezés.                                                                                   |                                                                                                 |
| 2.9. Közlekedési eszközök– (szárazföldi, vízi, légi).               | Tanulmányi séta. Szerepjáték, társasjáték használata.<br>A szabályok biztos ismerete és gyakorlása.                             |                                                                                                 |
| 2.10. A tömegközlekedés feltételei (jegyváltás, kísérő dokumentum). | Mi a teendő, ha leáll a közlekedés valamilyen okból.                                                                            |                                                                                                 |
| Fogalmak                                                            | Közlekedés, zebra, gyalogos, átkelőhely, veszély, baleset, irányok, közlekedési eszközök, jármű, jegy, kerékpár, felszereltség. |                                                                                                 |

**A fejlesztés várt eredményei az ötödik évfolyam végén**

A tanuló képes legfontosabb személyi adatait, lakóhelye, iskolája címét közölni. Képes megfelelően alkalmazni a tanult viselkedési és magatartási normákat, érintkezési formákat a mindennapi élethelyzetekben. Képes a gyalogos közlekedés főbb szabályai szerint közlekedni, segítséggel a tömegközlekedési járműveket használni. Ismeri az útvonalat és a járműveket, amelyekkel az iskolába jár.

**Állampolgári ismeretek 6. évfolyam**

|                |                                           |                                 |
|----------------|-------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b> | <b>1. Család, a családi szocializáció</b> | <b>Javasolt óraszám: 15 óra</b> |
|----------------|-------------------------------------------|---------------------------------|

|                                              |                                                         |
|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                        | A tanuló részben ismeri személyes adatait.              |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | A család szerepének, saját tulajdonságainak megismerése |

| Fejlesztési ismeretek                                                                     |                                                                                                                                            | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                          | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.1 Személyes adatok.                                                                     |                                                                                                                                            | Születési anyakönyvi kivonat, diákigazolvány, iskolai napló adatainak nézegetése, összevetése.                                                     | <i>Ábrázolás-alakítás:</i> portré rajza barátról, önarckép.<br><br><i>Kommunikáció:</i> előkészület a felnőtt életre: személyes adatok, foglalkozások<br><br><i>Etika:</i> Éntudat-önismeret, Társas tudatosság és társas kapcsolatok |
| 1.2. A család tagjai                                                                      |                                                                                                                                            | A szülők foglalkozására vonatkozó eszközök, képek megtekintése, ha van rá lehetőség, tanulmányi séta keretében néhány munkahely felkeresése.       |                                                                                                                                                                                                                                       |
| 1.3. Családi munkamegosztás. Feladatom a családban.                                       |                                                                                                                                            | Képek, könyvek, filmek (filmrészletek) megtekintése. Saját élményekről beszámoló, rajz készítése.                                                  |                                                                                                                                                                                                                                       |
| 1.4. Szülők foglalkozása, munkahelye.                                                     |                                                                                                                                            | A szülők foglalkozására vonatkozó eszközök, képek megtekintése, ha van rá lehetőség, tanulmányi séta keretében néhány munkahely felkeresése.       |                                                                                                                                                                                                                                       |
| 1.5. Önismeret. Énkép. Tulajdonságok.                                                     |                                                                                                                                            | Milyen vagyok én? Önjellemzés (külső és belső tulajdonságok). Szituációs játék, eltérő szerepekben. Szituációk, reakciók, az indulatok levezetése. |                                                                                                                                                                                                                                       |
| 1.6. Viselkedés, különböző élethelyzetekben, iskolában tanórán, kötetlen foglalkozásokon. |                                                                                                                                            | Tulajdonságok megnevezése, csoportosítása.                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                       |
| 1.7. Segítés másokon.                                                                     |                                                                                                                                            | Beszélgetés, csoportosítás. Szituációs játék. Tulajdonságok megnevezése, csoportosítása.                                                           |                                                                                                                                                                                                                                       |
| Fogalmak                                                                                  | Vezetéknév, keresztnév, leánykori név, foglalkozás, munkahely, lakcím, születési anyakönyvi kivonat, személyi igazolvány, személyes adatok |                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                       |

|                       |                                                 |                                 |
|-----------------------|-------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>        | <b>2. Településünk, lakóhelyünk megismerése</b> | <b>Javasolt óraszám: 21 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b> | Szabályok betartása.                            |                                 |

**A témakör nevelési-  
fejlesztési céljai**

Lakóhelyünk megismerése, a biztonságos közlekedés alapozása.

| Fejlesztési ismeretek                                               | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                            | Kapcsolódási pontok                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.1. A szűkebb lakóhely jellemzői.                                  | Beszélgetés, képek nézegetése. Összehasonlítás, képválogatás. Saját település kisebb területeinek elnevezései (városrész régi neve). | <i>Ábrázolás-alakítás:</i> formakitöltés, színezés.                                             |
| 2.2. Tágabb lakóhely: városunk – településünk – országunk.          | Budapest – főváros. Falu – város – főváros jellemzői. Kép, térkép, könyvek, albumok nézegetése.                                      | <i>Kommunikáció:</i> tájékozódás térben - utca, közlekedés.                                     |
| 2.3. Tájékozódás a térképen.                                        | Kép, térkép, könyvek, albumok nézegetése. Földgömb, térkép, képek használata.                                                        | <i>Környezetismeret:</i> Tájékozódás térképen, térkép jelzéseinek megismerése. Felszíni formák. |
| 2.4. Felszíni formák – színük a térképen.                           | Hegy, völgy, domb, síkság kialakítása terepasztalon. Kirándulás, a felszíni formák megismerése a valóságban.                         |                                                                                                 |
| 2.5. Vizek, föld alatti forrás, termálvíz.                          | A vizek jelölése a térképen. Föld feletti vizek: patak, folyó, tó.                                                                   |                                                                                                 |
| 2.6 Szomszédos országok.                                            | Más országok megnevezése, fővárosok, képek gyűjtése.                                                                                 |                                                                                                 |
| 2.7 A közlekedési szabályok átismétlése, kiegészítése.              | Közlekedési szabályok, táblák, jelzések válogatása, csoportosítása (tiltó- és tájékoztató táblák).                                   |                                                                                                 |
| 2.8. A kerékpárosokra vonatkozó szabályok.                          | Megfigyelés, beszélgetés, rajzolás, színezés.                                                                                        |                                                                                                 |
| 2.9. Közlekedési eszközök– (szárazföldi, vízi, légi).               | Tanulmányi séta. Szerepjáték, társasjáték használata. A szabályok biztos ismerete és gyakorlása.                                     |                                                                                                 |
| 2.10. A tömegközlekedés feltételei (jegyváltás, kísérő dokumentum). | Mi a teendő, ha leáll a közlekedés valamilyen okból                                                                                  |                                                                                                 |
| <b>Fogalmak</b>                                                     | Közlekedés, zebra, gyalogos, átkelőhely, veszély, baleset, irányok, közlekedési eszközök, jármű, jegy, kerékpár, felszereltség.      |                                                                                                 |

**Összegzett tanulási  
eredmények a két  
évfolyamos ciklus  
végén**

A tanuló képes legfontosabb személyi adatait, lakóhelye, iskolája címét közölni. Képes megfelelően alkalmazni a tanult viselkedési és magatartási normákat, érintkezési formákat a mindennapi élethelyzetekben. Képes a gyalogos közlekedés főbb szabályai szerint közlekedni, segítséggel a tömegközlekedési járműveket használni. Ismeri az útvonalat és a járműveket, amelyekkel az iskolába jár.

## Állampolgári ismeretek 7–8. évfolyam

A tantárgy fontos szerepet tölt be az erkölcsi nevelésben a szűkebb társadalmi közösségből vett pozitív példák megismertetése által, az igazságos és segítőkész magatartás kialakításával, a társas kapcsolatokban a szociális konvenciók helyes alkalmazására neveléssel, a megfelelő önkontroll kialakulásának segítségével és a viselkedési szabályok gyakorlatban történő alkalmazásával.

A nemzeti öntudat, hazafias nevelés céljainak eléréséhez kapcsolódik a nemzeti ünnepek és a nemzeti, nemzetiségi hovatartozás megismertetésének megerősítésével, az érdeklődés és kötődés kialakításával a társadalmi közösségekhez. A tantárgy keretében a tanuló megismeri a nemzeti jelképeket, hagyományokat, aktívan részt vesz nemzeti ünnepeken, megemlékezéseken. Kialakul benne a magyar nemzethez való tartozás érzése.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelést erősíti a személyi adatok, okmányok fontosságának felismerése, adekvát használatuk elsajátítása, az állampolgári jogok és kötelességek legfontosabb intézményeinek megismerése, érdeklődés kialakítása a közügyek iránt, a szabálykövető magatartás fejlesztése, jogkövetés megalapozása.

A tantárgy az önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlődését segíti a saját reális képességek minél teljesebb megismerésével, a lehetőségek és akadályok felmérési képességével, az együttműködő magatartás kialakításával közösségi tevékenységben.

Fejleszti a segítségkérés és -nyújtás szükségességének felismerését különböző szituációkban, az önérvényesítés eszközeinek felismerését, a társak jogainak, igényeinek tiszteletben tartását.

A családi életre nevelést támogatja a családban betöltött szerepek és a családi munkamegosztás, rokoni, baráti, közösségi kapcsolatok megismerése, a családi életben történő aktív részvétel támogatása.

A felelősségvállalást másokért, az önkéntességet a szűkebb és tágabb környezet érdekében történő tevékenységek iránti érdeklődés felkeltése, a vállalt feladatok elvégzésére nevelés segíti.

A tantárgy segíti a pályaeorientáció támogatását a különböző szakmák tevékenységeinek, eszközeinek, fontosságának megismertetésével, az egyéni képességek és érdeklődés tükrében a szakmatanulás és más „felnőtt” tevékenységek iránti érdeklődés felkeltésével.

## Állampolgári ismeretek 7. osztály

**Időkeret:** 36 óra/év (1 óra/hét)

| Témakörök                                            | Javasolt óraszám |
|------------------------------------------------------|------------------|
| 1. Mindennapi ügyintézés                             | 6                |
| 2. Településünk, lakóhelyünk megismerése             | 6                |
| 3. Felkészülés a felnőttkori szerepekre, feladatokra | 24               |
| összesen:                                            | 36               |

## Állampolgári ismeretek 8. osztály

**Időkeret:** 36 óra/év (1 óra/hét)

| Témakörök                                            | Javasolt óraszám |
|------------------------------------------------------|------------------|
| 1. Mindennapi ügyintézés                             | 6                |
| 2. Településünk, lakóhelyünk megismerése             | 6                |
| 3. Felkészülés a felnőttkori szerepekre, feladatokra | 24               |
| összesen:                                            | 36               |

## Állampolgári ismeretek 7. évfolyam

| Témakör                              | 1. Mindennapi ügyintézés                                                                             | Javasolt óraszám:<br>6 óra |
|--------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| Előzetes tudás                       | Személyes adatok és bővebb családi kapcsolatok ismerete.                                             |                            |
| A témakör nevelési-fejlesztési célja | A személyes dokumentumok ismerete, és körültekintő, kímélő használatuk fontosságának felismertetése. |                            |

| Fejlesztési ismeretek                                           | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                             | Kapcsolódási pontok                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.1. Személyes adatok, azonosítása                              | Születési anyakönyvi kivonat, diákigazolvány, személyi igazolvány nézegetése, az azonosítás módja, igazolása (pl. ujjlenyomat).                                                                                                                                                       | <i>Ábrázolás-alakítás:</i> önarckép, portré adott személyről, rajz, festmény.                      |
| 1.2. Önismeret. Énkép. Tulajdonságok. Érzelmek                  | Milyen vagyok én? Önjellemzés (külső és belső tulajdonságok).                                                                                                                                                                                                                         | <i>Kommunikáció:</i> társas kapcsolatok - alkotások a tárgyalt témákkal kapcsolatban (vers, film). |
| 1.3. Viselkedés, különböző élethelyzetekben.                    | Viselkedés különböző élethelyzetekben, családi események (esküvő, születés, gyász, temetés) során. Képek, könyvek, filmek (filmrészletek) megtekintése. Videófelvétel készítése helyzetgyakorlatokról, a felvételek megtekintése és megbeszélése (tanulmányi séta, vásárlás közösen). | <i>Etika:</i> Társas együttélés<br>Éntudat - önismeret                                             |
| 1.4. Közlekedés, vásárlás közbeni kommunikáció és viselkedés    | Saját élményekről beszámoló, rajz készítése.<br>Szituációs játék, eltérő szerepekben.                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                    |
| 1.5. Empátia. Segítés másokon. Önismeret. Énkép. Tulajdonságok. | Helyes viselkedés – Érzelmi kapcsolatok férfi és nő között. Beszélgetés, csoportosítás. Szituációs játék. Tulajdonságok megnevezése, csoportosítása, vélemények, észrevételek.                                                                                                        |                                                                                                    |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | Önismeret, önértékelés, én, énkép, tulajdonság, jellemzés, tulajdonság, viselkedés, bírálat, dicséret, önellenőrzés, önfegyelem, önbizalom, empátia, tolerancia; szeretet, szerelem, esküvő, házasság, születés, gyász, temetés |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                              |                                                                                                                     |                                |
|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>2. Településünk, lakóhelyünk megismerése</b>                                                                     | <b>Javasolt óraszám: 6 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | A szűkebb lakóhely jellemző nevezetességei. Alapvető közlekedési szabályok ismerete.                                |                                |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | A domborzati térképen a tájékozódás erősítése. Váratlan helyzetek kezelési módjának megismerése a közlekedés során. |                                |

| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                               | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                  | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.1. A szűkebb lakóhely jellemzői.                         | Beszélgetés, képek nézegetése. Összehasonlítás, képválogatás.                                                     | <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i> formakitöltés, színezés.</p> <p><i>Kommunikáció:</i> tájékozódás térben - utca, közlekedés.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> Tájékozódás térképen, térkép jelzéseinek megismerése. Felszíni formák.</p> |
| 2.2. Tágabb lakóhely: városunk – településünk – országunk. | Saját település, Budapest – főváros. Falu – város – főváros jellemzői.                                            |                                                                                                                                                                                                                                      |
| 2.3. Tájékozódás a térképen.                               | Földgömb, térkép, képek használata. Kép, térkép, könyvek, albumok nézegetése.                                     |                                                                                                                                                                                                                                      |
| 2.4. Magyarország jellemzői.                               | Kép, térkép, könyvek, albumok nézegetése.                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                      |
| 2.5. Felszíni formák – színük a térképen.                  | Hegy, völgy, domb, síkság kialakítása terepasztalon. Kirándulás, a felszíni formák megismerése a valóságban       |                                                                                                                                                                                                                                      |
| 2.6. Vizek, föld alatti forrás, termálvíz.                 | A vizek jelölése a térképen. Föld feletti vizek: patak, folyó, tó. Édesvizek – ivóvíz. Sós vizek – tenger, óceán. |                                                                                                                                                                                                                                      |
| 2.7. Szomszédos országok.                                  | Más országok megnevezése, fővárosok, képek gyűjtése.                                                              |                                                                                                                                                                                                                                      |
| 2.8. Helyünk Európában és a világban                       | Földrészek: Európa, Ázsia, Afrika, Amerika, Ausztrália                                                            |                                                                                                                                                                                                                                      |
| 2.9. Földrajz és gazdaság összefüggése                     | Síkság – mezőgazdaság, hegyvidék – bányászat, tenger – halászat. Térképjelek keresése, tartalom megbeszélése.     |                                                                                                                                                                                                                                      |
| 2.10. Gazdasági tevékenységek jelzése a térképen.          | Térképjelek keresése, tartalom megbeszélése.                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                      |

|                                                                     |                                                                                                                                                                         |  |
|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 2.11. A közlekedési szabályok átismétlése, kiegészítése.            | Közlekedési szabályok, táblák, jelzések válogatása, csoportosítása (tiltó- és tájékoztató táblák).                                                                      |  |
| 2.12. A kerékpárosokra vonatkozó szabályok.                         | Veszélyforrás, balesetek. A szabályok biztos ismerete és gyakorlása.                                                                                                    |  |
| 2.13. Közlekedési eszközök– (szárazföldi, vízi, légi).              | Megfigyelés, beszélgetés, rajzolás, színezés.                                                                                                                           |  |
| 2.14. A tömegközlekedés feltételei (jegyváltás, kísérő dokumentum). | Alternatív közlekedési lehetőségek. Mi a teendő, ha leáll a közlekedés valamilyen okból. Tanulmányi séta. Szerepjáték, társasjáték használata. Csoportosítás, válogatás |  |
| <b>Fogalmak</b>                                                     | Közlekedés, zebra, gyalogos, átkelőhely, veszély, baleset, irányok, közlekedési eszközök, jármű, jegy, kerékpár, felszereltség.                                         |  |

|                                              |                                                                                          |                                 |
|----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>3. Felkészülés a felnőttkori szerepekre, feladatokra</b>                              | <b>Javasolt óraszám: 24 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Ismerni az alapvető közösségi szabályokat.                                               |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Az állampolgárok és a tanuló saját jogainak és kötelességeinek elemi szintű megismerése. |                                 |

| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                  | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                        | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                         |
|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3.1. Tagjai vagyunk a társadalomnak.          | Beszélgetés, képek válogatása. Saját kép nézegetése kiskori, mostani, az idő múlása.                                                                                                    | <i>Kommunikáció:</i> társas kapcsolatok - alkotások a tárgyalt témákkal kapcsolatban (vers, film). |
| 3.2. Viselkedés rokonokkal (család – tagjai). | Szerepjáték, konfliktushelyzetek a családban. Pozitív és negatív tulajdonságok és tartalmuk. Rövid történetek megbeszélése, szituációs játékok.                                         |                                                                                                    |
| 3.3. Viselkedés idegenekkel.                  | Viselkedés idegenekkel: udvariasság, türelem, alkalmazkodás, önzetlenség. A közösség számára „törvénykönyv” összeállítása (pl. szabályok, kötelességek az osztály tanulói számára stb.) | <i>Kommunikáció:</i> társas kapcsolatok: viselkedés kifejeződése szóban és gesztusokban.           |

|                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                     |                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3.4. Társadalomra káros tevékenységek.                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Hazugság, lopás, szembesülés a következményekkel                    | Társadalmi érintkezés: viselkedési normák eltérő helyzetben                                |
| 3.5. Törvény, szabályok betartásának fontossága.               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Törvények: írott szabályok.                                         |                                                                                            |
| 3.6. Ok – okozat.                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Ok – okozati összefüggések felismerése a törvények esetében.        |                                                                                            |
| 3.7. Alkotmány (mindenkire vonatkozik). Állampolgárok vagyunk. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Személyi igazolvány nézegetése. Mire jogosít a személyi igazolvány? | Etika: Társas tudatosság és társas kapcsolatok<br>Társas együttélés<br>Éntudat - önismeret |
| 3.8. Tagjai vagyunk a társadalomnak.                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Beszélgetés, szituációs játék, képek nézegetése, csoportosítása     |                                                                                            |
| 3.9. Munka, munkahely.                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Viselkedés, elvárások a munkahelyeken.                              |                                                                                            |
| 3.10. Pályaválasztás – szakiskola.                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Tájékozódás a szakmák köréről. Az iskoláskor utáni tervek.          |                                                                                            |
| 3.11. Az önálló közlekedés gyakorlása.                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | A balesetek elkerülése                                              |                                                                                            |
| 3.12. Kulturált, helyzetnek megfelelő megjelenés, ápoltság.    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Film megtekintése, megbeszélése, helyes, nem helyes felismerése.    |                                                                                            |
| 3.13. A pénz szükségessége, beosztása.                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | A pénz értékének tudatosítása, takarékoság, pénzkezelés.            |                                                                                            |
| Fogalmak                                                       | Szülők, rokonok, szeretet, családfenntartó, munkahely, fizetés, segítség, munkamegosztás, munkafegyelem, törvény, szabály, törvénykönyv, alkotmány, bűn, büntetés, hazugság, lopás, következmény, igazságszolgáltatás, büntetés; vita, veszekedés, kibékülés, bocsánat; társadalom, személyi igazolvány, állampolgár, sajátkezű aláírás, a pénz értéke, váltópénz. |                                                                     |                                                                                            |

|                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>A fejlesztés várt eredményei a hetedik évfolyam végén</b> | <p>A tanuló képes segítséggel használni a szolgáltató- és közintézményeket, fejleszteni feladattudatát, felelősségérzetét.</p> <p>Képes az igazolványokat megfelelően, kíméletesen és biztonságosan használni.</p> <p>Képes a térkép színeit leolvasni, ismeri a térkép fontos jelzéseit (város, határ, úthálózat), elemi ismeretei vannak saját településéről, Magyarország földrajzáról, ismeri a falu, város közötti különbséget.</p> <p>Képes felismerni a konfliktushelyzetet, a begyakorolt konfliktuskezelési minták segítik a megoldásban, érzelmeit tudja kezelni.</p> |
|--------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                       |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | Képes a megismert tulajdonságok figyelembe vételével saját kapcsolatrendszert kialakítani.<br>Állampolgári érzései kialakulóban, elmélyülőben vannak. |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Állampolgári ismeretek 8. évfolyam

| Témakör                              | 1. Mindennapi ügyintézés                                                                             | Javasolt óraszám:<br>6 óra |
|--------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| Előzetes tudás                       | Személyes adatok és bővebb családi kapcsolatok ismerete.                                             |                            |
| A témakör nevelési-fejlesztési célja | A személyes dokumentumok ismerete, és körültekintő, kímélő használatuk fontosságának felismertetése. |                            |

| Fejlesztési ismeretek                                           |                                                                                                                                                                  | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                            | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.1. Személyes adatok, azonosítása                              |                                                                                                                                                                  | Születési anyakönyvi kivonat, diákigazolvány, személyi igazolvány nézegetése, az azonosítás módja, igazolása (pl. ujjlenyomat).                                                                                                                                                      | <i>Kommunikáció:</i> társas kapcsolatok: viselkedés kifejeződése szóban és gesztusokban.<br><br>Társadalmi érintkezés: viselkedési normák eltérő helyzetben<br><br><i>Etika:</i> Társas tudatosság és társas kapcsolatok<br>Társas együttélés<br>Önismeret-éntudat |
| 1.2. Önismeret. Énkép. Tulajdonságok. Érzelmek                  |                                                                                                                                                                  | Milyen vagyok én? Önjellemzés (külső és belső tulajdonságok).                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 1.3. Viselkedés, különböző élethelyzetekben.                    |                                                                                                                                                                  | Viselkedés különböző élethelyzetekben, családi események (esküvő, születés, gyász, temetés) során. Képek, könyvek, filmek (filmrészletek) megtekintése. Videófelvétel készítése helyzetgyakorlatokról, a felvételek megtekintése és megbeszélése (tanulmányi séta, vásárlás közben). |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 1.4. Közlekedés, vásárlás közbeni kommunikáció és viselkedés    |                                                                                                                                                                  | Saját élményekről beszámoló, rajz készítése. Szituációs játék, eltérő szerepekben.                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 1.5. Empátia. Segítés másokon. Önismeret. Énkép. Tulajdonságok. |                                                                                                                                                                  | Helyes viselkedés – Érzelmi kapcsolatok férfi és nő között. Beszélgetés, csoportosítás. Szituációs játék. Tulajdonságok megnevezése, csoportosítása, vélemények, észrevételek.                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Fogalmak                                                        | Önismeret, önértékelés, én, énkép, tulajdonság, jellemzés, tulajdonság, viselkedés, bírálat, dicséret, önellenőrzés, önfegyelem, önbizalom, empátia, tolerancia; |                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                    |

|  |                                                                |
|--|----------------------------------------------------------------|
|  | szerelem, szerelem, esküvő, házasság, születés, gyász, temetés |
|--|----------------------------------------------------------------|

|                                              |                                                                                                                     |                                    |
|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>2. Településünk, lakóhelyünk megismerése</b>                                                                     | <b>Javasolt óraszám:<br/>6 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | A szűkebb lakóhely jellemző nevezetességei. Alapvető közlekedési szabályok ismerete.                                |                                    |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | A domborzati térképen a tájékozódás erősítése. Váratlan helyzetek kezelési módjának megismerése a közlekedés során. |                                    |

| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                               | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                     | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.1. A szűkebb lakóhely jellemzői.                         | Beszélgetés, képek nézegetése. Összehasonlítás, képválogatás.                                                        | <i>Információs eszközök használata:</i> képek, térképek gyűjtése, összehasonlítás.<br><br><i>Ábrázolás-alakítás:</i> festmény, rajz készítése választott tájról.   |
| 2.2. Tágabb lakóhely: városunk – településünk – országunk. | Saját település, Budapest – főváros. Falu – város – főváros jellemzői.                                               |                                                                                                                                                                    |
| 2.3. Tájékozódás a térképen.                               | Földgömb, térkép, képek használata.<br>Kép, térkép, könyvek, albumok nézegetése.                                     |                                                                                                                                                                    |
| 2.4. Magyarország jellemzői.                               | Kép, térkép, könyvek, albumok nézegetése.                                                                            | <i>Környezetismeret:</i> Tájékozódás térképen, térkép jelzéseinek megismerése.<br>Felszíni formák.                                                                 |
| 2.5. Felszíni formák – színük a térképen.                  | Hegy, völgy, domb, síkság kialakítása terepasztalon.<br>Kirándulás, a felszíni formák megismerése a valóságban       |                                                                                                                                                                    |
| 2.6. Vizek, föld alatti forrás, termálvíz.                 | A vizek jelölése a térképen. Föld feletti vizek: patak, folyó, tó.<br>Édesvizek – ivóvíz. Sós vizek – tenger, óceán. |                                                                                                                                                                    |
| 2.7. Szomszédos országok.                                  | Más országok megnevezése, fővárosok, képek gyűjtése.                                                                 | <i>Kommunikáció:</i> társas kapcsolatok: viselkedés kifejeződése szóban és gesztusokban.<br><br><i>Társadalmi érintkezés:</i> viselkedési normák eltérő helyzetben |
| 2.8. Helyünk Európában és a világban                       | Földrészek: Európa, Ázsia, Afrika, Amerika, Ausztrália                                                               |                                                                                                                                                                    |
| 2.9. Földrajz és gazdaság összefüggése                     | Síkság – mezőgazdaság, hegyvidék – bányászat, tenger – halászat.<br>Térképjelek keresése, tartalom megbeszélése.     |                                                                                                                                                                    |
| 2.10. Gazdasági tevékenységek jelzése a térképen.          | Térképjelek keresése, tartalom megbeszélése.                                                                         |                                                                                                                                                                    |
| 2.11. A közlekedési szabályok átismétlése, kiegészítése.   | Közlekedési szabályok, táblák, jelzések válogatása,                                                                  |                                                                                                                                                                    |

|                                                                     |                                                                                                                                                                                  |                                                             |
|---------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| 2.12. A kerékpárosokra vonatkozó szabályok.                         | csoportosítása (tiltó- és tájékoztató táblák).<br>Veszélyforrás, balesetek.<br>A szabályok biztos ismerete és gyakorlása.                                                        |                                                             |
| 2.13. Közlekedési eszközök– (szárazföldi, vízi, légi).              | Megfigyelés, beszélgetés, rajzolás, színezés.                                                                                                                                    | <i>Kommunikáció:</i> tájékozódás térben - utca, közlekedés. |
| 2.14. A tömegközlekedés feltételei (jegyváltás, kísérő dokumentum). | Alternatív közlekedési lehetőségek.<br>Mi a teendő, ha leáll a közlekedés valamilyen okból.<br>Tanulmányi séta. Szerepjáték, társasjáték használata.<br>Csoportosítás, válogatás |                                                             |
| <b>Fogalmak</b>                                                     | Közlekedés, zebra, gyalogos, átkelőhely, <i>veszély</i> , baleset, irányok, közlekedési eszközök, jármű, jegy, kerékpár, felszereltség..                                         |                                                             |

|                                              |                                                                                          |                                 |
|----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>3. Felkészülés a felnőttkori szerepekre, feladatokra</b>                              | <b>Javasolt óraszám: 24 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Ismerni az alapvető közösségi szabályokat.                                               |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Az állampolgárok és a tanuló saját jogainak és kötelességeinek elemi szintű megismerése. |                                 |

| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                  | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                           | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3.1. Tagjai vagyunk a társadalomnak.          | Beszélgetés, képek válogatása.<br>Saját kép nézegetése kiskori, mostani, az idő múlása                                                                                                     | <i>Kommunikáció:</i> társas kapcsolatok: viselkedés kifejeződése szóban és gesztusokban.<br><br>Társadalmi érintkezés: viselkedési normák eltérő helyzetben |
| 3.2. Viselkedés rokonokkal (család – tagjai). | Szerepjáték, konfliktushelyzetek a családban.<br>Pozitív és negatív tulajdonságok és tartalmuk.<br>Rövid történetek megbeszélése, szituációs játékok.                                      |                                                                                                                                                             |
| 3.3. Viselkedés idegenekkel.                  | Viselkedés idegenekkel: udvariasság, türelem, alkalmazkodás, önzetlenség.<br>A közösség számára „törvénykönyv” összeállítása (pl. szabályok, kötelességek az osztály tanulói számára stb.) |                                                                                                                                                             |
| 3.4. Társadalomra káros tevékenységek.        | Hazugság, lopás, szembesülés a következményekkel                                                                                                                                           |                                                                                                                                                             |

|                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <i>Etika:</i> Társas tudatosság és társas kapcsolatok<br>Társas együttélés         |
| 3.5. Törvény, szabályok betartásának fontossága.               | Törvények: írott szabályok.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                    |
| 3.6. Ok – okozat.                                              | Ok – okozati összefüggések felismerése a törvények esetében.                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                    |
| 3.7. Alkotmány (mindenkire vonatkozik). Állampolgárok vagyunk. | Személyi igazolvány nézegetése. Mire jogosít a személyi igazolvány?                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                    |
| 3.8. Tagjai vagyunk a társadalomnak.                           | Beszélgetés, szituációs játék, képek nézegetése, csoportosítása                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                    |
| 3.9. Munka, munkahely.                                         | Viselkedés, elvárások a munkahelyeken.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <i>Kommunikáció:</i> előkészület a felnőtt életre: személyes adatok, foglalkozások |
| 3.10. Pályaválasztás – szakiskola.                             | Tájékozódás a szakmák köréről. Az iskoláskor utáni tervek.                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                    |
| 3.11. Az önálló közlekedés gyakorlása.                         | A balesetek elkerülése                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                    |
| 3.12. Kulturált, helyzetnek megfelelő megjelenés, ápolt külső. | Film megtekintése, megbeszélése, helyes, nem helyes felismerése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                    |
| 3.13. A pénz szükségessége, beosztása.                         | A pénz értékének tudatosítása, takarékoság, pénzkezelés.                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                    |
| <b>Fogalmak</b>                                                | Szülők, rokonok, szeretet, családfenntartó, munkahely, fizetés, segítség, munkamegosztás, munkafegyelem, törvény, szabály, törvénykönyv, alkotmány, bűn, büntetés, hazugság, lopás, következmény, igazságszolgáltatás, büntetés; vita, veszekedés, kibékülés, bocsánat; társadalom, személyi igazolvány, állampolgár, sajátkezű aláírás, a pénz értéke, váltópénz. |                                                                                    |

|                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végén</b> | A tanuló képes segítséggel használni a szolgáltató- és közintézményeket, fejleszteni feladattudatát, felelősségérzetét.<br>Képes az igazolványokat megfelelően, kíméletesen és biztonságosan használni. Képes a térkép színeit leolvasni, ismeri a térkép fontos jelzéseit (város, határ, úthálózat), elemi ismeretei vannak saját településéről, Magyarország földrajzáról, ismeri a falu, város közötti különbséget. |
|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Képes felismerni a konfliktushelyzetet, a begyakorolt konfliktuskezelési minták segítik a megoldásban, érzelmeit tudja kezelni.</p> <p>Képes a megismert tulajdonságok figyelembe vételével saját kapcsolatrendszerét kialakítani.</p> <p>Állampolgári érzései kialakulóban, elmélyülőben vannak.</p> |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Hon-és népismeret 7. évfolyam

**Heti/éves óraszám:** 7. évfolyam 1 óra/hét 36 óra/év

### HON- ÉS NÉPISMERET

A tantárgy oktatása során fontos szerepet kap a szűkebb és tágabb szülőföld értékeinek, hagyományainak tanári támogatással történő felfedezése, a megismert néphagyományok feldolgozása, megjelenítése. Az idősebb korosztály ismereteinek befogadása erősíti a nemzedékek közötti párbeszédet, formálja a nemzethez, a családhoz, valamint a szűkebb és tágabb közösséghez tartozás tudatát.

A műveltségi terület tanítási-tanulási folyamatában figyelembe kell venni a sajátos nevelési igény gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit, különös tekintettel a sajátélményű tevékenységek fókuszba helyezésére. A tanítás során – pedagógiai és néprajzi szempontok szerint kiválasztott hon- és népismereti, néprajzi forrásanyagok felhasználásával – minél több lehetőséget kell teremteni a néphagyományok élményszerű megismerésére.

A műveltségterület tanítási-tanulási folyamatában az egyéni képességek figyelembe vételével központi szerepet kap a differenciálás, a gyakorlatban alkalmazva a korszerű óravezetési technikák adaptált változatait; pozitív módon erősítve a tanulók ismeretszerzésre irányuló törekvéseit.

A fejlesztési feladatok közül fókuszba kerül a cselekvés szintjén a megkülönböztetés-azonosítás-összehasonlítás képességének a fejlesztése.

## Javasolt órakeret

### 7. osztály

**Időkeret:** 36 óra/ 1 év

| Óraszám-évfolyam        | 5. | 6. | 7. | 8. |
|-------------------------|----|----|----|----|
| 1. Az én világom        |    |    | 12 |    |
| 2. Találkozás a múlttal |    |    | 24 |    |
| Összesen                |    |    | 36 |    |

### Hon és népismeret 7. évfolyam

| Témakör                                   | 1. Az én világom                                                                                                      | Javasolt óraszám:<br>12 óra |
|-------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| Előzetes tudás                            | A tanuló részben ismeri személyes adatait.                                                                            |                             |
| A témakör nevelési-<br>fejlesztési céljai | Ismeretalkotás az egyén helyéről és szerepéről a szűkebb és tágabb környezetben.<br>Kooperatív technikák alkalmazása. |                             |

| Fejlesztési ismeretek           | Fejlesztési tevékenységek                              | Kapcsolódási pontok                                            |
|---------------------------------|--------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|
| 1.1. <i>Családunk története</i> | Információgyűjtés a családról.<br>Családi fényképekről | <i>Ábrázolás-alakítás:</i> portré rajza<br>barátról, önarckép. |

|                                                                          |                                                                        |                                                                                                                  |                                                                             |
|--------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| A családi közösség, helyem a családban.<br>Élettörténetem: Ki vagyok én? |                                                                        | beszélgetés. A család lerajzolása, családtagok megnevezése.                                                      | Kommunikáció: előkészület a felnőtt életre: személyes adatok, foglalkozások |
| 1.2.Az én városom, falum<br>Nevezetességei.<br>Hagyományai.              |                                                                        | Képgyűjtés az adott településről.<br>Érdekességek gyűjtése az adott településsel kapcsolatban.<br>Tablókészítés. |                                                                             |
| Fogalmak                                                                 | család, unokatestvér, nagyszülő, családi ünnep, település, város, falu |                                                                                                                  |                                                                             |

|                                              |                                                                                                                       |                                 |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>2. Találkozás a múlttal</b>                                                                                        | <b>Javasolt óraszám: 24 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Nemzeti jelképek ismerete. Néhány rege, monda ismerete a magyarság történetéből.                                      |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Ismeretalkotás az egyén helyéről és szerepéről a szűkebb és tágabb környezetben.<br>Kooperatív technikák alkalmazása. |                                 |

| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                                                                             | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.1. Élet régen és ma<br>Házak, ruhák, ételek, munka                                                     | Fényképek gyűjtése a nagyszülőkről, beszélgetés a régmúlt idők mindennapjairól.<br>Használati tárgyak gyűjtése, bemutatása, azokról való beszélgetés. Hasonlóságok és különbségek gyűjtése a modern idők mindennapjainak tükrében.<br>Lehetőség szerint látogatás tájházban. Régi receptek gyűjtése. A gazdag és szegény ember mindennapjainak összehasonlítása, párhuzam fölállítása napjainkhoz kötötten. | <i>Ábrázolás-alakítás:</i> használati tárgyak rajza, festmény.<br><br><i>Kommunikáció:</i> társas kapcsolatok - alkotások a tárgyalt témákkal kapcsolatban (vers, film).<br><i>Ábrázolás-alakítás:</i> ünnepi dekoráció, aktuális ábra, festmény készítése.<br><br><i>Ének-zene:</i> történelmi korok zenéje, táncai. |
| 2.2. Hagyományos és népi (vallási) ünnepeink<br>Népszokások<br>Húsvéti ünnepkör.<br>Karácsonyi ünnepkör. | Az ünnepekhez kapcsolódó legfontosabb információk összegyűjtése, azokról való beszélgetés. A néphagyományok lehetőség szerinti föllevenítése a szűkebb (esetlegesen tágabb) közösségben. Egyszerűbb hagyományörző játékokkal való megismerkedés.<br>Dallamfelismerés, zászlók közül a magyar kiválasztása, címer megfigyelése, felismerése.                                                                 | <i>Kommunikáció:</i> ünnepi összeállítás készítése, előadása az ünnepekkel kapcsolatban.                                                                                                                                                                                                                              |
| 2.3. Nemzeti ünnepek<br>Hazánk, Magyarország – magyarok vagyunk.                                         | Korszerű, sokoldalú táplálkozás megismerése (tanulmányi séta, üzletek kínálata, saját tapasztalat                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

|                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Nemzeti jelképeink (zászló, címer, Himnusz, Szózat).<br>Nemzeti ünnepek, az ünnepek rövid összefoglalása.                                                                                                                |                                                                                                                           | elmondása, fogyókúra, táplálkozási zavarok felismerése).                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |
| 2.4. Főbb magyar történelmi események<br><br>Honfoglalás (Árpád, hét vezér).<br>Államalapítás, István király, Mátyás király.<br>Települése történetéhez köthető esemény, uralkodó, híres ember.<br>A XX. főbb eseményei. |                                                                                                                           | Irodalmi művek, filmek kapcsolódó részletei, képzőművészeti alkotások (Regék Mátyás királyról) alapján:<br>István király jelentősége; a leghíresebb magyar királyok, királynők, csaták, háborúk, hősök.<br>Kapcsolat (helyi vagy) a városi nevezetességekkel, várrom, emlékpark.<br>Híres, hírhedt események a XX. században. |  |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                 | nagyszülő, falu, város, háztartás, húsvét, karácsony, néphagyomány, hagyományörzés, közösség, ünnep, uralkodó, történelem |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |

|                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Összegzett tanulási eredmények a hetedik évfolyam végén</b> | <p>A tanuló nagyszülei és szülei életéről tájékozódik; képet alkot gyermek- és felnőttkorukról.</p> <p>Megbecsüli az idősebb családtagok tudását.</p> <p>Ismeri a főbb ünnepeket és az azokhoz kapcsolódó szokásokat.</p> <p>Tudomása van közvetlen környezetének népszokásairól, népi játékaikról.</p> <p>Ismeri a nemzeti ünnepeket.</p> <p>Tudomása van a főbb magyar történelmi eseményekről.</p> |
|----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Etika 8. évfolyam

**Heti/éves** óraszám: 8. évfolyam 1 óra/hét 36 óra/év

## ETIKA

Az etika alapvető feladata az erkölcsi nevelés, a gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak.

A tantárgy kiemelt célja a tevékenységek, magatartási formák megítélésének helyességére nevelés, a különböző élethelyzetekben adódó döntések, cselekedetek motivációinak felismerése, az emberi tulajdonságok bemutatása, a pozitív és negatív tulajdonságok megkülönböztetése. Az érzelmek kimutatása megfelelő formáinak elsajátítása, mások érzelmeinek megértése. A nézeteltérések megvitatásában a kulturált formák iránti igény felkeltése, az érdeksérelmek miatti ellentétek kölcsönös konszenzuson alapuló feloldására nevelés. Önismeretre és mások megismerésére törekvés iránti igény kialakítása, saját belső tulajdonságok fejlesztése. A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén az élet minden szegmensét befolyásoló, elfogadott erkölcsi normák, minták, követendő példák megismerésében, az értékek megbecsülésére nevelésben. Az emberi magatartás, motivációk, konfliktusmegoldások és kommunikáció során a megértő, a toleráns, önmaga és mások értékeit tiszteletben tartó viselkedés kialakításában. A családi életre nevelésben a tantárgy segíti az együtt élés szabályainak, a szülői, testvéri kapcsolatoknak megértését és tiszteletben tartásuk fontosságát, a magánélet védelmét.

### Javasolt órakeret

#### 8. osztály

**Időkeret:** 36 óra/ 1 év

| Óraszám-évfolyam                           | 8.        |
|--------------------------------------------|-----------|
| 1. Éntudat – Önismeret                     | 12        |
| 2. Társas tudatosság és társas kapcsolatok | 12        |
| 3. A társas együttélés                     | 12        |
| <b>Összesen</b>                            | <b>36</b> |

## Etika 8. évfolyam

| Témakör                               | 1. Éntudat – Önismeret                                                                                                                                                                                             | Javasolt óraszám: 12 óra |
|---------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| Előzetes tudás                        | Az egészséges ember tulajdonságai. Hogyan vigyázhat egy gyermek az egészségére? Egészséget veszélyeztető okok. Hogyan és miért betegedhet meg valaki? Milyen az, amikor én beteg vagyok?                           |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai | A tanulók azonosítja saját személyiségének néhány elemét; ismer testi-lelki egészséget őrző tevékenységeket és felismeri a saját egészségét veszélyeztető hatásokat. Megfogalmazza a saját intim terének határait. |                          |

| Fejlesztési ismeretek         |                                                           | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                          |
|-------------------------------|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.1. Én és mások              |                                                           | A saját viszonyulás néhány elemének feltárása;<br>Az emberek közötti hasonlóságok és különbségek felismerése,<br>Az alapvető emberi viselkedésformák értékelése;                         | <i>Kommunikáció:</i> társas kapcsolatok: viselkedés kifejeződése szóban és gesztusokban.<br><br>Társadalmi érintkezés: viselkedési normák eltérő helyzetben. |
| 1.2. Fejlődés és szükségletek |                                                           | Testi és lelki tulajdonságaim változása az évek során. Az ember legfontosabb fizikai és lelki szükségletei. Miben tér el egymástól a gyerek, a felnőtt és az idős ember?                 | <i>Környezetismeret:</i><br>Egészségmegőrzés – Egészséges életmód                                                                                            |
| 1.3. Egészség és betegség     |                                                           | Az egészséges ember tulajdonságai. Hogyan vigyázhat egy gyermek az egészségére? Egészséget veszélyeztető okok. Hogyan és miért betegedhet meg valaki? Milyen az, amikor én beteg vagyok? |                                                                                                                                                              |
| Fogalmak                      | Testi tulajdonság, lelki tulajdonság, egészség, betegség. |                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                              |

|                                              |                                                                                                                                                                                                                                      |                                 |
|----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>2. Társas tudatosság és társas kapcsolatok</b>                                                                                                                                                                                    | <b>Javasolt óraszám: 12 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Ismerni az alapvető közösségi szabályokat.                                                                                                                                                                                           |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | A tanuló helyének és szerepének átláttatása különböző kortárs-, illetve szimpátia-kapcsolatokban. Olyan kommunikációs technikák megismertetése, amelyek segíthetnek a barátság ápolásában és az esetleges konfliktusok feloldásában. |                                 |

| Fejlesztési ismeretek    |                                                                                                                                                           | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                         | Kapcsolódási pontok                                                               |
|--------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| 2.1 Kapcsolataim         |                                                                                                                                                           | Szorosabb vagy lazább kapcsolat. A rokonszenvet és ellenszenvet meghatározó tényezők.                                                                                                             | Kommunikáció: társas kapcsolatok: viselkedés kifejeződése szóban és gesztusokban. |
| 2.2. Baráti kapcsolatok  |                                                                                                                                                           | Barátság, titok, őszinteség, hazugság, tisztelet, egymás segítése. Egymásra utaltság a kapcsolatokban. Fájdalom okozása és annak következményei. Bocsánatkérés megbocsátás.                       | Társadalmi érintkezés: viselkedési normák eltérő helyzetben.                      |
| 2.3. A kapcsolat ápolása |                                                                                                                                                           | A szeretet. A szeretet kimutatásának formái. A figyelmesség szerepe. Milyen szerepe van a kapcsolat ápolásában a személyes találkozásoknak, a telefonnak, az internetnek és a közös programoknak? |                                                                                   |
| Fogalmak                 | Barát, ismerős, rokonszenv, ellenszenv, barátság, őszinteség, hazugság, szeretet, tisztelet, közömbösség, harag, fájdalom, megértés, sértés, megbocsátás. |                                                                                                                                                                                                   |                                                                                   |

|                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                 |
|----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>3. A társas együttélés</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Javasolt óraszám: 12 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | A közösség, a csoport fogalmának ismerete. Az alapvető közösségi szabályok ismerete.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | A közösséghez való tartozás fontosságának megéreztetése. A csoporttagok közötti összetartozás érzésének jelentőségére való figyelemfelhívás. Egy-egy személy csoporton belüli helyzetének felismertetése. A csoporton belüli konfliktuskezelés és kárenyhítés néhány technikájának gyakorlati megismertetése. Alapvető tisztelet kialakítása más – tőlünk teljesen független – csoportokkal szemben. |                                 |

| Fejlesztési ismeretek         |                                                                                                                                                      | Fejlesztési tevékenységek                                                                                | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                   |
|-------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3.1 Közösségeim               |                                                                                                                                                      | A csoport fogalma, csoporthoz való tartozás.                                                             | Kommunikáció: társas kapcsolatok: viselkedés kifejeződése szóban és gesztusokban.<br><br>Társadalmi érintkezés: viselkedési normák eltérő helyzetben. |
| 3.2. A család                 |                                                                                                                                                      | A család fogalma, tagjai, szerepek a családban                                                           |                                                                                                                                                       |
| 3.3. A mi csoportunk          |                                                                                                                                                      | A mi csoportunk jellemzői, a csoporttagok összekapcsolódásának oka, tevékenysége, szokásai és jellemzői. |                                                                                                                                                       |
| 3.4. Mások csoportjai         |                                                                                                                                                      | Más csoportok jellemzői; hasonlóságok és különbségek az egyes csoportok között.                          |                                                                                                                                                       |
| 3.5.Konfliktusok a csoportban |                                                                                                                                                      | Konfliktusok és problémák előfordulása, és azok megoldása.                                               |                                                                                                                                                       |
| Fogalmak                      | Csoport, közösség, összetartás, beilleszkedés, idegen, kirekesztés, általánosítás, előítélet, hiba, vétség, bűn, megbocsátás, jóvátétel, felelősség. |                                                                                                          |                                                                                                                                                       |

|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Összegzett tanulási eredmények a nyolcadik évfolyam végén</b> | A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.<br>Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget.<br>Képességeinek tükrében gondolkodik saját személyiségjegyein.<br>Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására.<br>Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes elfogadni a közösségi normákat. |
|------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Környezetismeret 5-8. évfolyam

**Heti/éves óraszám :**

|             |               |
|-------------|---------------|
| 5.évfolyam  | 2 óra/ 72 óra |
| 6. évfolyam | 2 óra/ 72 óra |
| 7. évfolyam | 2 óra/ 72 óra |
| 8. évfolyam | 2 óra/ 72 óra |

## KÖRNYEZETISMERET

A tantárgy különösen fontos szerepet tölt be az önismeret és a társas kultúra fejlesztésében és a testi- lelki egészségre nevelésben, amennyiben megalapozza a helyes önismeretet, elősegíti a tanuló saját teste működésének, ápolásának megismerését, elsajátítását; lehetővé teszi a test felépítésének, jellegzetességeinek, a testrészek funkciójának és a szervezet összehangolt működésének megismerését. Mindezzel hozzájárul a jó közérzet feltételeinek, a komfortérzet kialakításának és fenntartásának megismeréséhez.

A tantárgy tanítása a személyes és társas kapcsolati kompetenciák alakításához az egészséges önértékelés és a társas kapcsolatokban szükséges alkalmazkodási képesség fejlesztésével járul hozzá.

### Javasolt órakeret

| Óraszám-évfolyam                             | 5.        | 6.        | 7.        | 8.        |
|----------------------------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| 1. Az emberi test                            | 20        | 20        | 20        | 20        |
| 2. Egészségmegőrzés – Egészséges életmód     | 20        | 20        | 15        | 15        |
| 3. Élő természet – élőlények és környezetük  | 20        | 20        | 17        | 17        |
| 4. Élettelen környezet – Környezeti ártalmak | 12        | 12        | 20        | 20        |
| <b>Összesen</b>                              | <b>72</b> | <b>72</b> | <b>72</b> | <b>72</b> |

## Környezetismeret 5-6. évfolyam

### 5.osztály

**Időkeret:** 36 óra/év (1 óra/hét)

| Fejezetek                                    | Javasolt óraszám |
|----------------------------------------------|------------------|
| 1. Az emberi test                            | 20               |
| 2. Egészségmegőrzés – Egészséges életmód     | 20               |
| 3. Élő természet – élőlények és környezetük  | 20               |
| 4. Élettelen környezet – Környezeti ártalmak | 12               |
| <b>összesen:</b>                             | <b>72</b>        |

### 6.évfolyam

**Időkeret:** 72 óra/év (2 óra/hét)

| Fejezetek                                    | Javasolt óraszám |
|----------------------------------------------|------------------|
| 1. Az emberi test                            | 20               |
| 2. Egészségmegőrzés – Egészséges életmód     | 20               |
| 3. Élő természet – élőlények és környezetük  | 20               |
| 4. Élettelen környezet – Környezeti ártalmak | 12               |
| <b>összesen:</b>                             | <b>72</b>        |

## Környezetismeret 5. évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 1. Az emberi test                                                                                                                                                                                                                                | Javasolt óraszám: 20 óra                                                                                                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Testrészek megnevezése, megmutatása.                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                             |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Az érzékszervekre káros hatások felismertetése és megelőzése.                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                             |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                        | Kapcsolódási pontok                                                                                                                         |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Testrészek, érzékszervek megnevezése, funkciójuk.</li> <li>– Meglévő ismeretek rendszerezése.</li> <li>– Az érzékszervek funkciója, védelmük.</li> <li>– Ismerkedés a segédeszközökkel.</li> <li>– Az egészség fogalma, a betegségek tünetei.</li> <li>– Betegségek: megfázás, gyomorrontás, influenza és más fertőző betegségek.</li> <li>– Fájdalom jelzése, a fájdalom helye.</li> <li>– Gyógyszer elfogadása.</li> <li>– A testrészek nevét, funkcióját ismerni.</li> </ul> | <p>Tükörképen ismerkedés a saját testtel.</p> <p>Egymás testrészeinek megmutatása, megnevezése.</p> <p><i>A birtokos ragok használatának gyakorlása.</i></p> <p>Az érzékszervek funkcióinak tapasztalat közbeni megismerése (szembekötősdí).</p> | <p><i>Kommunikáció: szókincs.</i></p> <p><i>Mozgásnevelés: testkép, nagymozgások.</i></p> <p><i>Ábrázolás-alakítás: emberábrázolás.</i></p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Ismerni a belső szervek (szív, tüdő, máj, vese) működését.</li> <li>– Érzékszerveket kímélni (a károsodás megelőzése, javításának módjai).</li> <li>– Ismerni a segédeszközök használatának fontosságát, védelmét, kezelését.</li> <li>– Panaszokat röviden megfogalmazni, a kapott utasításokat betartani.</li> </ul> | <p>Képösszerakás, csoportosítás, makettek összerakása, szervek felismerése, megnevezése, funkciója.</p> <p>Szem: Ne hajolj közel a könyvhöz!</p> <p>Fül: zajártalom kerülése.</p> <p>A szemüveg használata, kezelése, tisztán tartása. A hallókészülék használata.</p> <p>Szerepjáték: az orvosi rendelőben, a gyógyszerárban.</p> <p>Betegségek megelőzése.</p> <p>Adott betegség tüneteinek megnevezése, a kezelés utasításainak betartása.</p> <p>Diéta előírásai különböző betegségek esetében: gyomorrontás, cukorbetegség, ételérzékenység.</p> <p>Egyedi problémák megbeszélése a foglalkozás keretében, ha lehet, orvossal, védőnővel.</p> <p>Maketten, képen a szerveket megfigyelni (elhelyezkedés, alak, szín, funkció).</p> |  |
| <p><b>Fogalmak</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p>Fő testrészek és szervek. Látás romlása, hallás romlása, fájd, <i>hányinger</i>, köptető, gyógyszer, borogatás, láz, <i>diéta</i>, gyomorrontás, <i>fertőző, fertőzés</i>.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 2. Egészségmegőrzés – Egészséges életmód                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Javasolt<br>20 óra                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | A jó közérzet feltételeinek ismerete.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                          |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Veszélyhelyzetek felismerése és elkerülése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                          |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Kapcsolódási pontok                                                                                                      |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Tisztálkodás. A test tisztán tartása. Hajápolás. Körömápolás.</li> <li>– A mozgásszegény életmód veszélyeinek megismerése, a test edzése.</li> <li>– A vitaminforrások megismerése.</li> <li>– Veszélyforrások a szabadban (a Nap káros hatása, kullancs).</li> <li>– Az iskolások orvosi vizsgálata.</li> <li>– Egészség – betegségek.</li> <li>– Orvosi rendelő, házi orvos.</li> <li>– Az iskolában, az utcán és játék közben előforduló balesetek.</li> <li>– Sportolás, fürdőzés közben és a háztartásban történő balesetek megelőzése.</li> <li>– A mentőláda tartalma.</li> <li>– A felnőttek értesítésének módja baleset esetén.</li> <li>– Önállóan kézmosás, arcmosás, fogmosás szükség szerint.</li> <li>– A rendszeres testedzést bevezetni.</li> <li>– A vitaminok szerepét megismerni.</li> <li>– A napozószerek, bőrvédő- és bőrápoló szerek önálló, szükség szerinti használata.</li> <li>– A tanuló tudja panaszait tömören, lényegre törően megfogalmazni.</li> <li>– Az orvos utasításait, tanácsait követni.</li> <li>– A játék, munka és a közlekedés során kíváncsi magatartást tudatosítani.</li> <li>– Váratlan helyzetekben is helyesen viselkedni.</li> <li>– Telefonálás, segítségkérés.</li> <li>– Önfegyelem gyakorlása.</li> </ul> | <p>Önálló mosdás, fogmosás, hajápolás. Hajvágás, a haj ellenőrzésének fontossága (tetűirtás).</p> <p>Rendszeres körömvágás, tisztítás, a körömrágás kerülése.</p> <p>A vitamint tartalmazó élelmiszerek megismerése, csoportosítása.</p> <p>Megfelelő mennyiségű folyadék fogyasztásának szükségessége.</p> <p>A tavaszi és nyári napozás szabályai, rendszeresség, fokozatosság, időtartam, napozószerek. Védekezés kullancscsípés ellen.</p> <p>Az orvosi vizsgálatok helye az iskolában, funkciójuk, aktív együttműködés a vizsgálatokon.</p> <p>Iskolaorvosi, családorvosi, szakorvosi, fogorvosi rendelő.</p> <p>A rendelő felkeresésének módja (rendelési idő, szükséges dokumentumok, tiszta, rendezett öltözők, panasz részletes elmondása).</p> <p>Tanulmányi séta, megfigyelési szempontok szerint (balesetveszély, káros tevékenységek felismerése, orvosi rendelő).</p> | <p>Kommunikáció:<br/>szókincs,<br/>kifejezőkészség.</p> <p>Társadalmi ismeretek:<br/>telefonálás,<br/>segítségkérés.</p> |

|          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |
|----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|          | <p>Balesetek (az élet minden területén), viselkedés strandon, a Balatonban (természetes vizekben), háztartási baleset, tanulságok levonása.</p> <p>A mentőláda tartalmának megismerése, a benne lévő eszközök és szerek használatának megismerése (kötszer, fertőtlenítő).</p> <p>Telefon használata (segítségkérés), segélykérő telefonszámok ismerete.</p>                                                                                                                       |  |
| Fogalmak | <p>A használt tisztálkodási eszközök és anyagok, funkciójuk, a különböző hajtípusok mosószerai (száraz, zsíros).</p> <p>Orvosi vizsgálattal, gyógyszereléssel kapcsolatos fogalmak (lázmérő, sóhajtás, száj kitévése [miért?] <i>hallgató</i>, gyógyszer, védőoltás, <i>steril</i>, gáz, <i>vérvételezés</i>, <i>vizeletvizsgálat</i>, <i>lelet</i>, beutaló, fűró, fogtömés, fogkö, <i>röntgen</i>, foghúzás).</p> <p>Egészséges életmóddal, napozással kapcsolatos fogalmak.</p> |  |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                       | 3. Élő természet – élőlények és környezetük                                                                                                          |                                                                           | Javasolt óraszám: 20 óra |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                | Élő – élettelen biztos elkülönítése.                                                                                                                 |                                                                           |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                         | Annak beláttatása, hogy mi, emberek is a természet részei vagyunk.                                                                                   |                                                                           |                          |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                         | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                            | Kapcsolódási pontok                                                       |                          |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Az élő természet nagy csoportjai: növény, állat, tulajdonságai, életmódja, haszna.</li> <li>Időjárás hatása a növényekre, állatokra.</li> <li>A környezet hatása az élőlényekre (szárazság,</li> </ul> | <p>A tanult élőlények változó szempontú csoportosítása.</p> <p>Az emberi tevékenység szerepe a növények, állatok életében.</p> <p>Megfigyelések.</p> | <p>Kommunikáció: szókincs, irodalmi alkotások a témával kapcsolatban.</p> |                          |

|                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                       |                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|
| aszály, árvíz, szélsőséges időjárás).<br>– Növényeket, állatokat felismerni, tulajdonságaikat megnevezni.<br>– A megszerzett ismereteket önállóan alkalmazni. | Az ember alkalmazkodása az időjárás változásaihoz.<br>Képek összerakása, válogatása, csoportosítása, kísérletek.                                                                      | Ábrázolás-alakítás: természetábrázolás különböző technikákkal. |
| Fogalmak                                                                                                                                                      | Élőlény, élettelen, hasznos, káros, <i>életfeltétel</i> , gyökér, törzs, korona, termés, pusztulás, áradás, katasztrófa;<br><i>szaporítás</i> , születés, növekedés, <i>elmúlás</i> . |                                                                |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 4. Élettelen környezet – Környezeti ártalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                       | Javasolt óraszám: 12 óra |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | A víz és a levegő nélkülözhetetlen az élethez.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                       |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | A napfény nélkülözhetetlenségének felismerése az életben, káros hatások kivédésének lehetőségei.                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                       |                          |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Kapcsolódási pontok                                                                                                                   |                          |
| – Az élő és élettelen természet megfigyelése.<br>– Az élet alapvető feltételei.<br>– Levegő, víz, napfény összetevői, ártalmai.<br>– A felszíni vizek (forrás, patak, folyó, tó, tenger).<br>– A víz halmazállapotai.<br>– A halmazállapotokat felismerni és megnevezni.<br>– Településén található folyóvizek (forrás, patak, folyó, tó) felkeresése, megfigyelése.<br>– Tudni a víz értékét, ismerni megjelenési formáit (halmazállapotát). | Élő és élettelen differenciálása.<br>Ismerkedés az élet alapvető feltételeivel.<br>Tudatos törekvés az értékek óvására.<br>Környezet- és természetvédelem köréből képek keresése, tanulmányi séta, kísérletek.<br>Élmények, képek a magas vízállású Dunáról, helyi folyókról.<br>Térkép, földgömb nézegetése, a víz jelzése (kék szín keresése).<br>Kísérletek a víz halmazállapotával kapcsolatban. | Társadalmi ismeretek: tájékozódás a föld felszíni formáiról, vizeiről.<br>Életvitel és gyakorlat: közvetlen környezet tisztántartása. |                          |

|                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                                                                                           | <p>Csapadékfajták megfigyelése (pára, köd, dér, zúzmara, harmat).</p> <p>Bővebben a víz, a harmat, a pára, a jég jellemzői, megfigyelése.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |
| <b>Fogalmak</b>                                                                           | <p>Halmazállapot, levegő, <i>láthatatlan</i>, gőz, csapadék, pára, köd, dér, <i>zúzmara</i>, <i>harmat</i>, árvíz, híd, gát, <i>menekülés</i>, <i>életveszély</i>, mentés, térkép, földgömb, <i>atlasz</i>.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |
| <p><b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus / 5. évfolyam végére</b></p> | <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– felismerni, megmutatni testrészeit, érzékszerveit, ismeri azok elemi funkcióit;</li> <li>– érzékszerveire vigyázni, a szükséges segédeszközöket irányítás mellett megfelelően használni;</li> <li>– teste reakcióit érzékelni, kérdések segítségével a változásokat jelezni, panaszait megfogalmazni;</li> <li>– szükség esetén szóbeli figyelem felhívás mellett testét ápolni, öltözkését rendezetten, tisztán tartani, gondozni;</li> <li>– ismert felnőtt jelenlétében, támogatásával őszintén, bizalommal együttműködni orvosi vizsgálaton az egészségügyi dolgozókkal;</li> <li>– segítséggel főfogalmi csoportosításokat végezni az állat- és növényvilág körében.</li> <li>– segítséggel a környezetben található élőlényekről, élőhelyeikről, testfelépítésük legjellemzőbb tulajdonságairól ismereteket szerezni, rendszerezni;</li> <li>– segítséggel felismerni a víznek mint nélkülözhetetlen, életető elemnek a jelentőségét, megjelenési formáit (halmazállapotát) és a felszíni vizek folyásait;</li> <li>– egyszerű környezetmegóvó tevékenységet végezni (szemétszedés, törekvés a víz takarékos használatára);</li> </ul> <p>segítséggel halmazállapotok differenciálására, a csapadékfajták megkülönböztetésére.</p> |  |

## Környezetismeret 6.évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 1. Az emberi test                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                             | Javasolt óraszám: 20 óra |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Testrészek megnevezése, megmutatása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                             |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Az érzékszervekre káros hatások felismertetése és megelőzése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                             |                          |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Kapcsolódási pontok                                                                                                                         |                          |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Testrészek, érzékszervek megnevezése, funkciójuk.</li> <li>– Meglévő ismeretek rendszerezése.</li> <li>– Az érzékszervek funkciója, védelmük.</li> <li>– Ismerkedés a segédeszközökkel.</li> <li>– Az egészség fogalma, a betegségek tünetei.</li> <li>– Betegségek: megfázás, gyomorrontás, influenza és más fertőző betegségek.</li> <li>– Fájdalom jelzése, a fájdalom helye.</li> <li>– Gyógyszer elfogadása.</li> <li>– A testrészek nevét, funkcióját ismerni.</li> <li>– Ismerni a belső szervek (szív, tüdő, máj, vese) működését.</li> <li>– Érzékszerveket kímélni (a károsodás megelőzése, javításának módjai).</li> <li>– Ismerni a segédeszközök használatának fontosságát, védelmét, kezelését.</li> <li>– Panaszokat röviden megfogalmazni, a kapott utasításokat betartani.</li> </ul> | <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Tükörképen ismerkedés a saját testtel.</p> <p>Egymás testrészeinek megmutatása, megnevezése.</p> <p><i>A birtokos ragok használatának gyakorlása.</i></p> <p>Az érzékszervek funkcióinak tapasztalat közbeni megismerése (szembekötősdí).</p> <p>Képösszerakás, csoportosítás, makettek összerakása, szervek felismerése, megnevezése, funkciója.</p> <p>Szem: Ne hajolj közel a könyvhöz!</p> <p>Fül: zajártalom kerülése.</p> <p>A szemüveg használata, kezelése, tisztán tartása. A hallókészülék használata.</p> <p>Szerepjáték: az orvosi rendelőben, a gyógyszertárban.</p> <p>Betegségek megelőzése.</p> <p>Adott betegség tüneteinek megnevezése, a kezelés utasításainak betartása.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i> szókincs.</p> <p><i>Mozgásnevelés:</i> testkép, nagymozgások.</p> <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i> emberábrázolás.</p> |                          |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>Diéta előírásai különböző betegségek esetében: gyomorrontás, influenza, cukorbetegség, ételérzékenység, ekcéma, allergia.</p> <p>Egyedi problémák megbeszélése a foglalkozás keretében, ha lehet, orvossal, védőnővel.</p> <p>Maketten, képen a szerveket megfigyelni (elhelyezkedés, alak, szín, funkció).</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <p>Fő testrészek és szervek. Látás romlása, hallás romlása, fájd, hányinger, köptető, gyógyszer, borogatás, láz, diéta, gyomorrontás, fertőző, fertőzés.</p>                                                                                                                                                       |  |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                         |                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>2. Egészségmegőrzés – Egészséges életmód</b>                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                         | <b>Javasolt óraszám:</b><br><b>20 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | A jó közérzet feltételeinek ismerete.                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                         |                                           |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Veszélyhelyzetek felismerése és elkerülése.                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                         |                                           |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                              |                                           |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Tisztálkodás. A test tisztán tartása. Hajápolás. Körömápolás.</li> <li>– A mozgásszegény életmód veszélyeinek megismerése, a test edzése.</li> <li>– A vitaminforrások megismerése.</li> <li>– Veszélyforrások a szabadban (a Nap káros hatása, kullancs).</li> <li>– Az iskolások orvosi vizsgálata.</li> <li>– Egészség – betegségek.</li> <li>– Orvosi rendelő, háziorvos.</li> <li>– Az iskolában, az utcán és játék közben előforduló balesetek.</li> </ul> | <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Önálló mosdás, fogmosás, hajápolás. Hajvágás, a haj ellenőrzésének fontossága (tetűirtás).</p> <p>Rendszeres körömvágás, tisztítás, a körömrágás kerülése.</p> <p>A vitamint tartalmazó élelmiszerek megismerése, csoportosítása.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i> szókinccs, kifejezőkészség.</p> <p><i>Társadalmi ismeretek:</i> telefonálás, segítségkérés.</p> |                                           |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Sportolás, fürdőzés közben és a háztartásban történő balesetek megelőzése.</li> <li>– A mentőláda tartalma.</li> <li>– A felnőttek értesítésének módja baleset esetén.</li> <li>– Önállóan kézmosás, arcmosás, fogmosás szükség szerint.</li> <li>– A rendszeres testedzést bevezetni.</li> <li>– A vitaminok szerepét megismerni.</li> <li>– A napozószerek, bőrvédő- és bőrápoló szerek önálló, szükség szerinti használata.</li> <li>– A tanuló tudja panaszait tömören, lényegre törően megfogalmazni.</li> <li>– Az orvos utasításait, tanácsait követni.</li> <li>– A játék, munka és a közlekedés során kíváncsi magatartást tudatosítani.</li> <li>– Váratlan helyzetekben is helyesen viselkedni.</li> <li>– Telefonálás, segítségkérés.</li> <li>– Önfegyelem gyakorlása.</li> </ul> | <p>Megfelelő mennyiségű folyadék fogyasztásának szükségessége.</p> <p>A tavaszi és nyári napozás szabályai, rendszeresség, fokozatosság, időtartam, napozószerek. Védekezés kullancscsípés ellen.</p> <p>Az orvosi vizsgálatok helye az iskolában, funkciójuk, aktív együttműködés a vizsgálatokon.</p> <p>Iskolaorvosi, családorvosi, szakorvosi, fogorvosi rendelő.</p> <p>A rendelő felkeresésének módja (rendelési idő, szükséges dokumentumok, tiszta, rendezett öltözők, panasz részletes elmondása).</p> <p>Tanulmányi séta, megfigyelési szempontok szerint (balesetveszély, káros tevékenységek felismerése, orvosi rendelő).</p> <p>Balesetek (az élet minden területén), viselkedés strandon, a Balatonban (természetes vizekben), háztartási baleset esetén, ok-okozati összefüggések felismerése, tanulságok levonása.</p> <p>A mentőláda tartalmának megismerése, a benne lévő eszközök és szerek használatának megismerése (kötszer, fertőtlenítő).</p> <p>Telefon használata (segítségkérés), segélykérő telefonszámok ismerete.</p> |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | <p>A használt tisztálkodási eszközök és anyagok, funkciójuk, a különböző hajtípusok mosószerei (száraz, zsíros).</p> <p>Orvosi vizsgálattal, gyógyszereléssel kapcsolatos fogalmak (lázmérő, sóhajítás, száj kitérítése [miért?] <i>hallgató</i>, gyógyszer, védőoltás, <i>steril</i>, gáz, <i>vérvétel</i>, <i>vizeletvizsgálat</i>, <i>lelet</i>, beutaló, fűró, fogtömés, fogkő, <i>röntgen</i>, foghúzás).</p> <p>Egészséges életmóddal, napozással kapcsolatos fogalmak.</p> |
|-----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>3. Élő természet – élőlények és környezetük</b>                                                                                                                                                                                                                               | <b>Javasolt óraszám: 20 óra</b>                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Élő – élettelen biztos elkülönítése.                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                               |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Annak beláttatása, hogy mi, emberek is a természet részei vagyunk.                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                               |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                    |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Az élő természet nagy csoportjai: <i>növény</i>, <i>állat</i>, tulajdonságai, életmódja, haszna.</li> <li>– Időjárás hatása a növényekre, állatokra.</li> <li>– A környezet hatása az élőlényekre (szárazság, aszály, árvíz, szélsőséges időjárás)</li> <li>– Növényeket, állatokat felismerni, tulajdonságaikat megnevezni.</li> <li>– A megszerzett ismereteket önállóan alkalmazni.</li> </ul> | <p>A tanult élőlények változó szempontú csoportosítása.</p> <p>Az emberi tevékenység szerepe a növények, állatok életében.</p> <p>Megfigyelések.</p> <p>Az ember alkalmazkodása az időjárás változásaihoz.</p> <p>Képek összerakása, válogatása, csoportosítása, kísérletek.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i> szókincs, irodalmi alkotások a témával kapcsolatban.</p> <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i> természetábrázolás különböző technikákkal.</p> |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p>Élőlény, élettelen, hasznos, káros, <i>életfeltétel</i>, gyökér, törzs, korona, termés, pusztulás, áradás, katasztrófa;</p> <p><i>szaporítás</i>, születés, növekedés, <i>elmúlás</i>.</p>                                                                                    |                                                                                                                                                               |

| <b>Témakör</b>        | <b>4. Élettelen környezet – Környezeti ártalmak</b> | <b>Javasolt óraszám: 12 óra</b> |
|-----------------------|-----------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b> | A víz és a levegő nélkülözhetetlen az élethez.      |                                 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | A napfény nélkülözhetetlenségének felismerése az életben, káros hatások<br>kivédésének lehetőségei.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                        |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                    |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– Az élő és élettelen természet megfigyelése.</li><li>– Az élet alapvető feltételei.</li><li>– Levegő, víz, napfény összetevői, ártalmai.</li><li>– A felszíni vizek (forrás, patak, folyó, tó, tenger).</li><li>– A víz halmazállapotai.</li><li>– A halmazállapotokat felismerni és megnevezni.</li><li>– Településén található folyóvizek (forrás, patak, folyó, tó) felkeresése, megfigyelése.</li><li>– Tudni a víz értékét, ismerni megjelenési formáit (halmazállapotát).</li></ul> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <p>Élő és élettelen differenciálása.</p> <p>Ismerkedés az élet alapvető feltételeivel.</p> <p>Tudatos törekvés az értékek óvására.</p> <p>Környezet- és természetvédelem köréből képek keresése, tanulmányi séta, kísérletek.</p> <p>Élmények, képek a magas vízállású Dunáról, helyi folyókról.</p> <p>Térkép, földgömb nézegetése, a víz jelzése (kék szín keresése).</p> <p>Kísérletek a víz halmazállapotával kapcsolatban.</p> <p>Csapadékfajták megfigyelése (pára, köd, dér, zúzmara, harmat).</p> <p>Bővebben a víz, a harmat, a pára, a jég jellemzői, megfigyelése.</p> | <p><i>Társadalmi ismeretek:</i><br/>tájékozódás a föld felszíni formáiról, vizeiről.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i><br/>közvetlen környezet tisztántartása.</p> |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Halmazállapot, levegő, <i>láthatatlan</i> , gőz, csapadék, pára, köd, dér, <i>zúzmara</i> , <i>harmat</i> , árvíz, híd, gát, <i>menekülés</i> , <i>életveszély</i> , mentés, térkép, földgömb, <i>atlasz</i> .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                        |
| Összegzett<br>tanulási<br>eredmények a két<br>évfolyamos ciklus<br>/<br>6. évfolyam<br>végére                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | A tanuló képes <ul style="list-style-type: none"><li>– felismerni, megmutatni testrészeit, érzékszerveit, ismeri azok elemi funkcióit;</li><li>– érzékszerveire vigyázni, a szükséges segédeszközöket megfelelően használni;</li><li>– teste reakcióit érzékelni, a változásokat jelezni, panaszait megfogalmazni;</li><li>– testét ápolni, öltözködését rendezetten, tisztán tartani, gondozni;</li><li>– őszintén, bizalommal együttműködni orvosi vizsgálaton az egészségügyi dolgozókkal;</li><li>– főfogalmi csoportosításokat végezni az állat- és növényvilág körében.</li></ul> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                        |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– a környezetben található élőlényekről, élőhelyeikről, testfelépítésük legjellemzőbb tulajdonságairól ismereteket szerezni, rendszerezni;</li> <li>– felismerni a víznek mint nélkülözhetetlen, éltető elemnek a jelentőségét, megjelenési formáit (halmazállapotát) és a felszíni vizek folyásait;</li> <li>– egyszerű környezetmegóvó tevékenységet végezni (szemétszedés, törekvés a víz takarékos használatára);</li> </ul> |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Környezetismeret 7–8. évfolyam

A tantárgy kiemelt szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén, a természeti környezetben megfelelő viselkedésre neveléssel, az állat- és növényvilág nyugalmanak megőrzése érdekében, és a felelős viselkedés kialakításában a közösségi környezetben.

A nemzeti öntudat fejlődéséhez és a hazafias neveléshez a közösségi terek, az épített és természeti környezet ápolásával, a rend és tisztaság fokozott védelmével járul hozzá.

Kiemelt szerepet játszik a tantárgy a testi és lelki egészségre nevelésben az egészségre káros szokások felismertetésével, kialakulásuk tudatos elkerülésére neveléssel, igény felkeltésével a tiszta, gondozott környezet megteremtésére és megővására, és a tanuló értelmi képességeinek megfelelő ismeretek nyújtásával a testi változások megismerésére és elfogadására.

A tantárgy a médiatudatosságra nevelésben fontos szerepet tölt be a médiumok felhasználásának megismertetésével és a tanulók látókörének szélesítésével.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez hozzájárul a környezet és az egészség megővására nevelés és a betegségek megelőzése érdekében történő közösségi kezdeményezésekben, társadalmi megmozdulásokban való részvétel.

### 7.osztály

**Időkeret:** 72 óra/év (2 óra/hét)

| Fejezetek                                    | Javasolt óraszám |
|----------------------------------------------|------------------|
| 1. Az emberi test                            | 20               |
| 2. Egészségmegőrzés – Egészséges életmód     | 15               |
| 3. Élő természet – élőlények és környezetük  | 17               |
| 4. Élettelen környezet – Környezeti ártalmak | 20               |
| <b>összesen:</b>                             | <b>72</b>        |

### 8.osztály

**Időkeret:** 72 óra/év (2 óra/hét)

| Fejezetek                                    | Javasolt óraszám |
|----------------------------------------------|------------------|
| 1. Az emberi test                            | 20               |
| 2. Egészségmegőrzés – Egészséges életmód     | 15               |
| 3. Élő természet – élőlények és környezetük  | 17               |
| 4. Élettelen környezet – Környezeti ártalmak | 20               |
| <b>összesen:</b>                             | <b>72</b>        |

## Környezetismeret 7.évfolyam

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                |                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 1. Az emberi test                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                | Javasolt<br>óraszám:<br>20 óra |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Az orvosi vizsgálatról való félelem nem megalapozott, leküzdhető.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                |                                |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Segítség kérése megfelelő módon a szükséges esetekben.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                |                                |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Kapcsolódási pontok                                                                                                            |                                |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– Testrészek, érzékszervek, belső szervek, funkciójuk, védelmük.</li><li>– Segédeszközök védelme és fontossága.</li><li>– Betegség témakör bővítése: torokgyulladás, középfülgyulladás, bárányhimlő, herpesz.</li><li>– Betegségmegelőzés, védőoltások szükségessége.</li><li>– Az elsősegélynyújtás elemeinek gyakorlása.</li><li>– Teendők saját vagy társai rosszullete, betegsége, rossz közérzete esetén.</li><li>– Saját testrészek, érzékszervek biztos ismerete.</li><li>– Érzések, tapasztalatok megfogalmazása.</li><li>– Jó helyzetfelismerési képesség kialakulása, kívánságok megfogalmazása.</li><li>– Ismeretek szerzése a védőoltásokkal, elsősegélynyújtással kapcsolatban.</li><li>– Törekvés a kapkodás, a pánik elkerülésére.</li></ul> | <p>Testrészek megnevezése, megmutatása.</p> <p>Könyvben és maketten a csontváz és a belső szervek nézegetése, felismerése.</p> <p>Szemüveg, hallókészülék, lúdtalpbetét használata, tisztítása, tárolása.</p> <p>Lázmérés, vérnyomásmérés.</p> <p>Saját tapasztalat alapján az említett betegségek tünetei és az alkalmazott terápia.</p> <p>Beszámoló saját tapasztalatokról, oltási könyv adatainak megbeszélése.</p> <p>Az orvos vagy felnőtt értesítésének módja. Telefonálás gyakorlása.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i> szókincs, élmények, tapasztalatok megfogalmazása.</p> <p><i>Ábrázolás-alkítás:</i> emberábrázolás.</p> |                                |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Halmazállapot, levegő, láthatatlan, gőz, csapadék, pára, köd, dér, zúzmara, harmat, árvíz, híd, gát, menekülés, életveszély, mentés, térkép, földgömb, atlasz.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                |                                |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>2. Egészségmegőrzés – Egészséges életmód</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                  | <b>Javasolt óraszám:<br/>15 óra</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Serdülőkori változások elfogadása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                  |                                     |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Az egészségre káros szokások kialakulásának tudatos kerülése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                  |                                     |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                       |                                     |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– A test tisztán tartása.</li> <li>– A serdülőkor jellemzői.</li> <li>– A test edzése.</li> <li>– Ideális testsúly.</li> <li>– Helyes, helytelen táplálkozás.</li> <li>– Kerülendő élelmiszerek és üdítők.</li> <li>– Veszélyforrások (dohányzás, szeszes italok, a nemi úton terjedő betegségek).</li> <li>– Iskolai, háztartási és utcai balesetek.</li> <li>– Balesetek megelőzésének lehetőségei.</li> <li>– Baleset estén felnőtt értesítése, mentő hívása.</li> <li>– A mentők munkája.</li> <li>– A mentőláda szerepe.</li> <li>– Az orvosi vizsgálathoz szükséges dokumentáció.</li> <li>– Az egészséges életmód fontosságának ismerete.</li> <li>– Ismerni a serdülés jeleit, a bekövetkező változásokat, következményeket és felelősséget.</li> <li>– Az egészséges életmód fontosságát, módjait megismerni, törekedni a helyes szokások kialakítására.</li> <li>– Megérteni a káros szokásokkal kapcsolatos betegségek, kóros állapotok megelőzésének fontosságát.</li> <li>– Szükséges esetekben használni a telefont.</li> <li>– Néhány fontos telefonszámot ismerni.</li> <li>– Megjelenés, viselkedés az orvosi vizsgálat során.</li> <li>– A gyógyszereléssel kapcsolatos utasítások pontos betartása.</li> </ul> | <p>Önálló mosdás, fürdés, hajmosás, hajszárítás.</p> <p>Rendszeres mozgás, testedzés.</p> <p>Egészségtelen, veszélyes (válogatás, csoportosítás).</p> <p>Beszélgetés, saját élmények a káros szokásokkal kapcsolatban.</p> <p>A családban, környezetében szerzett tapasztalatok megvitatása.</p> <p>Vélemények ütköztetése.</p> <p>Eseményképek, filmek elemzése.</p> <p>Az értesítés módja, szerepjáték, telefonálás gyakorlása.</p> <p>Gyakorlás, kisebb sebek ellátása, fertőtlenítés. Tanulmányi séta orvosi rendelőben.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i> szövegértés.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> piktogramok, egészséges táplálkozás.</p> <p><i>Testnevelés:</i> rendszeres testmozgás, edzettség.</p> |                                     |

|                 |                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | Halmazállapot, levegő, <i>láthatatlan</i> , gőz, csapadék, pára, köd, dér, <i>zúzmara</i> , harmat, árvíz, híd, gát, <i>menekülés</i> , <i>életveszély</i> , mentés, térkép, földgömb, <i>atlasz</i> . |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 3. Élő természet – élőlények és környezetük                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Javasolt<br>óraszám:<br>17 óra                                                                                                                                 |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Szelektív hulladékgyűjtés fontossága.                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | A tiszta környezet megteremtése és megóvása.                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                            |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– Növények, állatok, emberek.</li><li>– Ismerkedés a gyógynövényekkel (kamilla, hársvirág, csipkebogyó, kakukkfű).</li><li>– A fűszernövények megismerése, használatuk (babér, köménymag, majoránna, fokhagyma, bors stb.).</li><li>– A föld tájainak növényei, állatai (sarkvidék, hegyvidék, sivatag, őserdő).</li><li>– Az ember szerepe az élő természet megóvásában.</li><li>– Tájvédelmi terület megtekintése.</li><li>– A védett növények és állatok fogalmának megismerése.</li><li>– Tájékozódni a tanult ismeretek alapján kis segítséggel könyvekben.</li><li>– Gyógyteát fogyasztani (készíteni) szükség esetén, ismert helyzetekben.</li><li>– Részvétel környezetvédelmi akciókban, pl. Föld Napja, Madarak és fák napja, hulladékgyűjtő akciók stb.</li></ul> |                                                                                                                                                                | <p>Tápláléklánc összeállítása.</p> <p>Csoportosítás, válogatás.</p> <p>Gyógytea készítése: borogatás – kamilla, köhögés – hársvirág stb.</p> <p>Tájak és jellegzetes élőlények (összefüggés az éghajlat és a növény- és állatvilág között).</p> <p>Néhány környezetében élő védett növény, állat felismerése.</p> <p>Takarékoskodni az erőforrásokkal: víz, villany, gáz használata során, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes anyagok elkülönítése (elemek, gumibroncs stb.).</p> | <p><i>Kommunikáció:</i> szókincs, kapcsolódó irodalmi alkotások.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> fűszerek, gyógynövények a táplálkozásban, vásárlás.</p> |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Halmazállapot, levegő, láthatatlan, gőz, csapadék, pára, köd, dér, zúzmara, harmat, árvíz, híd, gát, menekülés, életveszély, mentés, térkép, földgömb, atlasz. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 4. Élettelen környezet – Környezeti ártalmak                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Javasolt<br>óraszám:<br>20 óra                                                                                               |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Időjárással kapcsolatos ismeretek.                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                              |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Tájékozódás térképen, térkép jelzéseinek megismerése.                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                              |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Kapcsolódási pontok                                                                                                          |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– Az élő és élettelen természet megfigyelése.</li><li>– Csapadékfajták megfigyelése.</li><li>– A víz körforgása.</li><li>– A felszíni vízfolyások (forrás, patak, folyó, tó).</li><li>– Felszíni formák (hegy, síkság).</li><li>– Összefüggés a felszíni és időjárási viszonyok és az élő természet feltételei között.</li><li>– Élettelen anyagok érzékelhető tulajdonságainak megfigyelése.</li><li>– Víz, levegő, talaj védelme.</li><li>– Alkalmazni a tanult ismereteket.</li><li>– Tiszta víz, levegő, napfény fontosságát tudatosítani.</li><li>– A légszennyezés jellegzetes szagát felismerni.</li><li>– Törekedni a tiszta környezet megtartására.</li><li>– Ismerni a térképen alkalmazott legfontosabb színeket és jelzéseket.</li><li>– Saját megfigyeléseiről beszámolni.</li><li>– Kísérletek végzésében aktívan részt venni.</li><li>– A rend és tisztaság iránti igényét kialakítani.</li></ul> |                                                                                                                                                                | <p>Csoportosítás.</p> <p>Térkép nézegetése, térképjelek megismerése, térkép színezése.</p> <p>Magyarország domborzati térképének tanulmányozása.</p> <p>Terepasztalon felszíni formák kialakítása.</p> <p>Képek gyűjtése, rendszerezése.</p> <p>Időjárás megfigyelése, a megfigyelések lejegyzése, figyelemmel kísérése, következtetések levonása.</p> <p>Változások megfigyelése (olvadás, oldódás, égés).</p> | <p><i>Társadalmi ismeretek:</i> Föld országai, természeti kincsek.</p> <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i> természetábrázolás.</p> |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Halmazállapot, levegő, láthatatlan, gőz, csapadék, pára, köd, dér, zúzmara, harmat, árvíz, híd, gát, menekülés, életveszély, mentés, térkép, földgömb, atlasz. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                              |

|                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus / | <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– rendelkezik elemi ismeretekkel teste biológiai működéséről;</li> <li>– irányítással tudja, hogy betegség esetén hova kell fordulni, rávezetéssel ismeri az egészségügyi intézmények funkcióját.</li> </ul> |
|----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>7. évfolyam végére</b></p> | <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– segítséggel a testi higiénia, a mozgás, a szabad levegőn való tartózkodás iránti igényét fejleszteni;</li> <li>– segítséggel ruházatát ízlésesen kiválogatni, gondozni, tisztán tartani;</li> <li>– rávezetéssel a balesetveszélyt felismerni, elkerülni, életkorának és értelmi szintjének megfelelően segítséget kérni és nyújtani.</li> </ul> <p>Ismeretei vannak a helyes és helytelen táplálkozásról.</p> <p>A tanuló segítséggel képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– néhány védett növényt, állatot és a természetvédelem fogalmát ismerni;</li> <li>– irányítással elemi ismereteket szerezni a növény- és állatvilágról, azok élőhelyeiről, hasznukról, kárukról, környezeti hatásokról és azok következményeiről, irányítással felismerni az élőlények és környezetük kölcsönhatásait;</li> <li>– tájékozódni segítséggel a térképen és a könyvekben.</li> </ul> <p>Segítséggel ismeri a környezetszennyezés fogalmát és a környezetet károsító anyagokat.</p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– fejlettségi szintjének megfelelően kialakítani környezetvédő szemléletét;</li> <li>– segítséggel alkalmazni a tanult ismereteket, aktív kísérletek végzésekor irányítással be tud számolni saját megfigyeléseiről.</li> </ul> |
|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Környezetismeret 8.évfolyam

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                |                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 1. Az emberi test                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                | Javasolt<br>óraszám:<br>20 óra |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Az orvosi vizsgálatról való félelem nem megalapozott, leküzdhető.                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                |                                |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Segítség kérése megfelelő módon a szükséges esetekben.                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                |                                |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                          | Kapcsolódási pontok                                                                                                            |                                |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– Testrészek, érzékszervek, belső szervek, funkciójuk, védelmük.</li><li>– Segédeszközök védelme és fontossága.</li><li>– Betegség témakör bővítése: torokgyulladás, középfülgyulladás, bárányhimlő, herpesz, bőrbetegségek.</li><li>– Betegségmegelőzés, védőoltások szükségessége.</li></ul>                                                                                                                                                                                | <p>Testrészek megnevezése, megmutatása.</p> <p>Könyvben és maketten a csontváz és a belső szervek nézegetése, felismerése.</p> <p>Szemüveg, hallókészülék, lúdtalpbetét használata, tisztítása, tárolása.</p> <p>Lázmérés, vérnyomásmérés.</p>     | <p><i>Kommunikáció:</i> szókincs, élmények, tapasztalatok megfogalmazása.</p> <p><i>Ábrázolás-alkítás:</i> emberábrázolás.</p> |                                |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– Az elsősegélynyújtás elemeinek gyakorlása.</li><li>– Teendők saját vagy társai rosszullete, betegsége, rossz közérzete esetén.</li><li>– Saját testrészek, érzékszervek biztos ismerete.</li><li>– Érzések, tapasztalatok megfogalmazása.</li><li>– Jó helyzetfelismerési képesség kialakulása, kívánságok megfogalmazása.</li><li>– Ismeretek szerzése a védőoltásokkal, elsősegélynyújtással kapcsolatban.</li><li>– Törekvés a kapkodás, a pánik elkerülésére.</li></ul> | <p>Saját tapasztalat alapján az említett betegségek tünetei és az alkalmazott terápia.</p> <p>Beszámoló saját tapasztalatokról, oltási könyv adatainak megbeszélése.</p> <p>Az orvos vagy felnőtt értesítésének módja. Telefonálás gyakorlása.</p> |                                                                                                                                |                                |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Halmazállapot, levegő, láthatatlan, gőz, csapadék, pára, köd, dér, zúzmara, harmat, árvíz, híd, gát, menekülés, életveszély, mentés, térkép, földgömb, atlasz.                                                                                     |                                                                                                                                |                                |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                              |                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>2. Egészségmegőrzés – Egészséges életmód</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                              | <b>Javasolt<br/>óraszám:<br/>15 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Serdülőkori változások elfogadása.                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                              |                                         |
| <b>A témakör<br/>nevelési-fejlesztési<br/>céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Az egészségre káros szokások kialakulásának tudatos kerülése.                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                              |                                         |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                                   |                                         |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– A test tisztán tartása.</li> <li>– A serdülőkor jellemzői.</li> <li>– A test edzése.</li> <li>– Ideális testsúly.</li> <li>– Helyes, helytelen táplálkozás.</li> <li>– Kerülendő élelmiszerek és üdítők.</li> <li>– Veszélyforrások (dohányzás, szeszes italok, a nemi úton terjedő betegségek).</li> <li>– Iskolai, háztartási és utcai balesetek.</li> <li>– Balesetek megelőzésének lehetőségei.</li> <li>– Baleset esetén felnőtt értesítése,</li> </ul> | <p>Önálló mosdás, fürdés, hajmosás, hajszárítás.</p> <p>Rendszeres mozgás, testedzés.</p> <p>Egészségtelen, veszélyes (válogatás, csoportosítás).</p> <p>Beszélgetés, saját élmények a káros szokásokkal kapcsolatban.</p> <p>A családban, környezetében szerzett tapasztalatok megvitatása.</p> <p>Vélemények ütköztetése.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i><br/>szövegértés.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i><br/>piktogramok,<br/>egészséges táplálkozás.</p> <p><i>Testnevelés:</i> rendszeres testmozgás, edzettség.</p> |                                         |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                   |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– mentő hívása.</li> <li>– A mentők munkája.</li> <li>– A mentőláda szerepe.</li> <li>– Az orvosi vizsgálatához szükséges dokumentáció.</li> <li>– A gyógyszerek használata (gyógyszer, adagolás, recept).</li> <li>– Szexualitással kapcsolatos ismeretek.</li> <li>– A súlyfelesleg káros hatásai.</li> <li>– Az egészséges életmód fontosságának ismerete.</li> <li>– Ismerni a serdülés jeleit, a bekövetkező változásokat, következményeket és felelősséget.</li> <li>– Az egészséges életmód fontosságát, módjait megismerni, törekedni a helyes szokások kialakítására.</li> <li>– Megérteni a káros szokásokkal kapcsolatos betegségek, kóros állapotok megelőzésének fontosságát.</li> <li>– Szükséges esetekben használni a telefont.</li> <li>– Néhány fontos telefonszámot ismerni.</li> <li>– Megjelenés, viselkedés az orvosi vizsgálat során.</li> <li>– A gyógyszereléssel kapcsolatos utasítások pontos betartása.</li> </ul> | <p>Eseményképek, filmek elemzése.</p> <p>Az értesítés módja, szerepjáték, telefonálás gyakorlása.</p> <p>Gyakorlás, kisebb sebek ellátása, fertőtlenítés. Tanulmányi séta orvosi rendelőkben.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <p>Halmazállapot, levegő, láthatatlan, gőz, csapadék, pára, köd, dér, zúzmara, harmat, árvíz, híd, gát, menekülés, életveszély, mentés, térkép, földgömb, atlasz.</p>                             |  |

| <b>Témakör</b>                               | <b>3. Élő természet – élőlények és környezetük</b> | <b>Javasolt óraszám: 17 óra</b> |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Szelektív hulladékgyűjtés fontossága.              |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | A tiszta környezet megteremtése és megóvása.       |                                 |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                 | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                   | <b>Kapcsolódási pontok</b>      |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Növények, állatok, emberek.</li> <li>– Ismerkedés a gyógynövényekkel (kamilla, hársvirág, csipkebogyó, kakukkfű).</li> <li>– A fűszernövények megismerése, használatuk (babér, köménymag, majoránna, fokhagyma, bors stb.).</li> <li>– A föld tájainak növényei, állatai (sarkvidék, hegyvidék, sivatag, őserdő).</li> <li>– Az ember szerepe az élő természet megóvásában.</li> <li>– Tájvédelmi terület megtekintése.</li> <li>– A védett növények és állatok fogalmának megismerése.</li> <li>– Tájékozódni a tanult ismeretek alapján kis segítséggel könyvekben.</li> <li>– Gyógyteát fogyasztani (készíteni) szükség esetén, ismert helyzetekben.</li> <li>– Felismerni a fűszereket illatukról, tájékozódni élettani hatásukról, használatukról.</li> <li>– Részvétel környezetvédelmi akciókban, pl. Föld Napja, Madarak és fák napja, hulladékgyűjtő akciók stb.</li> </ul> | <p>Tápláléklánc összeállítása.</p> <p>Csoportosítás, válogatás.</p> <p>Gyógytea készítése: borogatás – kamilla, köhögés – hársvirág stb.</p> <p>A fűszernövények megismerése és kipróbálása az ételek készítésénél.</p> <p>Játékos felismerés bekötött szemmel, illat alapján.</p> <p>Tájak és jellegzetes élőlények (összefüggés az éghajlat és a növény- és állatvilág között).</p> <p>Néhány környezetében élő védett növény, állat felismerése.</p> <p>Takarékoskodni az erőforrásokkal: víz, villany, gáz használata során, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes anyagok elkülönítése (elemek, gumiabroncs stb.).</p> | <p><i>Kommunikáció:</i> szókincs, kapcsolódó irodalmi alkotások.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> fűszerek, gyógynövények a táplálkozásban, vásárlás.</p> |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Halmazállapot, levegő, láthatatlan, gőz, csapadék, pára, köd, dér, zúzmara, harmat, árvíz, híd, gát, menekülés, életveszély, mentés, térkép, földgömb, atlasz.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                |

|                                              |                                                       |                            |                                 |
|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------|----------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>4. Élettelen környezet – Környezeti ártalmak</b>   |                            | <b>Javasolt óraszám: 20 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Időjárással kapcsolatos ismeretek.                    |                            |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Tájékozódás térképen, térkép jelzéseinek megismerése. |                            |                                 |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                 | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                      | <b>Kapcsolódási pontok</b> |                                 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Az élő és élettelen természet megfigyelése.</li> <li>– Csapadékfajták megfigyelése.</li> <li>– A víz körforgása.</li> <li>– A felszíni vízfolyások (forrás, patak, folyó, tó).</li> <li>– Felszíni formák (hegy, síkság).</li> <li>– Összefüggés a felszíni és időjárási viszonyok és az élő természet feltételei között.</li> <li>– Élettelen anyagok érzékelhető tulajdonságainak megfigyelése.</li> <li>– Víz, levegő, talaj védelme.</li> <li>– Alkalmazni a tanult ismereteket.</li> <li>– Tiszta víz, levegő, napfény fontosságát tudatosítani.</li> <li>– A légszennyezés jellegzetes szagát felismerni.</li> <li>– Törekedni a tiszta környezet megtartására.</li> <li>– Ismerni a térképen alkalmazott legfontosabb színeket és jelzéseket.</li> <li>– Saját megfigyeléseiről beszámolni.</li> <li>– Kísérletek végzésében aktívan részt venni.</li> <li>– A rend és tisztaság iránti igényét kialakítani.</li> </ul> | <p>Csoportosítás.</p> <p>Térkép nézegetése, térképjelek megismerése, térkép színezése.</p> <p>Magyarország domborzati térképének tanulmányozása.</p> <p>Terepasztalon felszíni formák kialakítása.</p> <p>Képek gyűjtése, rendszerezése.</p> <p>Időjárás megfigyelése, a megfigyelések lejegyzése, figyelemmel kísérése, következtetések levonása.</p> <p>Változások megfigyelése (olvadás, oldódás, égés).</p> | <p><i>Társadalmi ismeretek:</i> Föld országai, természeti kincsek.</p> <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i> természetábrázolás.</p> |
| <p><b>Fogalmak</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <p>Halmazállapot, levegő, láthatatlan, gőz, csapadék, pára, köd, dér, zúzmara, harmat, árvíz, híd, gát, menekülés, életveszély, mentés, térkép, földgömb, atlasz.</p>                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                              |
| <p><b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus / 8. évfolyam végére</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– rendelkezik elemi ismeretekkel teste biológiai működéséről;</li> <li>– tudja, hogy betegség esetén hova kell fordulni, ismeri az egészségügyi intézmények funkcióját.</li> </ul> <p>A tanuló képes</p>                                                                                                                                                 |                                                                                                                              |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– a testi higiénia, a mozgás, a szabad levegőn való tartózkodás iránti igényét fejleszteni;</li> <li>– ruházatát ízlésesen kiválogatni, gondozni, tisztán tartani;</li> <li>– a balesetveszélyt felismerni, elkerülni, életkorának és értelmi szintjének megfelelően segítséget kérni és nyújtani.</li> </ul> <p>Ismeretei vannak a helyes és helytelen táplálkozásról. A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– néhány védett növényt, állatot és a természetvédelem fogalmát ismerni;</li> <li>– elemi ismereteket szerezni a növény- és állatvilágról, azok élőhelyeiről, hasznukról, kárukról, környezeti hatásokról és azok következményeiről, felismerni az élőlények és környezetük kölcsönhatásait;</li> <li>– tájékozódni kis segítséggel a térképen és a könyvekben.</li> </ul> <p>Ismeri a környezetszennyezés fogalmát és a környezetet károsító anyagokat. A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– fejlettségi szintjének megfelelően kialakítani környezetvédő szemléletét;</li> <li>– alkalmazni a tanult ismereteket, aktív kísérletek végzésekor be tud számolni saját megfigyeléseiről.</li> </ul> |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Ének-zene 5-8. évfolyam

**Heti/éves óraszám :**    5.évfolyam 2 óra/ 72 óra  
                                 6.évfolyam 2 óra/ 72 óra  
                                 7.évfolyam 2 óra/ 72 óra  
                                 8.évfolyam 2 óra/ 72 óra

## ÉNEK-ZENE

A tantárgy célja az együtténeklés örömeivel segíteni a jó hangulat kialakulását, megéreztetni a zene jelentőségét, mozgásos-táncos feladatokat végezni, segítséggel vagy csoportban rövid gyermek- vagy népdalokat közösen és egyénileg előadni. A középsúlyosan értelmi fogyatékos gyerekek számára járás közben, különböző mozgásokkal érzékelhető a dalokban, mondókákban, zenedarabokban a mérő lüktetés, a ritmus.

A pedagógusok feladata, hogy a tanulók a dalok, mondókák ritmusát fokozódó önállósággal tapsolják, kopogják, a tempó és a dinamika figyelembevételével végezzék a gyakorlatokat. Ismertessenek meg a tanulók egyéni képességeihez és érdeklődéséhez mérten minél több mondókát, verset, gyermekdalt, a családi és társadalmi ünnepkörök dalait, azért, hogy a tanulók egyre kevesebb segítséggel vehessenek részt körjátékokban, a pedagógussal megvalósuló együttműködés hatására bevonódjanak a páros játékokba.

Eközben felkelthető a figyelem és az érdeklődés a zene és a hangok, a hangszerek megismerése iránt.

Az ének-zenével mint közös nyelvvel lehetőség nyílik a közösség kialakítására, a sérült és nem sérült emberek összekapcsolására.

### Javasolt órakeret

| Óraszám-évfolyam               | 5. | 6. | 7. | 8. |
|--------------------------------|----|----|----|----|
| 1. Gyermekdalok – Népdalok     | 15 | 15 | 15 | 15 |
| 2. Ünnepkörök dalai            | 15 | 15 | 20 | 20 |
| 3. Ritmus- és hallásfejlesztés | 20 | 20 | 15 | 15 |
| 4. Zenehallgatás               | 22 | 22 | 22 | 22 |
| Összesen                       | 72 | 72 | 72 | 72 |

## Ének-zene 5–6. évfolyam

A tantárgy tanítása lehetőséget teremt a közös szabályalkotás gyakorlására, az alapvető emberi értékekhez, érzelmekhez kapcsolódó zenék, dalok keresésére, kiválasztására. A nemzeti öntudatot, hazafias nevelést a közösségi eseményeken, ünnepeken keresztül a nemzeti hovatartozás és összetartozás szerepének felismertetésével és legfontosabb nemzeti ünnepeink zenéinek, dalainak megismerésével erősíti.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztésében nagy szerepet játszik, a fokozódó együttműködéssel végzett közös tevékenységgel és a reális önértékelés fejlesztésével az önbizalom megerősítésére.

A családi életre nevelésben a tantárgy nagy szerepet játszik a családi ünnepek, hagyományok ápolásának kulturált gyakorlásával, a készülődés fontosságának felismertetésével, a testi és lelki egészségre nevelésben az érzelmek zenére történő, mozgással való kifejezésének fejlesztésével.

A médiatudatosságra nevelést a zenei igényeknek megfelelő médiumok kiválasztásának és elérésének megismertetésével és gyakoroltatásával éri el.

### Ének-zene 5. osztály

**Időkeret:** 72 óra/év (2 óra/hét)

| Fejezetek                      | Javasolt óraszám |
|--------------------------------|------------------|
| 1. Gyermekdalok – Népdalok     | 15               |
| 2. Ünnepkörök dalai            | 15               |
| 3. Ritmus- és hallásfejlesztés | 20               |
| 4. Zenehallgatás               | 22               |
| összesen:                      | 72               |

### Ének-zene 6. osztály

**Időkeret:** 72 óra/év (2 óra/hét)

| Fejezetek                      | Javasolt óraszám |
|--------------------------------|------------------|
| 1. Gyermekdalok – Népdalok     | 15               |
| 2. Ünnepkörök dalai            | 15               |
| 3. Ritmus- és hallásfejlesztés | 20               |
| 4. Zenehallgatás               | 22               |
| összesen:                      | 72               |

## Ének-zene 5. évfolyam

|                                                             |                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                     |
|-------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Témakör                                                     | 1. Gyermekdalok – Népdalok                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Javasolt óraszám: 15 óra                                                                            |
| Előzetes tudás                                              | Tudja a tanuló a dalok szövegét mozgással összekötni.                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                     |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai céljai                | 8–10 dal irányított előadása. Szerepjáték eljátszása.                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                     |
| Fejlesztési feladatok                                       |                                                                            | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Kapcsolódási pontok                                                                                 |
| Néhány népdalt elénekelni.<br>Szívesen játszani körjátékot. |                                                                            | <i>Fejlesztési ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none"><li>– Magyar népdalok.</li><li>– Magyar táncok.</li><li>– Körjátékok.</li><li>– Felelgetős játékok.</li><li>– .</li></ul> <i>Fejlesztési tevékenységek</i><br>Népdalcsokrok összeállítása témakörök szerint (növények, időjárás, köszöntők).<br>Párválasztók, kifordulós körjátékok.<br>. | <i>Kommunikáció:</i><br>élőlények, növények, állatok.<br><br><i>Mozgásnevelés:</i><br>alapmozgások. |
| Fogalmak                                                    | A népdalokban található új fogalmak, különböző népek. Irányváltás, dallam. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                     |

| Témakör                               | 2. Ünnepekörök dalai                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                     | Javasolt óraszám: 15 óra |
|---------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| Előzetes tudás                        | Tudjon a tanuló az ünnepeken megfelelő dalokat énekelni társaival, vagy önállóan.                                                                                                                                   |                                                                                                                     |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai | Aktivitás fejlesztése irányított helyzetben.                                                                                                                                                                        |                                                                                                                     |                          |
| Fejlesztési feladatok                 | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                              | Kapcsolódási pontok                                                                                                 |                          |
| Közösen énekelni társaival.           | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Családi ünnepek dalai.</li> <li>– Nemzeti ünnepek dalai.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br/>Karácsonyra, húsvétra,</p> | <p><i>Kommunikáció:</i><br/>ünnepek: versek.</p> <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i><br/>ünnepek: dekoráció, ajándék.</p> |                          |

|                 |                                                                                                                                                                              |  |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | pünkösdre, anyák napjára, születésnapra dal, vers tanulása.                                                                                                                  |  |
| <b>Fogalmak</b> | Hagyomány, szokás, ünneplés, megemlékezés, karácsony, újév, vízkereszt, húsvét, pünkösöd. Megzenésített költemények. Március 15. Nemzeti ünnep (augusztus 20., október 23.). |  |

|                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|
| Témakör                                                                                                                                       | 3. Ritmus- és hallásfejlesztés                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Javasolt<br>óraszám:<br>20 óra        |
| Előzetes tudás                                                                                                                                | A tanuló megkülönbözteti az egyenletes ritmust és a dalritmust.                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                       |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                                                                   | Dallam, szöveg ritmizálása.                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                       |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                  | Fejlesztési ismeretek és<br>tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Kapcsolódási pontok                   |
| Megadott hangra dalt elkezdni és végigénekelni.<br>A halk, hangos, magas, mély beszédet megkülönböztetni.<br>Néhány hangszert megszólaltatni. |                                                                                                                                                                                                  | <i>Fejlesztési ismeretek</i><br>– Ritmikai és dinamikai gyakorlatok.<br>– Fékező és gyorsító gyakorlatok.<br>– Tempóérzékeltető gyakorlatok.<br>– Hang- és hallásfejlesztés.<br>– Ritmushangszerek használata.<br>– .<br><br><i>Fejlesztési tevékenység</i><br>Egyenletes lüktetés és ritmus összekapcsolása.<br>Kettes lüktetés érzékelése.<br>Leülés-felállás, séta-futás váltakozása megadott jelre.<br>Halk és hangos közti különbség érzékelése. Magas és mély hang érzékelése. | <i>Olvasás-írás:</i><br>hangkiemelés. |
| Fogalmak                                                                                                                                      | Együtt hangoztatás, fém, fa, erősítés, halkítás, kettes lüktetés, ütemhangsúly, hangos, lágy, zümmögő éneklés; belép, megáll, tempót tart, magas és mély beszéd, emelkedő, süllyedő dallamvonal. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                       |

| <b>Témakör</b>        | <b>4. Zenehallgatás</b>      | <b>Javasolt óraszám 22 óra</b> |
|-----------------------|------------------------------|--------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b> | A zene hangulatának átélése. |                                |

|                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                             |
|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | A megfelelő hangerő megválasztása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                             |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                 | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                  |
| Szívesen hallgatni zenét.                    | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Hangszeres és énekes élőzene hallgatása.</li> <li>– Részvétel zenés koncerten.</li> <li>– A zene pihentető hatásának megtapasztalása.</li> <li>– Hosszabb, összefüggő zenedarab meghallgatása.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Társak előadásának meghallgatása.</p> <p>Megfigyelési szempontok a zenehallgatással kapcsolatban (hangmagasság, ritmus, hangerő stb.).</p> <p>(Kórusművek, hangszeres darabok, szólóhangszerek, nagyzenekari művek részletei.)</p> <p>Relaxációs zene hatásának megtapasztalása.</p> <p>Gyerekeknek szóló musicalrészlet, pl. A padlás, A muzsika hangjai stb. hallgatása, dúdolása, egyes részletek megtanulása.</p> | <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i><br/>hangulat kifejezése.</p> <p><i>Mozgásnevelés:</i><br/>relaxálás zenehallgatás közben.</p> |
| <b>Fogalmak</b>                              | A szükséges zenei fogalmak (kórus, szóló, zenekar, karmester stb.), kikapcsolódás, pihenés; szólóének, kánon, közönség, figyelmes hallgatás, taps.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                             |

|                                                                                        |                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus / ötödik évfolyam végére</b> | <p>Képes megadott hangra dalt elkezdni és végigénekelni.</p> <p>Képes ütemkezdő hangsúlyokat kiemelni.</p> <p>Szívesen hallgat zenét, van kedvenc zenedarabja.</p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Ének-zene 6. évfolyam

|                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                      | 1. Gyermekdalok – Népdalok                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Javasolt óraszám: 15 óra                                                                            |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                               | Tudja a tanuló a dalok szövegét mozgással összekötni.                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                     |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                        | 8–10 dal irányított előadása. Szerepjáték eljátszása.                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                     |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                        |                                                                                                                                        | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Kapcsolódási pontok                                                                                 |
| Néhány népdalt elénekelni.<br>Táncolni önállóan, egyet balra, egyet jobbra lépni.<br>Szívesen játszani körjátékot.<br>Szerepet vállalni szituációs és felelgetős játékokban. |                                                                                                                                        | <i>Fejlesztési ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none"><li>– Magyar népdalok.</li><li>– Magyar táncok.</li><li>– Körjátékok.</li><li>– Felelgetős játékok.</li></ul> <i>Fejlesztési tevékenységek</i> <p>Népdalcsokrok összeállítása témakörök szerint (növények, időjárás, köszöntők).<br/>Egylépéses csárdás: oldalt lépés + fél súllyal zárás, ismétlés ellenkező lábbal.<br/>Párválasztók, kifordulós körjátékok.<br/>Rövid szituációs gyakorlatok előadása (pl. Egyszer egy királyfi, Gyertek haza ludaim...).</p> | <i>Kommunikáció:</i><br>élőlények, növények, állatok.<br><br><i>Mozgásnevelés:</i><br>alapmozgások. |
| Fogalmak                                                                                                                                                                     | A népdalokban található új fogalmak, különböző népek.<br>Csárdás-forgás, kifordulás, befordulás, irányváltás, motívum, ritmus, dallam. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                     |

| Témakör                                                   | 2. Ünnepekörök dalai                                                                                           |                                                  | Javasolt óraszám: 15 óra |
|-----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|--------------------------|
| Előzetes tudás                                            | Tudjon a tanuló az ünnepeken megfelelő dalokat énekelni társaival, vagy önállóan.                              |                                                  |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                     | Aktivitás fejlesztése irányított helyzetben.                                                                   |                                                  |                          |
| Fejlesztési feladatok                                     | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                         | Kapcsolódási pontok                              |                          |
| Az ünnepnek megfelelő dalt, verset kiválasztani, előadni. | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Családi ünnepek dalai.</li> </ul> | <p><i>Kommunikáció:</i><br/>ünnepek: versek.</p> |                          |

|                             |                                                                                                                                                                                                                                            |                                                               |
|-----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|
| Közösen énekelni társaival. | <p>– Nemzeti ünnepek dalai.</p> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br/> Karácsonyra, húsvétra,<br/> pünkösdre, anyák napjára,<br/> születésnapra dal, vers tanulása.<br/> Toborzó dalok megtanulása,<br/> Himnusz, Szózat megismerése</p> | <i>Ábrázolás-alakítás:</i><br>ünnepek: dekoráció,<br>ajándék. |
| <b>Fogalmak</b>             | Hagyomány, szokás, ünneplés, megemlékezés, karácsony, újév,<br>vízkereszt, húsvét, pünkösd.<br>Március 15. Nemzeti ünnep (augusztus 20. október 23.), Himnusz,<br>Szózat.<br>Katonadalok, megzenésített költemények.                       |                                                               |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>3. Ritmus- és hallásfejlesztés</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                       | <b>Javasolt óraszám: 20 óra</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                              | A tanuló megkülönbözteti az egyenletes ritmust és a dalritmust.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                       |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                       | Dallam, szöveg ritmizálása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                       |                                 |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>Kapcsolódási pontok</b>            |                                 |
| Ütemkezdő hangsúlyokat kiemelni.<br>Hangsúlyos és hangsúlytalan részeket mozgással kifejezni.<br>Megadott hangra dalt elkezdni és végigénekelni.<br>A halk, hangos, magas, mély beszédet megkülönböztetni.<br>Közösen énekelt dalt adott jelre hangosan vagy halkán folytatni.<br>Néhány hangszert megszólaltatni. | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Ritmikai és dinamikai gyakorlatok.</li> <li>– Fékező és gyorsító gyakorlatok.</li> <li>– Tempóérzékeltető gyakorlatok.</li> <li>– Hang- és hallásfejlesztés.</li> <li>– Ritmushangszerek használata.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenység</i><br/> Egyenletes lüktetés és ritmus összekapcsolása.<br/> Kettes lüktetés érzékelése.<br/> Leülés-felállás, séta-futás váltakozása megadott jelre.<br/> Önálló dalkezdés, tempótartás.<br/> Halk és hangos közti különbség érzékelése. Magas és mély hang érzékelése.<br/> Hangerő szabályozása.<br/> Belső hallásfejlesztés, dallambújtatás.<br/> Fúvós, húros és ütőhangszerek</p> | <i>Olvasás-írás:</i><br>hangkiemelés. |                                 |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                    |  |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | megnevezése.                                                                                                                                                                                                                                       |  |
| <b>Fogalmak</b> | Együtt hangoztatás, ütőhangszerek, fém, fa, erősítés, halkítás, kettes lüktetés, ütemhangsúly, hangos, lágy, zümmögő éneklés; hangsúlyos és hangsúlytalan lépés, belép, megáll, tempót tart, magas és mély beszéd, emelkedő, süllyedő dallamvonal. |  |

|                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                    |                                |
|---------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|
| Témakör                                     | 4. Zenehallgatás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                    | Javasolt<br>óraszám:<br>15 óra |
| Előzetes tudás                              | A zene hangulatának átélése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                    |                                |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai | A megfelelő hangerő megválasztása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                    |                                |
| Fejlesztési feladatok                       | Fejlesztési ismeretek és<br>tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Kapcsolódási pontok                                                                                                |                                |
| Szívesen hallgatni zenét.                   | <i>Fejlesztési ismeretek</i><br>– Hangszeres és énekes élőzene hallgatása.<br>– Részvétel zenés koncerten.<br>– A zene pihentető hatásának megtapasztalása.<br>– Hosszabb, összefüggő zenedarab meghallgatása.<br><br><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br>Társak előadásának meghallgatása.<br>Megfigyelési szempontok a zenehallgatással kapcsolatban (hangmagasság, ritmus, hangerő stb.).<br>(Kórusművek, hangszeres darabok, szólóhangszerek, nagyzenekari művek részletei.)<br>Relaxációs zene hatásának megtapasztalása.<br>Gyerekeknek szóló musicalrészlet, pl. A padlás, A muzsika hangjai stb. hallgatása, dúdolása, egyes részletek megtanulása. | <i>Ábrázolás-alakítás:</i><br>hangulat kifejezése.<br><br><i>Mozgásnevelés:</i><br>relaxálás zenehallgatás közben. |                                |
| Fogalmak                                    | A szükséges zenei fogalmak (kórus, szóló, zenekar, karmester stb.), kikapcsolódás, pihenés; szólóének, kánon, közönség, figyelmes hallgatás, taps.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                    |                                |

|                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Összegzett<br/>tanulási<br/>eredmények a két<br/>évfolyamos ciklus<br/>/<br/>hatodik évfolyam<br/>végére</b></p> | <p>A tanuló képes hangsúlyos és hangsúlytalan részeket mozgással kifejezni.<br/>Képes megadott hangra dalt elkezdni és végigénekelni.<br/>Képes az adott ünnepnek megfelelő dalt, verset kiválasztani, előadni.<br/>Képes megkülönböztetni a halk, hangos, a magas, mély beszédet.<br/>Képes ütemkezdő hangsúlyokat kiemelni.<br/>Szívesen hallgat zenét, van kedvenc zenedarabja.<br/>Képes a dal ritmusát együttműködéssel, segítséggel tapsolni, kopogni.</p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Ének-zene 7. osztály****Időkeret:** 72 óra/év (2 óra/hét)

| Fejezetek                      | Javasolt óraszám |
|--------------------------------|------------------|
| 1. Gyermekdalok – Népdalok     | 15               |
| 2. Ünnepkörök dalai            | 20               |
| 3. Ritmus- és hallásfejlesztés | 15               |
| 4. Zenehallgatás               | 22               |
| összesen:                      | 72               |

**Ének-zene 8. osztály****Időkeret:** 72 óra/év (2 óra/hét)

| Fejezetek                      | Javasolt óraszám |
|--------------------------------|------------------|
| 1. Gyermekdalok – Népdalok     | 15               |
| 2. Ünnepkörök dalai            | 20               |
| 3. Ritmus- és hallásfejlesztés | 15               |
| 4. Zenehallgatás               | 22               |
| összesen:                      | 72               |

## **Ének-zene 7–8. évfolyam**

Az előző évfolyamokhoz kapcsolódva tovább folyik a szabályokhoz való rugalmas alkalmazkodás képességének fejlesztése, a szabályok alkalmazásának erősítése, a közös szabályalkotás gyakorlása. A nemzeti öntudat, hazafias nevelés a népi hagyományok, ünnepkörök dalain, mondókáin keresztül, a nemzeti összetartozás érzésének erősítésével történik.

Az önismeret és társas kultúra a közösségben a reális önértékelés kialakításával, csoportos produkciókban történő részvétellel, a társas kapcsolatok és közös tevékenységek segítségével, a személyiség fejlesztésével erősödik.

A testi és lelki egészségre nevelést a tantárgy a különböző hangulatok, érzelmek megjelenítésével a zenére történő mozgásban, a feszültségek levezetésének segítségével, a szorongásos állapotok oldásával, zenei élmények nyújtásával segíti.

A családi életre nevelésben nagy szerepet játszik a családi ünnepek, hagyományok ápolásában való aktív részvétel ösztönzésével.

A médiatudatosságra nevelést a hangulathoz, ízlésvilághoz illeszkedő zenei alkotások különféle médiumok lehetőségei közötti keresésének támogatása, és a tanuló ízlésének megfelelő választás képességének megerősítése, bátorítása segíti.

## Ének –zene 7. évfolyam

|                                                   |                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Témakör                                           | 1. Gyermekdalok – Népdalok                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                | Javasolt óraszám:<br>15 óra                                                                                                                           |
| Előzetes tudás                                    | Ismer a tanuló magyar népdalokat, és legalább egyet a külföldi népek dalaiból.                                    |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                       |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai             | Verbális memória fejlesztése.                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                       |
| Fejlesztési feladatok                             |                                                                                                                   | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                         | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                   |
| Elénekelni legalább 10 népdalt. Műdalokat énekel. |                                                                                                                   | <i>Fejlesztési ismeretek</i><br>– Magyar népdalok.<br>– Műdalok.<br><br><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br>Egyszerű dallamvezetésű népdalok ritmikai előadása.<br>Népdalcsokrok összeállítása, előadása közösen és egyénileg. | <i>Kommunikáció:</i><br>kifejező szövegmondás.<br><br><i>Társadalmi ismeretek:</i><br>érzelmi megnyilvánulások; szomszédos népek; magyar tájegységek. |
| Fogalmak                                          | Párosító, vidám, tréfálgató, emelkedő, ereszkedő dallamvonal, kötetlen, kötött ritmus; oldalt lépés, mellé lépés. |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                       |

| Témakör                                                                           | 2. Ünnepek dalai                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                   | Javasolt óraszám:<br>20 óra |
|-----------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| Előzetes tudás                                                                    | Tudjon a tanuló részt venni a közös éneklésben, és tudjon az ünnephez adekvát dalt választani.                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                   |                             |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                             | Aktualitások felismerése, ünnepek elkülönítése.                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                   |                             |
| Fejlesztési feladatok                                                             | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                               |                             |
| Megfelelő dalt énekelni az ünnepek alkalmából. Az ünnepélyes alkalmakat átérezni. | <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>Fejlesztési ismeretek</i></li> <li>– Családi ünnepek dalai.</li> <li>– Ballagási dalok.</li> <li>– Nemzeti ünnepek és az ezekhez kapcsolódó zeneművek megismerése, egyes darabok megtanulása.</li> </ul> <i>Fejlesztési tevékenységek</i><br>Jeles napok dalai, születésnap, | <i>Kommunikáció:</i><br>ünnepi műsor.<br><br><i>Társadalmi ismeretek:</i><br>az ünnepek tartalma, hagyományok.<br><br><i>Testnevelés:</i><br>állóképesség, téri formák alakítása. |                             |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                   |  |
|-----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | névnapi köszöntők.<br>Toborzó dalok. Erkel Ferenc:<br>Himnusz, Egressy Béni: Szózat<br>megtanulása.<br>Tolcsvay: Nemzeti dal, Szörényi-<br>Bródy: István, a király stb.<br>Az ünnepekre tanult ének- és<br>zenedarabok ismétlése. |  |
| <b>Fogalmak</b> | Nemzeti érzés, magyarság, ünnep, szokások, vers, dal, ballagás, búcsú,<br>ünnepelt, kedvenc, felejtés, emlék,<br>egynemű kar, vegyes kar, férfikar, kórus.<br>Karácsony, húsvét, pünkösöd, anyák napja, születésnap.              |  |

|                                                                       |                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Témakör                                                               | 3. Ritmus- és hallásfejlesztés                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Javasolt<br>óraszám:<br>15 óra                                                                       |
| Előzetes tudás                                                        | Tudjon a tanuló megfelelő tempóban dalt énekelni és tempót tartani.                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                      |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                           | Hangszerek felismerése és megszólaltatása. Hang- és hallásfejlesztés.                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                      |
| Fejlesztési feladatok                                                 |                                                                                                                                                                          | Fejlesztési ismeretek és<br>tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Kapcsolódási pontok                                                                                  |
| Egy dallamon belül hangerőt szabályozni.<br>Belső hallás kialakulása. |                                                                                                                                                                          | <i>Fejlesztési ismeretek</i><br>– Ritmikai és dinamikai gyakorlatok.<br>– Fékező és ingerlő gyakorlatok.<br>– Tempóérzékeltető gyakorlatok.<br>– Ismerkedés az emberi hang sajátosságaival.<br><br><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br>Hangerő szabályozása.<br>Fokozatos halkítás, erősítés időtartama.<br>Daltöredékből dal felismerése.<br>Az énekhangok jellegzetességeivel kapcsolatos megfigyelések, saját hang tudatos megfigyelése. | <i>Társadalmi ismeretek:</i><br>közös koncertlátogatás.<br><br><i>Olvasás-írás:</i> írás vonalközbe. |
| Fogalmak                                                              | Kopogós, hangmagasság, belépés, megállás, fa, cserép, üveg, fém.<br>Ritmus, feszített ritmus, lassú tempó.<br>Lassú ének, gyors ének, szólamok, szoprán, alt, rekedtség. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                      |

|                                              |                                                           |                                     |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>4. Zenehallgatás</b>                                   | <b>Javasolt óraszám:<br/>22 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Tudjon a tanuló többször hallott dalrészletet felismerni. |                                     |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | A zenei ízlés formálása.                                  |                                     |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                  | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Figyelmes, érdeklődő zenehallgatás, a többször hallott részletek felismerése. | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Szórakoztató zenei felvételek hallgatása.</li> <li>– Ismert, népszerű darabok hallgatása.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Megfigyelési szempontok alapján néhány mű meghallgatása, egyes részletek megtanulása (pl. Kodály: Esti dal meghallgatása gyermekkari feldolgozásban, Türelem, egymás kedvencének meghallgatása, tiszteletben tartása (műdal, tánczene, diszkózene, rockzene). A tanulmányok során megismert darabok többszöri meghallgatása, ismertebb részletek közös dúdolása, éneklése.</p> | <p><i>Társadalmi ismeretek:</i> koncert látogatása.</p> <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i> hangulat megjelenítése.</p> <p><i>Kommunikáció:</i> spontán beszélgetés a zenei élményről.</p> |

|                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b>                                                                         | Zeneszerző, beat, rock, diszkó.<br>Részlet, teljes mű.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus / hetedik évfolyam végére</b> | <p>A tanuló képes segítséggel énekelni legalább 8-10 egyszerű népdalt és eljátszani 1-2 gyermektáncot.</p> <p>Ismeri a Himnuszt és a Szózatot, elhangzásukkor megfelelően viselkedik.</p> <p>Képes észlelni a különbséget a lassú és a gyors zene között.</p> <p>Kialakul a belső hallása.</p> <p>Képes irányítás mellett huzamosabb ideig értelmi képességének megfelelő zenét hallgatni.</p> |

## Ének-zene 8. évfolyam

| Témakör                                                                                                                | 1. Gyermekdalok – Népdalok                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Órakeret<br>15 óra                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                         | Ismer a tanuló magyar népdalokat, és legalább egyet a külföldi népek dalaiból.                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                       |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                  | Verbális memória fejlesztése.                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                       |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                  |                                                                                                                                                                                             | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                   |
| Elénekelni legalább 10 népdalt. Más népek dalaiból egy-egy jellegzetes népdalt ismerni. Műdalokat, kánonokat énekelni. |                                                                                                                                                                                             | <i>Fejlesztési ismeretek</i><br>– Magyar népdalok.<br>– Más népek dalai.<br>– Műdalok (Pál, Kata, Péter, jó reggelt, Ég a város, ég a ház is, Künn az ágon újra szól a víg kakukkmadár, kánonok stb.).<br><br><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br>Egyszerű dallamvezetésű népdalok ritmikai előadása. Népdalcsokrok összeállítása, előadása közösen és egyénileg. Más népek dalainak megismerése és éneklése. Kánonok, közismert dalok éneklése közösen, egyénileg, változatos hangszerkísérettel.. | <i>Kommunikáció:</i><br>kifejező szövegmondás.<br><br><i>Társadalmi ismeretek:</i><br>érzelmi megnyilvánulások; szomszédos népek; magyar tájegységek. |
| Fogalmak                                                                                                               | Párosító, vidám, tréfálkozó, emelkedő, ereszkedő dallamvonal, kötetlen, kötött ritmus;<br>cseh, román, palóc, francia, kánon;<br>oldalt lépés, mellé lépés; francia, olasz, lengyel, román. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                       |

| Témakör<br>Fejlesztési cél            | 2. Ünnepekörök dalai                                                                           |                     | Javasolt<br>óraszám:<br>20 óra |
|---------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|--------------------------------|
| Előzetes tudás                        | Tudjon a tanuló részt venni a közös éneklésben, és tudjon az ünnephez adekvát dalt választani. |                     |                                |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai | Aktualitások felismerése, ünnepek elkülönítése.                                                |                     |                                |
| Fejlesztési feladatok                 | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                         | Kapcsolódási pontok |                                |

|                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Megfelelő dalt énekelni az ünnepek alkalmából.<br/>Az ünnepélyes alkalmakat átérezni.</p> | <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Családi ünnepek dalai.</li> <li>– Ballagási dalok.</li> <li>– Nemzeti ünnepek és az ezekhez kapcsolódó zeneművek megismerése, egyes darabok megtanulása.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br/>Jeles napok dalai, születésnap, névnap köszöntők.<br/>Felkészülés a ballagásra. Az ünnepélyes ballagásra előkészületek, közismert, elfogadott dalok megtanulása, éneklése menet közben.<br/>Toborzó dalok. Erkel Ferenc: Himnusz, Egressy Béni: Szózat megtanulása.<br/>Tolcsvay: Nemzeti dal, Szörényi-Bródy: István, a király stb.<br/>A tanultak számbavétele, csoportosításuk ünnepek, ritmusuk, hangulatuk, hangfekvésük, személyes, érzelmi okok szerint stb.<br/>Az ünnepekre tanult ének- és zenedarabok ismétlése.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i><br/>ünnepi műsor.</p> <p><i>Társadalmi ismeretek:</i><br/>az ünnepek tartalma, hagyományok.</p> <p><i>Testnevelés:</i><br/>állóképesség, téri formák alakítása.</p> |
| <p><b>Fogalmak</b></p>                                                                       | <p>Nemzeti érzés, magyarság, ünnep, szokások, vers, dal, ballagás, búcsú, ünnepelt, kedvenc, felejtés, emlék, egynemű kar, vegyes kar, férfikar, kórus.<br/>Karácsony, húsvét, pünkösd, anyák napja, születésnap, keresztelő, lakodalom, ballagás, búcsú, megható.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                             |

| Témakör                                                                                      | 3. Ritmus- és hallásfejlesztés                                                                                                                          |                                                                 | Javasolt óraszám:<br>15 óra |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| Előzetes tudás                                                                               | Tudjon a tanuló megfelelő tempóban dalt énekelni és tempót tartani.                                                                                     |                                                                 |                             |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                        | Hangszerek felismerése és megszólaltatása. Hang- és hallásfejlesztés.                                                                                   |                                                                 |                             |
| Fejlesztési feladatok                                                                        | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                  | Kapcsolódási pontok                                             |                             |
| Hallás után énekelni, kétkezes kopogózt előadni.<br>Egy dallamon belül hangerőt szabályozni. | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Ritmikai és dinamikai gyakorlatok.</li> <li>– Fékező és ingerlő</li> </ul> | <p><i>Társadalmi ismeretek:</i><br/>közös koncertlátogatás.</p> |                             |

|                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|
| <p>Hangszerrel erősíteni, halkítani.<br/>Belső hallás kialakulása.<br/>Különböző hangszerek hangjait felismerni.<br/>Szólamokat felismerni.</p> | <p>gyakorlatok.<br/>– Tempóérzékeltető gyakorlatok.<br/>– Ismerkedés hangszerekkel.<br/>– Ismerkedés az emberi hang sajátosságaival.</p> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br/>Kotta olvasása ritmusképlettel.<br/>Tá-ti-ti grafikus lejegyzése.<br/>Hangerő szabályozása.<br/>Fokozatos halkítás, erősítés időtartama.<br/>Dallambújtatás. Daltöredékből dal felismerése.<br/>Fafűvós, rézfűvós, vonós hangszerek hangjának felismerése.<br/>Az énekhangok jellegzetességeivel kapcsolatos megfigyelések, saját hang tudatos megfigyelése..</p> | <p><i>Olvasás-írás:</i> írás vonalközbe.</p> |
| <p><b>Fogalmak</b></p>                                                                                                                          | <p>Kopogós, tá-ti-ti ritmus, dallambújtatás, kezdés, befejezés, hangmagasság, belépés, megállás, fa, cserép, üveg, fém.<br/>Ritmusképlet, alkalmazás, kirakás koronggal, kotta, kottavonal, ritmus, feszített ritmus, lassú tempó.<br/>Lassú ének, gyors ének, szólamok, szoprán, alt, gége, hangszalagok, rekedtség.</p>                                                                                                                                                                                                                          |                                              |

| Témakör                               | 4. Zenehallgatás                                          | Javasolt óraszám:<br>22 óra |
|---------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------|
| Előzetes tudás                        | Tudjon a tanuló többször hallott dalrészletet felismerni. |                             |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai | A zenei ízlés formálása.                                  |                             |

| Fejlesztési feladatok                                                                                                         | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Figyelmes, érdeklődő zenehallgatás, a többször hallott részletek felismerése. Hallás után a dalokat felismerni és elénekelni. | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Klasszikus művek részleteinek meghallgatása.</li> <li>– Szórakoztató zenei felvételek hallgatása.</li> <li>– Ismert, népszerű darabok hallgatása.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Megfigyelési szempontok alapján néhány mű meghallgatása, egyes részletek megtanulása (pl. Kodály: Esti dal meghallgatása gyermekkari feldolgozásban, Mozart: Varázsfuvola, részlet). Türelem, egymás kedvencének meghallgatása, tiszteletben tartása (műdal, tánczene, diszkózene, rockzene). A tanulmányok során megismert darabok többszöri meghallgatása, ismertebb részletek közös dúdolása, éneklése.</p> | <p><i>Társadalmi ismeretek:</i> koncert látogatása.</p> <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i> hangulat megjelenítése.</p> <p><i>Kommunikáció:</i> spontán beszélgetés a zenei élményről.</p> |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                               | Zeneszerző, opera, beat, rock, diszkó.<br>Részlet, teljes mű.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                      |

|                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végére</b></p> <p><b>/</b></p> <p><b>nyolcadik évfolyam végén</b></p> | <p>A tanuló képes segítséggel énekelni legalább 8-10 egyszerű népdalt és eljátszani 1-2 gyermektáncot.</p> <p>Ismeri a Himnusz és a Szózatot, elhangzásukkor megfelelően viselkedik.</p> <p>Képes ritmusképletet lejegyezni és visszaolvasni.</p> <p>Képes észlelni a különbséget a lassú és a gyors zene között.</p> <p>Képes hangszerrel erősíteni, halkítani.</p> <p>Kialakul a belső hallása.</p> <p>Képes felismerni megszólaltatás után a hangszereket.</p> <p>Felismeri a szólamokat.</p> <p>Képes irányítás mellett egyszerű ritmust utánozni hangszeres kísérettel.</p> <p>Képes irányítás mellett huzamosabb ideig értelmi képességének megfelelő zenét hallgatni.</p> <p>Képes a többször hallott részleteket felismerni zenedarabokban.</p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Ábrázolás-alakítás 5-8. évfolyam

|                            |            |        |        |
|----------------------------|------------|--------|--------|
| <b>Heti/éves óraszám :</b> | 5.évfolyam | 2 óra/ | 72 óra |
|                            | 6.évfolyam | 2 óra/ | 72 óra |
|                            | 7.évfolyam | 2 óra/ | 72 óra |
|                            | 8.évfolyam | 2 óra/ | 72 óra |

## ÁBRÁZOLÁS-ALAKÍTÁS

A tantárgy célja megalapozni a funkcióöröm motivációs hátterével a különböző ábrázoló-alakító tevékenységekben az alkotóképességet, alakítani és fejleszteni az igényt a kreatív önkifejezésre a vizuális művészetek eszköztárának felhasználásával.

A pedagógusnak törekednie kell arra, hogy fejlődjön a tantárgy szemléletformáló hatása által a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló képzelőereje, fantáziája, esztétikai érzéke, alakuljon ki a pozitív énképe, fejlődjön önismerete a felfedezések és a siker örömeivel. Támogassa a munkavégzés során a tanulóknak az anyagokról szerzett tapasztalatait, tevékenykedjenek szívesen, fejlődjön alkotásvágyuk a tárgyak, cselekvések, jelenségek megfigyelése és a figyelem, feladattudat, észlelés, finommotorika fejlődése segítségével, tapasztalati élményeik alapján ismerjék meg az ábrázolás-alakításhoz szükséges eszközöket, építészeti és művészeti értékeket. A környezeti adottságok és a differenciálás lehetőségeinek megteremtése támogatja, hogy folyamatosan bővüljenek a tanulók ismeretei a hagyományápolásról, népszokásokról, a nevezetes napokról, megismerkedjenek műalkotásokkal, tantárgy-specifikus jártasságaik, készségeik fejlődjenek.

Fejlesztési (terápiás) feladatok:

*Készségek:* koordinált mozgáskészség (szem-kéz koordináció) és alakítási készségek fejlesztése.

*Képességek, attitűdök:*

Formaalkotási képességek, kompozíciós képesség.

Vizuális ritmus képzése, tárgykészítés képessége.

Képzeteket felidéző ábrázolási képesség.

Képolvasás, képi közlés képessége.

Plasztikus formaalakítás. Finommozgás fejlesztése.

*Pszichikus funkció:*

Vizuális, taktikus percepció. Figyelemfejlesztés.

Érzelmi fejlesztés: motiváció, örömezés keltése alkotó tevékenység révén.

Emlékezet, alkotó képzelet, forma- és térészlelés, gondolkodás fejlesztése.

*Gondolkodási műveletek:*

Megkülönböztetés, azonosítás, összehasonlítás.

Variálás, kombinálás. Analízis-szintézis.

Asszociáció, általánosítás, absztrakció, következtetés, ítéletalkotás.

*Gondolkodásfajták:* perceptív, cselekvéses, analógiás, asszociatív, algoritmikus, kreatív, logikus.

### Javasolt órakeret

#### 5-6. osztály

**Időkeret:** 72 óra/ 2 év

| Óraszám-évfolyam                         | 5.        | 6.        | 7.        | 8.        |
|------------------------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| 1.Vizuális ábrázolás                     | 37        | 37        | 30        | 30        |
| 2.Komplex alakító tevékenység            | 35        | 35        | 30        | 30        |
| 3.Elemi ismeretek művészeti alkotásokról |           |           | 12        | 12        |
| <b>Összesen</b>                          | <b>72</b> | <b>72</b> | <b>72</b> | <b>72</b> |

## Ábrázolás-alakítás 5-6. évfolyam

A tantárgyban folytatódik a nemzeti azonosságtudat, hazafias neveléshez való kapcsolódás a nemzeti ünnepekhez köthető hagyományok felelevenítésével és a jellegzetes díszítő motívumok és elemek megismerésével.

A testi és lelki egészségre nevelés az alkotói tevékenység folyamatában történő önismereti fejlesztéssel, az érzelmek kifejezésének felismerésével a vizuális művészeti alkotások megismerésének folyamatában zajlik.

Az önkéntesség a segítségnyújtásban, a nevelésben, a másokért vállalt felelősségben, a közös tevékenységekben és a közösen kitűzött célok elérésében jelenik meg.

A médiatudatosságra nevelést a különböző médiákból megszerezhető tapasztalatok gyűjtése, a képi és téri ábrázolás támogatja.

A szociális és állampolgári kompetencia fejlesztését segíti a nemzeti összetartozást és a nemzeti hagyományokat jelképező műalkotások megismertetése és a nemzeti jelképek és népi hagyományos alkotások jellemző motívumainak bemutatása.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése során a tanulóban kialakul a művészi önkifejezés képessége és tudatosan az önálló ízlés és stílus.

### 5.osztály

**Időkeret:** 72 óra/év (2 óra/hét)

| Fejezetek                     | Javasolt óraszám |
|-------------------------------|------------------|
| 1.Vizuális ábrázolás          | 37               |
| 2.Komplex alakító tevékenység | 35               |
| <b>összesen:</b>              | <b>72</b>        |

### 6.osztály

**Időkeret:** 72 óra/év (2 óra/hét)

| Fejezetek                     | Javasolt óraszám |
|-------------------------------|------------------|
| 1.Vizuális ábrázolás          | 37               |
| 2.Komplex alakító tevékenység | 35               |
| <b>összesen:</b>              | <b>72</b>        |

## Ábrázolás-alakítás 5. évfolyam

|                                                   |                                                                     |                                     |
|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                                    | <b>1. Vizuális ábrázolás</b>                                        | <b>Javasolt óraszám:<br/>37 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                             | Jellemző vizuális tulajdonságok kiemelése, ábrázolása segítségével. |                                     |
| <b>A témakör nevelési-<br/>fejlesztési céljai</b> | Élőlények, tárgyak sematikus ábrázolása irányítással.               |                                     |

| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                                                                                                                                                                                    | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Festés.</li> <li>– Rajzolás-színezés</li> </ul> <p>Színek használata a valóságnak megfelelően.</p> <p>A vízszintes és függőleges egyenesek pontos összekapcsolása.</p> | <p>-Természeti környezetünk ábrázolása a színek kifejezőerejének hangsúlyozásával (ősz: levélhullás, eső, tél: havazás stb.).</p> <p>-Szabad festési gyakorlatok különböző festékviteli módokkal, egyéni és közös munka.</p> <p>-Ember- és állatábrázolások gyakorlása. Fej, test, végtagok feltüntetése.</p> <p>-Íránykülönbségek érzékeltetése.</p> <p>-Virágok ábrázolása sematikusan.</p> <p>-Színezés, különböző technikákkal.</p> <p>-Tematikus ábrázolások gyakorlása.</p> | <p><i>Környezetismeret:</i><br/>természetábrázolás.</p> <p><i>Kommunikáció:</i> lényegkiemelés, történetmesélés.</p> |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                                 | Egyenesek iránya. Ábrázolt tárgyak részei. Színek. Évszakok, természeti jelenségek, színek, hangulatok.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                      |

| Témakör                                                                                                                                                            | 2. Komplex alakító tevékenység                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Javasolt<br>35 óra                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                     | Különböző anyagok formázása, alakítása irányítással.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                    |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                           | Egyszerű használati tárgyak készítése segítséggel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                    |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                              | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Tárgyak (játékok, képek) készítése jellemző jegyeik alapján.</li> </ul> <p>Egyszerű tárgyak készítése együttműködéssel.</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>-Színes papír kompozíció.</li> <li>-Természeti anyagok felhasználásával (levelek, ágak, termények stb.) kompozíció készítése ragasztással.</li> <li>-Agyag- és só-liszt-edények készítése, díszítése különböző technikákkal (pecsételés, karcolás, rátett díszítés, festés).</li> <li>-Agyagbaba, agyagállatok készítése.</li> <li>-Egyszerű ünnepi dekorációk készítése különböző anyagokból.</li> </ul> | <p><i>Környezetismeret:</i><br/>természetes anyagok, termékek</p> <p><i>Kommunikáció:</i><br/>ünnepek.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i><br/>ajándéktárgy.</p> |
| Fogalmak                                                                                                                                                           | Eszközök, anyagok. Az anyag tulajdonságaira vonatkozó fogalmak. Az elkészült tárgy és funkciója.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                    |

|                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Összegzett tanulási<br>eredmények a két<br>évfolyamos ciklus /<br>5. évfolyam végére | <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– irányítással pontosan összekapcsolni a vízszintes és függőleges egyeneseket;</li> <li>– irányítással megfelelően használni színeket;</li> <li>– egyszerű tárgyakat készíteni együttműködéssel;</li> </ul> |
|--------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Ábrázolás-alakítás 6. évfolyam

|                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                             | 1. Vizuális ábrázolás                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Javasolt<br>óraszám:<br>37 óra                                                                                  |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                      | Jellemző vizuális tulajdonságok kiemelése, ábrázolása segítségével.                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                 |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                                                                                                                                                                                                         | Élőlények, tárgyak sematikus ábrázolása irányítással.                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                 |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                          | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Kapcsolódási<br>pontok                                                                                          |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– Festés.</li><li>– Rajzolás-színezés</li></ul> Színek használata a valóságnak megfelelően.<br>A vízszintes és függőleges egyenesek pontos összekapcsolása.<br>Felismerhető rajzok készítése különböző élőlényekről, jellemző jegyek alapján. |                                                                                                                                                                          | Természeti környezetünk ábrázolása a színek kifejezőerejének hangsúlyozásával (ősz: levélhullás, eső, tél: havazás stb.). <ul style="list-style-type: none"><li>– Szabad festési gyakorlatok különböző festékviteli módokkal, egyéni és közös munka.</li><li>– Ember- és állatábrázolások gyakorlása. Fej, test, végtagok feltüntetése.</li><li>– Iránykülönbségek érzékeltetése.</li><li>– Virágok ábrázolása sematikusan.</li><li>– Színezés, különböző technikákkal.</li><li>– Tematikus ábrázolások gyakorlása.</li></ul> | <i>Környezetismeret:</i><br>természetábrázolás.<br><br><i>Kommunikáció:</i><br>lényegkiemelés, történetmesélés. |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                            | Egyenesek iránya. Ábrázolt tárgyak részei. Színek. Évszakok, természeti jelenségek, színek, hangulatok. Élőlények testrészei. Térbeli elrendeződésre vonatkozó fogalmak. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                 |

| Témakör                                                                                                                                                            | 2. Komplex alakító tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Javasolt óraszám: 35 óra                                                                                                                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                     | Különböző anyagok formázása, alakítása irányítással.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                     |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                              | Egyszerű használati tárgyak készítése segítséggel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                     |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                              | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Tárgyak (játékok, képek) készítése jellemző jegyeik alapján.</li> </ul> <p>Egyszerű tárgyak készítése együttműködéssel.</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Színes papír kompozíció.</li> <li>Természeti anyagok felhasználásával (levelek, ágak, termények stb.) kompozíció készítése ragasztással.</li> <li>Mozaikkép-készítés különböző anyagokból.</li> <li>Agyag- és só-liszt-edények készítése, díszítése különböző technikákkal (pecsételés, karcolás, rátett díszítés, festés).</li> <li>Agyagbaba, agyagállatok készítése.</li> <li>Egyszerű ünnepi dekorációk készítése különböző anyagokból.</li> </ul> | <p><i>Környezetismeret:</i><br/>természetes anyagok, termékek.</p> <p><i>Kommunikáció:</i><br/>ünnepek.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i><br/>ajándéktárgy.</p> |
| Fogalmak                                                                                                                                                           | Eszközök, anyagok. A tárgykészítés részfolyamatai. Az anyag tulajdonságaira vonatkozó fogalmak. Az elkészült tárgy és funkciója.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                     |

|                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus / 6. évfolyam végére | <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>jellemző jegyeik alapján felismerhető rajzot készíteni különböző élőlényekről;</li> <li>irányítással pontosan összekapcsolni a vízszintes és függőleges egyeneseket;</li> <li>irányítással megfelelően használni színeket;</li> <li>irányítással tematikus ábrát készíteni;</li> <li>egyszerű tárgyakat készíteni együttműködéssel;</li> <li>az ábrázolás-alakítás eszközeinek és anyagainak adekvát használatára.</li> </ul> <p>Képességeihez mértén alkalmazza a különböző ábrázoló-alakító technikákat.</p> |
|-----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Ábrázolás-alakítás 7-8. évfolyam

A tantárgy – építve az előző évfolyamok fejlesztéseire – segíti a nemzeti azonosságtudat további fejlesztését a díszítő motívumok reprodukálásával, további megismerésével, az önismeret és a társas kultúra fejlesztését az önkifejezés lehetőségeinek kibővítésével, erősíti az érzelmi intelligenciát a testi és lelki egészségre nevelésben.

A nemzeti azonosságtudat és hazafias nevelés a nemzeti díszítő motívumok megismerésével, az önismeret és a társas kultúra fejlesztésével történik, az önkifejezés lehetőségeinek bővítése erősíti az érzelmi intelligenciát és a testi és lelki egészségre nevelést.

A pályaaorientációt a művészi foglalkozások repertoárjának megismertetésével támogatja a tantárgy, a szociális és állampolgári kompetencia fejlesztéséhez a külföldi művészeti alkotások megismerésén keresztül járul hozzá.

kifejezésével és a művészeti alkotás által keltett érzések megfogalmazásával fejlődik

### 7.osztály

**Időkeret:** : 72 óra/év (2 óra/hét)

| Fejezetek                                | Javasolt óraszám |
|------------------------------------------|------------------|
| 1.Vizuális ábrázolás                     | 30               |
| 2.Komplex alakító tevékenység            | 30               |
| 3.Elemi ismeretek művészeti alkotásokról | 12               |
| <b>összesen:</b>                         | <b>72</b>        |

### 8.osztály

**Időkeret:** : 72 óra/év (2 óra/hét)

| Fejezetek                                | Javasolt óraszám |
|------------------------------------------|------------------|
| 1.Vizuális ábrázolás                     | 30               |
| 2.Komplex alakító tevékenység            | 30               |
| 3.Elemi ismeretek művészeti alkotásokról | 12               |
| <b>összesen:</b>                         | <b>72</b>        |

## Ábrázolás-alakítás 7. évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                      | 1. Vizuális ábrázolás                                                                                                                                                                                                                                                    | Javasolt óraszám: 30 óra                                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                               | Tematikus ábrázolás irányítással.                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                            |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                        | A természet megfigyelési és ábrázolási igényének kialakítása.                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                            |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                        | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                        |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Festés.</li> <li>– Rajzolás-színezés.</li> </ul> <p>Saját élmények megjelenítése irányítással, rajzos formában.</p> | <p>Természeti képződmények, jelenségek ábrázolása. Jelentős események (pl. ünnepek), személyes élmények (család, hétvégi program) megörökítése. Szabad festési gyakorlatok. Egy-egy élmény megörökítése emberalakokkal, tárgyakkal, megfelelő térbeli elrendezéssel.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i><br/>élmény megörökítése.</p> <p><i>Környezetismeret:</i><br/>természetábrázolás.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i><br/>kompozíció, ajándék</p> |
| Fogalmak                                                                                                                                                     | Természeti és tárgyi környezettel kapcsolatos fogalmak. Ünnepi szimbólumok. A tárgyi környezet elemeinek megnevezése. Természeti környezettel kapcsolatos fogalmak.                                                                                                      |                                                                                                                                                                            |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 2. Komplex alakító tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Javasolt óraszám: 30 óra                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Tárgyak készítése irányítással.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                         |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                 | A kreatív anyagválasztás és a tervezés megvalósítási igényének kialakítása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                         |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                                                     |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Komplex alakító technikák.</li> <li>– Anyagok tulajdonságai.</li> <li>– Tárgyak (játékok, képek) készítési módjának megismerése.</li> <li>– Egyszerű tárgyak készítése irányítással.</li> <li>– Különböző anyagfajták felismerése és szétválogatása irányítással.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Szárított növények festése mártással, csokorrendezés.</li> <li>– Gyümölcsnyomda (félbevágott alma, körte textílfestékekbe mártva.)</li> <li>– Só-liszt falidíszek évszakra jellemző motívumokkal és színekkel.</li> <li>– Farsangi álarc készítése, díszítése.</li> <li>– Préseltvirág-kompozíció.</li> <li>– Anyagok válogatása anyagfajták és használhatóság szerint.</li> <li>– Őszi falevelekből</li> </ul> | <p><i>Információs eszközök használata:</i> rajzoló programmal kép készítése, kinyomtatása (meghívó, plakát).</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> tárgy, ajándék készítése változatos technikával.</p> |

|                 |                                                                                                                                                               |  |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | kompozíció.<br>Gesztenyebábok.<br>Terménymozaik.<br>– Agyagedények készítése.<br>– Fonalbábu-készítés. Ujjbáb pingponglabdából.                               |  |
| <b>Fogalmak</b> | Anyagok, eszközök. Elkészítendő tárgy. Elkészítés részfolyamatai. Évszakok jellemzői. Ünnepi jellegzetességek. Az anyagok tulajdonságaira vonatkozó fogalmak. |  |

|                                                                                           |                                                                                         |                                                                                                      |                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| Témakör                                                                                   | 3. Elemi ismeretek művészeti alkotásokról                                               |                                                                                                      | Javasolt óraszám: 12 óra |
| Előzetes tudás                                                                            | Régi korok életének megismerése tárgyaikon keresztül.                                   |                                                                                                      |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                     | Művészeti alkotások közül kedvenc kiválasztása indoklással.                             |                                                                                                      |                          |
| Fejlesztési ismeretek                                                                     | Fejlesztési tevékenységek                                                               | Kapcsolódási pontok                                                                                  |                          |
| Művészeti alkotások jellemzői. Irányítással művészeti alkotások szemlélése, megfigyelése. | Múzeumlátogatás, művészeti kiadványok, albumok nézegetése, beszélgetés az alkotásokról. | Társadalmi ismeretek: múzeumlátogatás, történelmi ismeretek. Kommunikáció: saját vélemény, élmények. |                          |
| Fogalmak                                                                                  | Festészet, szobrászat. Egyszerű esztétikai fogalmak, építészet jellegzetességei.        |                                                                                                      |                          |

|                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus / 7. évfolyam végére</b> | Megpróbálja (irányítással) saját élményeit rajzos formában megjeleníteni. Növekvő önállósággal végzi el a feladatokat. Képességeihez mértén elsajátít különböző ábrázoló-alakító technikákat. Képes irányítással felismerni és szétválogatni a különböző anyagfajtákat. Irányítással szemléltet művészeti alkotásokat, a neki tetszőt kiválasztja, elemzi. |
|------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Ábrázolás-alakítás 8. évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                                                                | 1. Vizuális ábrázolás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                   | Javasolt<br>óraszám:<br>30 óra |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                         | Tematikus ábrázolás irányítással.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                   |                                |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                                                                                                                            | A természet megfigyelési és ábrázolási igényének kialakítása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                   |                                |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                  | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Kapcsolódási<br>pontok                                                                                                                                            |                                |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– Festés.</li><li>– Rajzolás-színezés</li></ul> Saját élmények megjelenítése irányítással, rajzos formában. Összefüggés felfedezése a színek és érzelmek között. | Természeti képződmények, jelenségek ábrázolása. Jelentős események (pl. ünnepek), személyes élmények (család, hétfégi program) megörökítése. Szabad festési gyakorlatok. Egy-egy élmény megörökítése emberalakokkal, tárgyakkal, megfelelő térbeli elrendezéssel. Színkeverés: piros-kék, piros-sárga, kék-sárga. Az élővilág és a tárgyi környezet elemeinek differenciáltabb ábrázolása tematikusan, élmények alapján, többféle technikával. | <i>Kommunikáció:</i><br>élmény megörökítése.<br><br><i>Környezetismeret:</i><br>természetábrázolás.<br><br><i>Életvitel és gyakorlat:</i><br>kompozíció, ajándék. |                                |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                               | Természeti és tárgyi környezettel kapcsolatos fogalmak. Természeti és tárgyi környezettel kapcsolatos fogalmak. Érzelmekkel, hangulatokkal kapcsolatos fogalmak. Ünnepi szimbólumok. A tárgyi környezet elemeinek megnevezése. Természeti környezettel kapcsolatos fogalmak. Élőlények testfelépítésével kapcsolatos fogalmak.                                                                                                                 |                                                                                                                                                                   |                                |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                  |                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 2. Komplex alakító tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                  | Javasolt<br>óraszám:<br>30 óra |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Tárgyak készítése irányítással.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                  |                                |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                                                                                                                                                                                                                    | A kreatív anyagválasztás és a tervezés megvalósítási igényének kialakítása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                  |                                |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                          | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Kapcsolódási<br>pontok                                                                                                                                                                           |                                |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– Komplex alakító technikák.</li><li>– Anyagok tulajdonságai.</li><li>– Tárgyak (játékok, képek) készítési módjának megismerése.</li></ul> Egyszerű tárgyak készítése irányítással.<br>Különböző anyagfajták felismerése és szétválogatása irányítással. | <ul style="list-style-type: none"><li>– Szárított növények festése mártással, csokorrendezés.</li><li>– Gyümölcsnyomda (félbevágott alma, körte textílfestékekbe mártva.)</li><li>– Díspárnavarrás, -kitömés festett textíliából.</li><li>– Agyagedények készítése, festése.</li><li>– Só-liszt falidíszek évszakra jellemző motívumokkal és színekkel.</li><li>– Farsangi álarc készítése, díszítése.</li><li>– Préseltvirág-kompozíció.</li><li>– Anyagok válogatása anyagfajták és használhatóság szerint.</li><li>– Őszi falevelekből kompozíció. Gesztenyebábok. Terménymozai.</li><li>– Agyagedények készítése.</li><li>– Babaház-készítés kartondobozból. Bababútor különböző dobozokból.</li><li>– Fonalbábu-készítés. Ujjbáb pingponglabdából.</li></ul> | <i>Információs eszközök használata:</i> rajzoló programmal kép készítése, kinyomtatása (meghívó, plakát).<br><br><i>Életvitel és gyakorlat:</i> tárgy, ajándék készítése változatos technikával. |                                |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Anyagok, eszközök. Elkészítendő tárgy. Elkészítés részfolyamatai. Évszakok jellemzői. Ünnepi jellegzetességek. Az anyagok tulajdonságaira vonatkozó fogalmak. Anyagok, részfolyamatok, elkészült tárgy és rendeltetése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                  |                                |

|                                                                                                  |                                                                                  |                                                                                         |                                                                                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Témakör                                                                                          | 3. Elemi ismeretek művészeti alkotásokról                                        |                                                                                         | Javasolt<br>óraszám:<br>12 óra                                                                             |
| Előzetes tudás                                                                                   | Régi korok életének megismerése tárgyaikon keresztül.                            |                                                                                         |                                                                                                            |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                      | Művészeti alkotások közül kedvenc kiválasztása indoklással.                      |                                                                                         |                                                                                                            |
| Fejlesztési ismeretek                                                                            |                                                                                  | Fejlesztési tevékenységek                                                               | Kapcsolódási<br>pontok                                                                                     |
| Művészeti alkotások jellemzői.<br><br>Irányítással művészeti alkotások szemlélése, megfigyelése. |                                                                                  | Múzeumlátogatás, művészeti kiadványok, albumok nézegetése, beszélgetés az alkotásokról. | Társadalmi ismeretek:<br>múzeumlátogatás, történelmi ismeretek.<br>Kommunikáció: saját vélemény, élmények. |
| Fogalmak                                                                                         | Festészet, szobrászat. Egyszerű esztétikai fogalmak, építészet jellegzetességei. |                                                                                         |                                                                                                            |

|                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Összegzett tanulási<br/>eredmények a két<br/>évfolyamos ciklus /<br/>8. évfolyam végére</b> | A tanuló irányítással összefüggést fedez fel a színek és érzelmek között. Megpróbálja (irányítással) saját élményeit rajzos formában megjeleníteni. Növekvő önállósággal végzi el a feladatokat. Képességeihez mérten elsajátít különböző ábrázoló-alakító technikákat. Képes az ábrázolás-alakítás eszközeinek és anyagainak adekvát használatára. Képes irányítással felismerni és szétválogatni a különböző anyagfajtákat. Képes irányítással egyszerű tárgyakat készíteni. Irányítással megismert néhány népművészeti alkotást. Irányítással szemlélget művészeti alkotásokat, a neki tetszőt kiválasztja, elemzi. |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Digitális kultúra 7-8. évfolyam

**Heti/éves óraszám:** 7.évfolyam 1óra/ 36 óra  
8.évfolyam 1óra/ 36 óra

## DIGITÁLIS KULTÚRA

A tantárgy célja felkelteni a középúlyos értelmi fogyatékos tanulók érdeklődését a számítógépek és az irodatechnikai eszközök iránt, bemutatni az eszközök sokszínűségét, gyakorlati alkalmazhatóságát a tanulásban, a játékban és a szórakozásban. A számítógép részeinek, működésének megismerése, grafikával, szöveggel kapcsolatos feladatok értelmezése, megoldása közben ismerik meg a számítógép üzemeltetési rendjét, egészségügyi és balesetvédelmi szabályait, az informatikai eszközök tudatos, célnak megfelelő használatát.

Az digitális eszközök működtetésének és adekvát használatának gyakorlására a pedagógusnak kell megteremteni a lehetőséget – építve arra, hogy a számítógép használata lehetőséget teremt az egyéni ütemű tanulásra, az utasítások pontos végrehajtására, különböző típusú játékprogramok használatának elsajátítására egyéni szintekhez mért nehézségi fokon. A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelésben a digitális eszközök mértékletes és fegyelmezett használatára neveléssel, és az információs rendszerek használata során felmerülő etikai kérdések tudatosításával és szem előtt tartásával. A médiatudatosságra nevelésben nagy szerepe van az internetes médiumok által nyújtott kapcsolattartási lehetőségek megismerésének és gyakorlásának; az internethasználat veszélyforrásai és veszélyei megismerésének; a valóság és a virtualitás megkülönböztetési képességének és az információk szűrése és rendszerezése tudatosításának.

### Javasolt órakeret

#### 7-8 osztály

| Óraszám-évfolyam      | 7. | 8. |
|-----------------------|----|----|
| 1. Számítógép-kezelés | 20 | 8  |
| 2. Irodatechnika      | 6  | 3  |
| 3. Dokumentumkészítés | 2  | 6  |
| 4. Játékprogramok     | 8  | 19 |
| Összesen              | 36 | 36 |

**Digitális kultúra 7. osztály****Időkeret:** 36 óra/év (1 óra/hét)

| Fejezetek            | Az új tananyag<br>feldolgozásának óraszása | A gyakorlás<br>óraszása | Az összefoglalás, ellenőrzés<br>óraszása |
|----------------------|--------------------------------------------|-------------------------|------------------------------------------|
| 1.Számítógép-kezelés | 18                                         | 2                       |                                          |
| 2.Irodatechnika      | 6                                          | -                       |                                          |
| 3.Dokumentumkészítés | 1                                          | 1                       |                                          |
| 4.Játékprogramok     | 8                                          | -                       |                                          |
| Összesen:            | 33                                         | 3                       |                                          |

**Digitális kultúra 8. osztály****Időkeret:** 36 óra/év (1 óra/hét)

| Fejezetek             | Az új tananyag<br>feldolgozásának óraszása | A gyakorlás<br>óraszása | Az összefoglalás, ellenőrzés<br>óraszása |
|-----------------------|--------------------------------------------|-------------------------|------------------------------------------|
| 1. Számítógép-kezelés | 8                                          | -                       |                                          |
| 2. Irodatechnika      | 2                                          | 1                       |                                          |
| 3. Dokumentumkészítés | 3                                          | 3                       |                                          |
| 4. Játékprogramok     | 19                                         | -                       |                                          |
| Összesen:             | 32                                         | 4                       |                                          |

**Digitális kultúra 7. osztály****Időkeret:** 36 óra/év (1 óra/hét)

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>1.Számítógép kezelés</b>                                                                                                                                                           | <b>Javasolt óraszám: 8 óra</b>                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                      | <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                            |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– A számítógép tartozékait megismerni.</li></ul> <p>A számítógépes környezetben való viselkedés szabályait ismerni.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>– Barátkozás a számítógéppel.</li><li>– Ismerkedés a monitorral, billentyűzettel, egérrel.</li><li>– A számítógéppel való foglalkozások rendje, a legfontosabb biztonsági tudnivalók.</li></ul> | <p>Megfigyelés, gyakorlás az eszközökkel.</p> <p>Alkotómunka megfelelő szoftverekkel.</p> <p>A számítógép kezelése, a programokkal való tevékenység megadott lehetőségek szerint.</p> | <p>Néhány, a számítógép működtetésével kapcsolatos fogalom (monitor, billentyűzet, a billentyűzeten található rövidítések, jelek, egér) és az alkalmazott programokhoz kapcsolódó fogalom (ikon, jel).</p> |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési célja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Szakszerű és biztonságos számítógép-használat.                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <i>Életvitel és gyakorlat:</i> piktogramok, jelek értelmezése.<br><i>Kommunikáció:</i> pontos szövegírás.                                                                             |                                                                                                                                                                                                            |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2.Irodatechnika                                                                                                                                                                                                                                                                                | Javasolt óraszám: 3 óra                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                      | Fogalmak                                                                                                                                                                                                   |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– A telefont adekvátan használni (amennyiben lehet, mobilkészüléket is).</li> <li>– A kulturált telefonálási szokásokat megismerni.</li> <li>– Fénymásolatot készíteni segítséggel.</li> </ul> <p>Nyomtatványt (meghívó, plakát stb.) készíteni segítséggel.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Telefon működése és használata, a fax, az üzenetrögzítő működése és használata.</li> <li>– Fénymásoló.</li> <li>– Nyomtató.</li> </ul> | <p>Telefonálás.</p> <p>Házi hívás, helyi hívás, mobilszám hívása közötti különbség.</p> <p>Eltérő készülékek használata.</p> <p>A telefonálás anyagi vonzatának tudatosulása.</p> <p>A szakszerű használat elsajátítása.</p> <p>A nyomtatóhasználat elsajátítása, saját munka kinyomtatása</p> | <p>Vonal, kicseng, foglalt jelzés, vonalas – mobil készülék, szolgáltató, percdíj, előfizetés, kártyás fizetés, kézibeszélő, telefonzsinór, fax, üzenetrögzítő (a készüléken lévő jelek, rövidítések),</p> |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési célja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | A megismert eszközök szabályos használata.                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <p><i>Kommunikáció:</i> beszédképesség, szövegértés, pontos szövegírás, másolás.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> telefonálás.</p>                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                            |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                | <b>3.Dokumentum készítés</b>                                                                                                                                                       | <b>Javasolt óraszám: 6 óra</b>        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                                                                                                                                                                                                  | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                   | <b>Fogalmak</b>                       |
| <p>Változások előidézése számítógép használatával (írás – írott szöveg eltüntetése, ábrák színezése, Aktivitás a programok kezelésében – Oktatási célú programok használata. Készségfejlesztő, didaktikai célú szoftverek</p> | <p>A programoktól függően olvasás – írás vagy számolás. Tanulás, gyakorlás (egyéni vagy választott társal).</p>                                                                    | <p>Betű, szám, szóköz, sorváltás.</p> |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési célja</b>                                                                                                                                                                                   | Eligazodás a megismert programokban                                                                                                                                                |                                       |
| <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                                                                    | <p><i>Kommunikáció:</i> szövegértés, pontos írás.<br/> <i>Életvitel és gyakorlat:</i> piktogramok, jelek ismerete.<br/> <i>Ábrázolás-alakítás:</i> ábra, kompozíció készítése.</p> |                                       |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>4.Játékprogramok</b>                                                                                            | <b>Javasolt óraszám: 19 óra</b>                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                                                                                                                                                                                                                                      | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                   | <b>Fogalmak</b>                                                                                                         |
| <p>Feladatot megérteni és a végrehajtást próbálgatni.<br/>A használt játékprogramot megnevezni és használatának módját (elindítás, bezárás, irányítás) elsajátítani.<br/>– Memórijáték.<br/>– Játék-, illetve tantárgyi alkalmazásokhoz kapcsolódó programok.</p> | <p>Képek, összekapcsolódó ábrák párosítása.<br/>Gyakorlás tanári segítséggel.</p>                                  | <p>Valaminek a párja (összetartozik), képernyő, kép, színek (az aktuális programok használatához tartozó fogalmak).</p> |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési célja</b>                                                                                                                                                                                                                       | Az ismert programok önálló használata.                                                                             |                                                                                                                         |
| <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                                                                                                        | <p><i>Testnevelés:</i> nagymozgások, finommotorika.<br/><i>Kommunikáció:</i> pontos szövegértés és szövegírás.</p> |                                                                                                                         |

|                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>A fejlesztés várt eredményei a hetedik évfolyam végén</b> | <p>A tanuló ismeri a számítógépes környezetben való viselkedés szabályait.<br/>Képes a számítógépet felnőtt jelenlétében szabályosan használni.<br/>Képes egyszerűbb gyakorlóprogramokkal az egeret és a billentyűket használni.<br/>Segítséggel képes a tanult tevékenységeket egyre nagyobb biztonsággal és örömmel végezni.<br/>Képes kulturáltan telefonálást kezdeményezni és folytatni, tisztában van a telefonhasználat anyagi vonzatával.<br/>Sok segítséggel képes a tanult eszközöket megfelelően működtetni, nyomtatványt, fénymásolatot készíteni (meghívó, plakát).<br/>Segítséggel képes a számítógéppel és programokkal kapcsolatos egyszerű szóbeli utasításokat megérteni, végrehajtani.<br/>Próbálkozik, segédkezik abban, hogy a képernyőn változásokat idézzon elő (szín, forma megváltoztatása,.<br/>Képes különböző típusú játékprogramok használatát elsajátítani egyéni szintekhez mért nehézségi fokon.<br/>Segítséggel képes az általa használt játékprogramot megnevezni.<br/>Képes elfogadni a játékprogram használatának időtartambeli korlátozását.</p> |
|--------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Digitális kultúra 8.osztály****Időkeret:** 36 óra/év (1 óra/hét)

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>1.Számítógép kezelés</b>                                                                                                                                                           | <b>Javasolt óraszám: 20 óra</b>                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                      | <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                            |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– A számítógép tartozékait megismerni.</li></ul> A számítógépes környezetben való viselkedés szabályait ismerni. <ul style="list-style-type: none"><li>– Barátkozás a számítógéppel.</li><li>– Ismerkedés a monitorral, billentyűzettel, egerrel.</li><li>– A számítógéppel való foglalkozások rendje, a legfontosabb biztonsági tudnivalók.</li></ul> | <p>Megfigyelés, gyakorlás az eszközökkel.</p> <p>Alkotómunka megfelelő szoftverekkel.</p> <p>A számítógép kezelése, a programokkal való tevékenység megadott lehetőségek szerint.</p> | <p>Néhány, a számítógép működtetésével kapcsolatos fogalom (monitor, billentyűzet, a billentyűzeten található rövidítések, jelek, eger) és az alkalmazott programokhoz kapcsolódó fogalom (ikon, jel).</p> |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési célja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Szakszerű és biztonságos számítógép-használat.                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <i>Életvitel és gyakorlat:</i> piktogramok, jelek értelmezése.<br><i>Kommunikáció:</i> pontos szövegírás.                                                                             |                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>2.Irodatechnika</b>                                                                                                                                                                | <b>Javasolt óraszám: 6 óra</b>                                                                                                                                                                             |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                      | <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                            |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– A telefont adekvátan használni (amennyiben lehet, mobilkészüléket is).</li><li>– A kulturált telefonálási</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                  | <p>Telefonálás.</p> <p>Házi hívás, helyi hívás, mobilszám hívása közötti különbség.</p> <p>Eltérő készülékek használata.</p> <p>A telefonálás anyagi vonzatának tudatosulása.</p>     | <p>Vonal, kicseng, foglalt jelzés, vonalas – mobil készülék, szolgáltató, percdíj, előfizetés, kártyás fizetés, kézibeszélő,</p>                                                                           |

|                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                        |                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| szokásokat megismerni.<br>– Fénymásolatot készíteni segítséggel.<br>Nyomtatványt (meghívó, plakát stb.) készíteni segítséggel.<br>– Telefon működése és használata, a fax, az üzenetrögzítő működése és használata.<br>– Fénymásoló.<br>– Nyomtató | A szakszerű használat elsajátítása.<br>A nyomtatóhasználat elsajátítása, saját munka kinyomtatása                      | telefonzsinór, fax, üzenetrögzítő (a készüléken lévő jelek, rövidítések), |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési célja</b>                                                                                                                                                                                                        | A megismert eszközök szabályos használata.                                                                             |                                                                           |
| <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                                                                                         | <i>Kommunikáció:</i> beszédképesség, szövegértés, pontos szövegírás, másolás.<br><i>Környezetismeret:</i> telefonálás. |                                                                           |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                  | <b>3.Dokumentum készítés</b>                                                                                 | <b>Javasolt óraszám: 2 óra</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                                                                                                                                                                                                    | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                             | <b>Fogalmak</b>                |
| Változások előidézése számítógép használatával (írás<br>– írott szöveg eltüntetése, ábrák színezése, Aktivitás a programok kezelésében<br>– Oktatási célú programok használata.<br>Készségfejlesztő, didaktikai célú szoftverek | A programoktól függően olvasás – írás vagy számolás.<br>Tanulás, gyakorlás (egyéni vagy választott társsal). | Betű, szám, szóköz, sorváltás. |
| Eligazodás a megismert programokban                                                                                                                                                                                             |                                                                                                              |                                |

|                                             |                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési célja</b> |                                                                                                                                                                        |
| <b>Kapcsolódási pontok</b>                  | <i>Kommunikáció:</i> szövegértés, pontos írás.<br><i>Életvitel és gyakorlat:</i> piktogramok, jelek ismerete.<br><i>Ábrázolás-alkítás:</i> ábra, kompozíció készítése. |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>4.Játékprogramok</b>                                                                                    | <b>Javasolt óraszám: 8 óra</b>                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                           | <b>Fogalmak</b>                                                                                                         |
| <p>Feladatot megérteni és a végrehajtást próbálgatni.<br/> A használt játékprogramot megnevezni és használatának módját (elindítás, bezárás, irányítás) elsajátítani.<br/> – Memóriajáték.<br/> – Játék-, illetve tantárgyi alkalmazásokhoz kapcsolódó programok.</p> | <p>Képek, összekapcsolódó ábrák párosítása.<br/> Gyakorlás tanári segítséggel.</p>                         | <p>Valaminek a párja (összetartozik), képernyő, kép, színek (az aktuális programok használatához tartozó fogalmak).</p> |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési célja</b>                                                                                                                                                                                                                           | Az ismert programok önálló használata.                                                                     |                                                                                                                         |
| <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                                                                                                            | <i>Testnevelés:</i> nagymozgások, finommotorika.<br><i>Kommunikáció:</i> pontos szövegértés és szövegírás. |                                                                                                                         |

|                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Összegzett tanulási<br/>eredmények a két<br/>évfolyamos ciklus<br/>végén</b></p> | <p>A tanuló ismeri a számítógépes környezetben való viselkedés szabályait.<br/> Képes a számítógépet felnőtt jelenlétében szabályosan használni.<br/> Képes egyszerűbb gyakorlóprogramokkal az egeret és a billentyűket használni.<br/> Képes a tanult tevékenységeket egyre nagyobb biztonsággal és örömmel végezni.<br/> Képes kulturáltan telefonálást kezdeményezni és folytatni, tisztában van a telefonhasználat anyagi vonzatával.<br/> Képes a tanult eszközöket megfelelően működtetni, nyomtatványt, fénymásolatot készíteni (meghívó, plakát).<br/> Képes a számítógéppel és programokkal kapcsolatos egyszerű szóbeli utasításokat megérteni, végrehajtani.<br/> Próbálkozik, segédkezik abban, hogy a képernyőn változásokat idézzon elő (betűnagyság, szín, forma megváltoztatása, rajz, kép készítése, tetszőleges változtatása).<br/> Képes különböző típusú játékprogramok használatát elsajátítani egyéni szintekhez mért nehézségi fokon.<br/> Képes az általa használt játékprogramot megnevezni.<br/> Képes elfogadni a játékprogram használatának időtartambeli korlátozását.</p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Mozgásnevelés/testnevelés 5-8. évfolyam

**Heti/éves óraszám :** 5.évfolyam 5 óra/ 180óra  
6.évfolyam 5 óra/ 180 óra  
7.évfolyam 5 óra/ 180 óra  
8.évfolyam 5 óra/ 180 óra

## MOZGÁSNEVELÉS

A tantárgy célja kialakítani a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók mozgáskultúráját, javítani a mozgás összerendezettségét. A mozgást a motorikus fejletlenségek, testtartási rendellenességek korrekciójának eszközévé tenni a helyi lehetőségekhez igazodó terápiás eljárások alkalmazásával, kialakítva olyan ismereteket, jártasságokat, készségeket, képességeket, amely a későbbi mozgásos cselekvési biztonságukat, rendszeres fizikai aktivitásukat megalapozza, motorikus képességeiket hatékonyan fejleszti.

A tantárgy sajátos módszereivel, versenyekkel, mozgásos játékokkal segíti a tanulók mozgásvágyának fenntartását, valamint élmények gyűjtését.

A pedagógus feladata a megtanult, begyakorolt testhelyzetek, gimnasztikai gyakorlatok, elemi mozgássorok reprodukálását segíteni az alapmozgások gyakorlásával (csúszás, kúszás, mászás, járás, futás, ugrás, dobás), erősíteni a pozitív személyiségjegyeket. A mozgáskedv felkeltésével a játék az örömforrás, a kapcsolatteremtés eszközévé tehető, rendszeres testedzéssel az ügyességet, az állóképességet, a gyorsaságot, a bátorságot, az edzettséget, a fizikai állóképességet lehet fejleszteni, az izomerőt növelni.

Az elemi munkavégzéshez szükséges fizikai, szociális képességek kialakítását, a tanulók társadalmi mobilizációját elősegíti a téri orientációt, a feladattudatot és feladattartást fejlesztő gyakorlatok, tevékenységek megtervezése. A tanulók társadalmi mobilizációjának elősegítése valósul meg az elemi munkavégzéshez szükséges fizikai, szociális képességek kialakításával. A mindennapi élethez szükséges összerendezett mozgáskészségek kialakítása, térbeli irányok, viszonyfogalmak használata, testhelyzetek, mozgások utánzásának gyakorolása, a gimnasztikai alapformájú gyakorlatok rögzítése, ciklikus mozgássorok elsajátítása is ezt szolgálja.

A tantárgyi fejlesztés támogatja a mozgásos emlékezet, mozgáskészség fejlesztését, kontrollált mozgássorok rögzítését, tornaszerek adekvát, egyre önállóbb használatát.

Csapatjátékokban az együttműködési képesség kialakítása erősödik a játékokkal, versenyekkel és a figyelem, gyorsaság, kitartás és koncentrációs képesség fejlesztése is megvalósul a mozgásos és eszközös feladatokban. A sporttevékenységek teremtenek lehetőséget az egyszerű szabályok betartásának gyakorlására, a mozgásos versenyhelyzetekben, csapatjátékokban a győzelem és a vereség kulturált megélésének kialakítására.

Ha a tanuló gyógytestnevelésben vesz részt, vagy gyógytestnevelésben is részt vesz, a gyógytestnevelés végrehajtása során a mozgásnevelés kerettanterv adaptálható elemeit is alkalmazni kell.

### Mozgásnevelés 5-6. évfolyam

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében az 5. évfolyam fókuszál a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra építve. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység, melyben előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon mindvégig jelen van a manipulációs és a képi szint is.

A nevelési folyamatban jellemző az egész személyiség fejlesztésére való törekvés. A pedagógiai munka középpontjában a saját élményen, tapasztalaton alapuló egészségmegővő problémakörének felismerése áll, a személyes lehetőség és szerep ki- és megtalálása és

gyakorlása az életvezetésben, az egészség megóvásában. Az életvezetési problémák felismerése kiterjed a családi környezetre is.

### Javasolt órakeret

**Időkeret:** 360 óra/ 2 év

| Óraszám-évfolyam                                             | 5.            | 6.            |
|--------------------------------------------------------------|---------------|---------------|
| Rendgyakorlatok, téri tájékozódás                            | 15+3          | 15+3          |
| Alapmozgások                                                 | 25+10         | 25+10         |
| Alapvető testhelyzetek, légző-szabad és kézyszer-gyakorlatok | 25+5          | 25+5          |
| Dobások, labdás gyakorlatok                                  | 45+10         | 45+10         |
| Játékos versenyek                                            | 30+12         | 30+12         |
| <b>összesen:</b>                                             | <b>140+40</b> | <b>140+40</b> |

| Óraszám-évfolyam                                    | 7.         | 8.         |
|-----------------------------------------------------|------------|------------|
| 1. Rendgyakorlatok, téri tájékozódás                | 25         | 25         |
| 2. Gimnasztikai gyakorlatok                         | 35         | 35         |
| 3. Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok | 40         | 40         |
| 4. Labdás gyakorlatok                               | 45         | 45         |
| 5. Sportjátékok elemei                              | 35         | 35         |
| <b>Összesen:</b>                                    | <b>180</b> | <b>180</b> |

**Mozgásnevelés 5. osztály****Időkeret:** 180 óra/év (5 óra/hét)

| Fejezetek                                                    | Javasolt óraszám |
|--------------------------------------------------------------|------------------|
| Rendgyakorlatok, téri tájékozódás                            | 15+3             |
| Alapmozgások                                                 | 25+10            |
| Alapvető testhelyzetek, légző-szabad és kéziszer-gyakorlatok | 25+5             |
| Dobások, labdás gyakorlatok                                  | 45+10            |
| Játékos versenyek                                            | 30+12            |
| <b>összesen:</b>                                             | <b>140+40</b>    |

**Mozgásnevelés 6.osztály****Időkeret:** 180 óra/év (5 óra/hét)

| Fejezetek                                                    | Javasolt óraszám |
|--------------------------------------------------------------|------------------|
| Rendgyakorlatok, téri tájékozódás                            | 15+3             |
| Alapmozgások                                                 | 25+10            |
| Alapvető testhelyzetek, légző-szabad és kéziszer-gyakorlatok | 25+5             |
| Dobások, labdás gyakorlatok                                  | 45+10            |
| Játékos versenyek                                            | 30+12            |
| <b>összesen:</b>                                             | <b>140+40</b>    |

## Mozgásnevelés 5. évfolyam

| Témakör                               | 1. Rendgyakorlatok, téri tájékozódás                | Javasolt óraszám: 18 óra |
|---------------------------------------|-----------------------------------------------------|--------------------------|
| Előzetes tudás                        | Írányokat helyesen használ.                         |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai | Nagyság szerinti sorakozás, vezényszavak megértése. |                          |

| Fejlesztési ismeretek                                                                                                | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Kapcsolódási pontok                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Sorakozások.</li> <li>– Testfordulatok.</li> <li>– Térérzékelés.</li> </ul> | <p>Segítséggel: egyes, kettes oszlop és vonal kialakítása, nyitódás kartávolságra, záródás, sorakozó magasság szerint, elhelyezkedés szóbeli utasításra.</p> <p>Testfordulatok vezényszóra.</p> <p>Segítséggel: térben való elhelyezkedés szóbeli utasításra bordásfal mellé, szekrény elé, zsámolyra.</p> <p>Sorakozó magasság szerint sípszóra, nyitódás, záródás, kartávolság.</p> | <p><i>Olvasás-írás:</i> térorientációs gyakorlatok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmustartás, ritmusváltás.</p> |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                      | Nyit, zár, kartávolság, tornaszekrény.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                              |

| Témakör                                                                                                                                                                                                             | 2. Alapmozgások                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Javasolt 35 óra                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                      | Rendgyakorlatokat utasításra önállóan végez.                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                              |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                               | Adott jelre tempóváltás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                              |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                               | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Kapcsolódási pontok                                                                                          |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Támaszok.</li> <li>– Járások.</li> <li>– Szökdelések.</li> <li>– Gurulások.</li> <li>– Járások.</li> <li>– Mászások.</li> <li>– Függeszkedés.</li> </ul> <p>Távolugrás</p> | <p>Térdelő támasz. <i>Fekvőtámasz.</i></p> <p><i>Rákjárás.</i> Pókjárás.</p> <p>Előre, hátra, akadályon átszökdelés.</p> <p>Nyújtott ülésből guruló átfordulás hátra, oldalra gurulás.</p> <p>Önállóan: járás közben akadályok átlépése, guggoló átfordulás előre.</p> <p><i>Segítséggel: egyensúlyozó járás megfordított padon.</i></p> | <p><i>Olvasás-írás:</i> térorientációs gyakorlatok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmustartás, ritmusváltás.</p> |

|                 |                                                                                                                                                                                     |  |
|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | Lépés ritmusának változtatása, lépcsőn járás, kapaszkodás nélkül.<br>Bordásfalra fel-lemászás, függeszkedés térdfelhúzással, <i>lábemelgetéssel</i> .<br><i>Helyből távolugrás.</i> |  |
| <b>Fogalmak</b> | Rák, pók, ütem, taps, ritmus, nyújtott ülés                                                                                                                                         |  |

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                      | <b>3. Alapvető testhelyzetek, légző-, szabad- és kéziszerez-gyakorlatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                      | <b>Javasolt óraszám: 30 óra</b> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                               | Mozdulatsort bemutatás után visszaad.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                      |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                        | Kéziszerek adekvát használata, gyakorlatok önálló végezése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                      |                                 |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                                                                                                                                                                        | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                           |                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Kéziszerez-gyakorlatok.</li> <li>– Szabadgyakorlatok.</li> <li>– Légzéstechnika.</li> <li>– Összetett gyakorlatok.</li> <li>– Versenyfeladatok.</li> </ul> | <p>Irányítással: labdával, babzsákkal, bottal, szalaggal két ütemre végezhető gyakorlatok.</p> <p>Zenére két mozgáselem összekapcsolása:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– karkörzés, karhúzás,</li> <li>– karfordulatok: oldalsó, mellső, magas.</li> </ul> <p>Irányítással: levegővétel, benntartás, kifújás ütemezéssel.</p> <p>Hasi légzés, mellkasi légzés.</p> <p>Segítséggel: négyütemű kar-, törzs-, lábgyakorlatok végzése.</p> <p>Szóbeli utasításra kar- és lábtartások.</p> <p>Önállóan: léggömbfújás, pingponglabda fújás.</p> | <p><i>Ének-zene:</i><br/>ritmustartás, ritmusváltás, zenekíséret</p> |                                 |
| <b>Fogalmak:</b>                                                                                                                                                                                    | Kéziszerek, funkciójuk, tüdő, ki-be légzés, négy ütem.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                      |                                 |

| <b>Témakör</b>                               | <b>4. Dobások, labdás gyakorlatok</b>                                                                                             |                                                            | <b>Javasolt óraszám: 55 óra</b> |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                        | A labdát földhöz ütögeti, elkapja.                                                                                                |                                                            |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Labdajáték játszása irányítással                                                                                                  |                                                            |                                 |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                 | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                  | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                 |                                 |
| Labdagyakorlatok.                            | <p>Önállóan: labdapattogtatás, egykezes alsó és felső dobás.</p> <p>Nagylabda-dobás, -elkapás.</p> <p>Páros labdagyakorlatok.</p> | <p><i>Olvasás-írás:</i><br/>térorientációs gyakorlatok</p> |                                 |

|                  |                                                                                        |  |
|------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                  | Önállóan: labdavezetés folyamatosan, célba dobás, kosárra dobás, mozgó labda elrúgása. |  |
| <b>Fogalmak:</b> | Gurul, cél, kosárlabda.                                                                |  |

| <b>Témakör</b>                                          | <b>5. Játékos versenyek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                | <b>Javasolt óraszám: 42 óra</b> |
|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                   | Egyszerű szabályokat felismer, játékba bekapcsolódik.                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>            | Versenyek során a siker érdekében együttműködés a társakkal, az eredmény elfogadása.                                                                                                                                                                                                                   |                                                |                                 |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                            | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>Kapcsolódási pontok</b>                     |                                 |
| – Küzdőjátékok elemeinek alkalmazása.<br>Versenyjátékok | <p>Írányítással: sor-, futó-, váltóversenyek.</p> <p>Mozgásos népi játékok (Héja, héja.).</p> <p>Társsal végezhető versenyek: talicskázás, labdaviadal.</p> <p>Békaugrás akadály megkerülésével.</p> <p>Váltóversenyek: futás labdahordással, labdaadogató.</p> <p>Fogójátékok, ügyességi játékok.</p> | <i>Környezetismeret:</i><br>egészséges életmód |                                 |

| <b>Fogalmak</b>                                                                             | Játékszabályok, szabályok, váltóverseny.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus 5/6 5. évfolyam végére</b></p> | <p>A tantárgy szerepe különösen fontos a szabályok betartásának, a becsületes játék normáinak elmélyítésében és versenyhelyzetekben az önuralom és az önfegyelem kialakításában.</p> <p>A nemzeti öntudatra nevelést, hazafias nevelést segíti a csapat tagjává válás igényének felébresztése, a csapattal való azonosulás érzésének, a közösségért végzett aktív cselekvésnek az ösztönzése.</p> <p>Az önismeret és a társas kultúra fejlesztését a félénkség, szorongás érzésének csökkentésével és a megfelelő önbizalom kialakításával segíti.</p> <p>A testi és lelki egészségre nevelést támogatja az elemi munkavégzéshez szükséges fizikai állóképesség, izomerő kialakítása, a mozgás megszerettetése, a fizikai aktivitás iránti belső igény megerősítése.</p> |

## Mozgásnevelés 6. évfolyam

| Témakör                               | 1. Rendgyakorlatok, téri tájékozódás                | Javasolt óraszám: 18 óra |
|---------------------------------------|-----------------------------------------------------|--------------------------|
| Előzetes tudás                        | Írányokat helyesen használ.                         |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai | Nagyság szerinti sorakozás, vezényszavak megértése. |                          |

| Fejlesztési ismeretek                                                                                                | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Kapcsolódási pontok                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Sorakozások.</li> <li>– Testfordulatok.</li> <li>– Térérzékelés.</li> </ul> | <p>Segítséggel: egyes, kettes oszlop és vonal kialakítása, nyitódás kartávolságra, záródás, sorakozó magasság szerint, elhelyezkedés szóbeli utasításra.</p> <p>Testfordulatok vezényszóra.</p> <p>Segítséggel: térben való elhelyezkedés szóbeli utasításra bordásfal mellé, szekrény elé, zsámolyra.</p> <p>Sorakozó magasság szerint sípszóra, nyitódás, záródás, kartávolság.</p> | <p><i>Olvasás-írás:</i> térorientációs gyakorlatok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmustartás, ritmusváltás.</p> |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                      | Nyit, zár, kartávolság, tornaszekrény.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                              |

| Témakör                                                                                                                                                                                                             | 2. Alapmozgások                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Javasolt 35 óra                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                      | Rendgyakorlatokat utasításra önállóan végez.                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                              |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                               | Adott jelre tempóváltás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                              |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                               | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Kapcsolódási pontok                                                                                          |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Támaszok.</li> <li>– Járások.</li> <li>– Szökdelések.</li> <li>– Gurulások.</li> <li>– Járások.</li> <li>– Mászások.</li> <li>– Függeszkedés.</li> </ul> <p>Távolugrás</p> | <p>Térdelő támasz. <i>Fekvőtámasz.</i></p> <p><i>Rákjárás.</i> Pókjárás.</p> <p>Előre, hátra, akadályon átszökdelés.</p> <p>Nyújtott ülésből guruló átfordulás hátra, oldalra gurulás.</p> <p>Önállóan: járás közben akadályok átlépése, guggoló átfordulás előre.</p> <p><i>Segítséggel: egyensúlyozó járás megfordított padon.</i></p> | <p><i>Olvasás-írás:</i> térorientációs gyakorlatok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmustartás, ritmusváltás.</p> |

|                 |                                                                                                                                                                                     |  |
|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | Lépés ritmusának változtatása, lépcsőn járás, kapaszkodás nélkül.<br>Bordásfalra fel-lemászás, függeszkedés térdfelhúzással, <i>lábemelgetéssel</i> .<br><i>Helyből távolugrás.</i> |  |
| <b>Fogalmak</b> | Rák, pók, ütem, taps, ritmus, nyújtott ülés                                                                                                                                         |  |

| Témakör                                                                                                                                                                                            | 3. Alapvető testhelyzetek, légző-, szabad- és kéziszerezgyakorlatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                      | Javasolt óraszám: 30 óra |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                              | Mozdulatsort bemutatás után visszaad.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                      |                          |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                       | Kéziszerek adekvát használata, gyakorlatok önálló végezése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                      |                          |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                              | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kapcsolódási pontok                                                  |                          |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Kéziszerezgyakorlatok.</li> <li>– Szabadgyakorlatok.</li> <li>– Légzéstechnika.</li> <li>– Összetett gyakorlatok.</li> <li>– Versenyfeladatok.</li> </ul> | <p>Irányítással: labdával, babzsákkal, bottal, szalaggal két ütemre végezhető gyakorlatok.</p> <p>Zenére két mozgáselem összekapcsolása:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– karkörzés, karhúzás,</li> <li>– karfordulatok: oldalsó, mellső, magas.</li> </ul> <p>Irányítással: levegővétel, benntartás, kifújás ütemezéssel.</p> <p>Hasi légzés, mellkasi légzés.</p> <p>Segítséggel: négyütemű kar-, törzs-, lábgyakorlatok végzése.</p> <p>Szóbeli utasításra kar- és lábtartások.</p> <p>Önállóan: léggömbfújás, pingponglabda fújás.</p> | <p><i>Ének-zene:</i><br/>ritmustartás, ritmusváltás, zenekíséret</p> |                          |
| <b>Fogalmak:</b>                                                                                                                                                                                   | Kéziszerek, funkciójuk, tudó, ki-be légzés, négy ütem.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                      |                          |

| Témakör                                      | 4. Dobások, labdás gyakorlatok                                                                                                    |                                                            | Javasolt óraszám: 42 óra |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|--------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                        | A labdát földhöz ütögeti, elkapja.                                                                                                |                                                            |                          |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Labdajáték játszása irányítással                                                                                                  |                                                            |                          |
| Fejlesztési ismeretek                        | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                         | Kapcsolódási pontok                                        |                          |
| Labdagyakorlatok.                            | <p>Önállóan: labdapattogtatás, egykezes alsó és felső dobás.</p> <p>Nagylabda-dobás, -elkapás.</p> <p>Páros labdagyakorlatok.</p> | <p><i>Olvasás-írás:</i><br/>térorientációs gyakorlatok</p> |                          |

|                  |                                                                                        |  |
|------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                  | Önállóan: labdavezetés folyamatosan, célba dobás, kosárra dobás, mozgó labda elrúgása. |  |
| <b>Fogalmak:</b> | Gurul, cél, kosárlabda.                                                                |  |

| <b>Témakör</b>                                          | <b>5. Játékos versenyek</b>                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                | <b>Javasolt óraszám: 42 óra</b> |
|---------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Előzetes tudás</b>                                   | Egyszerű szabályokat felismer, játékba bekapcsolódik.                                                                                                                                                                                                                       |                                                |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>            | Versenyek során a siker érdekében együttműködés a társakkal, az eredmény elfogadása.                                                                                                                                                                                        |                                                |                                 |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                            | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                            | <b>Kapcsolódási pontok</b>                     |                                 |
| – Küzdőjátékok elemeinek alkalmazása.<br>Versenyjátékok | Írányítással: sor-, futó-, váltóversenyek.<br>Mozgásos népi játékok (Héja, héja.).<br>Társsal végezhető versenyek: talicskázás, labdaviadal.<br>Békaugrás akadály megkerülésével.<br>Váltóversenyek: futás labdahordással, labdaadogató.<br>Fogójátékok, ügyességi játékok. | <i>Környezetismeret:</i><br>egészséges életmód |                                 |

| <b>Fogalmak</b>                                                                      | Játékszabályok, szabályok, váltóverseny.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus 5/6 6. évfolyam végére</b> | <p>A tantárgy szerepe különösen fontos a szabályok betartásának, a becsületes játék normáinak elmélyítésében és versenyhelyzetekben az önuralom és az önfegyelem kialakításában.</p> <p>A nemzeti öntudatra nevelést, hazafias nevelést segíti a csapat tagjává válás igényének felébresztése, a csapattal való azonosulás érzésének, a közösségért végzett aktív cselekvésnek az ösztönzése.</p> <p>Az önismeret és a társas kultúra fejlesztését a félénkség, szorongás érzésének csökkentésével és a megfelelő önbizalom kialakításával segíti.</p> <p>A testi és lelki egészségre nevelést támogatja az elemi munkavégzéshez szükséges fizikai állóképesség, izomerő kialakítása, a mozgás megszerettetése, a fizikai aktivitás iránti belső igény megerősítése.</p> |

## Testnevelés 7- 8. évfolyam

A tantárgy célja a záró évfolyamokon elsősorban kialakítani a rendszeres mozgás, testedzés, és az egészséges életmód iránti igényt, továbbá a testnevelés tantárgy tanítása során kialakított és begyakorolt mozgáselemeket és a gimnasztikai alapformájú gyakorlatokat rögzíteni, térbeli irányokat, viszonyfogalmakat használni, az alapmozgásokat gyakorolni.

Az egészséges testi fejlődést biztosítja, a motorikus képességeket fejleszti, a testi fejlődés zavarait korrigálja a pedagógus egyéni igényekre alapozott munkája. Az évfolyamokon a sportjátékokhoz szükséges elemi és tájékozódási képesség (figyelem) fejlesztése, a labda-biztonság növelése tovább folyik, egyéni igényekhez és adottságokhoz illesztve, alakítva az ügyességet, erőt, állóképességet, kitartást, edzettséget, bátorságot, akaratot. Növekvő elem- és ütemszámú mozgássorok elsajátítása teremt lehetőséget a ritmus és sorrend megtartására a mozgásos feladatokban.

A tantárgy további feladata a sportversenyek elemeinek elsajátíttatása, a sportjátékok alapvető játékelemeinek megismertetése, támogatva a tanulók felkészülését az iskolai sportversenyekre.

A tantárgy az erkölcsi nevelésben fontos szerepet játszik a fegyelmre, a szabályok betartására törekvéssel, és a csapatjátékokban a győzelem és vereség fegyelmezett megélésének az élményével.

Az önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése az önfogadást, és mások tulajdonságainak megismerésével a társaival szembeni toleráns magatartás kialakítását erősíti.

A testi és lelki egészségre nevelést a rendszeres mozgás iránti természetes igény megerősítése, az állóképesség, a kitartás, a mozgáskultúra fejlesztése, az egészséges testi fejlődés biztosítása a megfelelő, életkorhoz, testi erőnléthez igazodó mozgáslehetőségek kihasználásával támogatja. A testi képességek, izomerő fejlesztése, a magabiztos mozgás és egyensúly megerősödése a saját és mások testi épségének megóvását segíti, a másokért vállalt felelősség érzésének megismerése, az önkéntességben rejlő lehetőségek a tanuló személyiségét építik.

A tantárgy hozzájárul az együttműködési hajlandóság fejlesztéséhez, a feladatvállaláshoz a csoportos mozgásokban, versenyekben.

Ha a tanuló gyógytestnevelésben vesz részt, vagy gyógytestnevelésben is részt vesz, a gyógytestnevelés végrehajtása során a testnevelés kerettanterv adaptálható elemeit is alkalmazni kell.

**Testnevelés 7. osztály****Időkeret:**180 óra/év (5 óra/hét)

| Fejezetek                                           | Javasolt óraszám |
|-----------------------------------------------------|------------------|
| 1. Rendgyakorlatok, téri tájékozódás                | 25               |
| 2. Gimnasztikai gyakorlatok                         | 35               |
| 3. Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok | 40               |
| 4. Labdás gyakorlatok                               | 45               |
| 5. Sportjátékok elemei                              | 35               |
| összesen:                                           | 180              |

**Testnevelés 8. osztály****Időkeret:**180 óra/év (5 óra/hét)

| Fejezetek                                           | Javasolt óraszám |
|-----------------------------------------------------|------------------|
| 1. Rendgyakorlatok, téri tájékozódás                | 25               |
| 2. Gimnasztikai gyakorlatok                         | 35               |
| 3. Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok | 40               |
| 4. Labdás gyakorlatok                               | 45               |
| 5. Sportjátékok elemei                              | 35               |
| összesen:                                           | 180              |

## Testnevelés 7. évfolyam

| Témakör                                   | 1. Rendgyakorlatok, téri tájékozódás           | Javasolt óraszám:<br>25 óra |
|-------------------------------------------|------------------------------------------------|-----------------------------|
| Előzetes tudás                            | Vezényszavakra sorakozási gyakorlatok végzése. |                             |
| A témakör nevelési-<br>fejlesztési céljai | Ütemtartással járások, önálló sorakozás.       |                             |

| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                 | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Kapcsolódási pontok                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Sorakozás.</li> <li>– Járások.</li> <li>– Menetelés.</li> <li>– Testfordulatok</li> </ul> <p>Írányok biztos ismerete, önálló sorakozás felszólításra.</p> <p>A gyakorlatok egyre pontosabb végrehajtása.</p> | <p>Írányítással sorakozó magasság szerint, járás egysoros, kétsoros, háromsoros oszlopban.</p> <p>Helyben járással igazodás, sorbontás, jobb-, baloldal érzékelése.</p> <p>Nyitódás, záródás, helyben járás, jelre elindulás, megállás.</p> <p>Sarkon jobbra, balra fordulatok vezényszóra.</p> <p>Mozgásformák összekötése.</p> | <p>Ének-zene: ritmusváltás.</p> <p>Környezetismeret: térbeli tájékozódás.</p> |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                                                                       | Nyit, zár, jobb, bal, magas, alacsony.                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                               |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                               |                              |                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|--------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2. Gimnasztikai gyakorlatok                                                                                                                                                                                                                                                   |                              | Javasolt óraszám: 35 óra |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Egyszerű utasítások elvégzése megfelelő sorrendben.                                                                                                                                                                                                                           |                              |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Vezényszavak biztos ismerete és követése.                                                                                                                                                                                                                                     |                              |                          |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                     | Kapcsolódási pontok          |                          |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– Mozgáselemek összekapcsolása.</li><li>– Szakkifejezések megértése.</li><li>– Kéziszer- és szabadgyakorlatok.</li><li>- Gerincoszlop-erősítő gyakorlatok.</li></ul> Egyszerű utasítások megértése.<br>A feladatok sorrendjének megtartása.<br>Az alapgyakorlatok végzése huzamosabb ideig vezényszavak alapján, illetve emlékezetből, esetleg begyakorolt koreográfiák zenére.<br>Tartásjavító gimnasztikai gyakorlatok végzése. | Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása.<br>Helyben futás magas térdemeléssel, terpeszállás, törzshajlítás, bokaérintés.<br>Szalag, babzsák, labda, medicinlabda, súlyzó használata.<br>Négyütemű gyakorlatok.<br>Zenére változó ritmusú négyütemű tartásjavító gyakorlatok. | Ének-zene:<br>ritmuskövetés. |                          |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Négy ütem, zenekíséret, terpeszállás, oldalsó középtartás, mellső középtartás, magastartás.                                                                                                                                                                                   |                              |                          |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                           |                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>3. Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                           | <b>Javasolt óraszám: 40 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Erőnlétének megfelelő ideig izomerősítő gyakorlatok végzése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                           |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Has- és hátizom-erősítő gyakorlatok végzése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                           |                                 |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                |                                 |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– Guggolás.</li><li>– Kúszás.</li><li>– Függeszkedés.</li><li>– Távolugrás.</li><li>– Állórajt. Futás.</li><li>– Guruló átfordulás.</li><li>– Kúszás. Mászás.</li><li>– Egyensúlyozó járás.</li><li>– Kerékpár, roller, gördeszka, görkorcsolya, korcsolya, szánkó használata. Szóbeli utasításokat megérteni. Egyre hosszabb ideig végezni a tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokat. A fejlesztést segítő, a szabadban is alkalmazható sporteszközök használatát elsajátítani (helyi adottságokra tekintettel).</li></ul> | <p>Segítséggel: guggoló járás. Kúszás padok között. Függeszkedés kötélén vagy bordásfalon. Egy lábról elrugaszkodás, távolugrás nekifutásból. 30-es versenyfutás állórajtból. Guruló átfordulások. Guruló átfordulás hátra. Irányítással: kúszás akadályok között, mászás akadályon át. Pad merevítőjén egyensúlyozás. A sporteszközök biztonságos használata (különös tekintettel a balesetmentes közlekedésre), egyéni megsegítéssel, egyre önállóbban.</p> | <p><i>Számolás-mérés: térbeli tájékozódás. Társadalmi ismeretek: kerékpáros közlekedés szabályai.</i></p> |                                 |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Sorozat, állórajt, méter, időmérés, stopperóra, sporteszközök, használat során felmerült fogalmak.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                           |                                 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                   |                                               |                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|--------------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 4. Labdás gyakorlatok                                                                                                                                                             |                                               | Javasolt<br>óraszám:<br>45 óra |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | A tanuló labdával 2-3 pattogtatást végez, egyszerű szabályokat betart.                                                                                                            |                                               |                                |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Egyre biztosabb labdavezetés és irányítás (kézzel, lábbal).                                                                                                                       |                                               |                                |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                         | Kapcsolódási pontok                           |                                |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– Kislabdadobás, hajítás, lökés.</li><li>– Átadások.</li><li>– Labdavezetés.</li></ul> Szabályok megértése és betartása.<br>Dobások, a labda jellegétől függően (helyből, lendületből, egy és két kézzel).<br>Legalább 2-3 pattogtatás végezni.<br>Egyre biztosabban labdát vezetni (kézzel, lábbal). | Írányítással: dobóterpeszből kidobás, célba dobás, alsó, felső dobás.<br>Célba dobás: helyből, lendületből.<br>Egykezes, kétkezes mellső átadások, különböző feladathelyzetekben. | Ábrázolás-alakítás: manipuláció, kézügyesség. |                                |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Váltott kéz, labdavezetés.                                                                                                                                                        |                                               |                                |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                               |                                                    |                                |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|--------------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 5. Sportjátékok elemei                                                                                                                                                                        |                                                    | Javasolt<br>óraszám:<br>35 óra |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | A tanuló egyszerű szabályok szerint csoportosan tevékenykedik, játszik.                                                                                                                       |                                                    |                                |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                                                                                                                                                                                                                                          | 1-2 sportjáték szabályos játszása.                                                                                                                                                            |                                                    |                                |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                     | Kapcsolódási pontok                                |                                |
| – Kosárlabda.<br>– Pingpong.<br>– Tollaslabda.<br>– Labdarúgás<br>Játék közben a szabályok minél pontosabb betartása.<br>Kedvenc sporttevékenység kiválasztása, mérkőzések figyelemmel kísérése, szurkolás.<br>Csapatjátékban aktív részvétel, a „mérkőzés” és az eredmény számontartása, a teljesítmény értékelése. | Irányítással: alapállás, megindulás, megállás, labdavezetés, átadás, kosárra dobás, védekezés.<br>Pingpongozás, átütés, szerválás.<br>Szivacs labda ütögetése.<br>Labdavezetés, kapura lövés. | Társadalmi ismeretek: szabálykövetés, kudarctűrés. |                                |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Sorozat, állórajt, méter, időmérés, stopperóra, sporteszközök, használat során felmerült fogalmak.                                                                                            |                                                    |                                |

|                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus / 7. évfolyam végére</b></p> | <p>A tanuló próbál kevés irányítás mellett</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– a vezényszavakat követni,</li> <li>– megállásnál, vonulásnál a megfelelő lábrend érzékelésére,</li> <li>– irányítással összetett utánzó gyakorlatokat végezni, törekedni az ütemtartásra.</li> </ul> <p>Ismeri a használt tornaszerek nevét, azok balesetmentes használatát.</p> <p>A tanuló egyre inkább képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– testtömeghez igazodó erő kifejtésre a gyakorlatok végzésekor,</li> <li>– mind hosszabb időtartamban végezni az izomerősítő gyakorlatokat,</li> <li>– egyensúlyozni változó feltételek között,</li> <li>– kitartóan, javuló technikával futni,</li> <li>– törekedni az egészséges életmódra és a rendszeres fizikai aktivitásra,</li> <li>– a megfelelő mozgásmintát követni.</li> </ul> <p>Adottságainak megfelelő labdás ügyességgel, együttműködési készséggel rendelkezik.</p> <p>A tanuló egyre inkább képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– aktívan részt venni sportjátékokban,</li> <li>– labdát vezetni, labdát továbbítani,</li> <li>– mérkőzés játszására egyszerűsített szabályok figyelembevételével.</li> </ul> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Testnevelés 8. évfolyam

| Témakör                               | 1. Rendgyakorlatok, téri tájékozódás           | Javasolt óraszám: 25 óra |
|---------------------------------------|------------------------------------------------|--------------------------|
| Előzetes tudás                        | Vezényszavakra sorakozási gyakorlatok végzése. |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai | Ütemtartással járások, önálló sorakozás.       |                          |

| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                              | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Kapcsolódási pontok                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Sorakozás.</li> <li>– Járások.</li> <li>– Menetelés.</li> <li>– Testfordulatok</li> </ul> <p>Irányok biztos ismerete, önálló sorakozás felszólításra.<br/>A gyakorlatok egyre pontosabb végrehajtása.</p> | <p>Irányítással sorakozó magasság szerint, járás egysoros, kétsoros, háromsoros oszlopban.<br/>Helyben járással igazodás, sorbontás, jobb-, baloldal érzékelése.<br/>Nyitódás, záródás, helyben járás, jelre elindulás, megállás.<br/>Sarkon jobbra, balra fordulatok vezényszóra.<br/>Mozgásformák összekötése.</p> | <p>Ének-zene: ritmusváltás.</p> <p>Környezetismeret: térbeli tájékozódás.</p> |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                                                                    | Nyit, zár, jobb, bal, magas, alacsony.                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                               |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                               |                              |                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|--------------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2. Gimnasztikai gyakorlatok                                                                                                                                                                                                                                                   |                              | Javasolt<br>óraszám:<br>35 óra |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Egyszerű utasítások elvégzése megfelelő sorrendben.                                                                                                                                                                                                                           |                              |                                |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Vezényszavak biztos ismerete és követése.                                                                                                                                                                                                                                     |                              |                                |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                     | Kapcsolódási pontok          |                                |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– Mozgáselemek összekapcsolása.</li><li>– Szakkifejezések megértése.</li><li>– Kéziszer- és szabadgyakorlatok.</li><li>– Gerincoszlop-erősítő gyakorlatok.</li></ul> Egyszerű utasítások megértése.<br>A feladatok sorrendjének megtartása.<br>Az alapgyakorlatok végzése huzamosabb ideig vezényszavak alapján, illetve emlékezetből, esetleg begyakorolt koreográfiák zenére.<br>Tartásjavító gimnasztikai gyakorlatok végzése. | Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása.<br>Helyben futás magas térdemeléssel, terpeszállás, törzshajlítás, bokaérintés.<br>Szalag, babzsák, labda, medicinlabda, súlyzó használata.<br>Négyütemű gyakorlatok.<br>Zenére változó ritmusú négyütemű tartásjavító gyakorlatok. | Ének-zene:<br>ritmuskövetés. |                                |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Négy ütem, zenekíséret, terpeszállás, oldalsó középtartás, mellső középtartás, magastartás.                                                                                                                                                                                   |                              |                                |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                           |                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 3. Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                           | Javasolt óraszám: 40 óra |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Erőnlétének megfelelő ideig izomerősítő gyakorlatok végzése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                           |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Has- és hátizom-erősítő gyakorlatok végzése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                           |                          |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Kapcsolódási pontok                                                                                       |                          |
| <ul style="list-style-type: none"><li>– Guggolás.</li><li>– Kúszás.</li><li>– Függeszkedés.</li><li>– Távolugrás.</li><li>– Állórajt. Futás.</li><li>– Guruló átfordulás.</li><li>– Kúszás. Mászás.</li><li>– Egyensúlyozó járás.</li><li>– Kerékpár, roller, gördeszka, görkorcsolya, korcsolya, szánkó használata. Szóbeli utasításokat megérteni. Egyre hosszabb ideig végezni a tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokat. A fejlesztést segítő, a szabadban is alkalmazható sporteszközök használatát elsajátítani (helyi adottságokra tekintettel).</li></ul> | <p>Segítséggel: guggoló járás. Kúszás padok között. Függeszkedés kötélben vagy bordásfalon. Egy lábról elrugaszkodás, távolugrás nekifutásból. 30-es versenyfutás állórajtból. Guruló átfordulások. Guruló átfordulás hátra. Irányítással: kúszás akadályok között, mászás akadályon át. Pad merevítőjén egyensúlyozás. A sporteszközök biztonságos használata (különös tekintettel a balesetmentes közlekedésre), egyéni megsegítéssel, egyre önállóbban.</p> | <p><i>Számolás-mérés: térbeli tájékozódás. Társadalmi ismeretek: kerékpáros közlekedés szabályai.</i></p> |                          |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Sorozat, állórajt, méter, időmérés, stopperóra, sporteszközök, használat során felmerült fogalmak.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                           |                          |

| Témakör                               | 4. Labdás gyakorlatok                                                 |                     | Javasolt óraszám: 45 óra |
|---------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|---------------------|--------------------------|
| Előzetes tudás                        | A tanuló labdával 2-3 pattogatást végez, egyszerű szabályokat betart. |                     |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai | Egyre biztosabb labdavezetés és irányítás (kézzel, lábbal).           |                     |                          |
| Fejlesztési ismeretek                 | Fejlesztési tevékenységek                                             | Kapcsolódási pontok |                          |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                   |                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Kislabdadobás, hajítás, lökés.</li> <li>– Átadások.</li> <li>– Labdavezetés.</li> </ul> Szabályok megértése és betartása.<br>Dobások, a labda jellegétől függően (helyből, lendületből, egy és két kézzel).<br>Legalább 2-3 pattogtatás végezni.<br>Egyre biztosabban labdát vezetni (kézzel, lábbal). | Irányítással: dobóterpeszből kidobás, célba dobás, alsó, felső dobás.<br>Célba dobás: helyből, lendületből.<br>Egykezes, kétkezes mellső átadások, különböző feladathelyzetekben. | <i>Ábrázolás-alakítás:</i><br>manipuláció, kéz ügyesség. |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Váltott kéz, labdavezetés.                                                                                                                                                        |                                                          |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                               |                                                     |                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|--------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 5. Sportjátékok elemei                                                                                                                                                                        |                                                     | Javasolt óraszám: 35 óra |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | A tanuló egyszerű szabályok szerint csoportosan tevékenykedik, játszik.                                                                                                                       |                                                     |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                | 1-2 sportjáték szabályos játszása.                                                                                                                                                            |                                                     |                          |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                     | Kapcsolódási pontok                                 |                          |
| – Kosárlabda.<br>– Pingpong.<br>– Tollaslabda.<br>– Labdarúgás<br>Játék közben a szabályok minél pontosabb betartása.<br>Kedvenc sporttevékenység kiválasztása, mérkőzések figyelemmel kísérése, szurkolás.<br>Csapatjátékban aktív részvétel, a „mérkőzés” és az eredmény számontartása, a teljesítmény értékelése. | Írányítással: alapállás, megindulás, megállás, labdavezetés, átadás, kosárra dobás, védekezés.<br>Pingpongozás, átütés, szerválás.<br>Szivacs labda ütögetése.<br>Labdavezetés, kapura lövés. | Társadalmi ismeretek: szabálykövetés, kudarc-tűrés. |                          |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Kosárlabda palánk, kapu, gól, kétkezes mellső átadás, félidő, harmad, szerva, szerválás.                                                                                                      |                                                     |                          |

|                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus /</b> | A tanuló próbál kevés irányítás mellett <ul style="list-style-type: none"> <li>– a vezényszavakat követni,</li> <li>– megállásnál, vonulásnál a megfelelő lábrend érzékelésére,</li> <li>– irányítással összetett utánzó gyakorlatokat végezni, törekedni az ütemtartásra.</li> </ul> Ismeri a használt tornaszerek nevét, azok balesetmentes használatát. |
|-----------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>8. évfolyam<br/>végére</b></p> | <p>A tanuló egyre inkább képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– testtömeghez igazodó erő kifejtésre a gyakorlatok végzésekor,</li> <li>– mind hosszabb időtartamban végezni az izomerősítő gyakorlatokat,</li> <li>– egyensúlyozni változó feltételek között,</li> <li>– kitartóan, javuló technikával futni,</li> <li>– törekedni az egészséges életmódra és a rendszeres fizikai aktivitásra,</li> <li>– a megfelelő mozgásmintát követni.</li> </ul> <p>Adottságainak megfelelő labdás ügyességgel, együttműködési készséggel rendelkezik.</p> <p>A tanuló egyre inkább képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– aktívan részt venni sportjátékokban,</li> <li>– labdát vezetni, labdát továbbítani,</li> <li>– mérkőzés játszására egyszerűsített szabályok figyelembevételével.</li> </ul> |
|--------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Osztályfőnöki 5-8. évfolyam

|                           |            |             |
|---------------------------|------------|-------------|
| <b>Heti/éves óraszám:</b> | 5.évfolyam | 1óra/36 óra |
|                           | 6.évfolyam | 1óra/36 óra |
|                           | 7.évfolyam | 1óra/36 óra |
|                           | 8.évfolyam | 1óra/36 óra |

## OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRA (KÖZÖSSÉGI NEVELÉS)

Az osztályfőnöki óra célja az osztályba járó tanulók közösségének kialakítása, fejlesztése, a csoporthoz tartozás, identitás tudatosítása. Az osztályfőnöki óra a pedagógiai folyamatban kiemelt helyet foglal el, céljai és feladatai a nevelési-oktatási folyamat teljes spektrumára kiterjednek. A tantárgy célja a tanulók segítése önismeretük fejlesztésében, személyiségük stabilizálása a lehetséges életpálya elérésének céljai érdekében.

A tantárgy tematikája segíti a szociális képességek (a kapcsolatteremtés, a kommunikáció, az empátia, a tolerancia, a kooperáció, a konfliktuskezelés stb. képességeinek) fejlesztését főként az osztályban megélt saját élmények, tapasztalatok alapján. A tantárgy fontos szerepe a társadalmi beilleszkedés támogatása, az élet különböző területeire érvényes szabályok rendszerezése, a felnőtt élet megkezdésének előkészítése.

Az osztályfőnöki óra lehetőséget ad az iskolai közösségi programokhoz történő kapcsolódás előkészítésére, tervezésére, az ünnepélyeken, megemlékezéseken a csoport szerepvállalására.

## Javasolt órakeret

### 5-6. osztály

**Időkeret:** 72 óra/ 2 év

| Óraszám-évfolyam                        | 5. | 6. | 7. | 8. |
|-----------------------------------------|----|----|----|----|
| 1. Beilleszkedés – Alkalmazkodás        | 16 | 16 | 15 | 15 |
| 2. Önismeret – Testi és lelki egészség. | 10 | 10 | 21 | 21 |
| 3. Aktuális témák                       | 10 | 10 |    |    |
| Összesen                                | 36 | 36 | 36 | 36 |

### 5. osztály

**Időkeret:**36 óra/év (1 óra/hét)

| Témakör                                 | Javasolt óraszám |
|-----------------------------------------|------------------|
| 1. Beilleszkedés – Alkalmazkodás        | 16               |
| 2. Önismeret – Testi és lelki egészség. | 10               |
| 3. Aktuális témák                       | 10               |
| Összesen                                | 36               |

### 6. osztály

**Időkeret:**36 óra/év (1 óra/hét)

| Témakör                                 | Javasolt óraszám |
|-----------------------------------------|------------------|
| 1. Beilleszkedés – Alkalmazkodás        | 16               |
| 2. Önismeret – Testi és lelki egészség. | 10               |
| 3. Aktuális témák                       | 10               |
| Összesen                                | 36               |

## Osztályfőnöki 5-6. évfolyam

### Osztályfőnöki 5. évfolyam

| Témakör                               | 1. Beilleszkedés – Alkalmazkodás                 | Javasolt óraszám: 16 óra |
|---------------------------------------|--------------------------------------------------|--------------------------|
| Előzetes tudás                        | Szabályok betartása. A helyes napirend.          |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai | Szabályok, helyes napirend ismerete, kialakítása |                          |

| Fejlesztési ismeretek                        |                                                                  | Fejlesztési tevékenységek       | Kapcsolódási pontok                                                                                                             |
|----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.1. Házi rend.                              |                                                                  | A szabályok elfogadása.         | Ábrázolás-alakítás: A helyes napirend.<br><br>Kommunikáció: előkészület a felnőtt életre, foglalkozások: tűz- és balesetvédelem |
| 1.2. Tűz- és balesetvédelem.                 |                                                                  | Veszélyes helyzetek elkerülése. |                                                                                                                                 |
| 1.3. Napirend. Tanórán kívüli elfoglaltságok |                                                                  | Helyes napirend kialakítása.    |                                                                                                                                 |
| Fogalmak                                     | szabály, veszély, tűz, baleset, óra, tanóra, hiányzás, szabadidő |                                 |                                                                                                                                 |

| Témakör                               | 2. Önismeret – Testi és lelki egészség                                                | Javasolt óraszám: 10 óra |
|---------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| Előzetes tudás                        | Ismerni az alapvető közösségi szabályokat. Helyes-helytelen.                          |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai | 1. Mondanivaló árnyalt közlése szóban és írásban.<br>2. Reális önismeret kialakítása. |                          |

| Fejlesztési ismeretek                                 |                                                                  | Fejlesztési tevékenységek  | Kapcsolódási pontok                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.1. Önjellemzés, reális önértékelés.                 |                                                                  | Saját tulajdonságaim.      | Ábrázolás-alakítás: önarckép.<br><br>Kommunikáció: előkészület a felnőtt életre.<br>Beszélgetés: Jó és rossz elkülönítése. |
| 2.2. Milyennek látom társaimat, ők hogy látnak engem? |                                                                  | Jó és rossz elkülönítése.  |                                                                                                                            |
| 2.3. Tulajdonságok összehasonlítása.                  |                                                                  | Tulajdonságok megnevezése. |                                                                                                                            |
| Fogalmak                                              | jó, rossz, tulajdonság, helyes, helytelen, elemzés, önelemzés... |                            |                                                                                                                            |

|                                              |                                                                                               |                                     |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>3. Aktuális témák</b>                                                                      | <b>Javasolt óraszám:<br/>10 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Ünnepek ismerete, számontartása.                                                              |                                     |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | 1. Osztályközösséget alakítani.<br>2. Egyéni és társadalmi ünnepeket ismerni, számon tartani. |                                     |

| Fejlesztési ismeretek                |  | Fejlesztési tevékenységek                                                              | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------------------------|--|----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.1 Saját teendőinek feltérképezése. |  | Szűkebb és tágabb közösségét megismerni, annak életét, történeteit figyelemmel kísérni | Ábrázolás-alakítás:<br>dekorációkészítés, színezés.<br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br><br> |

|                                                     |                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Elvárt teljesítmény az ötödik évfolyam végén</b> | A tanuló képes<br>1. az osztályközösség és viselkedés kultúraalakítására,<br>2. a veszélyforrások elkerülésére,<br>3. a szabályok alapvető betartására.<br>4. aktívan részt venni képességeihez mérten az intézmény és a lakóhely életében. |
|-----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                              |                                                  |                                     |
|----------------------------------------------|--------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>1.Beilleszkedés – Alkalmazkodás</b>           | <b>Javasolt óraszám:<br/>16 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Szabályok betartása. A helyes napirend.          |                                     |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Szabályok, helyes napirend ismerete, kialakítása |                                     |

| Fejlesztési ismeretek                       |                                                                  | Fejlesztési tevékenységek       | Kapcsolódási pontok                                                                                                                           |
|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.1 Házi rend.                              |                                                                  | A szabályok elfogadása.         | <i>Ábrázolás-alakítás:</i> A helyes napirend.<br><br><i>Kommunikáció:</i> előkészület a felnőtt életre, foglalkozások: tűz- és balesetvédelem |
| 1.2. Tűz- és balesetvédelem.                |                                                                  | Veszélyes helyzetek elkerülése. |                                                                                                                                               |
| 1.3 Napirend. Tanórán kívüli elfoglaltságok |                                                                  | Helyes napirend kialakítása.    |                                                                                                                                               |
| Fogalmak                                    | szabály, veszély, tűz, baleset, óra, tanóra, hiányzás, szabadidő |                                 |                                                                                                                                               |

|                                              |                                                                                       |                                     |
|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>2. Önismeret – Testi és lelki egészség</b>                                         | <b>Javasolt óraszám:<br/>10 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Ismerni az alapvető közösségi szabályokat. Helyes-helytelen.                          |                                     |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | 1. Mondanivaló árnyalt közlése szóban és írásban.<br>2. Reális önismeret kialakítása. |                                     |

| Fejlesztési ismeretek                                 |                                                                  | Fejlesztési tevékenységek  | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                    |
|-------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.1. Önjellemzés, reális önértékelés.                 |                                                                  | Saját tulajdonságaim.      | <i>Ábrázolás-alakítás:</i> portré rajza barátáról, önarckép.<br><br><i>Kommunikáció:</i> előkészület a felnőtt életre: személyes adatok, foglalkozások |
| 2.2. Milyennek látom társaimat, ők hogy látnak engem? |                                                                  | Jó és rossz elkülönítése.  | Beszélgetés: Jó és rossz elkülönítése.                                                                                                                 |
| 2.3. Tulajdonságok összehasonlítása.                  |                                                                  | Tulajdonságok megnevezése. |                                                                                                                                                        |
| Fogalmak                                              | jó, rossz, tulajdonság, helyes, helytelen, elemzés, önelemzés... |                            |                                                                                                                                                        |

|                                                   |                                                                                               |                                     |
|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                                    | <b>3. Aktuális témák</b>                                                                      | <b>Javasolt óraszám:<br/>10 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                             | Ünnepek ismerete, számontartása.                                                              |                                     |
| <b>A témakör nevelési-<br/>fejlesztési céljai</b> | 1. Osztályközösséget alakítani.<br>2. Egyéni és társadalmi ünnepeket ismerni, számon tartani. |                                     |

| Fejlesztési ismeretek                                                                                                     |                                                                           | Fejlesztési tevékenységek                                                              | Kapcsolódási pontok                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.1. Saját teendőinek feltérképezése.                                                                                     |                                                                           | Szűkebb és tágabb közösséget megismerni, annak életét, történeteit figyelemmel kísérni | Ábrázolás-alakítás:<br>dekorációkészítés, színezés.<br><br>Kommunikáció: beszélgetés:<br>Egyéni és társadalmi ünnepekről. |
| 1.2. A közösség életében adódó aktuális, váratlan események kezelési módjának elsajátítása.                               |                                                                           | Aktivitást és együttműködést tanúsítani.                                               |                                                                                                                           |
| 1.3. Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete, és felkészülés a közösség alkalmaira (ünnepélyek, külső programok). |                                                                           | A közös eseményeken aktív részvétel.                                                   |                                                                                                                           |
| Fogalmak                                                                                                                  | Az ünnepekkel, eseményekkel, osztályközösséggel kapcsolatos fogalmak köre |                                                                                        |                                                                                                                           |

|                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Összegzett tanulási<br/>eredmények a két<br/>évfolyamos ciklus<br/>végén</b> | A tanuló képes<br>5. az osztályközösség és viselkedés kultúraalakítására,<br>6. a veszélyforrások elkerülésére,<br>7. a szabályok alapvető betartására.<br>8. aktívan részt venni képességeihez mérten az intézmény és a lakóhelyében. |
|---------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## **Osztályfőnöki 7-8. évfolyam**

### **Osztályfőnöki 7. osztály**

**Időkeret:** 36 óra/év (1 óra/hét)

| <b>Témakörök</b>                               | <b>Javasolt óraszám</b> |
|------------------------------------------------|-------------------------|
| <b>1. Beilleszkedés – Alkalmazkodás</b>        | <b>15</b>               |
| <b>2. Önismeret – Testi és lelki egészség.</b> | <b>21</b>               |
| <b>Összesen</b>                                | <b>36</b>               |

### **Osztályfőnöki 8. osztály**

**Időkeret:** 36 óra/év (1 óra/hét)

| <b>Témakörök</b>                               | <b>Javasolt óraszám</b> |
|------------------------------------------------|-------------------------|
| <b>1. Beilleszkedés – Alkalmazkodás</b>        | <b>15</b>               |
| <b>2. Önismeret – Testi és lelki egészség.</b> | <b>21</b>               |
| <b>Összesen</b>                                | <b>36</b>               |

## Osztályfőnöki 7. évfolyam

|                                              |                                                                                                |                                     |
|----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>1.Beilleszkedés – Alkalmazkodás</b>                                                         | <b>Javasolt óraszám:<br/>15 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Veszélyhelyzetek felismerése szabályok betartása                                               |                                     |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Szabályok ismerete és betartása, veszélyhelyzetek felismerése, előkészület a pályaválasztásra. |                                     |

| Fejlesztési ismeretek                                                                                                  |                                                                                                             | Fejlesztési tevékenységek                                      | Kapcsolódási pontok                                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.1 Iskolai és otthoni szabályok.                                                                                      |                                                                                                             | Az iskolai és otthoni szabályok követésének kialakítása.       | Kommunikáció: beszélgetés: Veszélyhelyzetek felismerése és azok elkerülése. Továbbtanulás ismeretek bővítése. |
| 1.2. Tanulói jogok és kötelezettségek.                                                                                 |                                                                                                             | Az iskolai és otthoni szabályok követésének kialakítása.       |                                                                                                               |
| 1.3 Tűz- és balesetvédelem.                                                                                            |                                                                                                             | Veszélyhelyzetek felismerése és azok elkerülése.               |                                                                                                               |
| 1.4. A továbbtanulással kapcsolatos ismeretek                                                                          |                                                                                                             | Ismeretek a készségfejlesztő iskolai képzésekkel kapcsolatban. |                                                                                                               |
| 1.5. Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság). |                                                                                                             | Ismeretek a készségfejlesztő iskolai képzésekkel kapcsolatban. |                                                                                                               |
| Fogalmak                                                                                                               | Kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan hiányzás, szabály, veszély, mentők, tűzoltó, rendőrség, továbbtanulás. |                                                                |                                                                                                               |

|                                              |                                                                           |                                     |
|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>2. Önismeret – Testi és lelki egészség</b>                             | <b>Javasolt óraszám:<br/>21 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Alapvető egészségügyi ismeretek. Veszélyeztető tényezők, a káros hatások. |                                     |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Reális önismeret.<br>Törekvés a káros szokások elkerülésére.              |                                     |

| Fejlesztési ismeretek                                                          |                                                                      | Fejlesztési tevékenységek                                   | Kapcsolódási pontok                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.1. Önjellemzés, reális önértékelés.                                          |                                                                      | Reális önismeret.                                           | Kommunikáció: beszélgetés:<br>Veszélyhelyzetek felismerése és azok elkerülése.<br>Az egészség fogalmának ismerete, fontosságának felismerése |
| 2.2. Testi, lelki bántalmak, sérelmek következményei.                          |                                                                      | Az egészség fogalmának ismerete, fontosságának felismerése. |                                                                                                                                              |
| 2.3. Az emberi természet megnyilvánulása, a helyes életvezetés kialakítása.    |                                                                      | Az egészség fogalmának ismerete, fontosságának felismerése. |                                                                                                                                              |
| 2.4. Veszélyeztető tényezők, a káros hatások kivédése, kialakulásuk megelőzése |                                                                      | Az egészség fogalmának ismerete, fontosságának felismerése. | Etika: önismeret                                                                                                                             |
| 2.5. Dohányzás.                                                                |                                                                      | A káros szenvedélyek kialakulásának elkerülése              | Környezetismeret:<br>Egészségmegőrzés – Egészséges életmód                                                                                   |
| 2.6. Alkoholizmus.                                                             |                                                                      | A káros szenvedélyek kialakulásának elkerülése              |                                                                                                                                              |
| 2.7. Káros közösségek hatása                                                   |                                                                      | A káros szenvedélyek kialakulásának elkerülése              |                                                                                                                                              |
| Fogalmak                                                                       | Konfliktuskezelés, egészségmegőrzés, függőség, elkerülés, megelőzés. |                                                             |                                                                                                                                              |

|                                                     |                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Elvárt teljesítmény a hetedik évfolyam végén</b> | A tanuló képes                                                                                                                                                                                                           |
|                                                     | - képességeihez mérten a reális önértékelésre<br>- az osztályközösség és viselkedés kultúraalakítására,<br>- a káros szokások felismerésére,<br>- a veszélyforrások elkerülésére,<br>- a szabályok alapvető betartására. |

## Osztályfőnöki 8. évfolyam

|                                              |                                                                                                |                                 |
|----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>1.Beilleszkedés – Alkalmazkodás</b>                                                         | <b>Javasolt óraszám: 15 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Veszélyhelyzetek felismerése szabályok betartása                                               |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Szabályok ismerete és betartása, veszélyhelyzetek felismerése, előkészület a pályaválasztásra. |                                 |

| Fejlesztési ismeretek                                                                                                  | Fejlesztési tevékenységek                                                                                   | Kapcsolódási pontok                                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.1. Iskolai és otthoni szabályok.                                                                                     | Az iskolai és otthoni szabályok követésének kialakítása.                                                    | Kommunikáció: beszélgetés: Veszélyhelyzetek felismerése és azok elkerülése. Továbbtanulás ismeretek bővítése. |
| 1.2. Tanulói jogok és kötelezettségek.                                                                                 | Az iskolai és otthoni szabályok követésének kialakítása.                                                    |                                                                                                               |
| 1.3. Tűz- és balesetvédelem.                                                                                           | Veszélyhelyzetek felismerése és azok elkerülése.                                                            |                                                                                                               |
| 1.4. A továbbtanulással kapcsolatos ismeretek                                                                          | Ismeretek a készségfejlesztő iskolai képzésekkel kapcsolatban.                                              |                                                                                                               |
| 1.5. Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság). | Ismeretek a készségfejlesztő iskolai képzésekkel kapcsolatban.                                              |                                                                                                               |
| Fogalmak                                                                                                               | Kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan hiányzás, szabály, veszély, mentők, tűzoltó, rendőrség, továbbtanulás. |                                                                                                               |

|                                              |                                                                           |                                 |
|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>2. Önismeret – Testi és lelki egészség</b>                             | <b>Javasolt óraszám: 21 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Alapvető egészségügyi ismeretek. Veszélyeztető tényezők, a káros hatások. |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Reális önismeret. Törekvés a káros szokások elkerülésére.                 |                                 |

| <b>Fejlesztési ismeretek</b> | <b>Fejlesztési tevékenységek</b> | <b>Kapcsolódási pontok</b> |
|------------------------------|----------------------------------|----------------------------|
|------------------------------|----------------------------------|----------------------------|

|                                                                                |                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.1. Önjellemzés, reális önértékelés.                                          | Reális önismeret.                                                    | <i>Etika:</i> önismeret<br><br><i>Kommunikáció:</i> beszélgetés: Veszélyhelyzetek felismerése és azok elkerülése.<br>Az egészség fogalmának ismerete, fontosságának felismerése.<br>A káros szenvedélyek kialakulásának elkerülése. |
| 2.2. Testi, lelki bántalmak, sérelmek következményei.                          | Az egészség fogalmának ismerete, fontosságának felismerése.          |                                                                                                                                                                                                                                     |
| 2.3. Az emberi természet megnyilvánulása, a helyes életvezetés kialakítása.    | Az egészség fogalmának ismerete, fontosságának felismerése.          |                                                                                                                                                                                                                                     |
| 2.4. Veszélyeztető tényezők, a káros hatások kivédése, kialakulásuk megelőzése | Az egészség fogalmának ismerete, fontosságának felismerése.          |                                                                                                                                                                                                                                     |
| 2.5. Dohányzás.                                                                | A káros szenvedélyek kialakulásának elkerülése                       |                                                                                                                                                                                                                                     |
| 2.6. Alkoholizmus.                                                             | A káros szenvedélyek kialakulásának elkerülése                       |                                                                                                                                                                                                                                     |
| 2.7. Káros közösségek hatása                                                   | A káros szenvedélyek kialakulásának elkerülése                       |                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Fogalmak</b>                                                                | Konfliktuskezelés, egészségmegőrzés, függőség, elkerülés, megelőzés. |                                                                                                                                                                                                                                     |

|                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végén</b> | A tanuló képes<br><br>-képeségeihez mérten a reális önértékelésre<br>-az osztályközösség és viselkedés kultúraalakítására,<br>-a káros szokások felismerésére,<br>-a veszélyforrások elkerülésére,<br>-a szabályok alapvető betartására. |
|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Életvitel és gyakorlat 5-8. évfolyam

|                           |                           |
|---------------------------|---------------------------|
| <b>Heti/éves óraszám:</b> | 5. évfolyam 2 óra/72 óra  |
|                           | 6. évfolyam 2 óra/72 óra  |
|                           | 7. évfolyam 3 óra/108 óra |
|                           | 8. évfolyam 3 óra/108 óra |

## ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

A tantárgy célja fejleszteni a tanuló manuális képességeit, finommotorikáját és mozgáskoordinációját úgy, hogy tevékenysége során az eszközök használata váljon célirányossá, alakuljon ki elemi munkavégző képessége. Alkalmazni tudja a tanult ismereteket egyre nagyobb önállósággal a gyakorlati tevékenység során, a részfeladatok technológiájának és kapcsolatának megismerésével, a megtanult munkafolyamatok sorrendjének alkalmazásával. Biztosítani kell olyan személyiségjegyek kialakulását, amelyek az iskola befejezését követő új életközegben az eredményes szocializációhoz, munkatevékenységek végzéséhez megfelelő alapot teremthet.

A tantárgy feladata továbbá, hogy járuljon hozzá a tanulók esztétikai neveléséhez, alakítson ki olyan szokásokat, hogy igényük legyen közvetlen környezetük rendben tartására, az otthoni életben is tudják gyakorolni és alkalmazni ismereteiket, hozzájárulva környezetük gondozásához.

A fejlesztés során minél több és változatosabb feladathelyzetben ismerkedjenek meg a tanulók saját és közvetlen környezetüknek, a hétköznapiak során szükséges, az önellátáshoz kapcsolódó feladatoknak, munkatevékenységeknek az elsajátításával, alapvető technikák gyakorlásával. Cél a biztos eszközhasználat elérése a háztartásban és a ház körül előforduló szerszámokkal.

Ebben a folyamatban alakulnak ki olyan szokások, készségek, képességek, amelyekkel a mindennapi életben előforduló, egyszerű önellátó, konyhai, takarítási és gondozási feladatok elvégzésére a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló kisebb irányítással képessé válik.

Az önkiszolgálás – ruhagondozás terén ismerje meg, gyakorolja és alkalmazza a tanuló a textíliáknál tanult ismereteket, mosási, vasalási utasításokat (piktogramokat). Ismerje meg a textilek alapanyagaival, általános tulajdonságaival, valamint azok megmunkálhatóságával, kezelésével kapcsolatos általános tudnivalókat, továbbá a varráshoz használatos cérnákat, díszítőöltéseket, gyöngyfüzéshez használatos fonalakat, eszközöket, a kapcsolódó balesetvédelmi előírásokat.

A konyhai műveletek során fontos az egyszerű alapanyagok megismerése, azok tárolása, felhasználhatósága, a munkafolyamatok elvégzése, a szükséges eszközök, azok használata, valamint a tevékenységhez szükséges munkamenet megismerése és gyakorlati alkalmazása.

Szükséges a takarítás, mosogatás eszközeinek, azok használatának, mosogató-, konyhai tisztítószeres leggyakrabban használatos típusainak megismerése és a balesetvédelmi előírásoknak a megfelelő használata.

Fontos feladat a vásárlással kapcsolatos teendők gyakorlása (az áruk megfelelő minőségének ellenőrzése, minőségi kifogások jelzése, teendők a kifogások felmerülése esetén), az árukon lévő piktogramok ismerete, azok figyelembevétele vásárlás során, valamint az ide vonatkozó elemi viselkedési szokások gyakorlása.

## Javasolt órakeret

### 5-6. osztály

**Időkeret:** 144 óra/ 2 év

| Óraszám-évfolyam                               | 5.        | 6.        |
|------------------------------------------------|-----------|-----------|
| 1. Textilmunkák                                | 20        | 20        |
| 2. Egyszerű háztartási munkák                  | 15        | 15        |
| 3. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők | 10        | 10        |
| 4. Vásárlás                                    | 10        | 10        |
| 5. Anyagok alakítása                           | 17        | 17        |
| <b>Összesen</b>                                | <b>72</b> | <b>72</b> |

### 7-8. osztály

**Időkeret:** 216 óra/ 2 év

| Óraszám-évfolyam                               | 7.         | 8.         |
|------------------------------------------------|------------|------------|
| 1. Textilmunkák                                | 25         | 25         |
| 2. Egyszerű háztartási munkák                  | 20         | 20         |
| 3. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők | 25         | 25         |
| 4. Vásárlás                                    | 10         | 10         |
| 5. Piktogramok értelmezése                     | 5          | 5          |
| 6. Anyagok alakítása                           | 23         | 23         |
| <b>Összesen</b>                                | <b>108</b> | <b>108</b> |

## Életvitel és gyakorlat 5-6. évfolyam

A tantárgy az erkölcsi nevelésben a harmonikus, esztétikus és praktikus környezetért végzett tevékenység felelősségének tudatosításával és a takarékoság és mértékletesség igényének kialakításával játszik fontos szerepet.

A testi és lelki egészségre nevelésben különös hangsúlyt helyez a háztartásban előforduló fizikai és mentális veszélyforrások megismerésére, igény kialakítására a testi épség megóvására, a munkatevékenységek végzéséhez szükséges fizikai és lelki képességek fejlesztésére.

A családi életre nevelésben fontos szerepet játszik a tantárgy a családi munkamegosztásban az érdeklődésnek, képességnek megfelelő tevékenységek gyakorlásával, a minél önállóbb önellátás megalapozásával.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség kialakítása a családban és a társak között előforduló segítségadási lehetőségek megismerésére, szükséglet szerinti alkalmazására irányul.

A tantárgy a fenntarthatóság, környezettudatosság fejlesztését segíti az életvitel során felhasznált anyagokkal és energiahordozókkal való takarékos bánásmód elsajátításával, a pazarló szokások felismerésével, valamint a környezetben található erőforrások szükséglet alapú felhasználásával.

Balesetvédelem: minden munkatevékenység során szükséges a balesetvédelemi, valamint a munkavédelmi szabályok ismerete és betartása.

## Életvitel és gyakorlat 5. osztály

**Időkeret:** 72 óra/év (2 óra/hét)

| Fejezetek                                      | Javasolt óraszám |
|------------------------------------------------|------------------|
| 1. Textilmunkák                                | 20               |
| 2. Egyszerű háztartási munkák                  | 15               |
| 3. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők | 10               |
| 4. Vásárlás                                    | 10               |
| 5. Anyagok alakítása                           | 17               |
| <b>Összesen</b>                                | <b>72</b>        |

## Életvitel és gyakorlat 6. osztály

**Időkeret:** 72 óra/év (2 óra/hét)

| Fejezetek                                      | Javasolt óraszám |
|------------------------------------------------|------------------|
| 1. Textilmunkák                                | 20               |
| 2. Egyszerű háztartási munkák                  | 15               |
| 3. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők | 10               |
| 4. Vásárlás                                    | 10               |
| 5. Anyagok alakítása                           | 17               |
| <b>Összesen</b>                                | <b>72</b>        |

## Életvitel és gyakorlat 5. évfolyam

|                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                    |                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                | 1. Textilmunkák                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                    | Javasolt<br>óraszám:<br>20 óra |
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                         | Az alapanyagok ismerete.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                    |                                |
| A témakör<br>nevelési-fejlesztési<br>céljai                                                                                                                                                                                                                            | Az olló és a tű helyes használata.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                    |                                |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                  | Fejlesztési ismeretek és<br>tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kapcsolódási pontok                                                                |                                |
| A tanuló saját tapasztalatai alapján az anyag megmunkálhatóságának megismerése.<br>Irányítással textilt csíkokra vágni, textilcsíkot gombolyítani.<br>Tűbefűzést (egyre önállóbban) és csomókötést gyakorolni.<br>Ismerkedés szövött tárgyakkal, a szövés eszközeivel. | <i>Fejlesztési ismeretek</i><br>– Anyagvizsgálat érzékszervi tapasztalatszerzés útján: megmunkálhatóság.<br>– Irányítással textil felvágása, nyírása, segítséggel gombolyítása.<br>– Öltésformák (előöltés,).<br>– Csomókötés.<br>– A szövés előkészítése.<br><br><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br>Textilfélék alapanyaga, azok elemi szálainak megismerése.<br>(Válogatási gyakorlatok: szín, anyagvastagság, anyagösszetétel alapján).<br>Textilből készült használati tárgyak gyűjtése, csoportosítása.<br>Vágás, gombolyítás, gyakorlása, szálbehúzás, varrási alapismeretek gyakorlása.<br>Fokozódó, önállóan szálkihúzás.<br>Segítséggel száröltés gyakorlása.<br>Új öltésforma megismerése a tűbefűzés, csomózás gyakorlásával.<br>A tanult tevékenységek folyamatos gyakorlása csökkenő mértékű segítséggel.<br>Szövés anyagainak, eszközeinek megismerése. | <i>Mozgásnevelés:</i><br>finommotorika.<br><br><i>Ének-zene:</i><br>zenehallgatás. |                                |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                               | Szál, szálirány, anyagnyúlás, előöltés, szövással kapcsolatos eszközök.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                    |                                |

|                                              |                                                                 |                                     |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>2. Egyszerű háztartási munkák</b>                            | <b>Javasolt óraszám:<br/>15 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Ismerni az alapvető konyhai berendezéseket, takarítóeszközöket. |                                     |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Étkezéshez saját részre terítés.                                |                                     |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Takarítási munkákat végezni (tanterem, tankonyha).<br/> Önállóan rendet rakni, irányítással teríteni, mosogatni, törölgetni, kenyeret megkenni.<br/> A megismert eszközök használatát gyakorolni segítségével.<br/> Tisztítási, hámozási folyamatok megismerése, gyakorlása.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Seprű, lapát használata.</li> <li>– Tisztító- és fertőtlenítőszerek.</li> <li>– Konyhai eszközök helye, rendje.</li> <li>– Egyszerűbb konyhai munkák.</li> <li>– Kenyérkenés, kenyérszeletelés, kenyérpirítás, konzervbontás.</li> <li>– A főzés jellegének megfelelő edények és eszközök kiválasztása.</li> <li>– Gyümölcs- és zöldségtisztítás.</li> <li>– Főzést nem igénylő ételek készítése.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Seprés, portörletés, felmosás, játékok lemosása.<br/> Porszívózás gyakorlása, szőnyeg porszívózása önállóan.<br/> A helyrerakás, terítés, mosogatás, törölgetés gyakorlása.<br/> Irányítással terítés, mosogatás, törölgetés.<br/> Étkezések előkészítése segítségével:<br/> A kenyérkenés módjának megtanulása.<br/> Megfelelő eszközök és edények kiválogatásának gyakorlása.<br/> Egyszerű ételek elkészítésének megismerése, gyakorlása (alma, banán, narancs, sárgarépa, burgonya).<br/> Szendvics készítése.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i><br/>szókincs.</p> <p><i>Környezetismeret:</i><br/>növények, állatok a táplálkozásban, egészséges életmód.</p> |

|  |                                                                           |  |
|--|---------------------------------------------------------------------------|--|
|  | Eddigi tevékenységek gyakorlása.<br>Önálló terítés, mosogatás, rendrakás. |  |
|--|---------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                 |
|-----------------|-------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | Előkészítéshez és főzéshez kapcsolódó fogalmak. |
|-----------------|-------------------------------------------------|

|                                              |                                                       |                                     |
|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>3. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők</b> | <b>Javasolt óraszám:<br/>10 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Öltözködés.                                           |                                     |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Ruházarak önálló használata.                          |                                     |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                    | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Húzózár használata, csatolás, patentolás, kapcsolás, gombolás fokozódó önállósággal.<br>Cipőfűzés, csomókötés, tépőzár-használat.<br>Önálló cipőfűzés.<br>A mosás és vasalás eszközeinek felismerése, megnevezése, használatuk. | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– A megfelelő ruházat kiválasztása.</li> <li>– Ruhanemű kezelése. Ruházarak használata.</li> <li>– Cipőfűzés – fűző megkötése.</li> <li>– Mosás: gépi, kézi mosás.</li> <li>– Teregetés, hajtogatás, vasalás.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Ruházat adekvát kiválasztásának gyakorlása (évszak, időjárás, alkalom).</p> <p>Húzózár, patent, kapocs, csat használatának gyakorlása.</p> <p>Cipőfűzés, cipőkötés gyakorlása (fűzőtáblán).</p> <p>Cipőfűzés szükség szerint, cipőkötés adódó alkalmanként irányítással.</p> <p>Mosás megismerése, kézi, gépi mosás eszközei, azok használata.</p> <p>Teregetés (szárító), hajtogatás (tárolás), vasalás (babaruhák).</p> | <p><i>Mozgásnevelés:</i><br/>finommozgások.</p> <p><i>Társadalomismeret:</i><br/>divat, viselet.</p> |

|                 |                                                                                                            |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | További, ruhagondozással kapcsolatos fogalmak (mosószer, csipesz, szárító, vasalódeszka, hőfokszabályozó). |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                              |                                                |                                 |
|----------------------------------------------|------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>4. Vásárlás</b>                             | <b>Javasolt óraszám: 10 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Boltrendszer sokszínűsége.                     |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Érték és ár közötti összefüggések megértetése. |                                 |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                     | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Az alapvető árucikkek beszerzésének helye, a vásárlás módja.</p> <p>Egyféle árucikk vásárlása önállóan (vásárlás megtervezése, mit veszek? Hol kapható? Mennyibe kerül?).</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Vásárlás körülményei.</li> <li>– Különböző boltok, áruházak és piac látogatása.</li> <li>– Vásárlás – fizetés – csomagolás.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Vásárlás céljának, menetének megismerése, alapvető árucikkek beszerzési helyeinek ismerete.</p> <p>Vásárlás folyamatának gyakorlása, beszámoló a vásárlás folyamatáról, eredményéről.</p> <p>Tanulmányi séta, piac-, üzletlátogatás, kirakatok nézegetése.</p> <p>Felügyelet mellett alapvető, egyszerű árucikkek beszerzési helyének megismerése, egy tétel vásárlása.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i><br/>vásárlás, közlekedés.</p> <p><i>Számolás-mérés:</i><br/>vásárlás, fizetés.</p> <p><i>Olvasás-írás:</i><br/>feliratok, reklámok, szórólapok.</p> |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | <p>Célzott vásárlás helye, ott kapható áruk. Vásárlási folyamatnál használt fogalmak. Közlekedéshez kapcsolódó fogalmak.</p> <p>Vásárlási folyamatnál és fizetésnél használatos fogalmak. További, a közlekedéshez, viselkedéshez kapcsolódó fogalmak.</p> |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                              |                                                            |                                 |
|----------------------------------------------|------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>5. Anyagok alakítása</b>                                | <b>Javasolt óraszám: 17 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Megfelelő kézügyesség.                                     |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Az anyagmegmunkáláshoz használt eszközök körének bővítése. |                                 |

| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                        | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Kapcsolódási pontok                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|
| Egyszerű tárgyak, ajándék, elemi kompozíciók készítése a megadott alapanyagokból (sík tárgy, térbeli tárgy).<br>Adott anyagból készült tárgyak kiválasztása, csoportosítása. | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Papírból, fonalból, textilből ajándékok, elemi kompozíciók létrehozása, egyszerű munkadarabok készítése.</li> <li>– Papír, fonal, textil tárgyak készítése.</li> <li>– Különböző anyagok tulajdonságainak felfedezése (fa, kő, fém).</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Kartonból, papírból, fonalból és textilből egyszerű tárgyak készítése irányítással (varrással doboz, album, képkeret, babaház).</p> <p>Adott anyagból készült tárgyak, alkotások készítése fa (léc csiszolása, festése, faragása), kő („ékszer” készítése, kavicsból állatok, tárgyak készítése festéssel, lakkozással) fém (karácsonyi díszek, „ékszer”).</p> | <i>Ábrázolás-alakítás:</i><br>tárgykészítés. |

|                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b>                                                                    | Papír, fonal, textilmunkák, megmunkálás, elkészítés során használt fogalmak, a felhasználhatóságot célzó fogalmak: maradandó, természeti tárgy – emberi alkotás (kavics, mozaik), bányá.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus / 5. évfolyam végére</b> | <p>A tanuló képes a baleset- és munkavédelmet figyelembe venni veszélyes eszközök használata során.</p> <p>Segítséggel tud rendet tartani, teríteni, részt venni a takarításban, mosogatásban, törölgetésben.</p> <p>A kenyér megkenésével próbálkozik.</p> <p>Kis segítséggel képes használni a ruházati zárószerveket, cipőt fűzni, segítséggel csokrot kötni.</p> <p>Néhány alapvető árucikk beszerzési helyét és a vásárlás módját ismeri.</p> <p>Képes minta alapján esztétikus alkotást készíteni változatos technikával.</p> |

## Életvitel és gyakorlat 6. évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 1. Textilmunkák                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                             | Javasolt óraszám: 20 óra |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Az alapanyagok ismerete.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                             |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Az olló és a tű helyes használata.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                             |                          |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Kapcsolódási pontok                                                                         |                          |
| <p>A tanuló saját tapasztalatai alapján az anyag megmunkálhatóságának megismerése.</p> <p>Irányítással textilt csíkokra vágni, textilcsíkot összevarni, gombolyítani.</p> <p>A száröltést segítséggel, a szálkihúzást és az előöltést önállóan gyakorolni.</p> <p>Tűbefűzést (egyre önállóbban) és csomókötést gyakorolni.</p> <p>Bonyolultabb gombvarrási technikákat gyakorolni.</p> <p>Ismerkedés szövött tárgyakkal, a szövés eszközeivel.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Anyagvizsgálat érzékszervi tapasztalatszerzés útján: megmunkálhatóság.</li> <li>– Irányítással textil felvágása, nyírása, segítséggel gombolyítása.</li> <li>– Öltésformák (előöltés, száröltés, szegőöltés: pelenkaöltés).</li> <li>– Varrások eldolgozása.</li> <li>– Csomókötés, gombfelvarrás.</li> <li>– A szövés előkészítése.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Textilfélék alapanyaga, azok elemi szálainak megismerése. (Válogatási gyakorlatok: szín, anyagvastagság, anyagösszetétel alapján).</p> <p>Textilből készült használati tárgyak gyűjtése, csoportosítása.</p> <p>Vágás, gombolyítás, szalagkötés gyakorlása, szálbehúzás, varrási alapismeretek gyakorlása.</p> <p>Fokozódó önállósággal szalagkötés, önállóan szálkihúzás.</p> <p>Önállóan szalagkötés, segítséggel száröltés gyakorlása.</p> <p>Szegőöltések közül pelenkaöltés technikájának megismerése.</p> <p>Új öltésforma megismerése a tűbefűzés, csomózás gyakorlásával.</p> | <p><i>Mozgásnevelés:</i><br/>finommotorika.</p> <p><i>Ének-zene:</i><br/>zenehallgatás.</p> |                          |

|  |                                                                                                                                                                           |  |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | Anyag és gomb kapcsolata, gombvarrási gyakorlatok. A tanult tevékenységek folyamatos gyakorlása csökkenő mértékű segítséggel. Szövés anyagainak, eszközeinek megismerése. |  |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                        |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | Szál, szálirány, anyagnyúlás, előöltés, szálöltés, szegőöltés, elvarrás, pelenkaöltés, szövással kapcsolatos eszközök. |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                              |                                                                 |                                 |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>2. Egyszerű háztartási munkák</b>                            | <b>Javasolt óraszám: 15 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Ismerni az alapvető konyhai berendezéseket, takarítóeszközöket. |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Étkezéshez saját részre terítés.                                |                                 |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Takarítási munkákat végezni (tanterem, tankonyha). Önállóan rendet rakni, irányítással teríteni, mosogatni, törölgetni, kenyeret megkenni. A megismert eszközök használatát gyakorolni segítséggel. Tisztítási, hámozási folyamatok megismerése, gyakorlása. | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Seprű, lapát használata.</li> <li>– Tisztító- és fertőtlenítőszer.</li> <li>– Konyhai eszközök helye, rendje.</li> <li>– Egyszerűbb konyhai munkák.</li> <li>– Kenyérkenés, kenyérszeletelés, kenyérpirítás, konzervbontás.</li> <li>– A főzés jellegének megfelelő edények és eszközök kiválasztása.</li> <li>– Gyümölcs- és zöldségtisztítás.</li> <li>– Főzést nem igénylő ételek készítése.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Seprés, portörletés, felmosás, játékok lemosása.</p> <p>Porszívózás gyakorlása, szőnyeg porszívózása önállóan.</p> <p>Tisztító- és fertőtlenítőszer adagolásának megismerése, használatának gyakorlása ellenőrzés mellett.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i><br/>szókincs.</p> <p><i>Környezetismeret:</i><br/>növények, állatok a táplálkozásban, egészséges életmód.</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | <p>A helyrerakás, terítés, mosogatás, törölgetés gyakorlása.</p> <p>Írányítással terítés, mosogatás, törölgetés.</p> <p>Étkezések előkészítése segítséggel:</p> <p>A kenyérkenés módjának megtanulása.</p> <p>A kenyérszeletelés, kenyérpirítás, konzervbontás módjának megismerése, az eszközök használatának gyakorlása különös tekintettel a baleset-megelőzésre.</p> <p>Megfelelő eszközök és edények kiválogatásának gyakorlása.</p> <p>Egyszerű ételek elkészítésének megismerése, gyakorlása (alma, banán, narancs, sárgarépa, burgonya).</p> <p>Gyümölcsturmix, pirítós, szendvics készítése.</p> <p>Eddigi tevékenységek gyakorlása.</p> <p>Önálló terítés, mosogatás, rendrakás.</p> |  |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                 |
|-----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | <p>Előkészítéshez és főzéshez kapcsolódó fogalmak.</p> <p>További fogalmak a tisztító-, fertőtlenítőszeres használatával kapcsolatos tevékenységek köréből.</p> |
|-----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                              |                                                       |                                 |
|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>3. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők</b> | <b>Javasolt óraszám: 10 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Öltözködés.                                           |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Ruházarak önálló használata.                          |                                 |

|                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                           | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                   | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                           |
| <p>Húzózárr használata, csatolás, patentolás, kapcsolás, gombolás fokozódó önállósággal.</p> <p>Cipőfűzés, csomókötés, tépőzár-használat.</p> <p>Önálló cipőfűzés.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– A megfelelő ruházat kiválasztása.</li> <li>– Ruhanemű kezelése.</li> <li>– Ruházarak használata.</li> <li>– Cipőfűzés – fűző megkötése.</li> </ul> | <p><i>Mozgásnevelés:</i><br/>finommozgások.</p> <p><i>Társadalomismeret:</i><br/>divat, viselet.</p> |

|                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |
|-----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| A mosás és vasalás eszközeinek felismerése, megnevezése, használatuk. | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Mosás: gépi, kézi mosás.</li> <li>– Teregetés, hajtogatás, vasalás.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i><br/> Ruházat adekvát kiválasztásának gyakorlása (évszak, időjárás, alkalom).<br/> Húzózár, patent, kapocs, csat használatának gyakorlása.<br/> Cipőfűzés, cipőkötés gyakorlása (fűzőtáblákon).<br/> Cipőfűzés szükség szerint, cipőkötés adódó alkalmanként irányítással.<br/> Mosás megismerése, kézi, gépi mosás eszközei, azok használata.<br/> Teregetés (szárító), hajtogatás (tárolás), vasalás (babaruhák).</p> |  |
|-----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                            |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | További, ruhagondozással kapcsolatos fogalmak (mosószer, csipesz, szárító, vasalódeszka, hőfokszabályozó). |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                              |                                                |                                 |
|----------------------------------------------|------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>4. Vásárlás</b>                             | <b>Javasolt óraszám: 10 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Boltrendszer sokszínűsége.                     |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Érték és ár közötti összefüggések megértetése. |                                 |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                     | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Az alapvető árucikkek beszerzésének helye, a vásárlás módja.</p> <p>Egyféle árucikk vásárlása önállóan (vásárlás megtervezése, mit veszek? Hol kapható? Mennyibe kerül?).</p> | <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Vásárlás körülményei.</li> <li>– Különböző boltok, áruházak és piac látogatása.</li> <li>– Vásárlás – fizetés – csomagolás.</li> </ul> <p><i>Tevékenységek</i><br/> Vásárlás céljának, menetének megismerése, alapvető árucikkek beszerzési helyeinek ismerete.<br/> Vásárlás folyamatának gyakorlása, beszámoló a vásárlás folyamatáról, eredményéről.</p> | <p><i>Kommunikáció:</i><br/> vásárlás, közlekedés.</p> <p><i>Számolás-mérés:</i><br/> vásárlás, fizetés.</p> <p><i>Olvasás-írás:</i><br/> feliratok, reklámok, szórólapok.</p> |

|  |                                                                                                                                                                                   |  |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | <p>Tanulmányi séta, piac-, üzletlátogatás, kirakatok nézegetése.</p> <p>Felügyelet mellett alapvető, egyszerű árucikkek beszerzési helyének megismerése, egy tétel vásárlása.</p> |  |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | <p>Célzott vásárlás helye, ott kapható áruk. Vásárlási folyamatnál használt fogalmak. Közlekedéshez kapcsolódó fogalmak.</p> <p>Vásárlási folyamatnál és fizetésnél használatos fogalmak. További, a közlekedéshez, viselkedéshez kapcsolódó fogalmak.</p> |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                              |                                                            |                                 |
|----------------------------------------------|------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>5. Anyagok alakítása</b>                                | <b>Javasolt óraszám: 17 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Megfelelő kézügyesség.                                     |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Az anyagmegmunkáláshoz használt eszközök körének bővítése. |                                 |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                            | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Kapcsolódási pontok</b>                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| <p>Egyszerű tárgyak, ajándék, elemi kompozíciók készítése a megadott alapanyagokból (sík tárgy, térbeli tárgy).</p> <p>Adott anyagból készült tárgyak kiválasztása, csoportosítása.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Papírból, fonalból, textilből ajándékok, elemi kompozíciók létrehozása, egyszerű munkadarabok készítése.</li> <li>– Papír, fonal, textil tárgyak készítése.</li> <li>– Különböző anyagok tulajdonságainak felfedezése (fa, kő, fém).</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Kartonpapíron előrajzolt kép kivarrása (karácsonyi képeslap, anyák napjára ajándék).</p> <p>Kartonból, papírból, fonalból és textilből egyszerű tárgyak készítése irányítással (varrással doboz, album, képkeret, babaház).</p> <p>Textilen előrajzolt ábra kivarrása színes fonallal („terítő”, babaruha).</p> | <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i></p> <p>tárgykészítés.</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                     |  |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | Adott anyagból készült tárgyak, alkotások készítése fa (léc csiszolása, festése, faragása), kő („ékszer” készítése, kavicsból állatok, tárgyak készítése festéssel, lakkozással) fém (karácsonyi díszek, „ékszer”). |  |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b>                                                                    | Papír, fonal, textilmunkák, megmunkálás, elkészítés során használt fogalmak, a felhasználhatóságot célzó fogalmak: maradandó, természeti tárgy – emberi alkotás (kavics, mozaik), bánya.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus / 6. évfolyam végére</b> | <p>A tanuló képes a baleset- és munkavédelmet figyelembe venni veszélyes eszközök használata során.</p> <p>Segítséggel tud rendet tartani, teríteni, részt venni a takarításban, mosogatásban, törölgetésben.</p> <p>A kenyér megkenésével próbálkozik.</p> <p>Kis segítséggel képes használni a ruházati zárószervezeteket, cipőt fűzni, segítséggel csokrot kötni.</p> <p>Néhány alapvető árucikk beszerzési helyét és a vásárlás módját ismeri.</p> <p>Képes segítséggel vásárolni egy tételt.</p> <p>Képes minta alapján esztétikus alkotást készíteni változatos technikával.</p> |

## Életvitel és gyakorlat 7–8. évfolyam

A tantárgy az erkölcsi nevelést a munkatevékenységek elvégzéséhez szükséges biztonságos, türelmes és kitartó magatartás szabályainak megismerésével és alkalmazásával segíti. A környezeti tevékenységek során támogatja a segítségkérés szükségességének felismerését és a tanuló képességeihez mérten másoknak segítség nyújtását.

A nemzeti öntudatot, hazafias nevelést a jellegzetes nemzeti, nemzetiségi ételek, italok megismerésével és a nemzeti ünnepekkor dekorációs kellékek készítésével segíti.

Az egészségre ártalmas anyagok és szokások tudatos elkerülésével, a figyelem ráirányításával a kiegyensúlyozott és harmonikus életvitelre, a pihenés, a munka és a szórakozás helyes arányainak felismerésére és az igyekezet kialakításával ezek betartására a testi és lelki egészségre nevelés céljait valósítja meg.

A családi életre nevelésben törekszik a családi munkamegosztásban az érdeklődés, képesség és igény szerinti részvételre, az önellátásban minél kevesebb segítség igénybe vételére.

A fenntarthatóság, környezettudatosság céljait támogatja a környezet tudatos megfigyeltetésével, a mindennapi életben előforduló helyzetekben az egészségre ártalmas hatások elkerülésével, a természet erőforrásaival való takarékosagra neveléssel.

Balesetvédelem: minden munkatevékenység során szükséges a balesetvédelemi, valamint a munkavédelmi szabályok ismerete és betartása.

## Életvitel és gyakorlat 7. osztály

**Időkeret:** 108 óra/év (3 óra/hét)

| Fejezetek                                      | Javasolt óraszám |
|------------------------------------------------|------------------|
| 1. Textilmunkák                                | 25               |
| 2. Egyszerű háztartási munkák                  | 20               |
| 3. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők | 25               |
| 4. Vásárlás                                    | 10               |
| 5. Piktogramok értelmezése                     | 5                |
| 6. Anyagok alakítása                           | 23               |
| <b>Összesen</b>                                | <b>108</b>       |

## Életvitel és gyakorlat 8. osztály

**Időkeret:** 108 óra/év (3 óra/hét)

| Fejezetek                                      | Javasolt óraszám |
|------------------------------------------------|------------------|
| 1. Textilmunkák                                | 25               |
| 2. Egyszerű háztartási munkák                  | 20               |
| 3. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők | 25               |
| 4. Vásárlás                                    | 10               |
| 5. Piktogramok értelmezése                     | 5                |
| 6. Anyagok alakítása                           | 23               |
| <b>Összesen</b>                                | <b>108</b>       |

## Életvitel és gyakorlat 7. évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 1. Textilmunkák                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                          | Javasolt óraszám:<br>25 óra |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Olló, tű biztonságos használata.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                          |                             |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Tanult öltések alkalmazása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                          |                             |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                      |                             |
| <p>Textilmunkákhoz köthető rutinfeladatok folyamatos gyakorlása (fonalgombolyítás, vágás egyenes vonal mentén, forma kivágása, tű befűzése, csomó kötése fonalra, varrás eldolgozása egyre önállóbban). Két anyag összevarrása, beszegése, gomb felvarrása, gumibehúzás. Körmönfonás.</p> <p>Szövéshez szükséges eszközök, alapanyagok megismerése, a mozdulatok gyakorlása.</p> <p>Egyszerű, kisméretű darab szövése, egy, két szín alkalmazásával.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Textillel kapcsolatos tevékenységek megismerése.</li> <li>– Szálkihúzás, fonás, tanult öltések.</li> <li>– Láncöltés megismerése.</li> <li>– Textil szegése, összevarrása kézzel.</li> <li>– Gombfelvarrás, gumibehúzás.</li> <li>– Kötés – horgolás – szövés.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Eddigi tevékenységek folyamatos gyakorlása, egyes esetekben alkalmazása önállóan (vágás, tűbefűzés, csomókötés, varrások eldolgozása, rojtozás, fércelő öltés, tanult öltésformák). Textilfajták megkülönböztetése, tanult öltésformák varrása segítséggel.</p> <p>Láncöltés technikájának megismerése.</p> <p>Eddigi tevékenységek önálló gyakorlása. Kisebb feladatok önállóan. (Gomb hiányzik: varródoboz, mi kell a felvarráshoz? Kiszaladt a gumi: mi kell a javításhoz?)</p> <p>Kötés és horgolás eszközeinek és az elkészíthető tárgyaknak a bemutatása, érdeklődés felkeltése a kézimunkázás iránt.</p> <p>Egyszerű hurkolások próbálgatása, tetszés szerint egyszerű darabok készítése.</p> | <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i><br/>téma feldolgozása eltérő technikával; színek egymásra hatása.</p> <p><i>Kommunikáció:</i><br/>lakáskultúra, divat.</p> |                             |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>Kézimunkázás vastagabb fonalból, megfelelő eszközökkel tetszés szerint.</p> <p>Szövés előkészítése segítséggel: szövés kartonon, egyszerű rámán.</p> <p>Rossz harisnyák felvágása, összecsomózása, szőnyeghorgolás, önállóan fércelöltés textilen.</p> <p>Irányítással szőnyegszövés rámán.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <i>Az alkalmazott technikák nyomán felmerülő alapanyagok, eszközök, technikák nevei (tűbefűző, vetélőfa, fonalak stb.).</i>                                                                                                                                                                        |  |

|                                              |                                                             |                                 |
|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>2. Egyszerű háztartási munkák</b>                        | <b>Javasolt óraszám: 20 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Az ételek helyes tárolása.                                  |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Háztartási eszközök és gépek használata egyszerű esetekben. |                                 |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Önállóan kenyeret, felvágottat szeletelni.</p> <p>A célnak megfelelő nyersanyagokat, eszközöket és edényeket kiválasztani.</p> <p>Egy-egy hideg, illetve egyszerű meleg ételt elkészíteni kis segítséggel.</p> <p>A megismert munkafolyamatokat önállóan alkalmazni.</p> <p>Megadott helyiség önálló takarítása.</p> <p>Takarítószer, eszközök önálló használata.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Szeletelés, kés használata.</li> <li>– Konyhai gépek, eszközök megismerése, használata.</li> <li>– Egyszerű étel készítése.</li> <li>– Terítés, tálalás, mosogatás, rendrakás.</li> <li>– Takarítási munkák.</li> <li>– Nagytakarítás.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Önállóan élelmiszerek szeletelése, nyersanyagok, főzőedények, eszközök kiválasztása.</p> <p>Gyümölcssaláta elkészítése.</p> <p>Tízórai-, uzsonna-, reggelikészítés.</p> <p>Felnőtt irányítása mellett önállóságra törekvéssel konyhai, háztartási gépek használata.</p> | <p><i>Társadalmi ismeretek:</i> pályaválasztás, munka, munkamegosztás.</p> <p><i>Kommunikáció:</i> vendéglátás, lakás rendje, tisztaság.</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | <p>A főzési munkákhoz kapcsolódó tevékenységek gyakorlása (terítés, mosogatás, rendrakás) folyamatosan.</p> <p>Takarítás különböző helyiségekben (konyha, folyosó stb.).</p> <p>Nagytakarítás műveleteinek gyakorlása, alkalmazása segítséggel.</p> <p>Eddig begyakorolt tevékenységek önálló alkalmazása.</p> |  |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | <p>Eddig használt fogalmak, egyszerű kezelést igénylő gépek, azok használatához szükséges fogalmak.</p> <p>Gyümölcssaláták, ételek, elkészítésükhöz szükséges fogalmak.</p> <p>Tisztítószeres, takarítóeszközök, munkafolyamatok, veszélyes anyagok, balesetmegelőzés.</p> |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                              |                                                          |                                 |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>3. Személyes szükségletekkel kapcsolatos teendők</b>  | <b>Javasolt óraszám: 25 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Összefüggés az anyagok tulajdonságai és kezelése között. |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Balesetmentes, körültekintő munkavégzés.                 |                                 |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Textilanyagok alapanyagai és azok tulajdonságai, piktogramok jelentése, értelmezése, feladat eldöntése a jelek útmutatása alapján.</p> <p>Vasalás, irányítás mellett.</p> <p>A piktogramok alapján ruha válogatása, mosás, teregetés, vasalás segítséggel (színek, alapanyagok, víz hőfok, vasaló beállítása).</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Textilanyagok alapanyagai és tulajdonságai.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Különböző anyagok vasalásának gyakorlása irányítással</p> <p>Ruhaválogatás alapján mosás előkészítése. Mosás (kézi és gépi mosás), teregetés, vasalás fázisai önállóan.</p> <p>Rendrakás, eszközök elhelyezése, tiszta ruha összehajtása, helyrerakása.</p> | <p><i>Olvasás-írás:</i></p> <p>használati utasítás szövege és értelmezése.</p> |

|                 |                                                                                                                                            |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | A textil alapanyagának tulajdonságaival, mosásával, vasalásával kapcsolatos fogalmak. Háztartási gépek használatával kapcsolatos fogalmak. |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                              |                                      |                                 |
|----------------------------------------------|--------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>4. Vásárlás</b>                   | <b>Javasolt óraszám: 10 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Udvariassági formák vásárlás során.  |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Körültekintő, megtervezett vásárlás. |                                 |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Vásárolni egyféle alapanyagot. Önállóan, néhány tételt segítséggel vásárolni. Mérlegelni vásárláskor, kívánságát és kifogásait megfogalmazni (drágább, jobb ízű, több van benne). A szavatossági idő jelölését figyelembe venni vásárláskor. Ruhán, cipőn található jelzéseket értelmezni.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Vásárlás.</li> <li>– Alapanyagok vásárlása a konyhai tevékenységhez.</li> <li>– Sajt célra ruha, cipő vásárlása.</li> <li>– A kezelési útmutató jelzéseinek értelmezése.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Konyhai munkához szükséges alapanyagok megválasztása, azok beszerzése (néhány tétel). Recept alapján készülő ételhez alapanyagok beszerzése (vásárlási-fizetési tevékenység), az áruk tüzetes megvizsgálása minőség, mennyiség, ár tekintetében, azok tárolási lehetőségének megismerése.</p> <p>A szavatosság lényegének megértése (romlott, fogyasztható). Mérlegelés, vita: melyik a jobb, takarékosabb választás. Körültekintő vásárlás, több kirakat, üzlet kínálata, megfelelő szín, anyag, méret, minőség alapján. Döntés szempontjainak megbeszélése.</p> | <p><i>Számolás-mérés:</i> vásárlási gyakorlat, fizetés, mérőeszközök, mérések.</p> <p><i>Olvasás-írás:</i> használati utasítás szövege és értelmezése.</p> |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | <p>Az alapanyagok kiválasztásához szükséges fogalmak, beszerzési források. Vásárlással, fizetéssel kapcsolatos fogalmak, kiegészítve a közlekedés és a viselkedéskultúra ide vonatkozó fogalmaival.</p> <p>Az anyagok eltarthatósága, tárolása, kezelése során bevezetett új fogalmak (szavatosság, lejáratí idő, kezelési útmutató, jóállás).</p> |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                              |                                           |                                |
|----------------------------------------------|-------------------------------------------|--------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>5. Piktogramok értelmezése</b>         | <b>Javasolt óraszám: 5 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Képi emlékezet.                           |                                |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Ismeretek alkalmazása valós helyzetekben. |                                |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                            | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Kapcsolódási pontok</b>                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|
| <p>Néhány gyakrabban látott piktogramot felismerni, értelmezni.</p> <p>Gyógyszereken, élelmiszereken, vegyszereken található jelzéseket értelmezni.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Jelek megismerése, értelmezése, egyeztetése.</li> <li>– Használati utasítás, kezelési utasítás, szavatosság jelzései.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Ismerkedés az élelmiszereken, tisztítószerreken, ruhaneműk kezelési útmutatóján található jelekkel.</p> <p>Megismert jelek megmutatása, értelmezése, egyeztetése, válogatása.</p> <p>Élelmiszereken, gyógyszereken, tisztítószerreken, ruhaneműk kezelési útmutatóján található jelek megkeresése, megmutatása, és az utasítás szerinti eljárás fontosságának tudatosítása példák alapján.</p> | <p><i>Olvasás-írás:</i> olvasás, szövegértelmezés.</p> |

|                 |                                                                                                |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | Piktogramok jelzéseivel, használati útmutatóival, és azok értelmezésével kapcsolatos fogalmak. |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 6. Anyagok alakítása                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                   | Javasolt óraszám: 23 óra |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Anyagok alakíthatósága, tulajdonságai.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                   |                          |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                           | Az alkotás örömeinek átélése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                   |                          |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Kapcsolódási pontok                                                                                                               |                          |
| <p>A tanult technikákkal irányítás mellett egyszerű tárgyak készítése.</p> <p>Az anyagok tulajdonságainak megismerése.</p> <p>Adott anyagból készült tárgyak keresése környezetében használhatóság és más tulajdonságaik alapján.</p> <p>Tárgyak készítése önállóan a megismert anyagokból és technikákkal.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Újabb alapanyagok és tulajdonságaik megismerése.</li> <li>– Műanyag, bőr-műbőr, alufólia, papírmásé, üvegfestés, gyöngyfűzés, viasz, gyurma.</li> <li>– Természetes anyagok és műanyagok alakíthatósága és tulajdonságai. Termékek.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>A szükséges technika, eszközhasználat elsajátítása.</p> <p>Képek, plakátok, ajándéktárgyak készítése.</p> <p>Eddigiek alapján a megismert technológiai eljárások alkalmazásával elemi figurák készítése segítségével.</p> | <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i></p> <p>több technika alkalmazásával tárgyak, alkotások készítése, egyéni ötletek megvalósítása.</p> |                          |

|                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Fogalmak                                                                                  | Az anyag eredetére, előkészítésére, feldolgozására, valamint a belőlük készíthető munkadarabok használhatóságára vonatkozó fogalmak.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <p><b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus / 7. évfolyam végére</b></p> | <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- felismerni a tanult textiltípusokat, a tanult öltésformák közül néhányat segítségével tud alkalmazni;</li> <li>- egyszerű gombot felvarrni;</li> <li>- felismerni a különböző kézimunkák darabjait, eszközeit;</li> <li>- részt venni az eddig tanult és begyakorolt munkatevékenységekben;</li> <li>- részt venni a konyhai munkákban, elkészíteni egy-egy hideg, illetve egyszerű meleg ételt, ismeri az edényeket, eszközöket, az egyszerű konyhai gépek használatát;</li> <li>- a takarítási és gondozási munkákhoz és az adott munkadarabok elkészítéséhez szükséges anyagok és eszközök egyre önállóbb kiválasztására;</li> <li>- megadott helyiséget önállóan takarítani;</li> </ul> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- válogatni a ruhát színe, anyaga, szennyezettsége alapján, ismeri a mosás, vasalás eszközeit, használatkor a piktogramok utasításait figyelembe venni;</li> <li>- kívánságát és kifogásait megfogalmazni;</li> <li>- tájékozódni az üzletben, segítséggel tud néhány tételt vásárolni;</li> </ul> <p>Tudja, hogy a termékeken hol találhatók a piktogramok, felismer közülük néhányat.</p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- tevékenységei során a piktogramokat értelmezni;</li> <li>- megismerni különböző anyagokat, megmunkálásuk különböző módjait;</li> <li>- a tanult technikák alapján elemi figura készítésében részt venni;</li> <li>- ismereteit alkalmazni a különböző természetes anyagok megmunkálásakor.</li> </ul> |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Életvitel és gyakorlat 8. évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 1. Textilmunkák                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                          | Javasolt óraszám:<br>25 óra |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| Előzetes tudás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Olló, tű biztonságos használata.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                          |                             |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Tanult öltések alkalmazása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                          |                             |
| Fejlesztési feladatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Kapcsolódási pontok                                                                                                                                      |                             |
| <p>Textilmunkákhoz köthető rutinfeladatok folyamatos gyakorlása (fonalgombolyítás, vágás egyenes vonal mentén, forma kivágása, tű befűzése, csomó kötése fonalra, varrás eldolgozása egyre önállóbban). Két anyag összevarrása, beszegése, gomb felvarrása, gumibehúzás.</p> <p>Megismerkedés a kötés és horgolás eszközeivel, technikájával (érdeklődés szerint, egyéni megsegítéssel).</p> <p>Körmönfonás.</p> <p>Szövéshez szükséges eszközök, alapanyagok megismerése, a mozdulatok gyakorlása.</p> <p>Egyszerű, kisméretű darab szövése, egy, két szín alkalmazásával.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Textillel kapcsolatos tevékenységek megismerése.</li> <li>– Szálkihúzás, fonás, tanult öltések.</li> <li>– Láncöltés megismerése.</li> <li>– Textil szegése, összevarrása kézzel.</li> <li>– Gombfelvarrás, gumibehúzás.</li> <li>– Kötés – horgolás – szövés.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Eddigi tevékenységek folyamatos gyakorlása, egyes esetekben alkalmazása önállóan (vágás, tűbefűzés, csomókötés, varrások eldolgozása, rojtozás, fércelő öltés, tanult öltésformák).</p> <p>Textilfajták megkülönböztetése, tanult öltésformák varrása segítséggel.</p> <p>Láncöltés technikájának megismerése.</p> <p>Eddigi tevékenységek önálló gyakorlása. Kisebb feladatok önállóan. (Gomb hiányzik: varródoboz, mi kell a felvarráshoz? Kiszaladt a gumi: mi kell a javításhoz?)</p> <p>Kötés és horgolás eszközeinek és az elkészíthető tárgyaknak a bemutatása, érdeklődés felkeltése a kézimunkázás iránt.</p> <p>Egyszerű hurkolások próbálgatása, tetszés szerint egyszerű darabok készítése.</p> | <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i><br/>téma feldolgozása eltérő technikával; színek egymásra hatása.</p> <p><i>Kommunikáció:</i><br/>lakáskultúra, divat.</p> |                             |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                 | <p>Kézimunkázás vastagabb fonalból, megfelelő eszközökkel tetszés szerint.</p> <p>Szövés előkészítése segítséggel: szövés kartonon, egyszerű rámán.</p> <p>Rossz harisnyák felvágása, összecsomózása, szőnyeghorgolás, önállóan fércelőltés textilen.</p> <p>Irányítással szőnyegszövés rámán.</p> |  |
| <b>Fogalmak</b> | <i>Az alkalmazott technikák nyomán felmerülő alapanyagok, eszközök, technikák nevei (tűbefűző, kötőtű, horgolótű, kezdőszem, felvetés, vetélőfa, fonalak stb.).</i>                                                                                                                                |  |

|                                              |                                                             |                                 |
|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>2. Egyszerű háztartási munkák</b>                        | <b>Javasolt óraszám: 20 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Az ételek helyes tárolása.                                  |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Háztartási eszközök és gépek használata egyszerű esetekben. |                                 |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Önállóan kenyeret, felvágottat szeletelni.</p> <p>A célnak megfelelő nyersanyagokat, eszközöket és edényeket kiválasztani.</p> <p>Egy-egy hideg, illetve egyszerű meleg ételt elkészíteni kis segítséggel.</p> <p>A megismert munkafolyamatokat önállóan alkalmazni.</p> <p>Megadott helyiség önálló takarítása.</p> <p>Takarítószer, eszközök önálló használata.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Szeletelés, kés használata.</li> <li>– Konyhai gépek, eszközök megismerése, használata.</li> <li>– Egyszerű étel készítése.</li> <li>– Terítés, tálalás, mosogatás, rendrakás.</li> <li>– Takarítási munkák.</li> <li>– Nagytakarítás.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Önállóan élelmiszerek szeletelése, nyersanyagok, főzőedények, eszközök kiválasztása.</p> <p>Gyümölcssaláta elkészítése.</p> <p>Tízórai-, uzsonna-, reggelikészítés.</p> <p>Hideg és egy meleg étel elkészítése (turmix, puding, tojásrántotta, burgonyasaláta,</p> | <p><i>Társadalmi ismeretek:</i> pályaválasztás, munka, munkamegosztás.</p> <p><i>Kommunikáció:</i> vendéglátás, lakás rendje, tisztaság.</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | <p>franciasaláta, vitaminsaláta)<br/> önállóan (melegítés, hűtés).<br/> Felnőtt irányítása mellett<br/> önállóságra törekvéssel konyhai,<br/> háztartási gépek használata.<br/> A főzési munkákhoz kapcsolódó<br/> tevékenységek gyakorlása<br/> (terítés, mosogatás, rendrakás)<br/> folyamatosan.<br/> Takarítás különböző<br/> helyiségekben (konyha, folyosó<br/> stb.).<br/> Nagytakarítás műveleteinek<br/> gyakorlása, alkalmazása<br/> segítséggel.<br/> Eddig begyakorolt tevékenységek<br/> önálló alkalmazása.</p> |  |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | Eddig használt fogalmak, egyszerű kezelést igénylő gépek, azok használatához szükséges fogalmak. Gyümölcssaláták, ételek, elkészítésükhöz szükséges fogalmak. Tisztítószeres, takarítóeszközök, munkafolyamatok, veszélyes anyagok, balesetmegelőzés. |
|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                      |                                                          |                                         |
|------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                                       | <b>3. Személyes szükségletekkel kapcsolatos teendők</b>  | <b>Javasolt<br/>óraszám:<br/>25 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                                | Összefüggés az anyagok tulajdonságai és kezelése között. |                                         |
| <b>A témakör<br/>nevelési-fejlesztési<br/>céljai</b> | Balesetmentes, körültekintő munkavégzés.                 |                                         |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Fejlesztési ismeretek és<br/>tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Textilanyagok alapanyagai és azok tulajdonságai, piktogramok jelentése, értelmezése, feladat eldöntése a jelek útmutatása alapján.</p> <p>Vasalás, irányítás mellett.</p> <p>A piktogramok alapján ruha válogatása, mosás, teregetés, vasalás segítséggel (színek, alapanyagok, víz hőfok, vasaló beállítása).</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Textilanyagok alapanyagai és tulajdonságai.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Különböző anyagok vasalásának gyakorlása irányítással</p> <p>Ruhaválogatás alapján mosás előkészítése. Mosás (kézi és gépi mosás), teregetés, vasalás fázisai önállóan.</p> | <p><i>Olvasás-írás:</i><br/> használati utasítás szövege és értelmezése.</p> |

|  |                                                                          |  |
|--|--------------------------------------------------------------------------|--|
|  | Rendrakás, eszközök elhelyezése, tiszta ruha összehajtása, helyrerakása. |  |
|--|--------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                            |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | A textil alapanyagának tulajdonságaival, mosásával, vasalásával kapcsolatos fogalmak. Háztartási gépek használatával kapcsolatos fogalmak. |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                              |                                      |                                 |
|----------------------------------------------|--------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>4. Vásárlás</b>                   | <b>Javasolt óraszám: 10 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Udvariassági formák vásárlás során.  |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Körültekintő, megtervezett vásárlás. |                                 |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Vásárolni egyféle alapanyagot. Önállóan, néhány tételt segítséggel vásárolni. Mérlegelni vásárláskor, kívánságát és kifogásait megfogalmazni (drágább, jobb ízű, több van benne).</p> <p>A szavatossági idő jelölését figyelembe venni vásárláskor. Ruhán, cipőn található jelzéseket értelmezni. Csere lehetőségeit megismerni (visszaváltás, levásárlás).</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Vásárlás.</li> <li>– Alapanyagok vásárlása a konyhai tevékenységhez.</li> <li>– Sajt célra ruha, cipő vásárlása.</li> <li>– A kezelési útmutató jelzéseinek értelmezése.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Konyhai munkához szükséges alapanyagok megválasztása, azok beszerzése (néhány tétel). Recept alapján készülő ételhez alapanyagok beszerzése (vásárlási-fizetési tevékenység), az áruk tüzetes megvizsgálása minőség, mennyiség, ár tekintetében, azok tárolási lehetőségének megismerése. A szavatosság időpontjának egyeztetése, a felírt dátum helyes értelmezése. A szavatosság lényegének megértése (romlott, fogyasztható). Mérlegelés, vita: melyik a jobb, takarékosabb választás.</p> | <p><i>Számolás-mérés:</i> vásárlási gyakorlat, fizetés, mérőeszközök, mérések.</p> <p><i>Olvasás-írás:</i> használati utasítás szövege és értelmezése.</p> |

|  |                                                                                                                                            |  |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | Körültekintő vásárlás, több kirakat, üzlet kínálata, megfelelő szín, anyag, méret, minőség alapján.<br>Döntés szempontjainak megbeszélése. |  |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | Az alapanyagok kiválasztásához szükséges fogalmak, beszerzési források. Vásárlással, fizetéssel kapcsolatos fogalmak, kiegészítve a közlekedés és a viselkedéskultúra ide vonatkozó fogalmaival.<br>Az anyagok eltarthatósága, tárolása, kezelése során bevezetett új fogalmak (szavatosság, lejáratí idő, kezelési útmutató, jótállás). |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                              |                                           |                                |
|----------------------------------------------|-------------------------------------------|--------------------------------|
| <b>Témakör</b>                               | <b>5. Piktogramok értelmezése</b>         | <b>Javasolt óraszám: 5 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                        | Képi emlékezet.                           |                                |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Ismeretek alkalmazása valós helyzetekben. |                                |

| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                 | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Kapcsolódási pontok</b>                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|
| Néhány gyakrabban látott piktogramot felismerni, értelmezni.<br>Gyógyszereken, élelmiszereken, vegyszereken található jelzéseket értelmezni. | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Jelek megismerése, értelmezése, egyeztetése.</li> <li>– Használati utasítás, kezelési utasítás, szavatosság jelzései.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Ismerkedés az élelmiszereken, tisztítószerereken, ruhaneműk kezelési útmutatóján található jelekkel.</p> <p>Megismert jelek megmutatása, értelmezése, egyeztetése, válogatása.</p> <p>Élelmiszereken, gyógyszereken, tisztítószerereken, ruhaneműk kezelési útmutatóján található jelek megkeresése, megmutatása, és az utasítás szerinti eljárás fontosságának tudatosítása példák alapján.</p> | <i>Olvasás-írás:</i> olvasás, szövegértelmezés. |

|                 |                                                                                                |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | Piktogramok jelzéseivel, használati útmutatóival, és azok értelmezésével kapcsolatos fogalmak. |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                   |                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>6. Anyagok alakítása</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                   | <b>Javasolt óraszám: 23 óra</b> |
| <b>Előzetes tudás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Anyagok alakíthatósága, tulajdonságai.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                   |                                 |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                    | Az alkotás örömeinek átélése.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                   |                                 |
| <b>Fejlesztési feladatok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Kapcsolódási pontok</b>                                                                                                        |                                 |
| <p>A tanult technikákkal irányítás mellett egyszerű tárgyak készítése.</p> <p>Az anyagok tulajdonságainak megismerése.</p> <p>Adott anyagból készült tárgyak keresése környezetében használhatóság és más tulajdonságaik alapján.</p> <p>Tárgyak készítése önállóan a megismert anyagokból és technikákkal.</p> | <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Újabb alapanyagok és tulajdonságaik megismerése.</li> <li>– Műanyag, bőr-műbőr, alufólia, papírmásé, üvegfestés, gyöngyfűzés, viasz, gyurma.</li> <li>– Természetes anyagok és műanyagok alakíthatósága és tulajdonságai. Termékek.</li> </ul> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Egyszerű tárgyak készítése minta alapján változatos anyagokból.</p> <p>A szükséges technika, eszközhasználat elsajátítása.</p> <p>Képek, plakátok, ajándéktárgyak készítése.</p> <p>Eddigiek alapján a megismert technológiai eljárások alkalmazásával elemi figurák készítése segítséggel.</p> <p>Tárgyak készítése különböző alkalmakra (üvegfestés, gyöngyfűzés, papírmásé).</p> | <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i></p> <p>több technika alkalmazásával tárgyak, alkotások készítése, egyéni ötletek megvalósítása.</p> |                                 |

| Fogalmak                                                                                  | Az anyag eredetére, előkészítésére, feldolgozására, valamint a belőlük készíthető munkadarabok használhatóságára vonatkozó fogalmak.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus / 8. évfolyam végére</b></p> | <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- felismerni a tanult textiltípusokat, a tanult öltésformák közül néhányat segítséggel tud alkalmazni;</li> <li>- egyszerű gombot felvarrni;</li> <li>- felismerni a különböző kézimunkák darabjait, eszközeit;</li> <li>- részt venni az eddig tanult és begyakorolt munkatevékenységekben;</li> <li>- részt venni a konyhai munkákban, elkészíteni egy-egy hideg, illetve egyszerű meleg ételt, ismeri az edényeket, eszközöket, az egyszerű konyhai gépek használatát;</li> <li>- a takarítási és gondozási munkákhoz és az adott munkadarabok elkészítéséhez szükséges anyagok és eszközök egyre önállóbb kiválasztására;</li> <li>- megadott helyiséget önállóan takarítani</li> <li>- válogatni a ruhát színe, anyaga, szennyezettsége alapján, ismeri a mosás, vasalás eszközeit, használatkor a piktogramok utasításait figyelembe venni;</li> <li>- kívánságát és kifogásait megfogalmazni;</li> <li>- tájékozódni az üzletben, segítséggel tud néhány tételt vásárolni;</li> <li>- értelmezni a szavatossági idő jelölését.</li> </ul> <p>Tudja, hogy a termékeken hol találhatók a piktogramok, felismer közülük néhányat.</p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- tevékenységei során a piktogramokat értelmezni;</li> <li>- megismerni különböző anyagokat, megmunkálásuk különböző módjait;</li> <li>- a tanult technikák alapján elemi figura készítésében részt venni;</li> <li>- ismereteit alkalmazni a különböző természetes anyagok megmunkálásakor.</li> </ul> |